Skupina KD Group

Letno poročilo 2008

Kazalo

1. Uvodni del ... 3
Osebna izkaznica ... 3
Organiziranost Skupine KD Group ... 5
Dejavnosti Skupine KD Group ... 7
Nekateri pomembnejši razvojni mejniki Skupine KD Group ... 8

2. Poslovno poročilo ... 9
Poročilo predsednika uprave ... 9
Zgodilo se je v letu 2008 ... 11
Strateške usmeritve Skupine KD Group ... 15
Delnice, dividende in lastniška struktura ... 17
Izjava o vodenju in upravljanju ... 22
Analiza poslovanja ... 28
Kapitalski trgi v letu 2008 ... 28
Poslovanje Skupine KD Group 2008 ... 30
Upravljanje tveganj in notranja revizija ... 40
Upravljanje tveganj ... 40
Notranja revizija ... 43
Človeški viri in njihova rast ... 45
Korporativne komunikacije ... 50
Komunikacija in razvoj blagovne znamke KD Group ... 52
Informacijska podpora v Skupini KD Group ... 53
Raziskave in razvoj ... 54
Družbena odgovornost Skupine KD Group ... 56

3. Poslovanje naših dejavnosti ... 59
Bančništvo in upravljanje investicijskih skladov ... 59
Bančništvo ... 59
Upravljanje investicijskih skladov ... 61
Zavarovalništvo ... 66
Prodaja finančnih storitev ... 71
Kapitalske naložbe ... 74
Nepremičnine ... 76

4. Računovodsko poročilo ... 77

1. UVODNI DEL

Osebna izkaznica

Krovna družba: **KD Group, finančna družba, d. d.**[1]
Skrajšano ime družbe: KD Group d. d.[2]
Sedež: Celovška cesta 206, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 582 67 00
Faks: +386 1 518 41 00
E-pošta: info@kd-group.com
Spletna stran: www.kd-group.com
Dejavnost: 64.200 – Dejavnost holdingov
Pravna oblika: delniška družba
Matična številka: 1585126
Davčna številka: 66296374
Identifikacijska številka za DDV: SI66296374
Vpis v sodni register: Okrožno sodišče v Ljubljani, Srg. 2000/15252 z dne 3. 1. 2001, št. reg. Vl. 1/34049/00
Osnovni kapital: 98.215.756,97 EUR
Število vseh izdanih kosovnih delnic: 2.942.053
Število rednih imenskih delnic KDHR: 2.675.640
Število prednostnih participativnih delnic KDHP: 266.413
Datum ustanovitve: 3. januar 2001

[1] Do 16. septembra 2008 se je družba imenovala KD Holding, finančna družba, d. d.
[2] V letnem poročilu so imena družb ali podjetij navedena z oznakami organizacijskih oblik (npr. d. d.) ob prvi omembi in ko se navaja celo ali skrajšano uradno ime, v nadaljevanju besedila pa so oznake zaradi lažjega branja praviloma izpuščene.

Uprava KD Group[3]

Matjaž Gantar, predsednik uprave
Družbo zastopa v okviru poslovnih področij:
- človeški viri,
- strategija in
- raziskave in razvoj.

Peter Grašek, član uprave
Družbo zastopa v okviru poslovnih področij:
- kontroling,
- računovodstvo,
- finančne naložbe,
- pravne zadeve in
- notranja revizija.

Matija Šenk, član uprave
Družbo zastopa v okviru poslovnih področij:
- zavarovalništvo,
- prodaja,
- marketing,
- razvoj produktov in
- korporativno komuniciranje.

Aljoša Tomaž, član uprave
Družbo zastopa v okviru poslovnih področij:
- bančništvo,
- investicijski skladi,
- zakladništvo,
- finance,
- upravljanje premoženja in
- informacijska tehnologija.

Finančni poudarki

	Enota	KD Group d. d.	Skupina KD Group
Poslovni prihodki	tisoč EUR	659	391.619
Finančni prihodki	tisoč EUR	53.003	(87.267)
Čisti poslovni izid	tisoč EUR	(6.299)	(77.004)
Sredstva	tisoč EUR	379.611	795.012
Lastniški kapital	tisoč EUR	210.917	193.945
Donosnost kapitala	%	(2,7)	(28,8)
Knjigovodska vrednost delnice	EUR	74,57	66,86
Čisti poslovni izid na delnico	EUR	(2,6)	(29,7)

[3] Nadzorni svet KD Group je z dnem 3. februarja 2009 imenoval štiričlansko upravo družbe.

Organiziranost Skupine KD Group

Organigram[4]

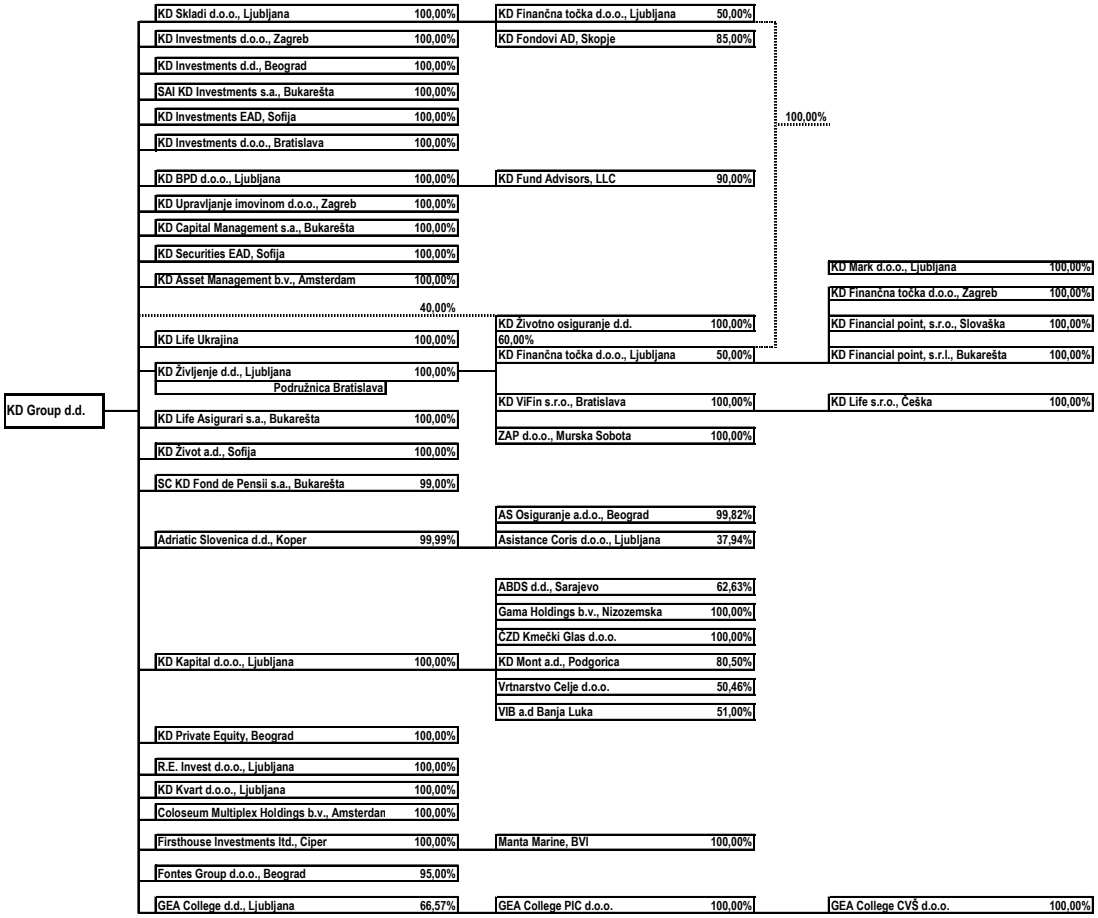

Pridružene družbe

Podjetje	Lastništvo (%)
KD Private Equity, Nizozemska	48,21
Zellner Holdings Limited, Ciper	48,65
Seaway Group d. o. o.	50,00
KD ID d. d.	20,06[5]
DBS d. d.	35,62
Semenarna Ljubljana d. d.	29,90
Nama d. d.	48,46
KD Concorde d. o. o.	50,00
Žičnice Vogel d. d.	21,76
Radio Kranj d. o. o.	20,00
BIG Invest.gr. d. d., Sarajevo	22,31
MIG d. d.	30,21
World Life Group Limited, Ciper	35,00
EU Life Group LLC, Ukrajina	35,00
EU Life Group Services LLC	35,00

[4] 31. decembra 2008.
[5] Skupaj z matično družbo KD d. d.

Korporativna struktura Skupine KD Group

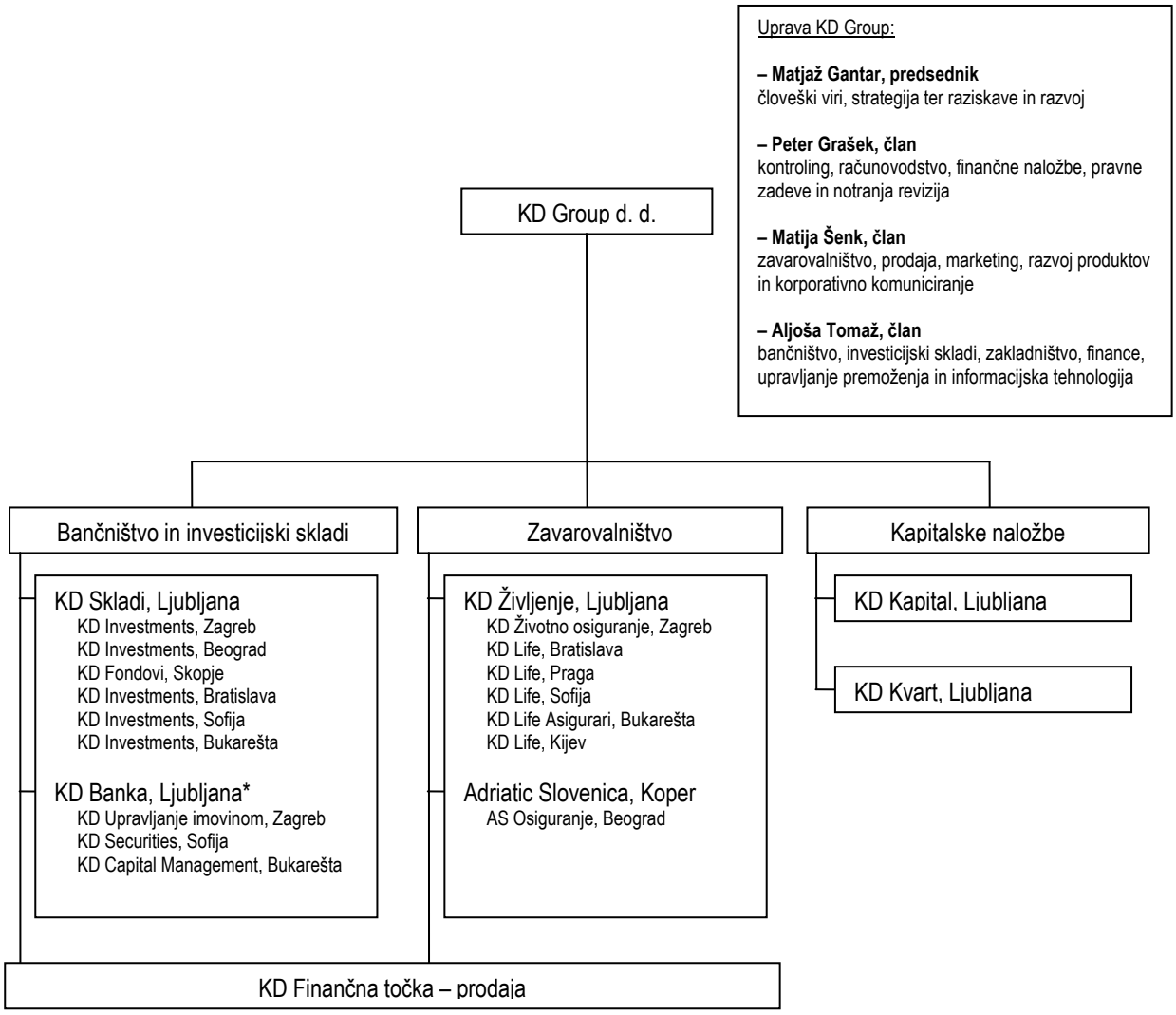

* KD Banka je začela poslovati 2. marca 2009 in je nastala s preoblikovanjem in razširitvijo dejavnosti KD BPD, borznoposredniške družbe, d. o. o.

Dejavnosti Skupine KD Group

Skupina KD Group v letu 2009 praznuje svojo 15. obletnico in spada med največje poslovne skupine v Sloveniji. Posluje v naslednjih dejavnostih:

- bančništvo in upravljanje investicijskih skladov,
- zavarovalništvo,
- prodaja finančnih storitev,
- kapitalske naložbe.

Glavna poslovna dejavnost matične družbe KD Group d. d. je upravljanje tržnih in netržnih naložb ter ustvarjanje finančnih donosov, skladnih s strukturo portfelja. Krovna družba odloča tudi o vseh pomembnejših strateških naložbah Skupine KD Group.

Bančništvo in upravljanje investicijskih skladov

Z 2. marcem 2009 se je KD BPD preoblikovala v KD Banko in s tem je Skupina KD Group razširila svoje poslovanje na področje bančništva – KD Banka bo najprej namenjena privatnemu bančništvu in osebnemu bančništvu, pozneje pa bo dejavnost razširila na komercialno bančništvo. Še naprej bo tudi ponujala vse storitve KD BPD – investicijsko bančništvo, vključno z borznim posredovanjem, individualnim upravljanjem premoženja in storitvami podjetniških financ. Področje bančništva obsega tudi individualno upravljanje premoženja in borzno posredovanje na Hrvaškem, v Bolgariji in Romuniji.

Na področju upravljanja investicijskih skladov Skupina trenutno upravlja 31 vzajemnih skladov in dve investicijskih družbi. KD Skladi je vodilna družba za upravljanje premoženja v Sloveniji in upravlja eno investicijsko družbo in krovni sklad KD s 17 vzajemnimi skladi. V regiji Skupina upravlja štiri vzajemne sklade na Hrvaškem, tri v Romuniji, dva vzajemna sklada in investicijsko družbo v Bolgariji, dva vzajemna sklada na Slovaškem, dva v Makedoniji in enega v Srbiji.

Zavarovalništvo

Zavarovalniška dejavnost Skupine KD Group obsega življenjska, premoženjska in zdravstvena zavarovanja. V Sloveniji delujeta dve delniški družbi: življenjska zavarovalnica KD Življenje in Adriatic Slovenica, ki je univerzalna zavarovalnica in trži življenjska ter premoženjska zavarovanja, vključno z zdravstvenimi zavarovanji. Adriatic Slovenica je bila leta 2008 na drugem mestu med zavarovalnicami v Sloveniji, KD Življenje pa je bila prav tako na drugem mestu med življenjskimi zavarovalnicami. Trenutno je z življenjskimi zavarovanji prisotna v Bolgariji, Romuniji, Ukrajini, na Hrvaškem in na Slovaškem. Skupina trži premoženjska zavarovanja prek premoženjske zavarovalnice AS neživotno osiguranje v Srbiji.

Prodaja finančnih storitev

Leta 2007 je Skupina ustanovila družbo KD Finančna točka, ki združuje ponudbo vseh finančnih storitev Skupine KD Group. To ni samo skupni prodajni kanal, ampak je tudi oprijemljiva nadgradnja storitev za stranke, saj so na enem mestu na voljo vse finančne storitve.

Kapitalske naložbe

Kapitalske naložbe v Skupini upravljata krovna družba KD Group in KD Kapital. Med pomembnejše dejavnosti spadajo nepremičnine, založništvo, upravljanje zaprtih investicijskih skladov v jugovzhodni Evropi in upravljanje sklada tveganega kapitala.

Nekateri pomembnejši razvojni mejniki Skupine KD Group

1994

- Ustanovitev Kmečke družbe, družbe za upravljanje investicijskih skladov.

1996

- Kmečka družba prevzame v upravljanje najstarejši slovenski vzajemni sklad KD Galileo in ustanovi še dva vzajemna sklada, delniškega KD Rastko in obvezniškega KD Bond.
- Nakup zavarovalniške hiše Slovenica – danes Adriatic Slovenica – in deleža v izobraževalni ustanovi Gea College, ki je zdaj sinonim za poslovno in podjetniško izobraževanje.

2001

- Odprtje prve Finančne točke v Ljubljani zunaj sedeža družbe je začetek razvoja mreže finančnih supermarketov v Sloveniji.

2002

- Širitev na tuje trge; na Hrvaškem odprta družba za upravljanje KD Investments.

2004

- Začetek poslovanja borznoposredniške družbe KD BPD je začetek individualnega upravljanja premoženja in borznega posredovanja.

2005

- Ustanovitev prve slovenske specializirane življenjske zavarovalnice Slovenica Življenje – danes KD Življenje.

2007

- Ustanovitev družbe KD Finančna točka z glavnim ciljem prodaje vseh finančnih produktov Skupine KD Group na enem mestu.

2008

- Širitev dejavnosti na nepremičnine – začetek izvedbe projekta Šumi, uglednega poslovno-stanovanjskega objekta v središču Ljubljane.

2009

- Ustanovitev KD Banke, specializirane za privatno in osebno bančništvo.

2. POSLOVNO POROČILO

POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

Kakšno je bilo leto 2008?

Dejstva govorijo, da je bilo lansko leto v vsej zgodovini poslovanja Skupine KD Group najtežje in da smo se spoprijemali z doslej največjimi izzivi.

Globalna gospodarska kriza se je v letu 2008 le še poglabljala. Vsi pomembni svetovni borzni indeksi so izgubili precejšen del vrednosti. Velike banke in zavarovalnice, za katere je še pred nekaj leti veljalo, da so močne in skoraj nepremagljive, so se znašle na robu propada. Nekatere so tudi propadle. V regiji jugovzhodne Evrope, kjer družbe Skupine KD Group poslujejo, je bilo dogajanje zaznamovano s še močnejšim negativnim predznakom. Borzni indeksi v teh državah so izgubili med 65 in 80 odstotki vrednosti. Slovenija ni bila izjema in kriza je tudi pri nas najprej zajela finančno industrijo.

Kako poslovati v takih razmerah?

Poslovni rezultati Skupine KD Group so odraz globalnih dogajanj. Skupina je v letu 2008 poslovala slabše kot v letu 2007 in je ustvarila negativni poslovni izid v višini 77 milijonov evrov. Globalna negativna gibanja so povzročila slabitve in odpise finančnih naložb in manjšo prodajo v drugi polovici leta. Poslovni prihodki so v letu 2008 znašali 391,6 milijona evrov in so se glede na leto 2007 znižali za 2 odstotka. Vrednost celotnih sredstev je ob koncu leta 2008 znašala 795 milijonov evrov, kar je 17 odstotkov manj kot v letu 2007, kapital pa je ob koncu leta 2008 znašal slabih 194 milijonov evrov oziroma 43 odstotkov manj glede na konec leta 2007.

Optimizacija in racionalizacija poslovanja sta zato nujni, a ne za ceno razvoja. Naše **poslanstvo** ostaja zadovoljen kupec s celovitim naborom finančnih storitev. Zato pridobivamo in ustvarjamo zadovoljne in zveste odjemalce, ki bodo svoja finančna vprašanja in želje uresničevali v celoti na enem mestu – v Skupini KD Group.

Kupci postajajo v krizi še zahtevnejši kot sicer. Nenehen razvoj je zato nujen.

Ključni dejavnik uspeha so zaposleni, njihova zavzetost in motivacija. Vse delovanje ljudi izhaja iz njihovih vrednot, ki najmočneje motivirajo posameznika. Vrednote v podjetju so jedro korporativne kulture in najpomembnejši dejavnik uspeha. V Skupini KD Group smo zato lani izvedli obsežen projekt definiranja skupnih vrednot. V projektu je sodelovala večina zaposlenih in skupaj smo izluščili, da vse naše delovanje temelji na **rasti, spoštovanju, zaupanju, odličnosti** in **podpori**.

Nedvomno je bil najpomembnejši projekt leta 2008 **ustanovitev KD Banke**. Skupina izkušenih bančnih strokovnjakov je razvijala ponudbo ter organizacijo banke in ob koncu lanskega leta smo v Skupini pridobili vsa potrebna dovoljenja Banke Slovenije. KD Banka vstopa na trg privatnega bančništva skozi blagovno znamko **KD Privilege** in je sinonim za ponudbo, ki jo Skupina KD Group ponuja svojim najzahtevnejšim odjemalcem. Do konca leta 2009 bo banka ponudbo dopolnila s celovitim naborom storitev komercialnega in elektronskega bančništva. Še naprej pa bo ponujala vse storitve, ki jih je že do zdaj ponujala družba KD BPD – investicijsko bančništvo, vključno z borznim posredovanjem, individualnim upravljanjem premoženja in storitvami podjetniških financ.

Skupina KD Group z ustanovitvijo banke stremi k doseganju enega ključnih strateških ciljev – ponuditi odjemalcem **celovit nabor finančnih storitev**: vlaganje v vzajemne sklade, storitve individualnega upravljanja premoženja, borznega posredovanja, življenjsko in premoženjsko zavarovanje, investicijsko in davčno svetovanje, podjetniške finance in bančne storitve.

Zato smo v Skupini prilagodili organizacijo in divizijsko strukturo. Družbe tako poslujejo v divizijah **bančništvo in investicijski skladi**, **zavarovalništvo** in **kapitalske naložbe**.

Zaostrene razmere so lani imele največji vpliv v diviziji **bančništvo in investicijski skladi**. Strategija v dejavnosti upravljanja investicijskih skladov ostaja enaka – vlagateljem, predvsem iz jugovzhodne Evrope, ponuditi kar najširši izbor naložbenih možnosti po svetu. Lani smo zato razširili ponudbo investicijskih skladov in v Sloveniji ponujamo najširši nabor možnosti za vlagatelje, ki lahko izbirajo med 17 podskladi KD Krovnega sklada in investicijsko družbo KD ID. Skupno v regiji upravljamo 33 investicijskih skladov. Na zaostrene razmere smo se torej odzvali z razširjeno ponudbo in intenzivnim poudarjanjem dolgoročnosti vlaganja. Zmanjšanje števila vlagateljev je bilo zato dokaj zmerno, večina je svoja sredstva ohranila v skladih Skupine, proti koncu leta 2008 pa so nekateri tudi aktivneje iskali nove naložbene priložnosti. Na področju individualnega upravljanja premoženja in borznega posredovanja smo izboljšali upravljanje odnosov s strankami. Posebno pozornost smo posvetili informiranju, saj stranke lahko le z ustreznimi informacijami in ob kakovostnem svetovanju sprejemajo dobre odločitve.

V diviziji **zavarovalništvo** smo lani intenzivno širili in bogatili ponudbo ter razvijali nove, specializirane produkte za posamezne ciljne skupine. Dosegli smo pomemben mejnik, saj je družba KD Življenje z 21-odstotno stopnjo rasti in 13,7-odstotnim tržnim deležem zasedla drugo mesto med življenjskimi zavarovalnicami v Sloveniji. Na področju premoženjskih zavarovanj ima družba Adriatic Slovenica 17,5-odstotni tržni delež, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 24,5-odstotnega. To pomeni, da nam je tretje leto zapored kljub ostri konkurenci uspelo utrditi drugo mesto na celotnem slovenskem zavarovalnem trgu. Ponudbo zavarovanj smo širili tudi v tujini. Življenjska zavarovanja smo začeli tržiti na Hrvaškem in v Ukrajini, premoženjska pa v Srbiji.

V diviziji **kapitalskih naložb** smo aktivno in učinkovito upravljali različne portfeljske naložbe.

Pričakovanja in zadovoljstvo kupca vedno postavljamo na prvo mesto. Temu sledimo tudi pri razvoju ponudbe, ki jo dopolnjujemo z najboljšimi prodajnimi kanali. **KD Finančna točka** se je lani pospešeno razvijala. Glavni cilj družbe je prodaja vseh finančnih produktov Skupine KD Group na enem mestu in z najvišjim standardom storitve ponuditi popolno premoženjsko svetovanje. V KD Finančni točki smo kupcem že lani omogočili sklepanje življenjskih, zdravstvenih in premoženjskih zavarovanj, pristop k investicijskim skladom, nakup ali prodajo vrednostnih papirjev ter storitve individualnega upravljanja premoženja. Do konca leta pa jim bomo ponudili še bančne storitve nove KD Banke.

In kako vidimo leto 2009?

Nedvomno bo glavni izziv uspešno premagati gospodarsko krizo, se okrepiti in iz nje iziti močnejši. Prepričan pa sem, da ta kriza ne bo ustavila razvoja Skupine KD Group.

Matjaž Gantar
predsednik uprave KD Group d. d.

ZGODILO SE JE V LETU 2008

Spremembe v sestavi Skupine KD Group

15. januar
- Vpis prenosa delnic manjšinskih delničarjev družbe KD Življenja na glavnega delničarja KD Holding (zdaj KD Group) v sodni register.

16. januar
- Vpis prenosa delnic manjšinskih delničarjev družbe Adriatic Slovenica na glavnega delničarja KD Holding (zdaj KD Group).
- Družba za upravljanje KD Investments, Ljubljana, se preimenuje v KD Skladi, Ljubljana.

26. januar
- V sodni register je vpisana družba KD Financial point na Slovaškem.

15. februar
- Družba KD Skladi proda poslovni delež v ABDS, Sarajevo, družbi KD Kapital, Ljubljana.

18. februar
- V sodni register je vpisana družba AS osiguranje s sedežem v Beogradu in v večinski lasti družbe Adriatic Slovenica, Koper.

21. marec
- Zavarovalnici KD Life, Kijev, regulator dodeli licenco za opravljanje dejavnosti.

17. april
- Zavarovalnici KD življenjsko osiguranje, Zagreb, regulator dodeli licenco za opravljanje dejavnosti.

4. junij
- V sodni register je vpisana družba KD Financijska točka na Hrvaškem.

25. avgust
- Družba KD Holding (zdaj KD Group) proda poslovne deleže v družbah kinematografske in zabaviščne dejavnosti; Kolosej kinematografi d. o. o., Kinematografi Maribor d. o. o., Kinopodjetje Kranj d. o. o. in Kolosej Celje d. o. o.

22. avgust
- Družba KD Kapital z družbo Maksima Holding d. d. sklene kupoprodajno pogodbo za nakup 882.408 navadnih delnic izdajatelja Istrabenz d. d. z oznako ITBG z glasovalno pravico. Zaradi bistveno spremenjenih okoliščin KD Kapital 12. decembra odstopi od omenjene pogodbe

2. december
- Banka Slovenije izda na podlagi vloge družbe KD BPD:
  - družbi KD BPD dovoljenje za opravljanje bančnih in finančnih storitev,
  - družbi KD Group dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža (100 odstotkov) v bodoči KD Banki,
  - Aljošu Tomažu dovoljenje za opravljanje funkcije glavnega izvršnega direktorja bodoče banke ter
  - Veri Dolinar dovoljenje za opravljanje funkcije namestnice glavnega izvršnega direktorja banke.

Drugi pomembnejši dogodki v letu 2008

Januar

- Delniški-obvezniški odprti vzajemni sklad KD Prosperita, ki ga upravlja Družba za upravljanje KD Investments, Bratislava, združenje družb za upravljanje Slovaška razglasi za najboljši uravnoteženi vzajemni sklad na slovaškem trgu v letu 2007.
- Tri bolgarske družbe KD Investments, KD Securities in KD Life so ekskluzivni pokrovitelji 15. obletnice največjega zasebnega bolgarskega radia Darik. Družbe organizirajo tudi srečanje z mediji, kar je prvi skupni nastop družb Skupine v Bolgariji.
- Vzajemni sklad KD Maksimus se uvrsti na prvo mesto med romunskimi skladi, družba KD Investments, Bukarešta, pa prejme laskavi naslov najboljšega upravitelja skladov v letu 2007.

Februar

- Zavarovalni produkt Fondpolica z naložbenim paketom družbe KD Life, Sofija, v Bolgariji prejme nagrado za najboljši finančni produkt leta 2007 v kategoriji življenjskih zavarovanj.
- KD Življenje, Ljubljana, organizira za kulturni praznik celodnevni družinski dogodek v Postojnski jami – drugi Dan kulture in atrakcij, kjer poteka prvi nastop jamskega cirkusa v Sloveniji.
- Družba KD Skladi, Ljubljana, vlagateljem ponudi novo sodobno storitev, spletno poslovalnico KD Skladi.net, ki jim brezplačno omogoča varen vpogled v njihovo stanje v izbranih skladih KD Skladi.

Marec

- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti novo življenjsko zavarovanje Fondpolico Dirigent – življenjsko zavarovanje z aktivnim upravljanjem premoženja.
- Odprtje poslovalnice KD Finančna točka v nakupovalnem centru Supernova v Ljubljani.
- Adriatic Slovenica, Koper, začne dobrodelno akcijo, v kateri se za vsako sklenjeno polico premoženjskega zavarovanja nameni 1 evro za nakup novega inkubatorja v porodnišnici Ljubljana.

April

- Funkcijo predsednika uprave KD BPD, Ljubljana, prevzame Benjamin Jošar.
- Funkcijo predsednika uprave KD Skladi, Ljubljana, prevzame Dag Kralj.
- Odprtje poslovalnic KD Finančna točka v Krškem, na Ptuju in v Murski Soboti.

Maj

- Družba za upravljanje KD Skladi, Ljubljana, od makedonske komisije za trg vrednostnih papirjev dobi dovoljenje za ustanovitev družbe za upravljanje z investicijskimi skladi KD Fondovi, Skopje.
- Adriatic Slovenica, Koper, ponudi zavarovancem Maxi asistenco, najširšo asistenco na slovenskem trgu, ki zavarovancem poleg 24-urne pomoči na cesti ponuja tudi zdravstveno zavarovanje v Evropi.

Junij

- UNICEFF Slovenija na dobrodelni dražbi Punčk iz cunj proda vseh 24 punčk in zbere rekordni znesek 59.900 evrov. Največ punčk kupi družba KD Group.
- KD Življenje, Ljubljana, po uradnih podatkih Zavarovalnega združenja Slovenije za prvo polletje 2008 s 14,2-odstotnim tržnim deležem zasede drugo mesto med zavarovalnicami, ki tržijo življenjska zavarovanja.

Julij

- Skladi Skupine KD Group prejmejo nagrado Trusted Brand 2008 revije Reader's Digest v kategoriji „Investicijske družbe in vzajemni skladi“ v Sloveniji.
- Družba KD Skladi, Ljubljana, prejme od Agencije za trg vrednostnih papirjev dovoljenje za upravljanje naslednjih delniških vzajemnih skladov: KD Indija – Kitajska, KD Latinska Amerika, KD EM Infrastruktura in gradbeništvo, KD Vzhodna Evropa in KD Finance.

Avgust

- Sprememba firme družbe KD Holding, finančne družbe, d. d., ki se odtlej imenuje KD Group, finančna družba, d. d., oziroma skrajšana firma: KD Group d. d. Sklep o spremembi firme je bil sprejet 29. avgusta na skupščini delničarjev.
- Družba KD Skladi začne tržiti nov delniški vzajemni sklad KD Indija-Kitajska.

September

- Družba za upravljanje KD Fondovi, Skopje, pridobi dovoljenje za ustanovitev in upravljanje dveh investicijskih skladov v Makedoniji, in sicer KD Južen Balkan in KD BRIK.
- Zagon projekta Inkubator za stacionarne enote – razvoj dodatnih kadrov za stacionarno mrežo v poslovalnicah KD Finančne točke.
- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti novo življenjsko zavarovanje Fondpolico Maks Garant, življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja, z obročnim plačilom premije in izplačilom najmanj skupne vsote plačanih čistih premij ob izteku zavarovanja ter dodatno zavarovanje oprostitve plačila premije v primeru delovne nezmožnosti zaradi bolezni ali nezgode.
- KD Življenje, Ljubljana, sklene z ZOO Ljubljana pokroviteljsko sodelovanje in postane „Prijatelj in podpornik Živalskega vrta Ljubljana“.
- Odprtje poslovalnice KD Finančna točka v Dravogradu.
- Odprtje prostorov družbe AS osiguranje v Beogradu in začetek poslovanja družbe.

Oktober

- Družba KD Skladi, Ljubljana, začne tržiti štiri nove delniške vzajemne sklade s perspektivnimi panožnimi in regionalnimi naložbenimi politikami, in sicer KD EM Infrastruktura in gradbeništvo, KD Finance, KD Latinska Amerika in KD Vzhodna Evropa.
- Družba za upravljanje KD Fondovi, Skopje, začne tržiti dva investicijska sklada v Makedoniji, in sicer KD Južen Balkan in KD BRIK.
- Sprememba firme družbe AS osiguranje, Beograd, v AS neživotno osiguranje, Beograd.

November

- Družba za upravljanje KD Skladi, Ljubljana, med prvimi družbami v Sloveniji pridobi od Agencije za trg vrednostnih papirjev dovoljenje za oblikovanje krovnega sklada. KD Krovni sklad ima 17 vzajemnih podskladov.
- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti dodatno zavarovanje oprostitve plačila premije v primeru 100-odstotne trajne invalidnosti zaradi nezgode.
- Izide informativno-svetovalna revija, finančni svetovalec kdaj&kako, izdajateljev družb KD Življenje, Ljubljana, in KD Skladi, Ljubljana.
- Odprtje prve poslovalnice Finančna točka v Romuniji.
- Sklenjena stotisoča aktivna polica življenjskega zavarovanja družbe KD Življenje, Ljubljana.
- Adriatic Slovenica, Koper, ponudi prenovljena nezgodna zavarovanja z dodatnimi ugodnostmi za zavarovanca.
- KD Življenje, Ljubljana, prejme v Bruslju od European Sponsorship Association (ESA) priznanje za posebne dosežke za projekt z Lutkovnim gledališčem Ljubljana z naslovom „Smisel življenja so otroški nasmehi“.

December

- Klub KD plus preseže 60 tisoč članov.
- KD Kvart, Ljubljana, pridobi gradbeno dovoljenje za gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta Šumi.
- AS neživotno osiguranje, Beograd, odpre poslovno enoto v Novem Sadu.
- Adriatic Slovenica, Koper, začne tržiti prenovljena zavarovanja odgovornosti, ki zavarovancem omogočajo zavarovaje po meri.

Pomembnejši dogodki po koncu poslovnega leta 2008

Januar

- Družba KD Skladi, Ljubljana, med prvimi v Sloveniji oblikuje KD Krovni sklad, vseh 17 obstoječih vzajemnih skladov družbe pa se preoblikuje v njegove podsklade.
- Družba KD Skladi, Ljubljana, v sodelovanju s Concorde Premoženjsko svetovanje d. o. o. začne tržiti nov varčevalni načrt VIP plus 100.
- Na tradicionalni, že peti podelitvi Kapitalovih nagrad najboljšim upravljavcem vzajemnih skladov, sklad denarnega trga KD MM prejme nagrado „Zlati V“ v kategoriji denarnih skladov za obdobje enega leta.

Februar

- Nadzorni svet KD Group z dnem 3. februarja 2009 sprejme sklep o imenovanju štiričlanske uprave, ki jo sestavljajo predsednik uprave Matjaž Gantar in člani uprave Peter Grašek, Matija Šenk in Aljoša Tomaž.
- KD Življenje, Ljubljana, organizira za kulturni praznik tradicionalni celodnevni družinski dogodek v Postojnski jami – tretji Dan kulture in atrakcij, na ogled je Paleontološka razstava krednih fosilov in kopij okostij dinozavrov.
- AS neživotno osiguranje, Beograd, odpre podružnico v Nišu.

Marec

- Na 12. skupščini delničarjev, ki je potekala 6. marca, so bili za člane nadzornega sveta KD Group ponovno izvoljeni dr. Aleš Vahčič, Alojz Penko in Bojan Sekavčnik. Mandat nadzornikom začne teči 9. marca.
- Začetek poslovanja KD Banke, Ljubljana, ki je specializirana za storitve privatnega in osebnega bančništva.
- Skupina KD Group praznuje 15. obletnico poslovanja – 11. marca 1994 je bila namreč v sodni register vpisana družba Kmečka družba, pravna predhodnica družbe KD Skladi.
- KD Življenje, Ljubljana, začne tržiti Fondpolico Maks Garant Plus, edinstveno življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja, z obročnim ali enkratnim plačilom premije in izplačilom najmanj skupne vsote plačanih čistih premij ob izteku zavarovanja.
- Funkcijo predsednika uprave KD Skladi, Ljubljana, prevzame dr. Peter Groznik.

April

- Funkcijo predsednika uprave KD Finančne točke, Ljubljana, prevzame Matej Marošek.
- Zgodi se koncert leta – Volkswagner, glasbeni projekt, ko se na pobudo KD Group združijo legendarna skupina Laibach, Simfonični orkester RTV Slovenija in dirigent Izidor Leitinger. Skupina KD Group s koncertom slavnostno zaznamuje 15. obletnico poslovanja.

STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE KD GROUP

Delovanje Skupine najbolje povzema osrednje vodilo: **Zaupanje, ki raste**.

Poslanstvo: zadovoljna stranka s celovitim naborom finančnih storitev
Poslanstvo Skupine je pridobivati in ustvarjati zadovoljne in zveste odjemalce, ki bodo svoja finančna vprašanja in želje uresničevali v celoti na enem mestu – v Skupini KD Group.

Vizija: utrditi svoj položaj ugledne in mednarodno prepoznavne finančne skupine
Smo ugledna, dinamična in družbeno odgovorna finančna skupina. Pričakovanja strank uresničujemo zaupanja vredni strokovnjaki s storitvami, ki so korak pred časom. Dostopni na enem mestu, ustvarjamo trende finančnih storitev.

Vrednote: rast, spoštovanje, zaupanje, odličnost, podpora
V letu 2008 smo v Skupini KD Group izvedli obsežen projekt oblikovanja KD vrednot, v katerih se zrcalimo vsi zaposleni, prav tako pa se v njih odraža odnos do naših strank in vseh drugih deležnikov.

Uresničevanje strateških ciljev in usmeritev

Strateške cilje in usmeritve je tudi v letu 2008 Skupina KD Group uresničevala z iskanjem najboljših rešitev in izkoriščanjem priložnosti za rast in razvoj vseh družb v Skupini.

Ključni poudarki poslovanja divizij osnovne dejavnosti

- Leto 2008 je bilo na kapitalskih trgih v znamenju velikih in nepredvidenih padcev tečajev na vseh svetovnih borzah[6], kar se je odražalo v diviziji bančništvo in investicijski skladi. Na področju individualnega upravljanja premoženja in borznega posredovanja smo največ aktivnosti usmerili v upravljanje odnosov s strankami, da bi preprečili panične reakcije in strankam ponuditi informacije, ki jih potrebujejo za sprejemanje racionalnih odločitev. V letu 2008 so borznoposredniške družbe opravile za 436 milijonov evrov poslov borznega posredovanja za 5.975 strank, kar pomeni 47 odstotkov vrednosti poslov, opravljenih v letu 2008. Vrednost sredstev na individualnem upravljanju premoženja je ob koncu leta 2008 znašala 16,7 milijona evrov, kar je 33 odstotkov vrednosti sredstev na upravljanju ob koncu leta 2007. Pričakovano se je glede na konec leta 2007 zmanjšalo tudi število strank. Tako so družbe divizije ob koncu leta 2008 imele 5.975 strank na borznem posredovanju in 478 strank na individualnem upravljanju premoženja, kar v primerjavi z letom prej pomeni 9 odstotkov manj strank na borznem posredovanju in 17 odstotkov manj strank na individualnem upravljanju premoženja. Glavna projekta divizije v letu 2008 sta bila vzpostavitev divizijske strukture s KD BPD kot krovno družbo in preoblikovanje krovne družbe divizije KD BPD v KD Banko. Družba je 2. decembra 2008 pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev, samo preoblikovanje pa je bilo izvedeno v začetku poslovnega leta 2009. Ustanovitev banke pomeni nadgradnjo storitev, ki jih ponuja Skupina KD Group in bo pripomogla k večjemu zadovoljstvu strank ter rasti Skupine.
- Podobno negativen vpliv je globalna kriza imela tudi v dejavnosti upravljanja investicijskih skladov. Na tem področju smo uresničevali temeljno strategijo ponuditi vlagateljem, predvsem iz jugovzhodne Evrope, kar najširši izbor naložbenih možnosti po svetu in hkrati zagotoviti vlagateljem z vsega sveta celovito ponudbo investiranja v tej regiji. Zato smo v letu 2008 tudi razširili portfelj investicijskih skladov, ki je ob koncu leta 2008 obsegal 33 investicijskih skladov, od tega v Sloveniji 17 podskladov KD Krovnega sklada in investicijsko družbo KD ID, preostale vzajemne sklade pa upravljamo v regiji, kjer smo prisotni. Na zaostrene razmere smo se odzvali tudi z izredno okrepljenim komuniciranjem, usmerjenim predvsem v poudarjanje dolgoročnosti vlaganja v sklade ter k pomiritvi vlagateljev. Kot vizionarska se je pokazala tudi odločitev, da smo pred štirimi leti prvi v Sloveniji začeli tržiti sklad denarnega trga, ki se je izkazal kot varna naložba v obdobju pretresov na drugih kapitalskih trgih. Tako je bilo zmanjšanje števila vlagateljev glede na razmere dokaj zmerno, skupna vrednost sredstev v upravljanju divizije pa se je zaradi globalnih padcev vrednosti delnic in drugih finančnih instrumentov zmanjšala na 360,6 milijona evrov, kar je 36 odstotkov

[6] Več o tem preberite v poglavju Kapitalski trgi v letu 2008 na strani str. 28.

sredstev ob koncu leta 2007. Velika večina vlagateljev je ostala v skladih Skupine, predvsem proti koncu leta 2008 pa so nekateri tudi že aktivneje iskali naložbene priložnosti.

- V diviziji zavarovalništvo so družbe v Skupini lani intenzivno širile in bogatile svojo ponudbo ter razvijale nove, specializirane produkte za posamezne ciljne skupine. Leta 2008 je Skupina na področju zavarovalništva v Sloveniji dosegla 17,3 odstotni tržni delež, s skupno zbrano premijo 325,8 milijona evrov. Na tujih trgih je Skupina KD Group zbrala 5,9 milijona evrov premije življenjskih zavarovanj in 350.000 evrov premije premoženjskih zavarovanj. KD Življenje je z 21-odstotno stopnjo rasti in 13,7-odstotnim tržnim deležem v letu 2008 prepričljivo zasedla drugo mesto med zavarovalnicami, ki tržijo življenjska zavarovanja. Tržni delež Adriatica Slovenice v zavarovalni Skupini je bil lani 13,6 odstotka kar pomeni drugo mesto na slovenskem zavarovalnem trgu. Na področju premoženjskih zavarovanj ima zavarovalnica 17,5-odstotni delež, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 24,5-odstotnega, kar prav tako pomeni drugo mesto na trgu. Na področju „nadstandardnih“ zavarovanj je Adriatic Slovenica vodilna in dosega kar 54,4-odstotni tržni delež. Adriatic Slovenici je že tretje leto zapored kljub ostri konkurenci uspelo ohraniti in utrditi drugo mesto na celotnem slovenskem zavarovalnem trgu.
- Pričakovanja naših strank vedno postavljamo na najvišje mesto in temu sledimo tudi pri razvoju prodajnih poti Skupine. Ob koncu leta 2008 smo v poslovalnicah Finančna točka imeli več kot 60 milijonov evrov vplačil in več kot 3.000 novih vlagateljev. V KD Finančni točki smo sklenili več kot 25.000 novih zavarovanj, nova obračunana letna premija pa je presegla mejo 30,5 milijona evrov; v tujini smo prek KD Finančnih točk sklenili skoraj 3.000 novih polic in ustvarili prek 1,5 milijona evrov nove obračunane letne premije. Spletni portal www.financna-tocka.si je v celem letu 2008 obiskalo kar 351.735 različnih uporabnikov, registriranih jih je bilo 24.797, od tega slabih 5.000 novih uporabnikov v letu 2008. Klub KD plus je ob koncu leta 2008 štel 62.678 članov, kar je preseglo pričakovanja za več kot 35 odstotkov.

Pogled v leto 2009

- V preteklem letu smo dobili v Skupini pridobili dovoljenja za opravljanje bančnih storitev, s tem pa možnost, da obstoječo ponudbo pomembno nadgradimo z bančnimi produkti in storitvami. V letu 2009 bomo odjemalcem tako lahko ponudili popoln nabor finančnih in zavarovalnih storitev in s tem dosegli enega izmed ključnih strateških ciljev Skupine KD Group.
- Celovita ponudba nam omogoča, da še bolje izkoristimo sinergije med družbami Skupine, kar bo prav tako med glavnimi poudarki leta 2009. Tako bomo pospešeno razvijali skupen prodajni kanal Skupine KD Finančno točko ter aktualni tržni situaciji prilagodili razvoj produktov. Predvsem se bomo osredotočili na tiste, ki bodo omogočali najboljšo mogočo rešitev za odjemalce, hkrati pa bodo dovolj dobičkonosni za Skupino.
- Zaradi zaostrenih razmer na trgih in segmentih, kjer Skupina posluje, bomo intenzivno racionalizirali poslovanje na vseh področjih družb Skupine KD Group.

DELNICE, DIVIDENDE IN LASTNIŠKA STRUKTURA

Osnovni podatki o delnicah, dividendah in kapitalu

Osnovni kapital družbe KD Group d. d. je 31. decembra 2008 znašal 98.215.756,97 evra in je bil razdeljen na 2.942.053 kosovnih delnic, od tega 2.675.640 rednih delnic z oznako KDHR in 266.413 prednostnih participativnih delnic z oznako KDHP.

Redne delnice družbe KD Group (oznaka KDHR) so uvrščene na prosti trg Ljubljanske borze od 5. februarja 2001. Ob ustanovitvi so bile vse izdane delnice opredeljene kot navadne imenske delnice z glasovalno pravico in z nominalno vrednostjo 33,38 evra. Na prvi skupščini družbe maja 2001 je bil sprejet sklep o preoblikovanju največ 595.691 navadnih imenskih delnic v kumulativne prednostne delnice brez glasovalne pravice.

Prednostne delnice (oznaka KDHP) so uvrščene na prosti trg Ljubljanske borze od 12. julija 2001. Pravice lastnikov, ki izhajajo iz teh delnic, so:

- pravica do prednostnega izplačila dividend pred izplačilom imetnikom navadnih delnic v višini 1,67 evra, in sicer v kumulativnem obdobju petih let,
- v primeru izplačila dividend imetnikom navadnih delnic pravica do izplačila dodatnih dividend v višini največ 1,67 evra, tako da znaša v tem primeru skupna dividenda največ 3,34 evra,
- ob likvidaciji družbe prednost pri izplačilu preostalega premoženja pred imetniki navadnih imenskih delnic v višini 33,38 evra.

Odobreni kapital je 31. decembra 2008 znašal 49.107.878 evrov. Na podlagi sklepa 8. skupščine delničarjev z dne 13. oktobra 2005 je uprava družbe pooblaščena, da v petih letih po vpisu spremembe statuta v sodni register (16. novembra 2005) poveča osnovni kapital za največ 49.107.878 evrov z izdajo novih delnic za denarne ali stvarne vložke. Do zdaj uprava odobrenega kapitala še ni uporabila.

Knjigovodska vrednost delnice KDHR in KDHP je dne 31. decembra 2008 znašala 74,57 evra, kar pomeni 18-odstotno zmanjšanje glede na leto prej, ko je znašala 90,46 evra. Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot: knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov ob koncu obračunskega obdobja / število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic ob koncu obračunskega obdobja.

Čisti poslovni izid na delnico je v letu 2008 znašal -2,55 evra, leta 2007 pa je čisti poslovni izid na delnico znašal 6,36 evra. Čisti poslovni izid na delnico je izračunan kot čisti poslovni izid večinskih lastnikov, zmanjšan za izplačane dividende na prednostne delnice (brez lastnih delnic) obračunskega obdobja/povprečno število vseh navadnih izdanih delnic brez lastnih delnic obračunskega obdobja.

Gibanje vrednosti delnice

Redna delnica KDHR v letu 2008

Z redno delnico KDHR je bilo v letu 2008 na prostem trgu Ljubljanske borze sklenjenih 41.342 poslov v skupni vrednosti 3.794.313,52 evra. Na začetku leta je tečaj delnice KDHR znašal 107,10 evra. Zanimivo se je vrednost delnice gibala v intervalu med 110 in 97 evri vse do 11. septembra in nato doživela velik zdrs. V obdobju med 11. septembrom do konca oktobra je delnica izgubila kar 42,89 odstotka vrednosti. Dne 27. oktobra je vrednost delnice zdrsnila na lokalni minimum pri ceni 54,43 evra. Delnica je leto končala pri podobni ceni, in sicer je vrednost delnice KDHR 31. decembra 2008 znašala 54,10 evra. Najnižja vrednost v letu 2008 je bila 47,98 evra, najvišja pa 110,12 evra.

Temeljni kazalniki redne delnice KDHR

Podatki o delnici	28. 12. 2007 (EUR)	31. 12. 2008 (EUR)	Sprememba 08/07 (v %)
Število delnic	2.675.640	2.675.640	0
Tržna cena	108,37	54,10	-50,08
Tržna kapitalizacija (v mio)	289,96	144,75	-50,08
P/E	25,91*	4,25**	-83,59

* Izračunan kot: čisti dobiček poslovnega obdobja KD Group, finančna družba, d. d., v letu 2006 – izdatki za izplačilo prednostnih dividend/Tehtano povprečje števila navadnih delnic v letu 2007.
** Izračunan kot: čisti dobiček poslovnega obdobja KD Group, finančna družba, d. d., v letu 2007 – izdatki za izplačilo prednostnih dividend/Tehtano povprečje števila navadnih delnic v letu 2008.
Vir: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev, GVIN, izračuni KD BPD

Primerjava gibanja tečaja KDHR in SBI20 za obdobje od 28. decembra 2007 do 31. decembra 2008:

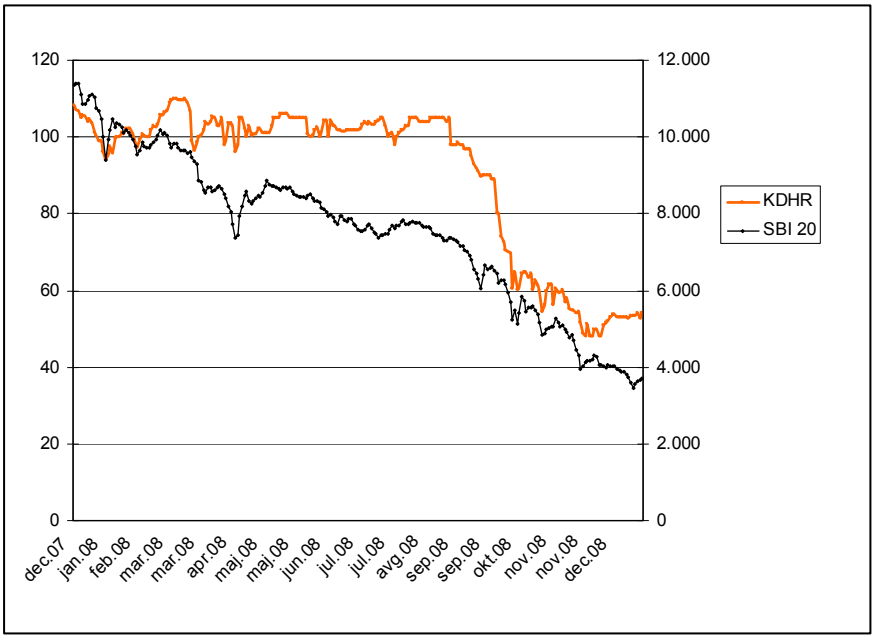

Vir: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev

Prednostna delnica KDHP v letu 2008

S prednostno delnico KDHP je bilo v letu 2008 na prostem trgu Ljubljanske borze sklenjenih 11.361 poslov v skupni vrednosti 592.230,51 evra. Delnica je leto začela pri 65,60 evra, kar je bilo tik pod najvišjo vrednostjo, ki jo je delnica KDHP dosegla 31. januarja, in sicer 66,05 evra. Ob relativno mirnem gibanju v prvih dveh mesecih se je gibala v intervalu med 66 in 50 evri, 21. februarja pa je delnica doživela močan nihljaj, in sicer se je cena s 65,50 evra (20. februarja) znižala na 39,00 evra (21. februarja) (-40,46 odstotka) in nato v naslednjem dnevu ponovno dvignila na 60,00 evra (22. februarja) (+53,85 odstotka). Ob ceni 39,00 evra je bilo opravljenih za skromnih 2.457,00 evra prometa. Podatek sam po sebi ni posebej zanimiv, zanimivo pa je nadaljnje gibanje, saj je bil nihljaj nekakšen uvod v nadaljnje padanje cene delnice, ki je do konca leta izgubila še 57,85 odstotka (cena na dan 22. februar 2008 v primerjavi s ceno na dan 31. december 2008). Najnižjo vrednost je delnica sicer doživela na začetku decembra (2. december 2008), in sicer je znašala 25,01 evra. Promet s prednostnimi delnicami KD Group v letu 2008 je bil bistveno manjši od tistega z rednimi, in sicer je bil manjši za kar 86,05 odstotka.

Temeljni kazalniki prednostne delnice KDHP:

Podatki o delnici	28. 12. 2007 (EUR)	31. 12. 2008 (EUR)	Sprememba 08/07 (v %)
Število delnic	266.413	266.413	0
Tržna cena	65,60	25,29	-61,45
Tržna kapitalizacija (v mio)	17,48	6,74	-61,45
P/E	62,48*	12,34**	-80,25

* Izračunan kot: Dobiček na delnico za leto 2006 po podatkih podjetja Bloomberg/Tehtano povprečje števila prednostnih delnic v letu 2007.

** Izračunan kot: Dobiček na delnico za leto 2007 po podatkih podjetja Bloomberg/Tehtano povprečje števila prednostnih delnic v letu 2008.

Vir: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev, Bloomberg, lastni izračuni KD BPD

Slika 5. Primerjava gibanja tečaja KDHP in SBI20 za obdobje od 28. decembra 2007 do 31. decembra 2008

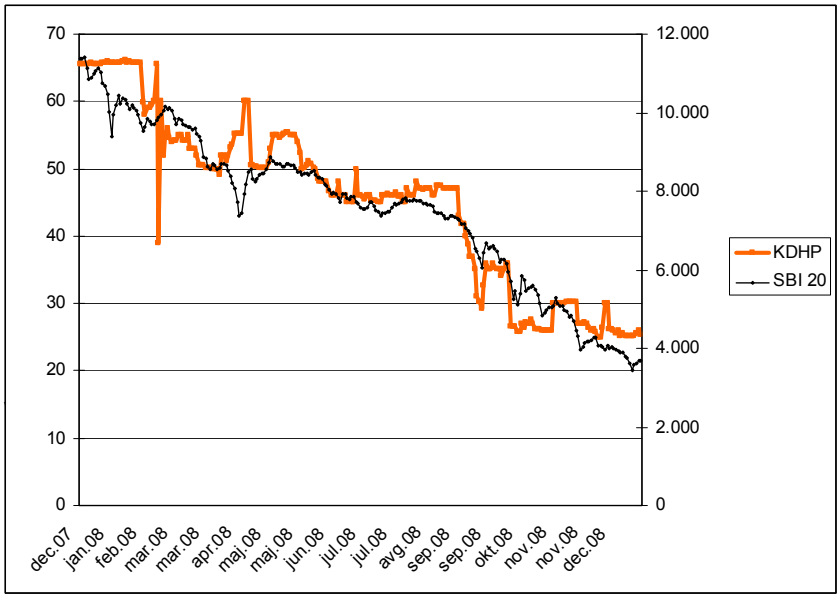

Vir: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev

Lastniška struktura

Največji delničar družbe KD Group je KD, finančna družba, d. d., ki ima v lasti 1.819.680 navadnih imenskih delnic z oznako KDHR, kar predstavlja 68,01 odstotka delnic KDHR oziroma 61,85 odstotka vseh izdanih delnic družbe. Družba KD Group je v letu 2008 v vseh poslih, ki so potekali z matično družbo KD, dobila ustrezna plačila in vračila ter na osnovi poslov ni bila prikrajšana.

Lastniška struktura družbe KD Group dne 31. decembra 2008:

	Število delničarjev	Število delnic	Odstotek lastništva (v %)
KDHR – navadne imenske delnice			
Domače osebe	**29.016**	**2.545.443**	**86,52**
Pravne osebe	115	2.242.444	76,22
Fizične osebe	28.901	303.999	10,33
Tuje osebe	**271**	**130.197**	**4,43**
Pravne osebe	55	127.780	4,34
Fizične osebe	216	2.417	0,08
Skupaj KDHR	**29.287**	**2.675.640**	**90,94**
KDHP – prednostne imenske delnice			
Domače osebe	**12.168**	**221.869**	**7,54**
Pravne osebe	30	99.428	3,38
Fizične osebe	12.138	122.441	4,16
Tuje osebe	**54**	**44.544**	**1,51**
Pravne osebe	12	44.116	1,50
Fizične osebe	42	428	0,01
Skupaj KDHP	**12.222**	**266.413**	**9,06**
Skupaj	**41.509**	**2.942.053**	**100**

Deset največjih imetnikov navadnih delnic (KDHR) dne 31. decembra 2008:

	Delničar	Kraj	Število delnic	Delež od vseh delnic KDHR (v %)
1	KD d. d.	Ljubljana	1.819.680	68,01
2	KDH Naložbe d. o. o.	Ljubljana	111.095	4,15
3	Caranthania Investments	Luksemburg	102.457	3,83
4	Auctor d. o. o.	Ljubljana	101.409	3,79
5	Avra d. o. o.	Ljubljana	91.281	3,41
6	KD Group d. d.	Ljubljana	62.201	2,32
7	Onisac d. o. o.	Ljubljana	20.362	0,76
8	Zveza bank reg. z. zo. j. bank und revisions	Celovec	19.562	0,73
9	Šifrer Peter	Medvode	7.982	0,29
10	MI d. o. o.	Ljubljana	6.229	0,23
	Skupaj prvih deset imetnikov delnic KDHR		2.339.017	87,42
	Drugi		336.623	12,58
	Skupaj vseh delnic KDHR		2.675.640	100

Deset največjih imetnikov prednostnih delnic (KDHP) dne 31. decembra 2008:

	Delničar	Kraj	Število delnic	Delež od vseh delnic KDHP (v %)
1	KD Group d. d.	Ljubljana	51.306	19,26
2	Cercia Holding Limited	Limassol	43.092	16,17
3	PM & A d. o. o.	Ljubljana	16.040	6,02
4	Marles d. d.	Limbuš	15.102	5,67
5	KDH Naložbe, d. o. o.	Ljubljana	13.070	4,91
6	Vovk Boštjan	Ljubljana	7.665	2,88
7	Tomažin Matej	Ljubljana	2.050	0,77
8	R & V, d. o. o.	Ljubljana	1.382	0,52
9	Goldinar d. o. o.	Koper	1.222	0,46
10	Kadič Cirila	Koper	1.118	0,42
	Skupaj prvih deset imetnikov delnic KDHP		152.047	57,07
	Drugi		114.366	42,92
	Skupaj vseh delnic KDHP		266.413	100

Deset največjih imetnikov rednih (KDHR) in prednostnih delnic (KDHP) skupaj dne 31. decembra 2008:

	Delničar	Kraj	Število delnic KDHR in KDHP skupaj	Delež v osnovnem kapitalu (KDHR in KDHP skupaj, v %)
1	KD d. d.	Ljubljana	1.819.680	61,85
2	KDH Naložbe, d. o. o.	Ljubljana	124.165	4,22
3	KD Group d. d.	Ljubljana	113.507	3,86
4	Caranthania investments	Luksemburg	102.457	3,48
5	Auctor d. o. o.	Ljubljana	98.168	3,34
6	Avra, d. o. o.	Ljubljana	91.281	3,10
7	Cercia Holding Limited	Limassol	43.092	1,46
8	Zveza bank reg. z. zo. j. bank und revisions	Celovec	20.547	0,70
9	Onisac d. o. o.	Ljubljana	20.362	0,69
10	PM & A d. o. o., Ljubljana	Ljubljana	20.547	0,70
	Skupaj prvih deset imetnikov delnic KDHR in KDHP skupaj		2.453.806	83,40
	Drugi		488.247	16,60
	Skupaj vseh delnic družbe (KDHR in KDHP)		2.942.053	100

Lastne delnice

Družba KD Group je bila na dan 31. decembra 2008 imetnica skupaj 113.507 lastnih delnic, in sicer 62.201 navadnih delnic z oznako KDHR in 51.306 prednostnih delnic z oznako KDHR, kar skupaj predstavlja 3,86 odstotka osnovnega kapitala družbe.

Uprava KD Group je na podlagi sklepa skupščine z dne 29. avgusta v skladu z 8. alinejo 247. člena ZGD-1 pooblaščena, da lahko v imenu in za račun družbe kupi lastne delnice, pri čemer je obseg dopustne pridobitve omejen na 10 odstotkov skupnega števila delnic družbe, tj. 294.205 delnic. Pooblastilo upravi za nakup lastnih delnic velja 12 mesecev od dneva sprejema sklepa. Skupščina delničarjev je določila najnižjo in najvišjo nakupno ceno lastnih delnic, ki jih družba pridobiva na organiziranem trgu, nakupno ceno delnic, če družba lastne delnice pridobiva zunaj organiziranega trga, in pogoje, pod katerimi lahko družba odsvaja delnice zunaj organiziranega trga. Skupščina KD Group je kot skupščina matične družbe razširila pooblastilo za pridobivanje ali imetništvo lastnih delnic tudi na družbe, odvisne od KD Group, družbe, v katerih ima KD Group večinski delež, oziroma na tretje osebe iz 251. člena ZGD-1.

IZJAVA O VODENJU IN UPRAVLJANJU

Odgovorno vodenje in upravljanje družbe sta temelj vseh dejavnosti Skupine KD Group. Temu poslanstvu sledita tudi uprava in nadzorni svet matične družbe, v kateri je uveljavljen dvotirni sistem upravljanja. Družba KD Group podaja v skladu z določilom petega odstavka 70. člena ZGD-1 izjavo o vodenju in upravljanju družbe. Pojasnila, ki se navezujejo na šesti odstavek 70. člena ZGD-1, so dodana v poglavjih Delnice, dividende in lastniška struktura ter spletni strani družbe www.kd-group.com.

Organi upravljanja KD Group – naloge in pristojnosti

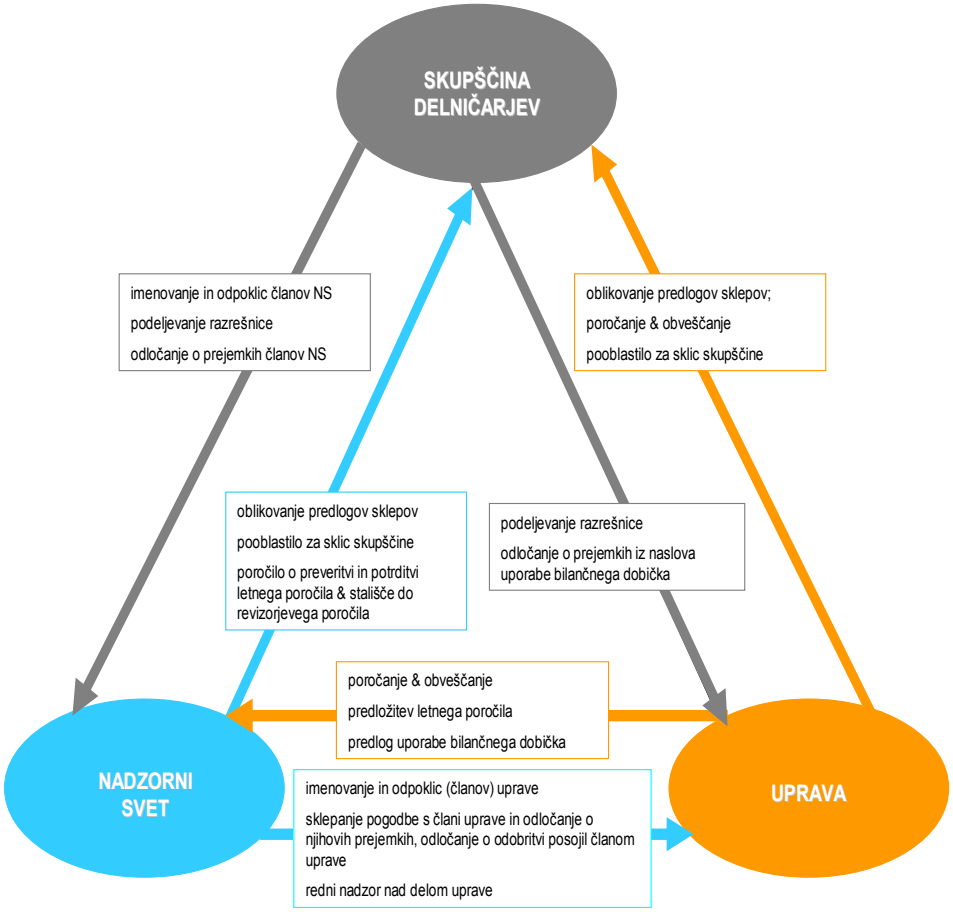

Skupščina delničarjev

Skupščina delničarjev družbe KD Group sprejema temeljne odločitve, ki vodijo k uresničevanju osrednjega ekonomskega cilja – ustvarjanju vrednosti za delničarje.

Na 11. skupščini delničarjev, ki je potekala 29. avgusta 2008, je bilo zastopanih 82,95 odstotka vseh glasovalnih navadnih delnic in 37,06 odstotka vseh glasovalnih prednostnih delnic.

Skupščina delničarjev je glede razdelitve bilančnega dobička delničarjem sprejela sklep, da se za dividende uporabi del bilančnega dobička v višini 20.978.168,13 evra, in sicer:

- del bilančnega dobička v višini 889.819,42 evra se uporabi za izplačilo delničarjem, imetnikom prednostnih kumulativnih participativnih delnic z oznako KDHP, in sicer :
  - del bilančnega dobička v višini 444.909,71 evra se uporabi za izplačilo fiksne dividende za leto 2007; bruto dividenda na prednostno delnico iz tega naslova znaša 1,67 evra,
  - del bilančnega dobička v višini 444.909,71 evra se skladno z drugo alinejo drugega odstavka 40. člena Statuta družbe KD Holding d. d. uporabi za izplačilo dodatne dividende za leto 2007; bruto dividenda na prednostno delnico iz tega naslova znaša 1,67 evra,

  tako, da skupna bruto dividenda na prednostno delnico KDHP znaša 3,34 evra,
- del bilančnega dobička v višini 19.264.608,00 evra se uporabi za izplačilo dividende delničarjem, imetnikom navadnih delnic z oznako KDHR; bruto dividenda na navadno delnico znaša 7,20 evra,
- del bilančnega dobička v višini 43.000,00 evra se uporabi za izplačilo nagrade upravi.
- preostali del bilančnega dobička v višini 780.740,71 evra se ne uporabi in se odločanje o njegovi uporabi prenese v prihodnje leto.

Delničarji so na skupščini podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu, s katero so potrdili in odobrili delo njunih članov v poslovnem letu 2007, sprejeli sklep o pooblastilu uprave za nakup lastnih delnic ter za revidiranje poslovanja za poslovno leto 2008 imenovali revizorsko hišo Ernst & Young, d. o. o., iz Ljubljane.

Delničarji so sprejeli tudi sklep o spremembi firme ter spremembah in dopolnitvah statuta družbe zaradi spremembe firme, določitve največjega števila članov uprave ter dopolnitve in uskladitve dejavnosti s standardno klasifikacijo dejavnosti.

Sprejeti sklepi 11. skupščine so bili objavljeni in so dostopni na spletnih straneh SEOnet in na spletnih straneh družbe (http://www.kd-group.com/?subpage=741).

Nadzorni svet

Vodenje poslov matične družbe KD Group nadzira tričlanski nadzorni svet. Njegove pristojnosti in pooblastila opredeljujejo poslovnik nadzornega sveta, statut družbe in veljavna zakonodaja. Člani nadzornega sveta so bili za mandatno obdobje štirih let imenovani 7. marca 2005.

Sestava nadzornega sveta na dan 31. decembra 2008:

Dr. Aleš Vahčič, predsednik nadzornega sveta
Izobrazba: doktor ekonomskih znanosti
Za člana nadzornega sveta družbe je bil prvič imenovan 6. marca 2001, predsednik nadzornega sveta pa je od 18. novembra 2004.

Alojz Penko, namestnik predsednika
Izobrazba: inženir agronomije
Za člana nadzornega sveta družbe je bil prvič imenovan 20. avgusta 2004.

Bojan Sekavčnik, član
Izobrazba: univerzitetni diplomirani ekonomist
Za člana nadzornega sveta družbe je bil prvič imenovan 6. marca 2001.

Po koncu poslovnega leta 2008 so bili člani nadzornega sveta dr. Aleš Vahčič, Alojz Penko in Bojan Sekavčnik na 12. skupščini delničarjev imenovani za novo štiriletno mandatno obdobje. Nov mandat članom je začel teči 9. marca 2009.

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe KD Group se je v letu 2008 sestal na štirih rednih sejah in opravil dve dopisni seji. Na svojih sejah je redno spremljal poslovanje družbe, poslovni in finančni razvoj Skupine KD Group ter spremljal delo uprave družbe in uresničevanje sprejetega poslovnega načrta.

O svojem delovanju nadzorni svet podrobneje poroča v poročilu nadzornega sveta delničarjem o preveritvi letnega poročila. To se delničarjem predloži v okviru gradiva za skupščino, ki odloča o delitvi bilančnega dobička, objavljeno pa je tudi na spletnih straneh družbe.

Prejemki članov nadzornega sveta v poslovnem letu 2008 so bili naslednji:

– letne sejnine v višini 24.300 evrov bruto.

Uprava

Upravo družbe KD Group na dan 31. decembra 2008 predstavlja direktor Matjaž Gantar, ki je bil na to mesto prvič imenovan 6. marca 2001 in s štiriletnim mandatom ponovno imenovan 7. marca 2005.

Direktorjeve funkcije v poslovodnih ali nadzornih organih drugih družb:

Družba	Funkcija
KD d. d., Ljubljana	direktor družbe od leta 2001
Adriatic Slovenica, d. d., Koper	član nadzornega sveta družbe od leta 2006
Seaway Group, d. o. o., Bled	član nadzornega sveta družbe od leta 2001
DRI Naložbe, d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2005
Vila Zahod, d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2005
KDH Naložbe d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2007
KDG Naložbe d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2007
Vila Vzhod d. o. o., Ljubljana	direktor družbe od leta 2005 do maja 2008
Petrol, d. d., Ljubljana	član nadzornega sveta družbe od aprila 2005 do maja 2008

V letu 2008 je družba KD Group direktorju Matjažu Gantarju izplačala prejemke v naslednjih bruto vrednostih:

Ime in priimek	Fiksni del prejemkov	Gibljivi del prejemkov	Udeležba pri dobičku	Opcijsko nagrajevanje	Drugi prejemki	Skupaj
Matjaž Gantar	70.628,04	-	35.684,65	-	-	106.312,69

Po koncu poslovnega leta 2008 je nadzorni svet z dnem 3. februarja 2009 imenoval štiričlansko upravo družbe, ki jo sestavljajo predsednik uprave Matjaž Gantar in člani uprave Peter Grašek, Matija Šenk in Aljoša Tomaž.

Sodelovanje med upravo in nadzornim svetom

Uprava in nadzorni svet dosledno uresničujeta svoji poslanstvi v dvotirnem sistemu upravljanja, kot je opredeljen z veljavno zakonodajo in s statutom družbe. Med njima poteka redna komunikacija, ki omogoča dobro obveščenost članov nadzornega sveta o tekočem in načrtovanem poslovanju družbe.

Lastniški deleži uprave in nadzornega sveta

Dne 31. decembra 2008 je imel direktor družbe Matjaž Gantar v lasti 2.643 navadnih imenskih delnic družbe z oznako KDHR, predsednik nadzornega sveta dr. Aleš Vahčič 594 navadnih imenskih delnic družbe z oznako KDHR in 985 prednostnih participativnih delnic z oznako KDHP, namestnik predsednika nadzornega sveta Alojz Penko 156 navadnih imenskih delnic družbe z oznako KDHR, član nadzornega sveta Bojan Sekavčnik pa 5 navadnih imenskih delnic družbe z oznako KDHR.

Članom uprave in nadzornega sveta niso bile podeljene pravice do pridobitve ali nakupa delnic družbe KD Group.

Revizija in sistem notranjih kontrol

Računovodske izkaze družbe KD Group in Skupine KD Group za leto 2008 je revidirala neodvisna revizorska hiša Ernst & Young. Pooblaščeni revizor je za omenjeno leto izdal pritrdilno mnenje k letnima poročiloma družbe KD Group in Skupine KD Group. Več o obvladovanju tveganj prikazujemo v poglavju Upravljanje tveganj in notranja revizija tega letnega poročila (str. 40).

Transparentnost poslovanja družbe

Transparentnost poslovanja zagotavljamo predvsem z obveščanjem delničarjev in drugih javnosti, in sicer z rednim periodičnim obveščanjem in ob enkratnih dogodkih. Informacije o poslovanju in poslovnih načrtih ter druge pomembne informacije objavljamo na spletnih straneh družbe www.kd-group.com in spletnih straneh Ljubljanske borze SEOnet http://seonet.ljse.si.

Vodenje in upravljanje povezanih družb

Povezane družbe aktivno upravljamo prek predstavnikov krovne družbe v nadzornih svetih družb. Pri vodenju novoustanovljenih družb na novih trgih uveljavljamo politiko sodelovanja izkušenih vodstvenih kadrov iz Skupine KD Group s strokovnimi vodstvenimi kadri, ki so dobri poznavalci lokalnega okolja, iz katerega izhajajo.

Izjava uprave in nadzornega sveta KD Group d. d. o upoštevanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe KD Group d.d., finančna družba, Celovška 206, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: KD Group ali družba), izjavljata, da pri upravljanju družbe KD Group sledita določbam Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (Ur.l. RS št. 118/05 s spremembami z dne 5. februarja 2007, objavljen na uradnih spletnih straneh http://www.ljse.si Ljubljanske borze d. d. v slovenskem in angleškem jeziku - v nadaljevanju: Kodeks), pri čemer v nadaljevanju razkrivata in pojasnjujeta odstopanja od določb posameznih poglavij Kodeksa, kot sta jih ugotovila v času priprave te izjave:

1. RAZMERJE MED DRUŽBO, DELNIČARJI IN DRUGIMI INTERESNIMI SKUPINAMI

• **Točki 1.2.6. ter 1.3.12:**
KD Group na pretekli skupščini delničarjev ni neposredno ali prek finančnih in drugih organizacij ter pooblaščencev organiziral zbiranja pooblastil. Prav tako na spletnih straneh ni navajal, da bi člani organov vodenja ali nadzora ali zaposleni v družbi sprejemali pooblastila za glasovanje na skupščini. Če bo uprava družbe ocenila, da je dovolj interesa, da bi navedeno zbiranje potekalo organizirano, bo zagotovila tudi navedbo teh podatkov in njihovo dostopnost na uradnih spletnih straneh družbe.

2. UPRAVA DRUŽBE

• **Točki 2.3.2. ter 2.3.3.:**
Politika določanja višine plačil, povračil in drugih ugodnosti ni vnaprej določena.

3. NADZORNI SVET

• **Točke 3.1.7. , 3.1.10., 3.1.11. ter 3.7.:**
Nadzorni svet deluje kot kolektivni organ in se praviloma sestaja v polni sestavi, ob sodelovanju vseh članov, ki si ves čas prizadevajo za kvalitetno delo in strokovno odločanje. Do oblikovanja te izjave nadzorni svet ocenjevanja dela posameznih članov ni uvedel. Revizijska komisija nadzornega sveta bo s svojim delovanjem pričela predvidoma v drugem kvartalu leta 2009.

8. RAZKRITJA

• **Točka 8.2.:**
Družba glede na sedanjo delniško strukturo, glede na stroškovno obremenitev ter zato, ker večina poslovnih partnerjev družbe prihaja iz Republike Slovenije ter nekaterih sosednjih držav, meni, da v trenutku priprave te izjave ažurno zagotavljanje javnih objav njenih sporočil tudi v angleškem jeziku še ni potrebno. Vse poglavitne osnovne informacije o družbi za angleško govoreče poslovno okolje so združene v objavi letnega poročila v angleškem jeziku.

• **Točka 8.6.:**
Družba na uradne spletne strani ne uvršča finančnega koledarja za prihodnje poslovno leto. Tako periodično kot »ad hoc« objave svojih pomembnih poslovnih dogodkov družba zagotavlja v najkrajših možnih rokih in si na ta način prizadeva za kvalitetno obveščenost vlagateljev.

1

• **Točka 8.7.2.:**
Družba neposredno ne spremlja ter objavljala morebitne navzkrižne povezanosti z drugimi družbami (lastništvo pomembnega deleža glasovalnih pravic v drugi družbi, ki ima v lasti tudi pomembni delež glasovalnih pravic družbe KD Group). Družba transparentno razkriva prejeta obvestila o spremembah imetništva pomembnega deleža glasovalnih pravic v KD Group ter obvešča druge javne delniške družbe o morebitnih spremembah pomembnih deležev v glasovalnih pravicah slednjih skladno z veljavnimi predpisi.

V Ljubljani, 20. april 2009

Predsednik uprave
Matjaž Gantar

predsednik nadzornega sveta
dr. Aleš Vahčič

2

ANALIZA POSLOVANJA

Leto 2008 je zaznamovala globalna finančna in gospodarska kriza, ki se je med letom vedno bolj zaostrovala. Negativna gibanja so tudi močno vplivala na poslovanje družbe in Skupine KD Group, zato jih v tem poglavju podrobneje opisujemo.

Kapitalski trgi v letu 2008

ZDA in Evropa

Leto 2008 se je začelo z nadaljevanjem finančne krize, ki se je začela že v drugi polovici leta 2007. Celo leto so se vrstile bolj ali manj odmevne zgodbe o problemih podjetij in poskusih rešitve svetovnega gospodarstva. Januarja je sodček nafte prvič v zgodovini presegel sto dolarjev. Februarja smo doživeli prvi večji šok, ko je Velika Britanija nacionalizirala banko Northern Rock, ki je tako postala prva podržavljena banka po letu 1970. Glavna vzroka sta bila, da banki ni uspelo priti do finančnih sredstev na finančnem trgu in hiter upad njenih strank, ki so v vrstah čakale na izplačila. Marca je bila ameriška investicijska banka Bear Stearns rešena pred propadom, ko je bila prodana JPMorganu za neverjetnih 10 dolarjev na delnico. Pred tem je bila cena delnice v najboljših časih vredna okoli 170 dolarjev. Banka je doživela zlom zaradi nenehnega padanja cen na ameriškem nepremičninskem trgu. Ohlajanja so doživljali tudi evropski nepremičninski trgi.

Julija še ni bilo videti konca naraščanja cene nafte, ko je prebila mejo 145 dolarjev za sodček nafte in s tem dosegla več kot dvakratno vrednost kot leto prej. Analitiki so postavljali vedno višja pričakovanja glede prihodnjega gibanja cene nafte, tudi prek 200 dolarjev na sodček. Vendar je bil drugi del leta popolnoma drugačen. Cena sodčka nafte je po juliju začela bliskovito padati in je do konca leta dosegla vrednost pod 45 dolarjev. Glavni vzrok je bil v vedno hitrejšem upočasnjevanju svetovne gospodarske rasti.

September in oktober sta bila gotovo najslabša meseca za finančne trge v zadnjih letih. Doživeli smo propad investicijske banke Lehman Brothers in skorajšnji propad banke Merrill Lynch. Ta banka je bila rešena, ko jo je odkupila Bank of America. Istočasno je potekala zgodba o takrat največji zavarovalnici AIG, ki je bila tik pred propadom. Ker bi bile posledice prehude za celotno svetovno gospodarstvo, jo je pred propadom rešila ameriška centralna banka (FED) s finančno pomočjo. Prav tako se je septembra odvijala zgodba o nacionalizaciji dveh največjih ameriških hipotekarnih družb Fannie Mae in Freddie Mac, ki sta zašli v težave zaradi posledic finančne in nepremičninske krize. Število ameriških neplačnikov hipotekarnih posojil se je namreč hitro povečevalo. K izboljšavi borznega trga ni pripomogla niti napovedana ameriška finančna pomoč v višini 700 milijard dolarjev. Finančno pomoč so ponudile tudi evropske države, pri čemer je Velika Britanija oktobra svojemu gospodarstvu ponudila 500 milijard funtov vredno pomoč. Novembra se je končala dolga ameriška saga izvolitve novega predsednika. Republikanca Georga W. Busha je zamenjal demokrat Barack Obama, ki je postal prvi temnopolti predsednik ZDA.

Velike spremembe so se zgodile tudi med valutnimi pari evro-ameriški dolar (EUR- USD) in evro-britanski funt (EUR-GBP). Vrednost evra v primerjavi z ameriškim dolarjem je dosegla rekordno raven aprila, ko je vrednost 1 evra znašala 1,5991 ameriškega dolarja. Drugi del leta pa se je smer gibanja obrnila in novembra dosegla najnižjo raven 1,2453 dolarja za 1 evro. Ob koncu leta je tečaj končal pri 1,3971 dolarja za 1 evro. Prav tako se je med letom močno znižala vrednost britanskemu funtu, ki je svoj strmi padec vrednosti začel oktobra, ko je v tistem mesecu z najvišje vrednosti 0,7742 padel na 0,9757 funta za 1 evro le en dan pred koncem leta. Glavni ameriški indeks S&P 500 je v letu 2008 izgubil 38,5 odstotka svoje vrednosti glede na začetek leta, medtem ko so podobno padli evropski glavni indeksi. Britanski FTSE 100 je izgubil 31,3 odstotka, nemški DAX pa 40,4 odstotka. Ameriška centralna banka (FED) je začela leto 2008 pri 3,5-odstotni referenčni obrestni meri, ki jo je med letom postopoma zniževala zato, da bi ublažila finančno krizo in da bi se ponovno zagnalo gospodarstvo. Decembra je ameriška obrestna mera znašala 0,25 odstotka. Evropska centralna banka (ECB) pa se je držala svojega glavnega cilja omejevanja inflacije in je začela zniževati inflacijo pozneje kot FED. ECB je leto začela pri 4 odstotkih in jo marca zaradi strahu pred inflacijo celo dvignila za 0,25 odstotne točke. Avgusta pa je bila tudi ECB prisiljena začeti nižati obrestno mero, ki je ob koncu leta znašala 2,5 odstotka.

Drugi svetovni trgi

Največji poraženec finančne krize je gotovo Islandija, ki je v enem letu prišla s seznama najbogatejših držav na seznam najrevnejših. Pred krizo močna finančna industrija Islandije je bila popolnoma uničena. Kitajska je prvič gostila olimpijske. Požela je pohvale za odlično izvedbo in graje zaradi kršenja človekovih pravic. Glavni kitajski indeks Hang Seng Index je v letu 2008 doživel padec za 48,3 odstotka. Prav tako se je začel spor med Kitajsko in Brazilijo glede določitve novih cen železove rude, ki je glavna trgovalna surovina med obema državama. Pričakuje se, da se bo spor zgladil šele v letu 2009, ko se bodo na novo določale cene te surovine. Latinska Amerika je občutila celoten vpliv finančne krize. Glavna razloga sta beg ameriškega kapitala, ki je bil v državah Latinske Amerike močno zastopan, in padanje svetovnih cen surovin, ki so glavni vir prihodkov latinskoameriških držav. Samo v zadnji polovici leta sta se brazilski indeks BOVESPA in mehiški indeks Mexico Bolsa znižala za okoli 50 odstotkov. BOVESPA je čez celo leto izgubil 41,2 odstotka, Mexico Bolsa pa 24,2 odstotka. Eden glavnih problemov Latinske Amerike so bila tudi gibanja domačih valut. Marsikatero podjetje je bilo zavarovano pred rastjo domače valute glede na ameriški dolar, kar pa je bila napačna poteza. Ko je kapital začel odtekati iz latinskoameriških držav, je to povzročilo padanje domačih valut. Avgusta se je začela kratka, a mednarodno zelo odmevna vojna med Rusijo in Gruzijo. Rusija je prav tako kot Latinska Amerika močno občutila padec svetovnih cen surovin. V letu 2008 je glavni ruski indeks RTS padel za 72,4 odstotka.

Slovenski in balkanski trgi

V Sloveniji je bil glavni indeks SBI20 prav tako celo leto v rdečih barvah. Od začetka leta, ko je bila vrednost indeksa še nad 11.000, se je med letom znižal za 67,5 odstotka in končal leto pri vrednosti 3.695,72. Slovenija je na začetku leta 2008 prevzela polletno predsedovanje EU, ki ga je uspešno končala. Junija je Pozavarovalnica Sava uvrstila svoje delnice na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev, ob koncu leta pa smo na organiziranem trgu lahko začeli trgovati tudi z delnicami Abanke.

Močan padec delniških indeksov je bil prisoten tudi v drugih državah regije. Med glavnimi indeksi je hrvaški indeks CROBEX padel za 67,1 odstotka, srbski BELEX15 za 75,6 odstotka, romunski BET za 70,5 odstotka in bolgarski SOFIX za 79,7 odstotka[7]. Balkanska gospodarstva so dosegla zaradi vpliva svetovne krize nižje stopnje rasti v letu 2008 glede na preteklo leto. Točni podatki za celo leto še niso znani, vendar so stopnje rasti še vedno višje kot v razvitem svetu. Prav tako kot v drugih državah v razvoju je bilo tudi na Balkanu prisotno znižanje vrednosti lokalnih valut v primerjavi z evrom. Romunski lej je depreciiral za 12,7 odstotka, srbski dinar pa za 14 odstotkov. Problem likvidnosti balkanskih trgov se je v tem obdobju še posebno izrazil. Prej še za balkanske razmere likvidni vrednostni papirji so v času krize postali slabo likvidni in še povečali tveganje na teh finančnih trgih. V Srbiji je bilo neuspešno izpeljano več poskusov privatizacij podjetij. Večinski delež največjega srbskega naftnega podjetja Nis je bil prodan ruskemu Gazpromu, kar je povečalo gospodarske vezi med obema državama. Na Hrvaškem je naftno podjetje Ino uspešno prevzelo madžarsko naftno podjetje Mol. V novembru je bonitetna hiša S&P znižala bonitetni oceni Romuniji in Bolgariji zaradi slabšega makroekonomskega stanja v obeh državah.

[7] Podatki so v lokalnih valutah.

Poslovanje Skupine KD Group 2008

Skupina KD Group je v letu 2008 poslovala slabše kot v letu 2007 in je v letu 2008 ustvarila izgubo v višini 77 milijonov evrov. Razlogi, ki smo jih podrobneje opisali v prejšnjem poglavju, so povzročili slabitve in odpise finančnih naložb v Skupini ter manjšo prodajo v drugi polovici leta. Poleg tega so se v letu 2008 nadaljevale investicije v odvisne družbe v tujini.

Pomembni poudarki poslovanja Skupine KD Group:

- poslovni prihodki so v letu 2008 znašali 391,6 milijona evrov in so se glede na leto 2007 znižali za 2 odstotka. V strukturi poslovnih prihodkov prevladujejo čisti prihodki od zavarovalnih premij (321,3 milijona evrov), ki predstavljajo 82-odstotni delež in so se glede na predhodno leto povečali za 9 odstotkov,
- vrednost celotnih sredstev je ob koncu leta 2008 znašala 795 milijonov evrov, kar je 17 odstotkov manj kot v letu 2007,
- kapital je ob koncu leta 2008 znašal slabih 194 milijonov evrov oziroma 43 odstotkov manj glede na konec leta 2007.

Pomembnejši kazalniki

Kazalnik	2008	2007	Indeks 2008/2007
Donosnost kapitala (v %)	(28,8)	11,2	-
Stopnja samostojnosti (kapital/bilančna vsota) (v %)	24,4	35,6	69
Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe (v EUR)[8]	(29,7)	12,38	-
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR)[9]	66,86	116,40	57
Tržna kapitalizacija/knjigovodska vrednost kapitala[10]	0,78	0,90	86

[8] **Čisti poslovni izid na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe:**
čisti poslovni izid večinskih lastnikov – izplačane dividende na prednostne delnice (brez lastnih prednostnih delnic)
(povprečno število vseh navadnih izdanih delnic brez lastnih delnic)

[9] **Knjigovodska vrednost delnice:**
knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov (na dan 31. 12. 2008)
število vseh izdanih delnic brez lastnih delnic (na dan 31. 12. 2008)

[10] **Tržna kapitalizacija/knjigovodska vrednost kapitala:**
tržna kapitalizacija obeh razredov delnic (brez lastnih delnic) (na dan 31. 12. 2008)
knjigovodska vrednost kapitala večinskih lastnikov (na dan 31. 12. 2008)

Popravljeni čisti poslovni izid na delnico upošteva še morebitne izdane opcije, konvertibilne obveznice ali druge podobne finančne instrumente. Ker družba ni izdala takih finančnih instrumentov, je ta kazalnik enak čistemu dobičku na delnico (ki pripada večinskim lastnikom družbe).

Poudarki iz izkaza poslovnega izida

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA (v tisoč EUR)	2008	2007	Indeks 2008/2007
Poslovni prihodki	**391.619**	**398.955**	**98**
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	321.283	294.759	109
Čisti prihodki od prodaje blaga in storitev	23.623	51.544	46
Prihodki provizij	14.411	25.689	56
Drugi poslovni prihodki	32.303	26.964	120
Čisti finančni prihodki *	**(87.267)**	**56.687**	**-**
Poslovni odhodki	**(354.212)**	**(412.774)**	**86**
Stroški blaga, materiala in storitev	(82.404)	(91.908)	90
Stroški dela	(64.406)	(59.251)	109
Amortizacija in oslabitve	(7.923)	(8.216)	96
Čisti odhodki za zavarovalna upravičenja in škode	(156.842)	(231.813)	68
Drugi zavarovalniški odhodki	(9.552)	(7.248)	132
Drugi poslovni odhodki	(33.086)	(14.338)	231
Izid iz poslovanja	**(49.859)**	**42.869**	**-**
Finančni odhodki	(8.023)	(6.553)	122
Finančni prihodki/odhodki iz deležev v pridruženih družbah	(27.407)	11.141	-
Davek	8.286	(12.511)	-
Čisti poslovni izid poslovnega leta **	**(77.004)**	**34.946**	**-**

* Brez pripadajočega deleža dobička od pridruženih podjetij.
** Vsebuje tudi del čistega dobička poslovnega leta, ki pripada manjšinskim lastnikom.

Poudarki iz bilance stanja

BILANCA STANJA (v tisoč EUR)	2008	2007	Indeks 2008/2007
Sredstva	**795.012**	**956.047**	**83**
Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	104.532	171.764	61
Naložbene nepremičnine	28.708	20.602	139
Finančna sredstva in naložbe	409.693	516.817	79
Terjatve, zaloge in drugo	124.805	93.010	134
Naložbe zavarovancev in pozavarovalne pogodbe	95.970	126.163	76
Denar in denarni ustrezniki	31.305	27.692	113
Obveznosti do virov sredstev	**795.012**	**956.047**	**83**
Kapital *	193.945	340.264	57
Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	277.681	255.944	108
Obveznosti do zav., ki prevzemajo naložbeno tveganje	79.309	112.978	70
Naložbene pogodbe	16.330	15.604	105
Finančne obveznosti	181.909	170.563	107
Poslovne in druge obveznosti	45.838	60.694	76

* Vsebuje tudi manjšinski kapital.

Poslovni prihodki

Struktura poslovnih prihodkov

Poslovni prihodki so v letu 2008 znašali 391,6 milijona evrov, kar je 2-odstotno znižanje v primerjavi z letom 2007. V strukturi poslovnih prihodkov prevladujejo čisti prihodki od zavarovalnih premij z 82-odstotnim deležem in 9-odstotno rastjo glede na predhodno leto – znašali so 321,3 milijona evrov. Čisti prihodki od prodaje blaga in storitev so se v letu 2008 znižali za 54 odstotkov in so znašali 23,6 milijona evrov. Razlog za to je v prodaji odvisne družbe Globtour ob koncu leta 2007 (prihodki te družbe so bili v letu 2007 še vključeni v konsolidirane prihodke) in v prodaji dejavnosti kinematografije v mesecu septembru 2008. Visok padec so ustvarili tudi prihodki od provizij, predvsem na račun zaostrenih finančnih razmer, ki so vplivale na padec provizij v drugi polovici leta 2008. Prihodki od provizij so tako v letu 2008 padli za 44-odstotkov glede na leto 2007 in so znašali 14,4 milijona evrov. Drugi poslovni prihodki predstavljajo 8-odstotni delež vseh poslovnih prihodkov – v letu 2008 so znašali 32,3 milijona evrov.

Poslovni prihodki in spremembe med letoma 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

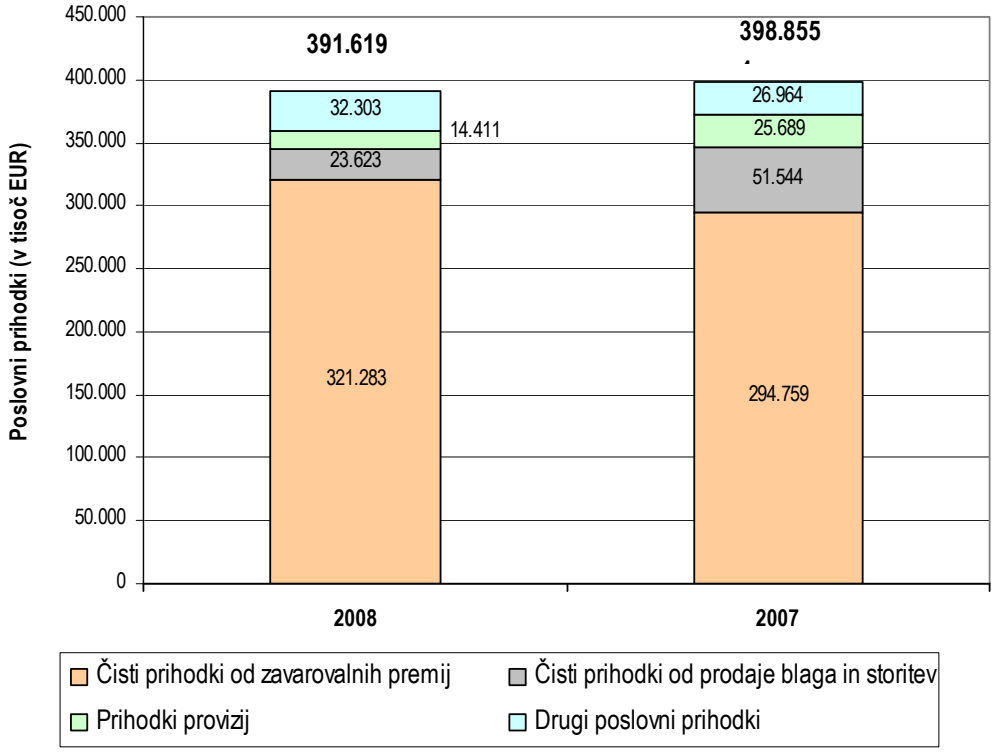

Prihodki od prodaje

Prihodki od prodaje[11] so v letu 2008 znašali 359,3 milijona evrov. Glavnino predstavlja dejavnost finančnega posredništva (v spodnjem grafu skupaj zavarovanja in finančne storitve), saj je ustvarila skupno 95 odstotkov prihodkov od prodaje Skupine.

Struktura prihodkov od prodaje po področnih odsekih v letu 2008 (v %):

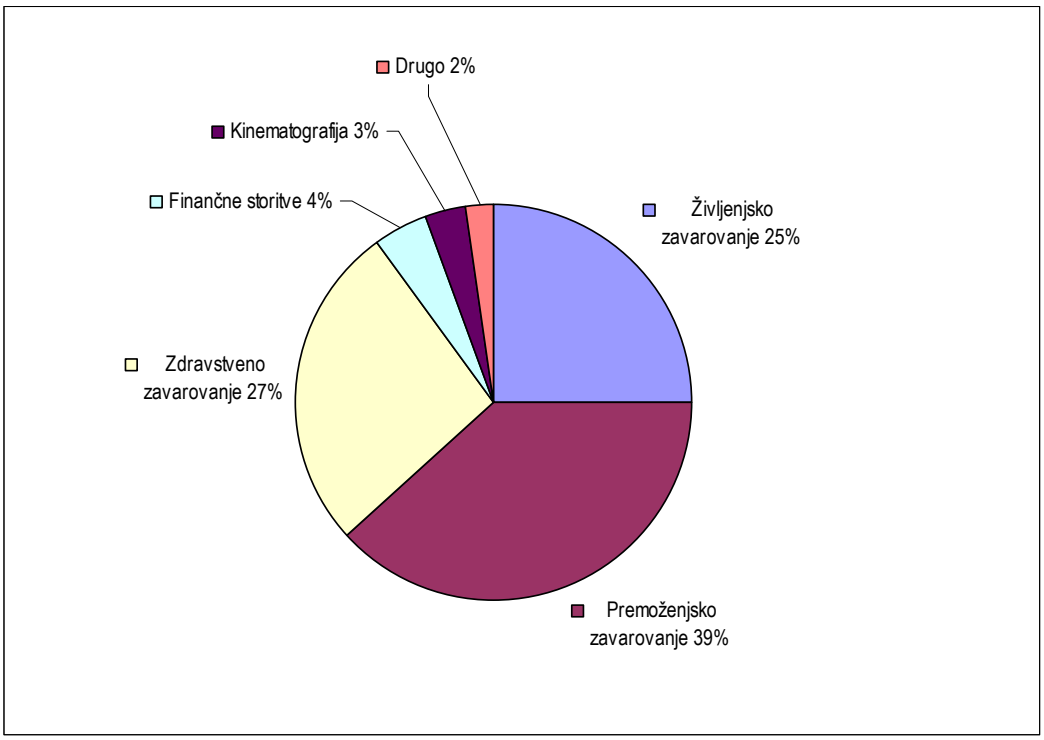

Prihodki od prodaje po področnih odsekih v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

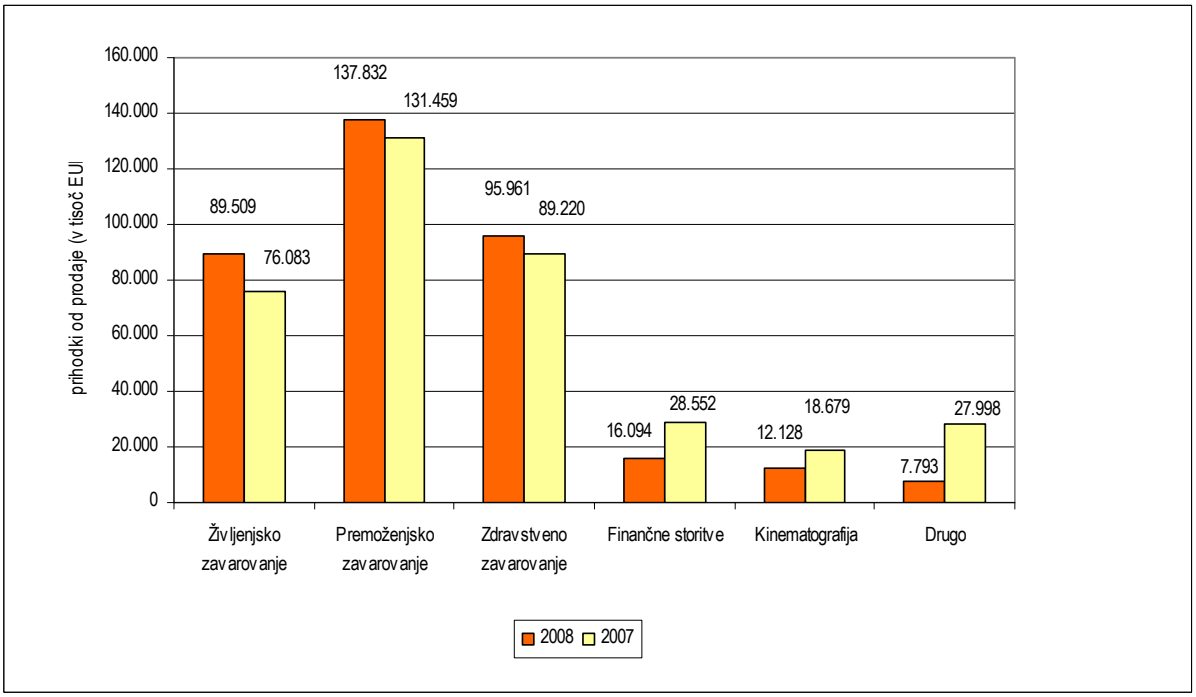

[11] **Prihodki od prodaje**: čisti prihodki od prodaje blaga in storitev + čisti prihodki od zavarovalnih premij + prihodki provizij.

Podobno kot v letu 2007 so tudi v letu 2008 največjo relativno in absolutno rast dosegala življenjska zavarovanja (18-odstotna rast) pred zdravstvenimi in premoženjskimi zavarovanji. Glede na velikost prodaje še vedno ostajajo največja premoženjska zavarovanja (137,8 milijona evrov) pred zdravstvenimi (96 milijonov evrov) in življenjskimi zavarovanji (89,5 milijona evrov). Prihodki finančnih storitev so se zmanjšali na račun manjših provizij, medtem ko se v kinematografiji in v postavki drugo kaže zmanjšanje na račun prodaje dejavnosti (prodaja odvisne družbe Globtour in dejavnosti kinematografije).

Neto finančni prihodki iz naložb

Neto finančni prihodki iz naložb so v letu 2008 znašali negativnih 87,3 milijona evrov. Razlog za visoke neto odhodke so zaostrene finančne razmere, ki so privedle do padcev tečajev finančnih sredstev, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Neto finančni prihodki iz naložb po področnih odsekih v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

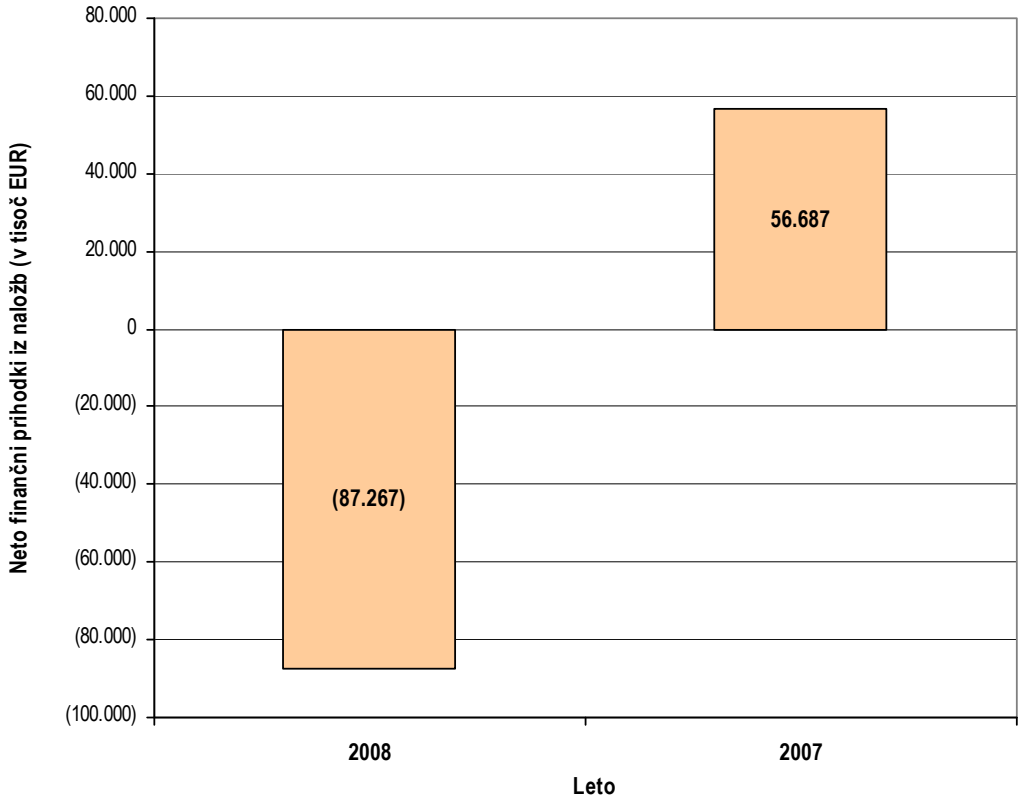

Poslovni odhodki

V letu 2008 so poslovni odhodki[12] znašali 354,2 milijona evrov, kar je 14 odstotkov manj kot v letu 2007. Največji –44-odstotni delež predstavljajo čisti odhodki za zavarovalna upravičenja in škode, ki so se v letu 2008 znižali za 32 odstotkov predvsem na račun spremembe dolgoročnih zavarovalnih rezervacij (zmanjšanje obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje). Stroški blaga, materiala in storitev, ki v strukturi stroškov predstavljajo 23-odstotni delež so se znižali za 10 odstotkov (prodaja odvisne družbe Globtour in dejavnosti kinematografije), medtem ko so se stroški dela glede na predhodno leto povišali za 9 odstotkov (18-odstotni delež v strukturi stroškov). Rast stroškov dela je odraz širitve Skupine na tujih trgih in s tem povezanim novim zaposlovanjem. Med drugimi odhodki velja izpostaviti še druge zavarovalniške odhodke, ki so se povečali za 32 odstotkov, in druge poslovne odhodke, ki so se povečali za 131 odstotkov. Razlog za povečanje slednjih je v oslabitvi dobrega imena na Skupini zaradi zaostrenih finančnih razmer in s tem povezanim padcem vrednosti odvisnih družb.

Struktura poslovnih odhodkov in spremembe med letoma 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

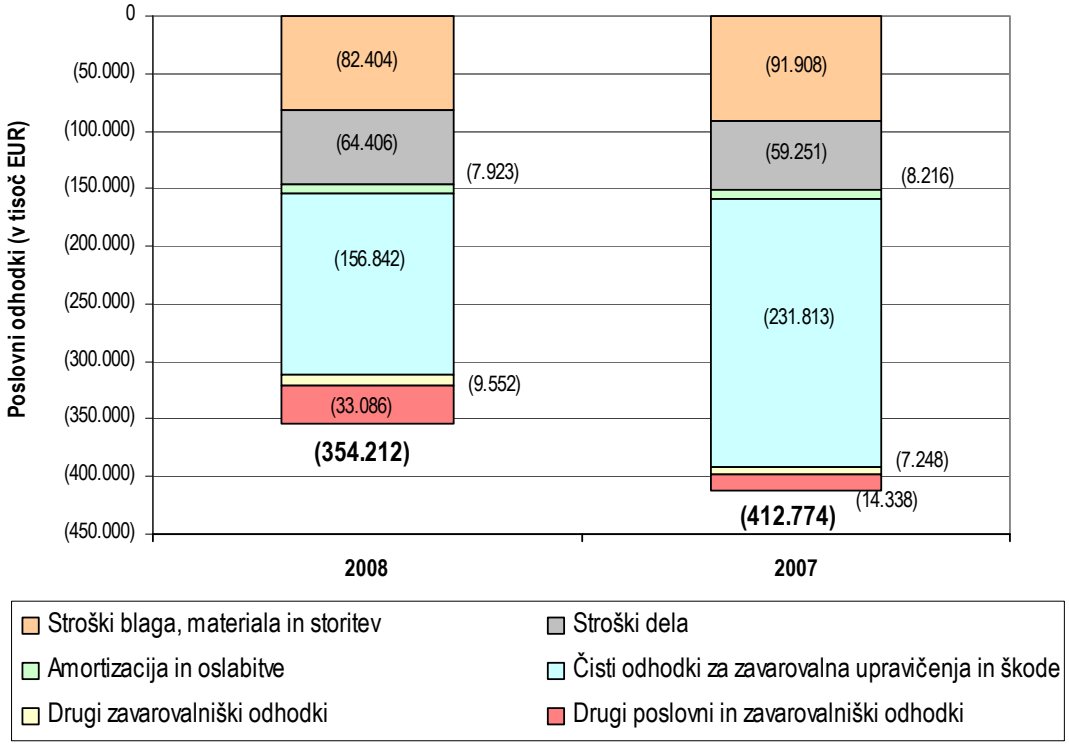

[12] Odhodki in stroški so predstavljeni z negativnim predznakom – s tem so tabele v analizi poslovanja usklajene s tabelami v računovodskim delu letnega poročila.

Čisti poslovni izid

Skupina je v letu 2008 imela izgubo v višini 77 milijonov evrov. Zaostrene finančne razmere so povzročile slabitve in odpise finančnih naložb. Glede na področja poslovanja je imelo največjo izgubo področje finančnih storitev (43,4 milijona evrov), pred življenjskimi (21 milijonov evrov) in premoženjskimi zavarovanji (13,7 milijona evrov). Pozitivni izid je v letu 2008 doseglo področje zdravstvenih zavarovanj (1,7milijona evrov).

Čisti poslovni izid Skupine v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

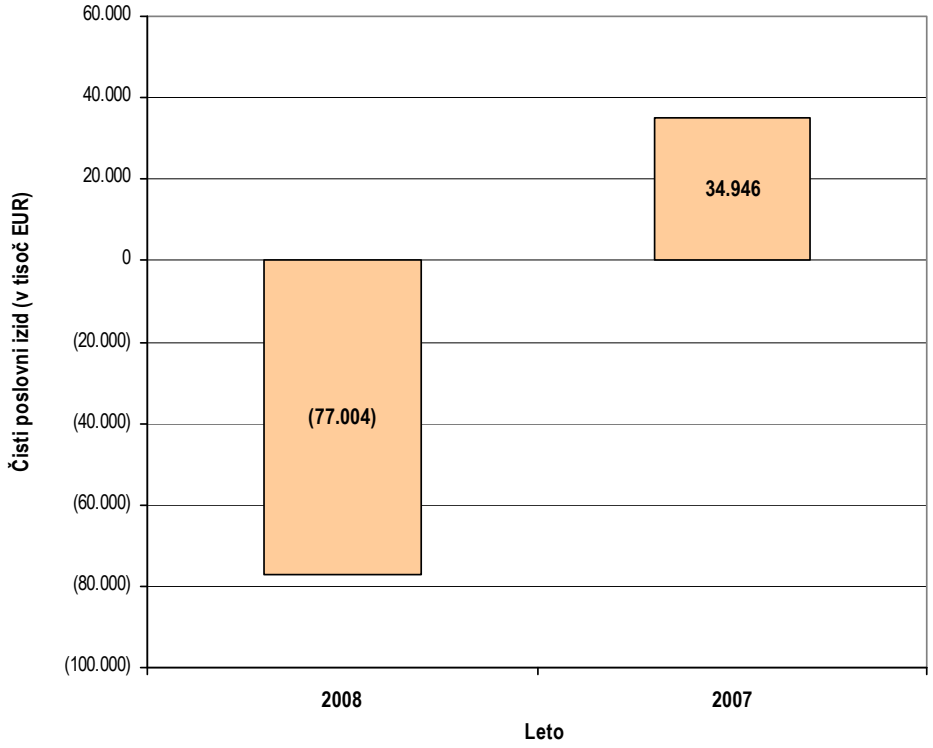

Čisti poslovni izid po področnih odsekih v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

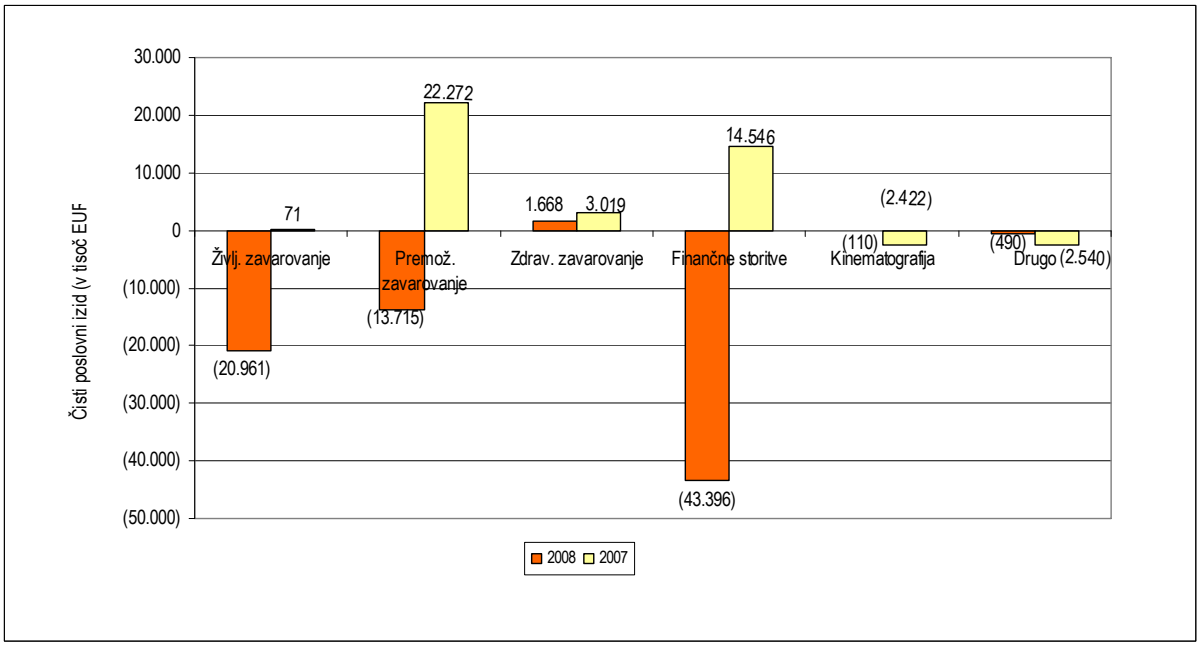

Sredstva

Celotna sredstva Skupine so ob koncu leta 2008 znašala 795 milijonov evrov, kar je 17 odstotkov manj glede na stanje ob koncu leta 2007, ko so znašala 956 milijonov evrov.

V strukturi sredstev so se najbolj znižala finančna sredstva in naložbe (21-odstotno znižanje) predvsem zaradi slabitev in odpisov. Zaradi odprodaje dejavnosti kinematografije so se znižala tudi neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva (39-odstotno znižanje). V primerjavi s koncem leta 2007 so se povišale terjatve predvsem na račun terjatev za odložene davke. Največji delež v strukturi celotnih sredstev imajo finančna sredstva in naložbe, ki predstavljajo 52-odstotni delež.

Sredstva in spremembe na dan 31. decembra v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

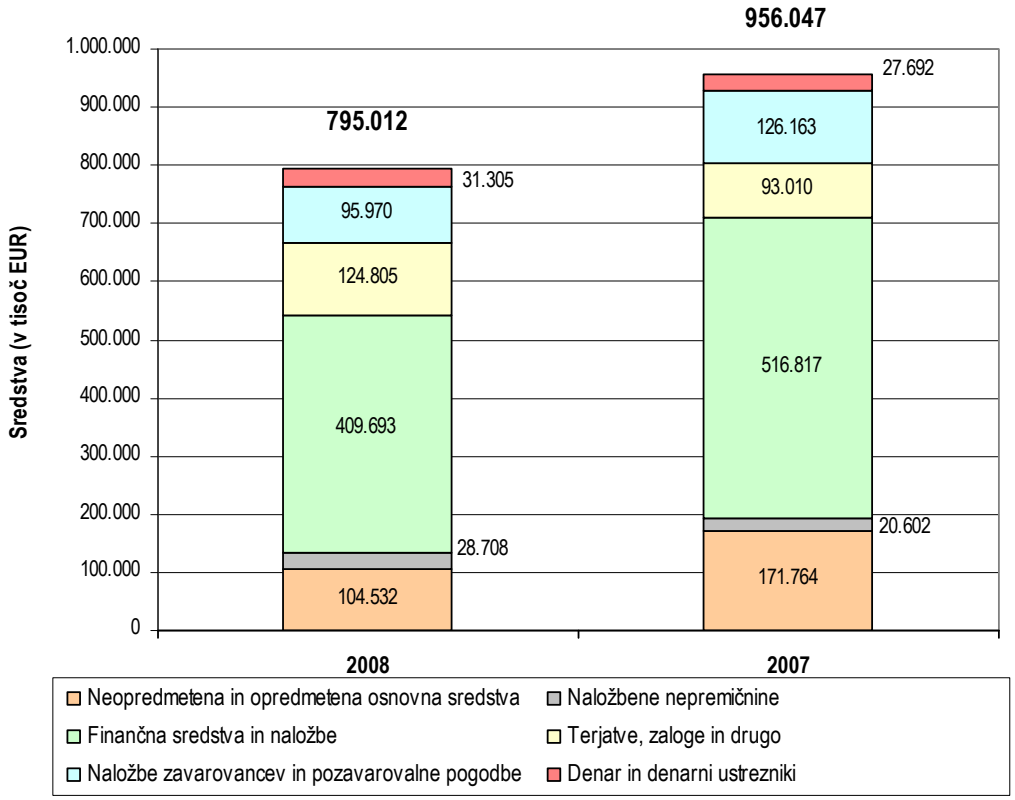

V strukturi sredstev po področjih največji delež odpade na področje zavarovalništva (62 odstotkov) in področje finančnih storitev (36 odstotkov). Sredstva so se znižala na vseh področjih, največ pa na področju kinematografije, kjer je prišlo v letu 2008 do odprodaje dejavnosti.

Struktura sredstev po področnih odsekih na dan 31. decembra 2008 (v %):

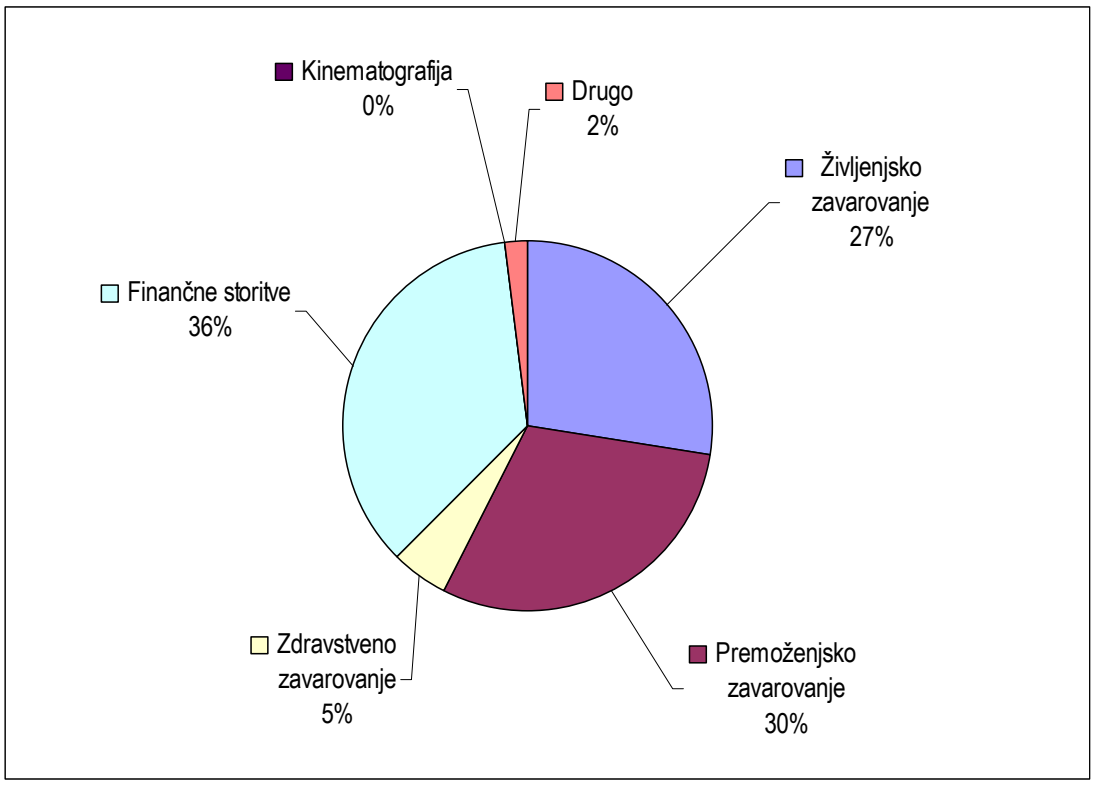

Sredstva po področnih odsekih na dan 31. decembra v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

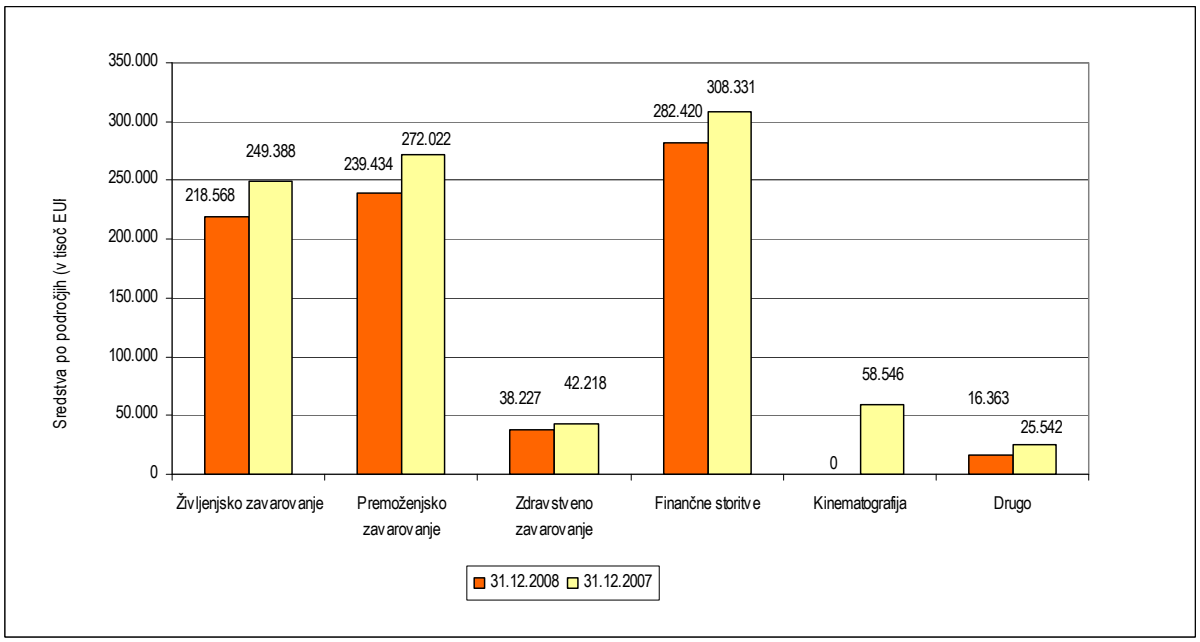

Obveznosti do virov sredstev

V strukturi obveznosti do virov sredstev se je kapital znižal za 43 odstotkov in je ob koncu leta 2008 znašal slabih 194 milijonov evrov. Kot postavki kapitala so se najbolj znižali presežek iz prevrednotenja in zadržani dobički na račun slabitev in odpisov naložb zaradi zaostrenih finančnih razmer. Iz istega razloga (padci tečajev vzajemnih skladov, ki so vključeni v življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem) so se znižale tudi obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Na drugi strani so se za 8 odstotkov povečale obveznosti iz naslova zavarovalnih premij, ki so ob koncu leta 2008 znašale 277,7 milijona evrov. Ker je Skupina v letu 2008 nadaljevala močan investicijski cikel v odvisne družbe v tujini predvsem na področju življenjskih zavarovanj in je potrebovala dodatne vire financiranja, so se za 7 odstotkov povečale finančne obveznosti, ki so ob koncu leta 2008 znašale 181,9 milijona evrov. Iz tega naslova so se povišali stroški financiranja v letu 2008 (22-odstotna rast glede na leto 2007), kar je razvidno v postavki finančni odhodki v izkazu poslovnega izida. Največji del finančnih odhodkov predstavljajo obresti za prejeta posojila od bank in obresti za izdane obveznice družbe KD Group.

Kazalnik stopnje samostojnosti kapitala, ki ponazarja delež kapitala v celotnih obveznostih do virov sredstev (prikazan v uvodnem pregledu kazalnikov), se je zaradi padca kapitala znižal na 24,4 odstotkov celotnih obveznosti. Ob tem velja opozoriti, da je ta kazalnik nizek predvsem zaradi specifičnosti zavarovalniških bilanc, ki na strani obveznosti do virov sredstev izkazujejo obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb.

Obveznosti do virov sredstev in spremembe na dan 31. decembra v letih 2007 in 2008 (v tisoč EUR):

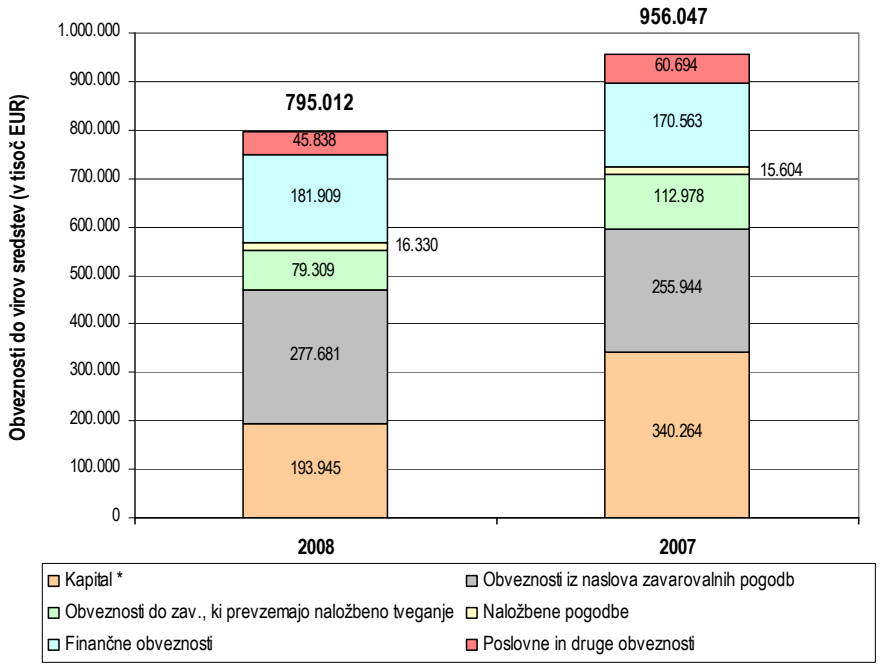

UPRAVLJANJE TVEGANJ IN NOTRANJA REVIZIJA

Upravljanje tveganj

Uprava družbe KD Group upravlja tveganja v družbi in v celotni Skupini KD Group. Ker gre za holdinško družbo, je izjemnega pomena tudi ustrezno upravljanje tveganj v odvisnih družbah. Obvladujoča družba ne le da postavlja smernice glede razmerja med tveganji, donosi in kapitalom in izvaja periodične kontrole ter daje usmeritve za izvrševanje poslovnih politik in strategij za posamezne družbe v Skupini, ampak v času zaostrene finančne in gospodarske situacije tekoče in sprotno sprejema ukrepe, ki naj bi kar najuspešneje vplivali na obvladovanje tveganj in s tem prispevali k doseganju postavljenih ciljev.

Razmere v notranjem in mednarodnem poslovnem okolju so se v letu 2008 močno zaostrile. Poglabljanje finančne krize se tako že odraža v realnem delu gospodarstva. V taki situaciji se je upravljanje tveganj v družbi in Skupini KD Group takoj prilagodilo novim razmeram in pri sprejemanj ukrepov na tem področju upoštevalo obe strani. Ker situacija ne omogoča pretiranega vpliva na prihodkovno stran, se osredotočamo na gospodarnejše ravnanje z viri, povečevanje učinkovitosti ter iskanje dodatnih možnosti za izkoriščanje sinergij.

Strateška tveganja

Med strateška tveganja, ki zadevajo dolgoročni razvoj Skupine, uvrščamo tveganje nastanka izgube zaradi nepravilnih in/ali nepravočasnih poslovnih odločitev družb v Skupini, neustreznega izvajanja sprejetih odločitev in premajhne odzivnosti družb v Skupini na spremembe poslovnega okolja. To je izjemnega pomena zlasti pri tako pomembnih spremembah poslovnega okolja, s katerimi je soočen večji del svetovnega gospodarstva. Tveganja je v teh razmerah treba obvladovati z izvajanjem in rednim preverjanjem ustreznosti opredeljenih strategij družb, njihovega uresničevanja ter sprotnega reagiranja na spremenjene okoliščine.

Sprejemanje investicijskih odločitev na posameznih področjih in dejavnosti je v sedanjih razmerah glede na zelo raznoliko dejavnost družb v lastništvu KD Group ključnega strateškega pomena. Zato se sistem vodenja in upravljanja prilagaja tako zunanjim spremembam kot razvoju posameznih področij ter doseganju ciljne donosnosti. Tudi v preteklosti smo vse projekte, ki so potrebni zaradi sinergijskih učinkov, koordinirali na ravni celotne Skupine. Tak način delovanja se je prav v teh časih izkazal kot uspešen in učinkovit. Pri tem gre predvsem za razvojne projekte, projekte uvajanja informacijskih rešitev ter druge projekte, pomembne za strateški razvoj, kot je na primer vzpostavljanje pogojev in podlag za delovanje na področju bančništva.

V letu 2008 smo vzpostavili pogoje in podlage za delovanje Skupine, ki med svojimi odvisnimi družbami vključuje tudi banko.

Splošna poslovna tveganja

Na širše ekonomsko okolje ter njegov zakonodajni okvir naša ravnanja in odločitve nimajo vpliva, zato je tovrstna tveganja težje meriti in modelirati. Obvladujemo jih z rednim spremljanjem zakonodaje, kapitalskih trgov in makroekonomskih parametrov. Spremembe predpisov, ki pomembno vplivajo na naše poslovanje, so pogoste in kompleksne. Vrsta zakonskih sprememb, ki so se v Sloveniji in državah jugovzhodne Evrope, kjer deluje Skupina, zgodile v preteklem letu in zadevajo naša ključna področja delovanja, terjajo številne aktivnosti pri prilagajanju našega poslovanja. Prav tako pričakujemo, da bo zaradi finančne krize prišlo do dodatnih zakonskih sprememb tudi v prihodnje.

Finančna tveganja

Z upravljanjem finančnih tveganj želimo doseči predvsem stabilnost poslovanja in zmanjševati izpostavljenost posameznim tveganjem do sprejemljive ravni. Skupina jim je visoko izpostavljena prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Glavno tveganje predstavlja možnost, da pritoki iz finančnih naložb ne zadostujejo za kritje odtokov, izhajajočih iz zavarovalnih pogodb, pa tudi tveganje, da druge družbe v nekem trenutku ne bodo imele dovolj sredstev za poravnavo svojih tekočih obveznosti oziroma za vzdrževanje tekočega poslovanja. Glede na to, da večina družb v Skupini spada v regulirane dejavnosti, je to

področje precej obvladovano že z upoštevanjem zakonskih določil. Najpomembnejše sestavine finančnega tveganja so tveganje spremembe obrestnih mer, valutno tveganje, tveganje spremembe tečajev vrednostnih papirjev ter kreditno tveganje. V letu 2008 se je dejansko izkazalo, da je finančno tveganje in njegovo obvladovanje za doseganje postavljenih ciljev bistvenega pomena. Zato sprotno načrtujemo in spremljamo denarne tokove in poskušamo proaktivno zagotavljati stabilnost našega poslovanja.

Tveganja, ki so povezana z obvladovanjem tržnih tveganj, obvladujejo družbe v Skupini samostojno, načini pa so povezani predvsem z zakonitostmi posameznih panog in se lahko bistveno razlikujejo po posameznih divizijah. Družbe v Skupini spremljajo in obvladujejo tržna tveganja pri naložbah v finančne instrumente s skrbno izbrano sektorsko in geografsko sestavo naložb. V dejavnosti upravljanja premoženja za spremljanje, merjenje in obvladovanje tržnih tveganj uporabljamo kvantitativne metode merjenja tveganj v primerjavi z izbranimi sodili donosnosti (vrednosti parametrov beta glede na izhodišče – „benchmark“, standardna napaka sledenja izhodišču – „benchmarku“ („tracking error“) in relativno tveganje). Zavarovalnice že po zakonu o zavarovalništvu morajo naložbe kritnega sklada uskladiti s svojimi obveznostmi na podlagi zavarovalnih pogodb, katerih višina je odvisna od sprememb tečajev valut, sprememb obrestne mere in cen vrednostnih papirjev.

Način njihovega obvladovanja in izpostavljenost sta podrobno prikazana v računovodskem delu konsolidiranega letnega poročila.

Operativna tveganja

Operativno tveganje je tveganje nastanka izgube vključno s pravnim tveganjem, predvsem zaradi neustreznosti ali nepravilnega izvajanja notranjih procesov, drugih nepravilnih ravnanj ljudi, ki spadajo v notranjo poslovno sfero družbe, neustreznega ali nepravilnega delovanja sistemov, ki spadajo v notranjo poslovno sfero družbe, in zaradi zunanjih dogodkov ali dejanj. Operativno tveganje vključuje tudi tveganje informacijske tehnologije, to je tveganje izgube podatkov, ki je posledica neustrezne informacijske tehnologije in procesiranja predvsem z vidika obvladljivosti, dostopov, integralnosti, nadzora in neprekinjenosti. Obvladujejo jih posamezne družbe prek zaznavanja priložnosti in nevarnosti s svojega področja ter z obvladovanjem poslovnih procesov. Njihovo upravljanje je podrejeno strateškim in poslovnim ciljem posameznih področij in družb.

V vseh večjih družbah Skupine KD Group operativna tveganja upravljamo s standardi ISO (v družbah, kjer je zaradi kompleksnosti procesov to smiselno) in z uporabo poenotene programske opreme na področju računovodstva in naložb. Tveganja znižujemo tudi s poenotenim sistemom letnega planiranja ter mesečnega poročanja, ki omogoča pravočasno seznanjanje krovne družbe s poslovanjem odvisnih družb. Pri tem novi model planiranja omogoča gibljivo planiranje in prispeva k spremljanju postavljenih ciljev in pravočasnemu ukrepanju tudi ob spremembi izhodišč.

Notranja revizija je bila že do zdaj med vsemi opravljenimi notranjerevzijskimi pregledi posebej pozorna tudi na znake prevar. Pri tem notranja revizija ocenjuje možnost nastanka prevar. O morebitnih odstopanjih poroča v okviru poročanja o posameznih notranjerevizijskih pregledih. Tveganja nepravilnih ravnanj ljudi v razmerah, ko so večji pritiski na zaposlene stranski „proizvod“ krize, se lahko odrazijo tudi prek povečanja tveganja prevar, ki so stalnica v mednarodnem okolju. Zato je v predlogu načrtov notranje revizije za leto 2009 že rezerviran čas za ozaveščenje naših zaposlenih, saj se načrtuje izobraževanje o prepoznavanju kazalnikov oziroma znakov prevar. Del obvladovanja tveganj na tem področju bo tudi priprava Pravil ravnanja zaposlenih (kodeks etike in poslovnega ravnanja) ter vpeljava sistema anonimnega prijavljanja suma, da gre za prevaro.

Zavarovalna tveganja

V okviru zavarovalnega tveganja je poslovanje zavarovalnic izpostavljeno tveganju pri sprejemu rizikov v zavarovanje („underwriting process risk“), tveganju, da je produkt neustrezno načrtovan („product design risk“), cenovnemu tveganju („pricing risk“), tveganju ekonomskega okolja („economic environment risk“), tveganju zaradi obnašanja zavarovalcev („policyholder behaviour risk“), tveganju zaradi neustrezne ocene višine obveznosti iz zavarovalnih pogodb („reserving risk“) in tveganju škod („claims risk“).

Zavarovalne družbe v Skupini so razvile lastno politiko sklepanja zavarovalnih pogodb, da bi razpršile prevzeta tveganja. Zavarovalna tveganja obvladujemo tako, da:

- tveganja, ki presegajo vnaprej določen obseg, prenesemo na pozavarovalno družbo,
- razpršimo prevzeta tveganja in dosegamo zadostnost števila tveganj v posamezni kategoriji zaradi zmanjšanja variabilnosti pričakovanih rezultatov,
- ob razvoju novih zavarovalnih produktov ustrezno določamo parametre, ki določajo zavarovalno premijo.

Podrobnosti glede porazdelitve največje škode (največje zavarovalne vsote) po panogah, v katerih delujejo zavarovanci, in glede razpršenosti zavarovalnega portfelja (izpostavljenost velikim zavarovancem) so razkrite v računovodskem delu letnega poročila.

Tveganja na področju človeških virov

Tveganja na tem področju obvladujemo na ravni Skupine in neposredno prek posameznih družb v Skupini, saj so zaposleni ključ našega uspeha. Da bi zmanjšali tveganja prevelike fluktuacije kadrov, izobražujemo in usposabljamo zaposlene, skrbimo za delovno okolje in splošno zadovoljstvo zaposlenih, prirejamo srečanja vseh zaposlenih, spodbujamo pripadnost Skupini, izvajamo sistem letnih razgovorov s sodelavci, krepimo socialno varnost zaposlenih z dodatnimi zavarovanji. V avgustu 2008 je bila sprejeta tudi Strategija na področju kadrov Skupine KD Group za obdobje 2008–2013, v kateri so postavljeni strateški cilji, področja, nosilci in viri, ki bodo pripomogli k uresničevanju postavljenih ciljev in s tem obvladovanjem tveganj. Podrobneje o zaposlenih poročamo v poglavju Človeški viri in njihova rast.

Tveganje izgube ugleda

Morebitna izguba zaradi negativne podobe družbe oziroma Skupine je težko merljiva, a še težje popravljiva. Zato z dobrim upravljanjem in obvladovanjem vseh preostalih tveganj skrbimo za ohranjanje in večanje ugleda Skupine pri vseh komitentih, poslovnih partnerjih, lastnikih, investitorjih in nadzornikih ter za povečevanje vrednosti naših blagovnih znamk. Stalno smo v stikih z okoljem in finančno podpiramo številne kulturne in športne dogodke ter humanitarne akcije.

Tveganja na področju informacijske tehnologije

V vseh podjetjih Skupine nenehno uvajamo nove informacijske podpore delovnim procesom oziroma nadgrajujemo obstoječe. Proces obvladujemo z ustrezno organiziranostjo, vključenostjo različnih strokovnih področij, notranjo revizijo, skrbnim testiranjem ter projektnim vodenjem. Informacijski sistemi v družbah Skupine so v letu 2008 dobro delovali, kar pomeni, da niso bile zaznane večje motnje, ki bi opazno vplivale na poslovanje družbe.

Tveganja poročanja, informiranja in obveščanja

Tveganje informiranja in komunikacije obvladujemo s proaktivnim komuniciranjem z mediji in ekvidistančnim načinom komunikacije z deležniki. Pri tem upoštevamo ustrezne zakonske standarde, pravila nadzornih organov in komunikacijske zahteve borz vrednostnih papirjev. V letu 2008 smo izdelali Komunikacijski priročnik, kar prispeva k uspešnejšemu in učinkovitejšemu delovanju na tem področju. Tako se lahko obvladovanje teh tveganj posredno odraža tudi v krepitvi ugleda družbe, njene blagovne znamke in produktov ter storitev.

Pravna tveganja

Pravna tveganja so sestavni del operativnih tveganj. Opredelimo jih kot ravnanje, katerega posledica je pravno upravičen poseg tretje osebe v poslovanje družbe, ki ji povzroči materialno ali moralno škodo. Nastane lahko kot posledica kršenja predpisov ali internih navodil, priporočil stroke, sklenjenih pogodb, dobre prakse ali etičnih norm. Obvladujemo jih s sprejemanjem notranjih pravil delovanja, s katerimi želimo zmanjšati verjetnost nastanka škodljivih posledic oziroma preprečiti ravnanja, ki so lahko njihov vzrok. Pravna funkcija je vključena že v postopek sprejemanja poslovnih odločitev, kar zagotavlja pravočasno odkrivanje pravnih tveganj. Ukrepi, s katerimi si prizadevamo zniževati pravna tveganja v družbi, so:

- gradnja jasnega sistema delitve kompetenc in pooblastil ter nadzor nad njihovim upoštevanjem,
- sprejem ter izvajanje nadzora nad upoštevanjem splošnih internih aktov za upravljanje dokumentov, varovanje (osebnih) podatkov ter zaupne dokumentacije, za trgovanje na podlagi notranjih informacij, varovanje informacijskega sistema ter dostopa do arhivov,
- skrb za pravočasno informiranje zaposlenih o spremembi predpisov, organizacija in izvedba internega izobraževanja,
- poudarek na kvaliteti kadrov v pravni službi ter ustreznih in zadostnih sredstvih za delo in delovnem okolju,
- vzpostavitev procesa parafiranja vseh pogodb, vlog in izjav volje pooblaščenih oseb v družb,;
- pravočasna in sistematična vključitev pravnikov v projekte in zagotovljeno posredovanje povratnih informacij.

Naključna tveganja

Naključni dogodki se precej redko pojavijo, vendar lahko povzročijo hude posledice za poslovanje. Pred njimi se varujemo z zavarovanji pri zavarovalnicah oziroma pozavarovanji tveganj pri zavarovalnicah.

Tveganja v zvezi z vrednostnimi papirji, ki jih izdaja družba KD Group

Lastniki vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je KD Group, so izpostavljeni naslednjim tveganjem:

- Tržno tveganje: delnice in obveznice so občutljive za spremembe, na katere izdajatelj ne more vplivati, npr. spremembe v gospodarstvu, v zakonodaji, krize in naravne ter ekološke nesreče.
- Likvidnostno tveganje: tveganje, da zaradi premajhnega povpraševanja imetnik ne bo mogel prodati vrednostnega papirja oziroma ga bo lahko prodal po nižji ceni.
- Kreditno tveganje: tveganje neizpolnitve obveznosti izplačila obresti in glavnice izdajatelja obveznic.

KD Group lahko vpliva le na izpostavljenost kreditnemu tveganju, tako da upravlja preostala tveganja in s tem vpliva na stabilnost in dolgoročno rast Skupine.

Notranja revizija

Notranja revizija je v letu 2008 kot aktivni člen sistema notranjih kontrol pomagala družbi in Skupini KD Group dosegati postavljene cilje s spodbujanjem premišljenega, urejenega načina vrednotenja in izboljševanja uspešnosti postopkov ravnanja s tveganji, obvladovanja tveganj in upravljanja tveganj ter tako prispevala k dodajanju vrednosti z dajanjem neodvisnih in nepristranskih zagotovil ter z opravljanjem svetovalnih dejavnosti. V letu 2008 je tudi neposredno preverjala, ali je sistem notranjih kontrol vzpostavljen, ali deluje in ali je tudi učinkovit s ciljem, da bo še vnaprej zagotavljal zakonitost, varnost, učinkovitost in gospodarnost pri poslovanju in varovanje premoženja. Prav tako je notranja revizija med izvajanjem posameznih revizij, svetovalnih poslov in prek organiziranja izobraževanj za vse zaposlene v Skupini skrbela za izboljšanje obvladovanja tveganj ter prepoznavnost notranje revizije v Skupini.

V letu 2008 je notranja revizija na podlagi strategije delovanja notranje revizije in enotnih pravil načrtovanja in poročanja notranje revizije, ki je bila sprejeta leta 2007, opravila aktivnosti za prilagoditev in razširitev temeljnih aktov notranjega revidiranja s ciljem enotnega delovanja, večje učinkovitosti in uspešnosti notranjega revidiranja v Skupini kot celoti.

Strokovna usposobljenost zaposlenih pri notranji reviziji je ustrezna. Zaposleni notranji revizorki v družbi KD Group imata izkušnje z zunanjo in notranjo revizijo, imata tudi nazive, ki jih podeljuje Slovenski inštitut za revizijo (preizkušeni notranji revizor, preizkušeni računovodja), in mednarodno priznane nazive (CIA) ter druge nazive (državni notranji revizor in državni revizor). Notranja revizija je v 2008 sodelovala tudi pri izbiri vodstvenih kadrov notranje revizije v družbah v Skupini. Tako sta se ekipi, ki skrbi za gradnjo skupne metodologije dela, v letu 2008 pridružili še dve notranji revizorki.

V letu 2008 smo začeli tudi meriti zadovoljstvo revidirancev po opravljeni reviziji (tj. po usklajenem in dokončnem poročilu o opravljeni reviziji). Rezultati so pokazali izjemno visoko stopnjo zadovoljstva, ki je bila stalna in se je do konca leta še povečevala. Na osnovi izvedenih anket smo pripravili plan aktivnosti za dodatno povečanje zadovoljstva revidirancev in dodane vrednosti notranje revizije.
Tudi izdelana SWOT analiza kaže, da je smiselno še naprej graditi na znanju in izkušnjah na ravni celotne Skupine in še naprej skrbeti za povezovanje notranje revizije posameznih družb. Ti predlogi bodo vključeni tudi v letni načrt dela notranje revizije za leto 2009.

ČLOVEŠKI VIRI IN NJIHOVA RAST

V Skupini smo v letu 2008 sprejel Strategijo Skupine KD Group za človeške vire. Namen strategije je izkoristiti sinergije, izvesti aktivnosti harmonizacije, vzpostavitev moderne organizacije področja človeških virov in načrtovanja strateškega razvoja človeških virov v Skupini. Kadrovska strategija je nastala ob intenzivnem sodelovanju strokovnjakov za človeške vire in odločitve najvišjega vodstva o strateških ciljih Skupine. Ključne aktivnosti se bodo nanašale na prenovo organizacije in načina delovanja področja, posodobitev in vpeljavo novih kadrovskih procesov ter na rast, razvoj in izobraževanje. Strateški cilji področja, ki bodo zagotovili močno podporo poslovnim ciljem pri zadovoljevanju strank in dolgoročni finančni uspešnosti Skupine, so:

- ustvariti učinkovito organizacijo človeških virov,
- odlična organizacijska klima in delovanje v skladu z vrednotami,
- odličen sistem nagrajevanja in motiviranja zaposlenih,
- prepoznavnost po strokovnosti in inovativnosti zaposlenih,
- medkulturno sodelovanje in mobilnost sodelavcev ter
- povezanost in usmerjenost k skupnim ciljem.

Število zaposlenih

Naziv družbe	31.12.2007	31.12.2007 (delež v %)	31.12.2008	Indeks 2007/2008	31.12.2008 (delež v %)	Povpr. št. zaposl. v 2008
Slovenija						
Adriatic Slovenica d. d., Koper	1.090	56,56%	1.033	95	52,09%	1016
Asistance Coris d. o. o., Ljubljana	-	-	17	-	0,86%	16
ČZD Kmečki Glas d. o. o., Ljubljana	36	1,87%	34	94	1,71%	34
Gea College CVŠ d. o. o., Ljubljana	4	0,21%	4	100	0,20%	3,5
Gea College d. d., Ljubljana	14	0,73%	6	43	0,30%	5,97
Gea College PIC d. o. o., Ljubljana	3	0,16%	5	167	0,25%	2,49
KD BPD, d. o. o., Ljubljana	46	2,39%	35	76	1,77%	38
KD Finančna točka d. o. o., Ljubljana	137	7,11%	155	113	7,82%	154
KD Group d. d., Ljubljana	60	3,11%	77	128	3,88%	71
KD Kapital d. o. o., Ljubljana	1	0,05%	8	800	0,40%	8
KD Kvart d. o. o., Ljubljana	5	0,26%	7	140	0,35%	5,75
KD Mark, d. o. o., Ljubljana	1	0,05%	2	200	0,10%	2
KD Skladi d. o. o., Ljubljana	35	1,82%	59	169	2,98%	51,25
KD Življenje, zavarovalnica, d. d.	78	4,05%	156	200	7,87%	154,83
R.E. Invest d. o. o., Ljubljana	1	0,05%	1	100	0,05%	1
Vrtnarstvo Celje d. o. o., Celje	86	4,46%	69	80	3,48%	79
ZAP d. o. o., Murska Sobota	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Bolgarija						
KD Investments EAD, Sofija	11	0,57%	11	100	0,55%	10
KD Life AD, Sofija	25	1,30%	49	196	2,47%	45
KD Securities EAD, Sofija	15	0,78%	13	87	0,66%	14
Ciper						
Firsthouse Investments ltd., Ciper	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Češka						
KD Life s.r.o., Praga	7	0,36%	0	0	0,00%	1,9
Črna gora						
KD Mont A.D., Podgorica	6	0,31%	6	-	0,30%	5
Federacija BIH						
ABDS d. d., Sarajevo	6	0,31%	7	117	0,35%	7
VIB a.d., Banja Luka	4	0,21%	3	75	0,15%	3

Naziv družbe	31.12.2007	31.12.2007 (delež v %)	31.12.2008	Indeks 2007/2008	31.12.2008 (delež v %)	Povpr. št. zaposl. v 2008
Hrvaška						
KD Finančna točka d. o. o., Zagreb	-	-	0	-	0,00%	0
KD Investments d. o. o., Zagreb	29	1,50%	34	117	1,71%	32
KD Upravljanje imovinom d. o. o., Zagreb	8	0,42%	8	100	0,40%	8
KD Življenje d. d., Zagreb	-	-	17	-	0,86%	15
Makedonija						
KD Fondovi ad Skopje	-	-	4	-	0,20%	4
Nizozemska						
Coloseum Multiplex Holdings b.v., Amsterdam	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Gama Holdings b.v. Amsterdam	-	-	1	-	0,05%	1
KD Asset Management b. v. Amsterdam	1	0,05%	0	0	0,00%	0
Poljska						
KD Investments Sp. z. o.o., Varšava	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Romunija						
2Invest s.r.l. Bukarešta	1	0,05%	3	300	0,15%	3
KD Capital Management S. A., Bukarešta	16	0,83%	14	88	0,71%	14
KD Life Asigurari, S.A., Bukarešta	26	1,35%	37	142	1,87%	37
SAI KD Investments S. A. Bukarešta	5	0,26%	8	160	0,40%	7
SC KD Fond De Fond SA Bukarešta	8	0,42%	8	100	0,40%	8
Slovaška						
KD Investments a. s. Bratislava	9	0,47%	10	111	0,50%	10
KD Financial point, s.r.o., Bratislava	-	-	2	-	0,10%	1
KD Vifin s.r.o., Bratislava	9	0,47%	1	11	0,05%	1
Srbija						
AS neživotno osiguranje a.d.o., Beograd	-	-	15	-	0,76%	9
Fontes Group d. o. o., Beograd	0	0,00%	0	-	0,00%	0
KD Investments a.d., Beograd	12	0,62%	12	100	0,61%	12
KD Private Equity d. o. o., Beograd	0	0,00%	1	-	0,05%	1
Ukrajina						
KD Life d. d., Kijev	9	0,47%	51	567	2,57%	51
Združene države Amerike						
KD Fund Advisors, LLC	0	0,00%	0	-	0,00%	0
Manta Marine	-	-	0	-	0,00%	0
Družbe, ki so leta 2007 še bile v Skupini KD Group, 31. 12. 2008 pa ne več						
Ljubljanjski kinematografi	4	0,21%	-	-	-	-
Kolosej kinematografi	90	4,67%	-	-	-	-
Kolosej Maribor	2	0,10%	-	-	-	-
Kolosej Celje	0	0,00%	-	-	-	-
Kinematografi Maribor	0	0,00%	-	-	-	-
Kinematografi Kolosej Tuzla	0	0,00%	-	-	-	-
Kolosej zabavni centri	0	0,00%	-	-	-	-
Oklev	0	0,00%	-	-	-	-
Onisac	27	1,40%	-	-	-	-
Priori	-	-	-	-	-	-
Zabavna znanost	-	-	-	-	-	-
Zabavni centri Zagreb	0	0,00%	-	-	-	-
Skupina KD Group	**1.927**		**1.983**	**103**	**100,00%**	**1942,69**

Od konca leta 2007 se je skupno število zaposlenih v Skupini s 1.927 povečalo na 1.983 ob koncu leta 2008, kar pomeni povečanje za 3 odstotke, ob tem, da so družbe, ki ob koncu leta niso bile več članice Skupine KD Group, zaposlovale več kot sto ljudi. Razlog za povečanje je predvsem aktivno zaposlovanje v družbah KD Finančna točka in KD Življenje v skladu s širitvijo prodajne mreže in zahtev, ki jih je postavljal trg. Aktivno je bilo tudi zaposlovanje v družbi KD Group za potrebe projekta ustanovitve KD Banke. Povprečno število zaposlenih Skupine je v letu 2008 znašalo 1942,69.

Starostna struktura zaposlenih v Skupini KD Group

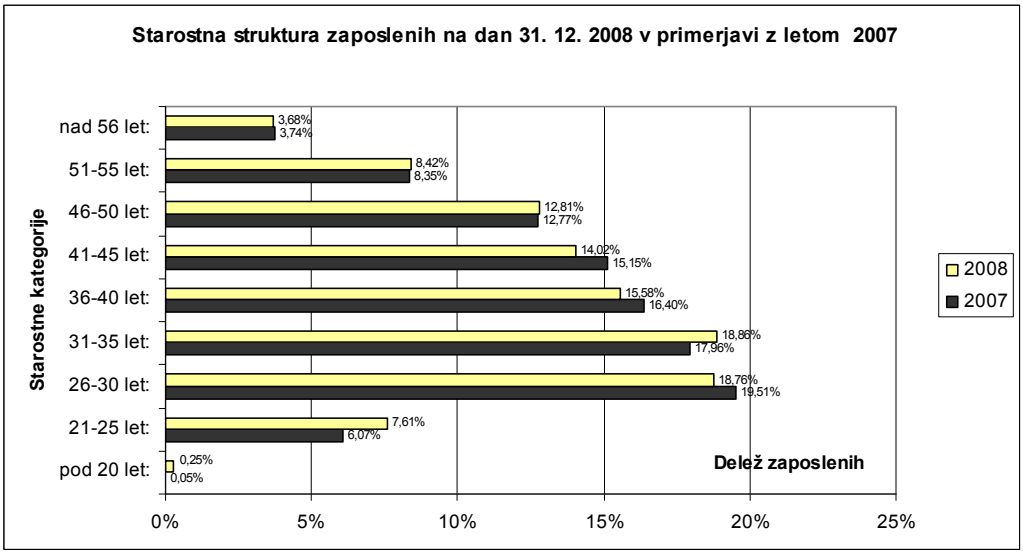

Skupina je v letu 2008 zaposlovala največ mladih, perspektivnih in predvsem izobraženih kadrov. Največ zaposlenih smo imeli v starostni skupini od 31 do 35 let (18,86 odstotka), najmanj pa v starostni skupini pod 20 let (0,25 odstotka).

Izobrazbena struktura zaposlenih v Skupini KD Group

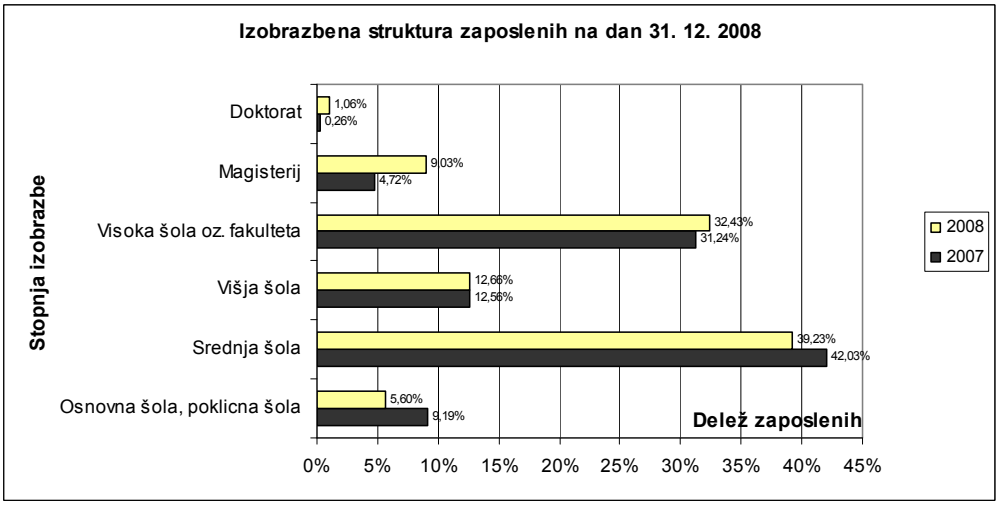

V letu 2008 smo v Skupini zaposlovali predvsem ljudi z visoko izobrazbeno strukturo. Delež visoko izobraženih zaposlenih je znašal 32,43 odstotka in se je iz leta 2007 povečal za 1,19 odstotne točke.

Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V Skupini načrtno vlagamo v povečevanje strokovne usposobljenosti in splošne delovne kompetentnosti zaposlenih. Prizadevali smo si bolj uveljaviti interno izobraževanje in vključiti vse potencialne notranje izobraževalce v proces nenehnega usposabljanja, hkrati pa zagotavljati neprekinjen prenos znanja med zaposlenimi. Na tem področju so bile lani ključne aktivnosti interni prenos znanja, izobraževalna programa Premoženjski svetovalec in KD Leader, ciljno izobraževanje sodelavcev, spremljanje in prenašanje dobrih praks iz okolja, predstavitev znanja in dobrih praks v zunanjem okolju ter sistem načrtovanja in spremljanja izobraževanja.

Projekt Premoženjski svetovalec in KD Leader

Program Premoženjski svetovalec smo zasnovali v sodelovanju z družbo Gea College, od začetka v oktobru pa sta se v izobraževanje vključili že dve skupini zaposlenih družb Skupine. Cilj je, da v prihodnjih letih pridobimo nacionalno akreditacijo programa in da k izobraževanju povabimo tudi zainteresirane posameznike iz konkurenčnega okolja Skupine. Program združuje znanja o zavarovalnih produktih, skladih, borznem posredovanju in bančništvu. S tem bo Skupina v prihodnje zadovoljevala potrebe najrazličnejših strank, predvsem zahtevnejših, kar bo v prihodnje ena izmed ključnih konkurenčnih prednosti.

V sklopu programa KD Leader smo začeli graditi celovit izobraževalni program vodenja. Opredelili smo potrebna znanja, veščine in osebnostne lastnosti, ki jih potrebuje vodja, da bo lahko odlično vodil sodelavce v Skupini. Načrtujemo, da bo program celovito izoblikovan v letu 2009 in da bomo vanj v večjem ali manjšem obsegu vključili vse vodje v Skupini.

Izobraževanje in usposabljanje v Skupini KD Group

Število izobraževalnih ur (interno in eksterno) v letu 2008	80.859,50
Število izobraževalnih ur (interno in eksterno) v letu 2008 na zaposlenega	41,62

Podpora formalnemu izobraževanju

V Skupini KD Group zaposlene spodbujamo in usmerjamo v nadaljevanje in pridobivanje višje stopnje formalne izobrazbe. V ta namen izobraževanja financiramo in zaposlenim zagotavljamo dodatne dneve študijskega dopusta. S formalnim izobraževanjem in dvigom izobrazbene ravni bomo zagotovili dotok novega znanja, sodobnih praks in informacij v Skupino.

Formalno izobraževanje v Skupini KD Group

Število zaposlenih v formalnem izobraževanju (plačuje družba) v letu 2008	146
Delež zaposlenih, ki so bili vključeni v formalno izobraževanje v letu 2008	7,52 %

Interni prenos znanja

V preteklem letu smo spodbujali vzpostavitev internih timov strokovnjakov iz različnih organizacijskih enot in ravni Skupine ter organizirali različna interna izobraževanja. S sistemom internega izobraževanja smo spodbujali oblikovanje in razvoj skupine internih prenašalcev znanja, katerih ključna naloga je zagotavljati podporo za izobraževanje in razvoj sodelavcev. Prav tako smo nadgradili interno knjižnico, tako pospešujemo prenos znanj in spodbujamo samoizobraževanje zaposlenih.

Nagrajevanje in napredovanje zaposlenih

Učinkovitemu sistemu prepoznavanja uspehov in nagrajevanju v Skupini posvečamo še posebno pozornost, saj smo v letu 2008 začeli prenovo plačnega in nagrajevalnega sistema. Z njim želimo nadaljevati krepitev zavzetosti, inovativnosti in podjetniškega duha posameznikov s stimulativnim plačilom. Nadgrajeni sistem nagrajevanja bo konkurenčen z zunanjim okoljem, odseval bo uspešnost, doseganje rezultatov ter osebni razvoj in napredek tako posameznika kot Skupine.
Hkrati pa upoštevamo tudi na videz drobne stvari – da zaposlene pohvalimo in jim povemo, kako je njihovo delo pripomoglo k rešitvi določenega problema, kako se bo zaradi njihove iniciative spremenilo delo v podjetju, in jih podpiramo pri izobraževanju in razvoju. Zato smo lani veliko pozornost posvetili vodenju sodelavcev, kar je ključ uspešnega nagrajevanja.

Sodobno vodenje

V letu 2008 smo uspešno izpeljali razvojne letne pogovore, s katerim smo okrepili komunikacijo med zaposlenimi in njihovimi vodji. Razvojne letne pogovore smo uporabili kot orodje, s katerim smo povečali osmišljanje

strateških ciljev in jih neposredno, jasno in razumljivo povezali s cilji posameznikov. Ti pogovori so vodjem hkrati pomagali pri načrtovanju izobraževanja in razvoja posameznikov ter njihovih kariernih poti. Med našimi ključnimi strateškimi cilji je tudi usposobiti profesionalnega in sodobnega vodjo, ki bo sposoben s sodelavci doseči in preseči postavljene cilje in jih tudi pošteno nagraditi. Zato smo lani poudarjali prav izobraževanje in razvoj vodij ter vpeljavo sodobnih orodij vodenja.

Organizacijska klima in skrb za zaposlene

Poslovna uspešnost Skupine temelji tudi na zavzetosti in zadovoljstvu zaposlenih, zato si prizadevamo pridobiti, motivirati in obdržati zavzete in sposobne sodelavce ter graditi kulturo timskega dela, medkulturnega sodelovanja in delovanja v skladu z vrednotami Skupine.

Projekt KD Vrednote

S projektom KD Vrednote smo v preteklem letu prispevali k oblikovanju in razvoju organizacijske kulture Skupine. Raziskali smo, kaj najbolj cenijo naši zaposleni in kakšne so njihove vrednote. V okviru projekta je 61 sodelavcev z različnih podjetji in področji dela Skupine opravilo 623 intervjujev s sodelavci v 26 podjetjih v osmih državah. Izobraževanja s področja komunikacije, usklajevanja in določanja prioritet so se udeležili 104 sodelavci iz šestih držav, kar se je odrazilo v 2.208 izobraževalnih urah. Vrednote Skupine KD Group so torej spoštovanje, rast, zaupanje, odličnost in podpora. V njih se zrcalimo vsi zaposleni, prav tako pa se v njih odraža odnos do naših strank in vseh drugih deležnikov.

Varstvo in zdravje pri delu

Zaposlenim zagotavljamo varne delovne pogoje, za kar skrbimo ob pomoči zunanjih izvajalcev, zaposlene tudi redno vključujemo v obvezne in razširjene zdravniške preglede ter jih redno izobražujemo za varstvo pri delu in požarno varstvo. Budno bdimo tudi nad ponudbo in kakovostjo prehrane v restavraciji KD, v letu 2009 pa zaposlenim omogočamo tudi brezgotovinsko plačevanje.

Optimizacija poslovanja

Lani smo začeli projekt vpeljave sodobnega kadrovskega informacijskega sistema, s katerim bomo povečali preglednost procesov kadrovske funkcije, jih optimizirali in informacijsko podprli. V okviru projekta smo v letu 2008 začeli pilotno implementacijo v družbi KD Group, za leto 2009 pa načrtujemo, da bomo implementacijo začeli tudi v nekaterih drugih družbah Skupine. Cilj je, da skupni kadrovski informacijski sistem implementirajo vse družbe v Skupini v Sloveniji in regiji.

Prepoznavnost na trgu delovne sile

V Skupini si želimo postati najboljši delodajalec za vse naše zaposlene. Hkrati pa si želimo, da nas kot takega prepozna tudi trg, zato smo lani izvedli številne aktivnosti na tem področju. Med njimi izpostavljamo predstavitev Skupine na zaposlitvenem sejmu Kariera 08, sodelovanje v izboru delodajalca Top 101 v organizaciji časnika Finance in sodelovanje v izboru Zlata nit v organizaciji časnika Dnevnik. Organizirali smo tudi več manjših kadrovskih predstavitev in sponzorstev.

KORPORATIVNE KOMUNIKACIJE

Vsaka organizacija mora imeti jasno definiran odnos do posameznih ključnih javnosti, ki oblikujejo njegovo prepoznavnost in podobo na trgu. Pri načrtovanju komunikacijskih aktivnosti zato upoštevamo vse skupine deležnikov, ki so kakor koli povezane s Skupino KD Group: uporabnike storitev, zaposlene, medije, partnerje, lastnike in družbeno okolje.

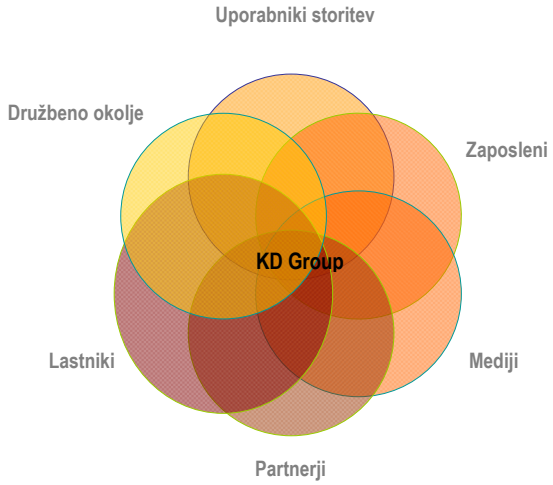

Na področju korporativnega komuniciranja smo lani prenovili politiko komuniciranja, začeli prenovo interne komunikacije z intranetom in uveljavili nov Komunikacijski priročnik, temeljni dokument, ki usmerja notranje in zunanje komuniciranje Skupine.

Za doseganje učinkovite in uravnotežene komunikacije smo vpeljali naslednja načela korporativnega komuniciranja:

- uravnoteženost internega in eksternega komuniciranja: vse informacije hkrati posredujemo notranji in zunanji javnosti,
- uravnoteženost enosmernega in dvosmernega komuniciranja: posamezniki in organizacije v naši okolici niso le pasivni prejemniki informacij, ki jim jih mi pošiljamo, temveč želijo tudi sami na lastno pobudo komunicirati z nami oziroma se odzivati na naše komunikacijske aktivnosti,
- uravnoteženost osebne (neposredne) in neosebne (posredne) komunikacije; poleg komuniciranja prek različnih kanalov in orodij je pomemben tudi neposreden oseben stik,
- uravnoteženost komuniciranja na domačem in tujih trgih: pri sporočilih, ki zadevajo več trgov hkrati, smo komunicirali hkrati na domačem in tujih trgih,
- uravnoteženost proaktivnega in reaktivnega komuniciranja: del komunikacijskih aktivnosti smo načrtovali vnaprej, prav tako pomembno pa smo upoštevali pobude in odgovarjali nanje in na vprašanja naših zunanjih javnosti,
- točnost, relevantnost in jasnost sporočil,
- odprtost; z notranjimi in zunanjimi javnostmi smo redno komunicirali ob dobrih in slabih novicah,
- pravočasnost sporočanja,
- upoštevanje zakonodaje; glede na status posamezne družbe v Skupini smo pri vseh komunikacijah dosledno upoštevali veljavno zakonodajo.

Tudi komunikacijsko je leto pomembneje zaznamovala globalna finančna kriza, ki je še pospešila aktivnosti za komunikacije in uresničevanje naših dolgoročnih usmeritev:

- posodabljanje in poglobitev interne komunikacije,
- povečano komunikacijo z našimi kupci (vlagatelji, zavarovanci, komitenti in investitorji),
- ohranjanje in povečevanje zaupanja v strokovnost naših odločitev s seznanjanjem o dogajanjih na kapitalskih trgih,
- informiranje in svetovanje o ukrepanju v kriznih časih,
- ohranjanje in krepitev ugleda Skupine v ključnih javnostih,
- svetovanje upravi glede korporativnega komuniciranja,
- nadgrajevanje „koalicije“ novinarjev in ohranjanje pozitivne medijske podobe,
- nadgrajevanje spletne komunikacije.

Notranje komuniciranje

Lani smo posebno pozornost posvečali interni komunikaciji, saj zaposleni spadajo med najpomembnejše deležnike družbe, zato morajo biti seznanjeni z vsemi informacijami, ki jih potrebujejo za uspešno delo. Motivirani in zavzeti zaposleni, ki zaupajo v vodstvo in v Skupino KD Group, so razlika med uspehom in neuspehom, med povprečnostjo in odličnostjo. Z dobro načrtovano komunikacijo želimo ustvariti vzdušje odprtosti, zaupanja in vzajemnega spoštovanja.

Skupina se je v zadnjih letih razširila geografsko in po dejavnostih. Vsebina poročanja je zato obsežnejša in potreba po sodobni komunikaciji še večja. Širitvi Skupine mora slediti tudi percepcija vseh zaposlenih, ki so najboljši ambasadorji ugleda in blagovne znamke navzven. Tako smo v letu 2008 prenovili interne e-novice v skladu z vizijo, strategijami, cilji in potrebami Skupine. V zadnjem kvartalu leta 2008 pa smo se zagnali projekt prenove intraneta Skupine. Projekt bo predvidoma končan v prvi polovici leta 2009 in bo omogočal poglobljeno sodelovanje med sodelavci in boljšo preglednost nad celotnim dogajanjem v Skupini.

Kljub razvoju številnih elektronskih orodij internega komuniciranja smo pozornost posvetili tudi neposredni komunikaciji. Organizirali smo številne poslovne in družabne dogodke.

Zunanje komuniciranje

Skupina KD Group se je v sklopu zunanjega komuniciranja osredotočala na pojavljanje ključni strokovnih govorcev družb Skupine v javnosti, komuniciranje prioritetnih projektov in nadgrajevanje spletnega komuniciranja. Spletnim vsebinam smo lani dodali nove videorazsežnosti. Tako smo lani prvič na strani www.kd-skladi.si objavili finančni videokomentar, ki ponuja nove načine predstavitve aktualnih borznih dogajanj. S tem nadgrajujemo komunikacijo z deležniki in izkoriščamo možnosti multimedijske tehnologije, ki omogočajo preprostejšo, učinkovitejšo in uporabniku prijazno predstavitev finančnega sektorja.

Komuniciranje sprememb

Ob koncu lanskega leta so se že pokazale tudi potrebe po spremembi dosedanjega načina komuniciranja. Pospeševati smo začeli komuniciranje z našimi kupci in interno javnostjo, v preostalih zunanjih javnostih pa smo se bolj osredotočili na strokovne in poslovne vsebine ter na komentiranje in pojasnjevanje dogajanja na organiziranih finančnih in kapitalskih trgih. Ohranjali smo „koalicije“ z mediji, uredniki in novinarji, ki nam omogočajo časovni vpliv na komunikacijo nekaterih informacij.

Komunikacija in razvoj blagovne znamke KD Group

Razvoj blagovne znamke KD Group sega v čas po letu 1995. Prvotna Kmečka družba je s pravnoorganizacijskimi spremembami, spremembami ustroja in širitvijo dejavnosti nagovarjala drugačno populacijo od tiste, za katero je bila najprej ustanovljena. Kmečka populacija je postala preozko segmentiran del ciljne skupine družbe, saj so se aktivnostim zbiranja certifikatov in upravljanja takrat še pooblaščenih investicijskih skladov leta 1996 pridružili vzajemni skladi. Te je upravljala ista skupina strokovnjakov že od leta 1992, ko so ustanovili prvi slovenski vzajemni sklad KD Galileo. Ob prevzemu skladov družbe Dadas – Rastko I., Neli II., Diver in Herman Celjski, ki so bili preoblikovani v KD Rastko in KD Bond, je družba ponujala finančne produkte, ki so bili po svoji naložbeni politiki smiselno diverzificirani od prejšnje – večinoma netržne – strukture premoženja. Zato se je kazala vse večja potreba po spremembi imena družbe, blagovne znamke, celostne podobe in celotne strategije komuniciranja.

Prva večja taka sprememba se je zgodila septembra 2001. Kmečka družba se je s pravnoorganizacijskimi spremembami, ki so sledile razvoju trga, približala načinu delovanja sodobnih finančnih institucij. Poleg tega je v Skupini nastalo več pravih oseb z imeni s kratico „KD“, ki je še vedno ohranjala vez s preteklostjo – KD namreč ponazarja Kmečko družbo – konkretna imena pa so jasno nakazovala na zvrst dejavnosti, s katero se posamezna družba ukvarja. KD Group je tako bilo krovno podjetje Skupine, tržno najbolj prepoznavna in pomembna družba pa je bila KD Investments, ki še danes pod tržno bolj razumljivim in smiselnim imenom KD Skladi upravlja investicijske sklade.

Spremembo imena je bilo treba razumljivo in jasno podpreti tudi komunikacijsko. Prejšnji simbol zelenega drevesa, ki je značilno upodabljal idejo upravljanja investicijskih skladov pretežno kmečke populacije in je poleg ruralnega elementa nakazoval tudi na množico ljudi, je zamenjala preprosta, jasna in ostra monolitna podoba. Za ostrino in trdnost, ki je bila ob prodoru in potrebi po uveljavitvi na trgu logična, smo uporabili črno barvo. Z oranžno barvo pa je bila jasno nakazana energija, s katero se Skupina loteva popolnoma nove dejavnosti na slovenskem trgu. Simbol KD pa je bil kot kontrasten in hkrati pomensko močan element vpeljan v sam center logotipa. Diagonala, ki je nastala ob združitvi obeh delov logotipa, je nedvoumno nakazovala rast, ki je temeljno vodilo Skupine KD Group. Tej osnovni paradigmi je sledila vsa preostala (vizualna) komunikacija.

Hiter razvoj, ki je bil začrtan za postavljanje temeljev za ponudbo celovite palete finančnih storitev, predvsem pa razvoj novih skladov in drugih finančno-zavarovalniških produktov Skupine, se je začel udejanjati po nakupu zavarovalnice Slovenica, hkrati pa se je izkazalo, da obstoječa grafična podoba blagovnih znamk ne omogoča več pregledne, predvsem pa strukturirane podobe Skupine. Po dodatnih pravnoorganizacijskih spremembah in preimenovanju Slovenice, ki so privedli do prve slovenske specializirane življenjske zavarovalnice Slovenice Življenje, je postalo nujno, da se mora za povečanje prepoznavnosti koncept komuniciranja blagovne znamke ponovno dopolniti. Rezultati trženjskih raziskav, ki so bile opravljene za življenjsko zavarovalnico, so nedvoumno izkazovale relativno visoko prepoznavnost produkta Fondpolica in nizko prepoznavnost same družbe Slovenica Življenje, zato je zavarovalnica kot prva družba iz Skupine trgu leta 2007 predstavila novo podobo, ki so jo pozneje vpeljale tudi vse družbe v Skupini KD Group v Sloveniji in tujini.

Danes je sistem blagovnih znamk Skupine KD Group zasnovan na več nivojih, ki dopuščajo vertikalno in horizontalno dinamiko družb – podjetij ter novih produktov in storitev. Ločnica med njimi je sam logotip, ki s pozicijo umestitve določa, ali gre za pravno osebo ali produkt oziroma storitev. Njena vpeljava in namen je pri potrošnikih in različnih ciljnih javnostih, ki jih Skupina nagovarja, kljub raznolikim storitvam in podjetjem vzbuditi in zgraditi enotno percepcijo storitve na enem mestu – KD finančno storitev, ki jo kupcem posredujemo s KD Finančno točko. V Skupini smo namreč leta 2007 ustanovili družbo KD Finančna točka, katere cilj je z največjo ponudbo na enem mestu in z najboljšim standardom storitev postati vodilno prodajno podjetje finančnih produktov Skupine v Sloveniji in med vodilnimi v izbranih državah. Blagovna znamka KD Finančna točka predstavlja sinonim najboljše storitve premoženjskega svetovanja in najbolj raznovrstno ponudbo finančnih produktov na enem mestu, ki obsega vzajemne sklade, borzno posredovanje, individualno upravljanje premoženja, življenjska in premoženjska zavarovanja v prihodnosti pa tudi bančništvo.

INFORMACIJSKA PODPORA V SKUPINI KD GROUP

V Skupini KD Group smo v letu 2008 nadaljevali uvajanje sistema za enovito spremljanje naložb. Čiščenje podatkov nam je vzelo več časa, kot smo sprva načrtovali, zato bo sistem zaživel šele ob koncu leta. Sistem ERP Navision smo vpeljali v nekaj novih družb, postavili pa smo tudi podlago za lažje spremljanje poslovanja vseh družb, saj želimo v naslednjem letu tesno povezati sistem planiranja, poročanja, kontrolinga in konsolidiranja. Skupaj s kadrovskim področjem smo začeli izdelovati celovit kadrovski sistem, ki bi lahko podprl vse družbe v Skupini. V sodelovanju s področjem korporativnega komuniciranja smo se lotili temeljite prenove intraneta, prek katerega bomo družbe Skupine še bolj povezali. V več družbah smo prenovili krovno varnostno politiko in pri tem upoštevali moderne trende v industriji informacijske tehnologije. Informacijski sistem Skupine KD Group ostaja zato še naprej zanesljiv in varen.

V diviziji bančništva in investicijskih skladov je bil največji izziv leta 2008 projekt ustanovitve lastne banke. Ker smo začeli z ničelne točke, je bilo treba poiskati ključne kadre, identificirati potrebne sisteme, poiskati ustrezne rešitve … Takega obsega dela z obstoječimi viri nikakor ne bi zmogli sami, zato smo se odločili, da izberemo primernega partnerja, ki ima dovolj znanja in zmogljivosti za take potrebe. Odločili smo se za družbo SRC.SI, ki nam je pomagala pri tem zahtevnem projektu. Do konca leta smo postavili celotno infrastrukturo, omrežje, podatkovno bazo in tudi nekaj konkretnih aplikacij. Za začetek poslovanja banke bo treba še marsikaj postoriti tudi v letu 2009, je pa trenutek zagona že precej blizu temelji so dobro postavljeni. V okviru družbe KD BPD in drugih borznih družb smo se v preteklem letu osredotočili predvsem na povezljivost na nove informacijske sisteme v okviru nastajajoče banke.

V dejavnosti upravljanja investicijskih skladov smo izpeljali nekaj večjih nadgradenj ključnega informacijskega sistema UPR, med katerimi sta najpomembnejša podpora krovnim skladom in prehod Slovaške na valuto evro. Za aplikacijo, ki je plod lastnega razvoja, smo pridobili tudi ustrezen certifikat, ki potrjuje, da delamo pravilno in kakovostno.

V zavarovalništvu smo v letu 2008 začeli zahteven projekt prenove glavnega informacijskega sistema za življenjska zavarovanja. Po pregledu obstoječih rešitev smo se odločili za informacijski sistem Amarta podjetja Sungard, saj smo želeli sistem, ki bo uporaben za vse družbe v diviziji. Projekt je že prinesel konkretne rezultate, saj smo ga že uspešno vpeljali v novo družbo KD Životno osiguranje na Hrvaškem. Izvedli smo tudi obsežno prenovo strojne opreme, saj divizija že vrsto let dosega izjemno rast, samo infrastrukturo pa smo morali pripraviti tudi za novi informacijski sistem Amarta. V družbi Adriatic Slovenica smo nadaljevali prehod na novi zaledni sistem INIS, ki predstavlja jedro ciljne IT-arhitekture, na katerem gradimo vse druge sisteme. Z odpravo starih zalednih sistemov postaja informacijska podpora preprostejša in lažje obvladljiva. Na tej podlagi gradimo portalske rešitve, s katerimi razbremenjujemo zaledni sistem, hkrati pa ponujamo svojim agentom, partnerjem in strankam moderno, preprosto in učinkovito informacijsko rešitev. Postavili smo tudi sodoben sistem za upravljanje odnosov s strankami, ki bo družbo približal njihovim potrebam. Začeli smo uvajati orodje za upravljanje poslovnih procesov Ultimus, ki bo omogočilo učinkovito izvajanje, nadziranje in izboljševanje poslovnih procesov. V letu 2008 smo s tem orodjem podprli proces reklamacij, nadaljujemo podporo procesu kontrole polic in vrsto drugih poslovnih procesov v družbi.

RAZISKAVE IN RAZVOJ

Med krovnimi projekti na ravni Skupine KD Group smo v letu 2008 najbolj poudarjali:

- doktorski študij v povezavi z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani. Teme se nanašajo na področja, pomembna za Skupino KD – prva generacija doktorskih kandidatov raziskuje interno komunikacijo, internacionalizacijo, izobraževanje, model vrednotenja podjetij in model za Solvency Capital Requirement,
- bazo znanja KD, ki jo vzpostavljamo za lažje delo na projektih, boljšo komunikacijo med zaposlenimi v Skupini in boljše poznavanje delovanja Skupine. Baza znanja spodbuja razvijanje znanja sodelavcev o Skupini KD Group, posameznih družbah v Skupini in delu podrejenih, nadrejenih in sodelavcev v procesni verigi. V prvi fazi smo pripravili vsebine, ki jih bodo morali poznati vsi zaposleni v Skupini KD Group,
- korporativno univerzo KD Corporate University. V Skupini so zaposleni številni posamezniki, ki jih zaznamujejo različne izkušnje, znanja in sposobnosti. V teh različnih znanjih pa je tudi potencial za nova znanja, ki lahko privedejo do inovativnosti in večje fleksibilnosti v korporaciji. S korporativno univerzo bomo v Skupini prenašali in ustvarjali strateško pomembno znanje, poudarjali pa ne bomo samo izobraževanja posameznikov, ampak izobraževanje celotne ekipe. Učenje postaja način poslovanja in je pot do uspeha in doseganja ciljev,
- izboljšavo procesov izobraževanja in spremljanja poročanja odvisnih družb.

V diviziji bančništva in upravljanja investicijskih skladov smo veliko energije posvetili prilagoditvi načina upravljanja premoženja razmeram, kot smo jim priča z globalno finančno in ekonomsko krizo. V okviru ljubljanske borznoposredniške družbe, ki bo v letu 2009 preoblikovana v banko, smo začeli razvijati investicijske produkte in storitve, ki jih bomo v letošnjem letu predstavili strankam, in prilagoditve poslovnim procesom v bančnemu poslovanju. V okviru upravljanja premoženja in finančnih analiz smo kot standard uvedli certifikat CFA, ki je zagotovilo za visoko strokovnost in profesionalnost investicijskih profesionalcev, in v proces pridobitve naziva vključili vse analitike in upravitelje.

Na področju upravljanja investicijskih skladov smo aktivno razvijali upravljanje tveganj, informacijske tehnologije ter metodologije in organizacije zaradi spremenjene področne zakonodaje in pospešeno razvijali prodajne tehnike in nove prodajne poti. Razvili smo sedem novih produktov – KD Vzhodna Evropa, KD Latinska Amerika, KD Indija – Kitajska, KD EM Infrastruktura in gradbeništvo in KD Finance (v Sloveniji) ter KD Južen Balkan in KD BRIC (v Makedoniji). Družba KD Skladi je v sodelovanju s Concorde Premoženjsko svetovanje pripravila nov varčevalni načrt VIP plus 100. Nadaljevali smo razvoj informacijske podpore poslovanju in sodobnih storitev za vlagatelje. V družbi KD Skladi smo v letu 2008 dokončno razvili novo sodobno spletno storitev KD Skladi.net, ki vlagateljem omogoča varen vpogled v njihovo stanje v izbranih skladih KD Skladi.

Na področju zavarovalništva smo v Skupini intenzivno razvijali in posodabljali svojo ponudbo zavarovanj in asistenčnih storitev, širili svojo prodajno mrežo, razvijali sodobne informacijske rešitve in na vseh poslovnih področjih razvijali varnost in kakovost poslovanja. V zavarovalnici KD Življenje smo ponudili trgu dve novi življenjski zavarovanji in dve novi dodatni zavarovanji, prilagojeni potrebam naših ciljnih skupin. To so življenjsko zavarovanje Fondpolica Dirigent in Fondpolica Maks Garant ter dve obliki dodatnega zavarovanja oprostitve plačila premije. Septembra 2008 smo v KD Življenje dopolnili obstoječa dodatna zavarovanja z dodatnim zavarovanjem oprostitve plačila premije, in sicer v primeru delovne nezmožnosti zaradi bolezni ali nezgode, decembra pa še z dodatnim zavarovanjem oprostitve plačila premije v primeru stoodstotne trajne invalidnosti zaradi nezgode. Pri življenjskem zavarovanju Fondpolica, ki predstavlja največji delež v portfelju zavarovalnice, smo nadaljevali strategijo vključevanja in širjenja naložbenih možnosti in dodali pet novih domačih investicijskih skladov v upravljanju Skupine KD Group. Poleg razvoja produktov sta potekala tudi razvoj in prilagoditev produktov za tuje trge, predvsem za Hrvaško, Ukrajino, Češko in Bolgarijo, ter aktivnosti za uvedbo poslovanja na teh trgih. V zadnjem četrtletju 2008 je KD Življenje za ublažitev posledic globalne finančne krize začela obsežno akcijo obdelave portfelja obstoječih zavarovancev za posodobitev in nadgraditev obstoječih zavarovalnih pogodb.

Zavarovalnica Adriatic Slovenica je leta 2008 razvijala področji premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj, pri življenjskih zavarovanjih pa je posodabljala poprodajne procese, predvsem pa je nadgrajevala celovito zavarovalno zaščito, ki jo zavarovancem ponuja na enem mestu. Bogatila je asistenčne storitve, razvijala lastno

tržno mrežo in dodatne tržne poti, dvigovala kakovost in varnost poslovanja ter razvijala informacijski sistem. Trgu je ponudila povsem prenovljena nezgodna zavarovanja, zavarovanja poklicne odgovornosti, novo nadstandardno zdravstveno zavarovanje za registrirane športnike in novo stanovanjsko in MAXI avto asistenco. Pomembna novost pri premoženjskih zavarovanjih je nadaljnji razvoj vse aktualnejših novih kreditnih zavarovanj, ki zavarovancu omogočajo kritje zavarovanja neplačila zaradi klasičnih zavarovalnih rizikov, kot je smrt, in ga ščitijo pred nepredvidljivimi dogodki, kot sta nezmožnost za delo in izguba zaposlitve iz nekrivdnih razlogov. Poleg razvoja produktov sta potekala tudi razvoj in prilagoditev premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj za tuje trge, v letu 2008 za Srbijo, kjer je septembra začela poslovati nova hčerinska zavarovalnica AS neživotno osiguranje.

DRUŽBENA ODGOVORNOST SKUPINE KD GROUP

Osnovno načelo družbene odgovornosti Skupine KD Group je ustvarjanje donosov za njene deležnike: zaposlene, vlagatelje, zavarovance in druge odjemalce. Ponujamo jim vrsto različnih produktov, s katerimi jih tudi spodbujamo, da prevzamejo odgovornost za svojo finančno varnost in neodvisnost. V Skupini se zavedamo, da uspešno poslovanje zagotavljajo motivirani in zadovoljni zaposleni, zato si nenehno prizadevamo, da ustvarjamo prijetno in stimulativno delovno okolje in med njimi spodbujamo sodelovanje in povezovanje. Poleg tega na nivoju Skupine in posameznikov gojimo odgovorna in zanesljiva partnerstva in se aktivno vključujemo v svoje družbeno okolje. Skrb in občutljivost za družbeno in naravno okolje uresničujemo s sodelovanjem z lokalnim in širšim okoljem na nivoju sponzorskih dogovorov in donatorskih projektov. S tem želimo postati in ostati dejaven partner, ki podpira, soustvarja in izboljšuje okolje, v katerem deluje in živi.

Zaposleni

V Skupini se zavedamo, da se družbena odgovornost začne pri ravnanju z zaposlenimi. Za socialno varnost zaposlenih skrbimo s kolektivnim prostovoljnim dodatnim pokojninskim zavarovanjem, ki ga – če tako želijo – imajo vsi zaposleni. V letu 2008 smo zaposlene razveseljevali z drobnimi pozornostmi na delovnem mestu, kot so voščila in obdarovanje ob večjih praznikih in dogodkih, obdarovanje otrok ob novem letu in organizacija Prvošolčkovega dne (zagotovljena plačana odsotnost staršev na prvi šolski dan njihovega otroka in zagotovitev paketa osnovnih šolskih potrebščin). Za zaposlene smo organizirali tudi različne teambuidinge in praznovanja. Omogočili smo udeležbo na krvodajalski akciji, skupaj smo praznovali novo leto in okrepili skupinski duh na rekreativno-družabnem dogodku KD-adi. V letu 2008 poteka že tradicionalni turnir v bovlingu (KD Bowling Challenge), ki postaja iz leta v leto privlačnejši in odmevnejši. Prav tako so leto 2008 zaznamovale razširjene aktivnosti iz ponudbe športnega kluba Kaj dogaja. O zaposlenih in skrbi zanje smo sicer izčrpneje poročali v poglavju Človeški viri in njihova rast.

Naravno okolje

Osrednje dejavnosti družb Skupine niso neposredno povezane z okoljskimi vplivi, vendar pri svojem vsakodnevnem delovanju ravnamo odgovorno glede varčevanja z električno energijo in ločevanja odpadkov. Tudi pri svojih naložbah upoštevamo okoljski vidik. Tako družba KD Skladi, Ljubljana, že od leta 2006 trži delniški vzajemni sklad KD Nova energija, ki svoja sredstva investira pretežno v delnice podjetij iz panog pridobivanja energije iz obnovljivih naravnih virov.

Družbeno okolje

V družbeno okolje se aktivno vključujemo predvsem prek sponzorstev in donatorstev, s katerimi izkazujemo jasno povezanost s korporativnimi vrednotami – zaupanjem, rastjo, spoštovanjem, odličnostjo in podporo.

Kultura in izobraževanje

V Skupini negujemo dolgoročna partnerstva s kulturnimi ustanovami in posamezniki ter vlaganji v izobraževalne projekte najrazličnejših oblik. Tudi v letu 2008 smo nadaljevali sodelovanje s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, le da je pogodba o generalnem sponzorstvu prešla s KD Življenje na KD Group. Vodilo sponzorstva je „sozvočje sodelovanja“, KD Group pa bo vsaj naslednja štiri leta prijateljica in podpornica orkestra.
V letu 2008 je KD Group s svojim prispevkom – materialno donacijo – podprla prizadevanje KD Fundacije, in sicer z violončelom visoke umetniške vrednosti, ki je delo priznanega pariškega izdelovalca Jeana-Baptista Deshayesa Salomona iz 18. stoletja. KD Group je spet podprla razstavo del slovenskih slikarjev na ljubljanskem magistratu v organizaciji Zavoda za kiparstvo in odkupila delo Boštjana Kavčiča Organizem VIII. Kot pokrovitelji smo znova sodelovali pri natečaju Zavoda P.A.R.A.S.I.T.E. za nagrado Skupine OHO in odkupili zmagovalno delo. Moderno galerijo smo podprli pri razstavi Janeza Bernika in namenili sredstva za razstavo Slovenski impresionist v Narodni galeriji. Ponovno smo podprli Jazz festival Cerkno in Dneve komedije v Slovenskem ljudskem gledališču Celje. V sodelovanju z Bralno značko Slovenije smo z odkupom knjig omogočili prvo- in drugošolcem slovenskih šol v ogroženih regijah, da so dobili svojo prvo slikanico Moj očka avtorice Lile Prap. Podprli smo tudi izid knjige Pot samouresničevanja dr. Janeza Ruglja. Svetovno priznanega fotografa Arneja

Hodaliča je KD Group finančno podprla pri fotografski odpravi v perujske soline in tamkajšnji osnovni šoli namenila sredstva za podporo izobraževanju perujskih otrok. Vlogo osrednjega pokrovitelja je KD Group prevzela tudi na konferenci EURAM, mednarodnem srečanju menedžerjev. Sponzorsko smo podprli mednarodni projekt SIMUN (Slovenia International Model United Nations), prvo simulacijo delovanja Generalne skupščine Združenih narodov.

Zavarovalnica KD Življenje je tudi v preteklem letu nadaljevala partnersko sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Ljubljana, ki poteka že od leta 2005. V okviru sponzorskega projekta Smisel življenja so otroški nasmehi smo v sodelovanju s Kliničnim centrom Ljubljana in Zvezo prijateljev mladine Slovenije omogočili brezplačen ogled 219 lutkovnih predstav za več kot 11.000 socialno ogroženih, bolnih in drugih otrok iz 65 krajev Slovenije. Na tekmovanju European Sponsorship Awards, ki ga organizira European Sponsorship Association (ESA) in nagrajuje edinstvene sponzorske projekte v Evropi na področju športa, kulture, zabave, medijev in družbene odgovornosti, je družba KD Življenje za sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Ljubljana prejela priznanje za posebne dosežke v kategoriji „Business to Community“. Je edina slovenska družba, ki je prejela to priznanje, in sicer za projekt Smisel življenja so otroški nasmehi, s katerim smo sledili sodobnemu trendu, ki se nagiba k razumevanju pomena sponzorskih investicij za celosten in dolgoročen razvoj Evrope.

V letu 2008 je družba KD Življenje vzpostavila še eno pomembno partnerstvo – postala je prijateljica in podpornica Živalskega vrta Ljubljana. V okviru dolgoročnega sodelovanja smo omogočili prenovo žirafnjaka in s tem izboljšanje bivalnih pogojev za tri nove žirafje samce. Projekt smo nadaljevali z dobrodelno akcijo v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije, s katero smo prek sporočil SMS zbirali sredstva, da si bodo v letu 2009 socialno ogrožene družine lahko ogledale živalski vrt. Sodelovali smo še pri drugih odmevnih dogodkih v Živalskem vrtu Ljubljana. V KD Življenju smo v letu 2008 ponovno pripravili velik družinski dogodek Dan kulture in atrakcij v Postojnski jami. Kot soorganizator v sodelovanju z Iskreni.net smo sodelovali tudi na Festivalu družin pred Postojnsko jamo.

KD Finančna točka je v preteklem letu prevzela vlogo glavnega pokrovitelja Festival Fabula in kot prijatelj in podpornik pomagala Romani Krajnčan pri izdaji zgoščenke otroških pesmi.

Adriatic Slovenica tradicionalno podpira zlasti projekte v zvezi z zdravstvom, izobraževanjem, kulturo, športom in preventivo v prometu, leta 2008 pa je postala tudi prva slovenska zavarovalnica, ki je podpisnica Evropske listine o varnosti v cestnem prometu. Na področju kulture in izobraževanja že vrsto let sodeluje s Festivalom Ljubljana, Gledališčem Koper in Avditorijem Portorož. Za večjo varnost v prometu smo v letu 2008 nadaljevali sodelovanje pri projektu ozaveščanja voznikov o pomenu varne vožnje, z izobraževalnimi projekti o cestnem prometu pa zavarovalnica vabi voznike, da preizkusijo svoje znanje s testom varne vožnje na spletu. Fundacija Z glavo na zabavo je projekt, ki ga je družba prvič podprla že leta 2007 in nadaljevala leta 2008. Vsebina teh aktivnosti temelji na opozarjanju o nevarnosti uživanja alkohola med mladimi in na nezdružljivosti alkohola ter vožnje v cestnem prometu. V okviru projekta Z glavo na zabavo je bilo izpeljanih kar 75 prireditev, ki mlade spodbujajo k bolj zdravemu razvoju in aktivnejšemu preživljanju prostega časa.

Šport

S podpiranjem različnih športnih dejavnosti želimo razširiti idejo o aktivnem in družabnem preživljanju prostega časa. Skupina že več let aktivno sponzorsko sodeluje s Šahovsko zvezo Slovenije v prizadevanjih za promocijo slovenskega vrhunskega in ljubiteljskega šaha.

V družbi KD Življenje smo sponzorsko podprli otroški tek v okviru velike športne prireditve Triatlon Ljubljanica, Klub za umetnostno kotalkanje Nova Gorica in Košarkaški klub Globus.

Pri športnih sponzorskih projektih je bila v preteklem letu zelo aktivna tudi KD Finančna točka. V okviru sponzorstva Kolesarskega kluba Radenska KD Finančna točka smo sodelovali pri Maratonu Franja in malem maratonu Franja, podprli Družinski maraton, Maraton prijateljstva Ljubljana–Trst, Za srce in ožilje in druge športne dogodke. Sponzorsko smo sodelovali tudi s Košarkaškim klubom Zagorje KD Finančna točka, Rokoborskim klubom KD Finančna točka in gimnastično sekcijo ŠD Trnovo. Podprli smo tudi 52. pohod Ljubljana.

Družba je v letu 2008 sklenila sponzorsko sodelovanje z balonarjem Avijem Šornom in ga podprla pri podiranju treh svetovnih rekordov s cepelinom KD Finančna točka, in sicer v višini, preleteni razdalji in trajanju poleta.

Družba Adriatic Slovenica namenja glavnino pomoči vrhunskemu športu in olimpijskim reprezentancam, zato že od leta 1993 sodelujemo z Olimpijskim komitejem Slovenije. Naš varovanec je tudi olimpionik z olimpijskih iger v Atenah, izolski jadralec Vasilij Žbogar. Sodelujemo tudi z Nogometno zvezo Slovenije, Zvezo društev kasaške centrale Slovenije in drugimi pomembnimi nacionalnimi športnimi zvezami in številnimi športnimi društvi, med vidnejšimi prireditvami pa smo podprli tudi odmeven ženski teniški turnir Slovenia Open. Ob koncu leta je Adriatic Slovenica podprla perspektivnega plavalca Matjaža Markiča, ki je osvojil zlato medaljo na evropskem prvenstvu.

Humanitarna dejavnost

V Skupini KD Group podpiramo prostovoljstvo med zaposlenimi, zato jih prek KD Fundacije vključujemo v različne humanitarne akcije, organiziramo pa tudi krvodajalske akcije, ki se jih udeležuje vse več zaposlenih.

Družba KD Group sodeluje tudi z Unicefom in pomaga otrokom v najbolj ogroženih delih sveta. Tako smo v preteklem letu donatorsko podprli programe cepljenja otrok – Punčka iz cunj. V sodelovanju s hčerinsko družbo ABDS iz Bosne je družba KD Group tudi letos prek Društva bosansko-hercegovskih študentov Slovenije BH4 omogočila letovanje na Debelem rtiču skupini bosanskih otrok iz socialno ogroženih družin.

Družba KD Skladi je v letu 2008 sodelovala v humanitarni akciji So lahko otroci boljši od borznih gurujev? revije Moje finance. Cilj te akcije je bil pomagati otrokom iz manj premožnih družin.

Prednostna usmeritev v družbi Adriatic Slovenica ostaja podpora zdravstvu. Kot glavni pokrovitelj smo ponovno podprli vseslovensko akcijo Moj zdravnik, sodelovali pa smo tudi s Kliničnim centrom Ljubljana, društvom za pomoč prezgodaj rojenim otrokom, Splošno bolnišnico Izola in drugimi zdravstvenimi ustanovami in institucijami. V letu 2008 smo nadaljevali vseslovenski projekt Varna točka Unicefa Slovenije. V projekt za večjo varnost otrok in mladih v mestih, ki ga zavarovalnica podpira že tretje leto, so s svojimi zaposlenimi kot varne točke vključene vse poslovne enote Adriatica Slovenice.

KD Fundacija

V Skupini je od leta 1995 delovala Ustanova AJDA Fundacija, katere osnovni namen je bilo štipendiranje izobraževanja otrok in vlagateljev v Kmečke sklade in tistih z nadpovprečnimi rezultati in slabšim socialnim stanjem. Sčasoma smo v Skupini KD Group ugotovili, da je namen ustanove preozko usmerjen. S preimenovanjem v Ustanovo KD Fundacija ob koncu leta 2008 smo cilje in namen postavili širše. V letu 2008 je KD Fundacija svoje novo poslanstvo začela uresničevati prek sodelovanja z mladim virtuozom Bernardom Brizanijem. Fundacija mu je v pomoč pri nadaljnjem ustvarjanju in umetniškem udejstvovanju v neodplačno rabo za določen čas izročila violončelo visoke umetniške vrednosti.

V preteklem letu smo med zaposlenimi izvedli tudi prednovoletno akcijo zbiranja igrač in knjig za otroke v Mladinskem domu Malči Beličeve v Ljubljani, družba KD Group pa je akcijo podprla še s finančno donacijo.

3. POSLOVANJE NAŠIH DEJAVNOSTI

BANČNIŠTVO IN UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIH SKLADOV

Bančništvo

Z 2. marcem 2009 se je KD BPD preoblikovala v KD Banko in s tem je Skupina KD Group razširila svoje poslovanje na področje bančništva – KD Banka bo najprej namenjena privatnemu bančništvu in osebnemu bančništvu, pozneje pa bo dejavnost razširila na komercialno bančništvo. Še naprej bo tudi ponujala vse storitve KD BPD – investicijsko bančništvo, vključno z borznim posredovanjem, individualnim upravljanjem premoženja in storitvami podjetniških financ. Področje bančništva obsega individualno upravljanje premoženja in borzno posredovanje v Bolgariji, na Hrvaškem in v Romuniji.

Kot smo podrobneje pisali v poglavju Kapitalski trgi v letu 2008 na strani 28, je leto 2008 odločujoče zaznamovala finančna kriza, ki je kapitalske trge držav, v katerih je prisotna divizija, prizadela celo nekoliko bolj kot celotno regijo. Tako je na primer indeks DJ Stoxx Balkan 50 v letu 2008 izgubil 67 odstotkov vrednosti, glavna hrvaška in slovenska indeksa prav tako 67 odstotkov, glavni romunski indeks 70 odstotkov in glavni bolgarski indeks kar 79 odstotkov vrednosti. Ti padci vrednosti so odločujoče vplivali na obnašanje obstoječih in potencialnih investitorjev, in sicer so prvi želeli prodati svoje naložbe, drugi pa se niso odločali za investiranje. Zato smo največ pozornosti posvečali upravljanju odnosov s strankami, da bi preprečili panične reakcije in strankam ponuditi informacije, ki jih potrebujejo za sprejemanje racionalnih odločitev.

V letu 2008 so družbe divizije opravile za 436 milijonov evrov poslov borznega posredovanja za 5975 strank, kar pomeni 47 odstotkov vrednosti poslov, opravljenih v letu 2008. Vrednost sredstev na individualnem upravljanju premoženja je ob koncu leta 2008 znašala 16,7 milijona evrov, kar je 33 odstotkov vrednosti sredstev na upravljanju ob koncu leta 2007. Pričakovano se je glede na konec leta 2007 zmanjšalo tudi število strank. Tako so družbe divizije ob koncu leta 2008 imele 5975 strank na borznem posredovanju in 478 strank na individualnem upravljanju premoženja, kar v primerjavi z letom prej pomeni 9 odstotkov manj strank na borznem posredovanju in 17 odstotkov manj strank na individualnem upravljanju premoženja.

Glavna projekta divizije v letu 2008 sta bila vzpostavitev divizijske strukture s KD BPD kot krovno družbo in preoblikovanje krovne družbe divizije KD BPD v KD Banko. Družba je 2. decembra 2008 pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev, samo preoblikovanje pa je načrtovano na začetku leta 2009. Ustanovitev banke pomeni nadgradnjo storitev, ki jih ponuja Skupina KD Group in bo pripomogla k večjemu zadovoljstvu strank ter rasti Skupine. Na drugi strani pa nam je uspelo vzpostaviti organizacijsko strukturo, ki omogoča učinkovito uresničevanje sinergij med družbami divizije in družbami Skupine KD Group kot celote. V tem okviru je prišlo tudi do sprememb sestave upravnih odborov družb, da bi razširili sodelovanje in komunikacijo med družbami.

Seveda pa je bilo celotno poslovanje divizije najbolj zaznamovano s finančno krizo, na katero smo se odzvali na dveh ravneh. Na eni strani smo še bolj okrepili komuniciranje s strankami, ki v takih nemirnih časih, ko so izpostavljene poplavi različnih informacij, potrebujejo predvsem objektiven pogled na dogajanje, na drugi strani pa smo prilagodili svojo ponudbo in strankam ponudili oblike investiranja, primerne za take izredne razmere. Rezultati kažejo, da nam je uspelo zadržati večino svojih strank in prepričani smo, da smo si ustvarili zaupanje in dobro izhodišče za nadaljevanje poslovanja.

Izzivi v letu 2009

- Čim prej želimo uspešno končati postopek preoblikovanja KD BPD v KD Banko. Banka bo nadgradila dosedanje storitve KD BPD z bančnimi in drugimi finančnimi storitvami in s tem bo bolje zadovoljila potrebe svojih strank.
- S korakom ustanovitve KD Banke bo Skupina KD Group nadgradila in zaokrožila finančno ponudbo in bo svojim strankam lahko ponudila celovit nabor finančnih storitev na enem mestu.
- KD Banka bo na začetku delovanja usmerjena v osebno in privatno bančništvo, pozneje pa bo poslovanje dopolnila s celovito ponudbo komercialnega in elektronskega bančništva. Gradnja celovite bančne ponudbe bo naš glavni izziv v letu 2009.

– Še naprej bomo iskali sinergije med družbami v diviziji in med družbami skupine KD, ki se bodo z ustanovitvijo banke samo še povečale.

Družbe v dejavnosti:

Slovenija
KD Banka d. d.[13]
Neubergerjeva 30, Ljubljana, Slovenija
Telefon: + 386 59 22 00 00
Faks: + 386 59 22 00 45
E-pošta: kd-bpd@kd-group.si
Spletna stran: www.kd-bpd.si
Uprava KD BPD (31. decembra 2008): Benjamin Jošar, predsednik uprave

Vodstvo KD Banke (2. marca 2009): Aljoša Tomaž, glavni izvršni direktor
Vera Dolinar, namestnica glavnega izvršnega direktorja

Hrvaška
KD Upravljanje imovinom d. o. o., Zagreb
Radnička cesta 39, Zagreb, Hrvaška
Telefon: + 385 1 627 44 44
Faks: + 385 1 627 44 08
E-pošta: kdam@kd-group.hr
Spletna stran: www.kd-group.hr
Uprava (31. decembra 2008): Zvonimir Marić, član uprave
Kristijan Cvjetović, član uprave

Romunija
SSIF KD Capital Management S. A., Bukarešta
Gheorghe Manu 5, Bukarešta, Romunija
Telefon: + 40 21 650 04 47
Faks: + 40 21 650 04 48
Spletna stran: www.kd-capital.ro, www.kd-group.ro
E-pošta: office@kd-capital.ro
Upravni odbor (31. decembra 2008): Silviu Enache, predsednik upravnega odbora
Benjamin Jošar, član upravnega odbora
Aljoša Tomaž, član upravnega odbora

Bolgarija
KD Securities EAD, Sofija
Frityof Nansen Blvd. 9, Sofija, Bolgarija
Telefon: + 359 2 810 26 95
Faks: +359 2 981 01 08
E-pošta: kds.office@kd-group.bg
Spletna stran: www.kd-group.bg
Upravni odbor (31. decembra 2008): Benjamin Jošar, predsednik upravnega odbora
Desislava Petkova, član upravnega odbora
Elica Ivanova, član upravnega odbora
Peter Bezlaj, član upravnega odbora
Dejan Divjak, član upravnega odbora

[13] KD Banka je začela poslovati 2. marca 2009 in je nastala s preoblikovanjem in razširitvijo dejavnosti KD BPD, borznoposredniške družbe, d. o. o.

Upravljanje investicijskih skladov

Največja družba v dejavnosti upravljanja investicijskih skladov je KD Skladi, Ljubljana, ki je ena od vodilnih družb za upravljanje v Sloveniji. Poleg družbe KD Skladi v Skupini KD Group deluje še šest družb za upravljanje, in sicer na Hrvaškem, v Romuniji, Bolgariji, na Slovaškem, v Srbiji in Makedoniji.

Osnovna dejavnost teh družb je upravljanje investicijskih skladov in upravljanje premoženja dobro poučenih vlagateljev.

Investicijski skladi ostajajo naš ključni produkt. Naša temeljna strategija je ponuditi vlagateljem, predvsem iz jugovzhodne Evrope, kar najširši izbor naložbenih možnosti po svetu in hkrati zagotoviti vlagateljem z vsega sveta celovito ponudbo investiranja v tej regiji. To je naše vodilo tudi pri rasti portfelja investicijskih skladov, ki je v okviru Skupine KD Group ob koncu leta 2008 obsegal 33 investicijskih skladov, od tega v Sloveniji 17 podskladov KD Krovnega sklada in investicijsko družbo KD ID, preostale vzajemne sklade pa upravljamo v regiji, kjer smo prisotni (4 na Hrvaškem, 3 v Romuniji, 3 v Bolgariji, 2 na Slovaškem, 1 v Srbiji in 2 v Makedoniji).

Leto 2008 je bilo na kapitalskih trgih v znamenju velikih in nepredvidenih padcev tečajev na vseh svetovnih borzah. Svetovno finančno krizo so pospremile še napovedi gospodarske recesije in precej večja negotovost kot v preteklosti. Regionalni trgi oziroma vlagatelji česa podobnega v vsej (resda kratki) zgodovini vlaganja v sklade še niso doživeli, tudi na najrazvitejših trgih je bilo treba pogledati v trideseta leta prejšnjega stoletja za ustrezne primerjave. V jugovzhodni Evropi, kjer smo prisotni, smo bili tako priča padcem vodilnih indeksov, in sicer tudi do 80 odstotkov (v Bolgariji), kar je omajalo zaupanje vlagateljev. Zaradi teh razlogov, o katerih smo obširneje pisali tudi v poglavju Kapitalski trgi v letu 2008 na strani 28, se je skupna vrednost sredstev v upravljanju investicijskih skladov zmanjšala na 360,6 milijona evrov, kar je 36 odstotkov sredstev ob koncu leta 2007.

Poleg prilagoditev portfeljev skladov smo se na finančno krizo odzvali z okrepljenim komuniciranjem, usmerjenim predvsem k poudarjanju dolgoročnosti vlaganja v sklade in k pomiritvi vlagateljev. Z njimi smo komunicirali neposredno in posredno prek množičnih medijev in naših prodajnih kanalov, predvsem prodajne družbe KD Finančna točka. Kot vizionarska se je pokazala tudi odločitev izpred štirih let, ko smo v družbi KD Skladi naboru naših skladov prvi v Sloveniji (in še vedno med redkimi družbami za upravljanje v regiji) dodali sklad denarnega trga, ki se je izkazal kot varna naložba v obdobju pretresov na drugih kapitalskih trgih. Te aktivnosti so prispevale, da je bilo zmanjšanje števila vlagateljev, upoštevajoč izredne razmere, precej zmerno. Vlagatelji so v glavnem ostali v naših skladih, predvsem proti koncu leta 2008 pa so nekateri tudi že aktivneje iskali naložbene priložnosti.

Poglavitne dejavnosti in dosežki leta 2008:

- Družbo KD Investments smo v skladu s korporativnimi usmeritvami Skupine ter zaradi boljše prepoznavnosti preimenovali v KD Skladi.
- Za konsolidacijo upravljanja in nadaljnjega doseganja odličnosti pri upravljanju premoženja smo sklade prenesli nazaj na KD Skladi.
- V družbi KD Skladi smo med prvimi družbami v Sloveniji ob koncu leta pridobili vsa potreba dovoljenja za ustanovitev KD Krovnega sklada in s tem našim strankam omogočili davčno učinkovitejše vlaganje.
- V regiji jugovzhodne Evrope, ki je za nas ključna, smo odprli novo družbo za upravljanje, KD Fondovi, A. D. Skopje.
- Ponudbi skladov v Skupini KD Group smo dodali sedem novih – KD Vzhodna Evropa, KD Latinska Amerika, KD Indija – Kitajska, KD EM Infrastruktura in gradbeništvo in KD Finance (v Sloveniji) ter KD Južen Balkan in KD BRIC (v Makedoniji).
- Za prodajo na Slovaškem smo registrirali prve slovenske sklade in tako vzpostavili perspektiven prodajni kanal za prihodnost.

Izzivi v letu 2009:

- Še naprej si bomo prizadevali potrjevati odličnost v upravljanju in tako upravičiti zaupanje vlagateljev, ki so s skladi KD že dosegali visoke donose.
- Okrepili bomo aktivnosti za še večjo prepoznavnost skladov KD, zato da bi ohranili vodilni položaj v Sloveniji in okrepiti tržne deleže v jugovzhodni Evropi.

- Portfelje produktov bomo še naprej dopolnjevali v skladu s trendi v industriji in potrebami trga, ob ohranitvi glavnih vodil inovativnosti in osredotočenosti na vlagatelja, predvsem pa bomo obstoječe produkte ponudili v še privlačnejših oblikah.
- Pri uresničevanju večje prepoznavnosti ter razvoju novih produktov ter storitev si bomo ob obstoječih družbah Skupine prizadevali kot prodajni kanal čim bolje izkoristiti novoustanovljeno KD Banko, predvsem z izkoriščanjem produktnih in prodajnih sinergij.
- Vlagateljem bomo omogočili prijaznejše in preprostejše sodobno poslovanje prek spleta, najprej vpogled v portfelj in spremljanje opravljenih transakcij, nato pa tudi pristop k skladom in storitev elektronskega poslovanja.
- Z registracijo za lokalno prodajo slovenskih skladov bomo okrepili ponudbo skladov v Romuniji in Bolgariji, kjer smo že prisotni in nam zakonodaja to dopušča.
- S konsolidiranjem drobnoprodajnih znanj in aktivnosti v Sloveniji v družbi KD Finančna točka bomo še naprej krepili našo prisotnost na slovenskem trgu.
- V skladu z novimi regulatornimi smernicami in možnostmi prilagajanja poslovanja družb za upravljanje, investicijskih skladov in odnosov z vlagatelji si bomo še naprej prizadevali za čim večje zadovoljstvo sedanjih in prihodnjih vlagateljev.

Podatki o investicijskih skladih Skupine KD Group na dan 31. decembra 2008

Sklad	Vrsta sklada	Geografska/sektorska usmeritev	VEP (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število enot v obtoku	Število vlagateljev	Tečaj EUR 31. 12. 2008
Slovenija							
KD Galileo	fleksibilna struktura naložb	Evropa	7,00	120.804.024	17.269.662,9648	30.139	
KD Rastko	delniški	Evropa	16,45	54.090.464	3.287.361,5036	17.013	
KD Bond	obvezniški	Evropa	12,17	9.100.750	748.075,0347	3.398	
KD Prvi izbor	sklad delniških skladov	ves svet	3,48	17.926.718	5.148.946,6077	4.040	
KD MM	sklad denarnega trga	ves svet	48,40	15.875.014	328.030,2110	1.364	
KD Balkan	delniški	države Jugovzhodne Evrope	2,33	18.691.948	8.012.925,4232	8.635	
KD Novi trgi	delniški	razvijajoči se trgi	2,74	9.938.880	3.629.075,4298	3.811	
KD Severna Amerika	delniški	države Severne Amerike	2,35	834.300	355.509,1294	193	
KD Surovine in energija	delniški	surovine, energija	2,98	3.987.617	1.338.588,8974	1.296	
KD Tehnologija	delniški	tehnologija	3,18	1.089.633	343.190,6354	394	
KD Nova energija	delniški	energija iz novih in obnovljivih naravnih virov	0,68	8.619.817	12.743.683,2277	3.389	
KD Vitalnost	delniški	zdravstvo, nega, široka potrošnja ipd.	0,65	1.357.318	2.078.286,6645	401	
KD Indija-Kitajska	delniški	Indija, Kitajska	0,76	3.499.530	4.583.388,7826	451	
KD EM Infrastruktura in gradbeništvo	delniški	dejavnosti, povezane z infrastrukturo	0,79	130.304	164.864,7146	61	
KD Finance	delniški	finance	0,61	121.533	199.238,3177	35	
KD Latinska Amerika	delniški	države Latinske Amerike	0,72	1.377.614	1.905.908,3673	58	
KD Vzhodna Evropa	delniški	države Vzhodne Evrope	0,61	128.680	212.358,9802	48	
Delnica	**Naziv**	**Geografska/ sektorska usmeritev**	**Tržna cena delnice (EUR)**	**Čista vrednost sklada (EUR)**	**Število delnic**	**Število vlagateljev**	**Tečaj EUR 31. 12. 2008**
KD ID (KDIR)	KD ID, delniška investicijska družba, d. d.	Evropa	3,65	54.077.517	9.181.542	36.783	
Hrvaška							
Sklad	**Vrsta sklada**	**Geografska/sektorska usmeritev**	**VEP (EUR)**	**Čista vrednost sklada (EUR)**	**Število enot v obtoku**	**Število vlagateljev**	**Tečaj EUR 31. 12. 2008**
KD Victoria	delniški	Evropa	2,9653	15.811.215,91	5.332.143,0703	3.713	1 EUR = 7,32 HRK
KD Adria Bond	obvezniški	Evropa	1,5340	741.043,59	483.088,5268	30	1 EUR = 7,32 HRK
KD Balanced	fleksibilna struktura naložb	Evropa	1,0069	2.214.423,31	2.199.192,4521	333	1 EUR = 7,32 HRK
KD Nova Europa	delniški	Evropa	0,5870	1.838.653,69	3.132.070,5428	946	1 EUR = 7,32 HRK
Romunija							
KD Maximus	delniški	Romunija	2.2690	5.893.853,43	2.597.588,00	889	1 EUR = 4,02 RON
KD Optimus	uravnoteženi	Romunija	1.8222	292.485,32	160.512,12	18	1 EUR = 4,02 RON
KD Multifond	sklad skaldov	globalna	1.4794	127.361,00	86.088,87	2	1 EUR = 4,02 RON
Bolgarija							
KD Equity Bulgaria	delniški	srednja in vzhodna Evropa	0,38	933.456	2.448.670,4784	357	1 EUR = 1,96 BGN
KD Bond Bulgaria	obvezniški	srednja in vzhodna Evropa	62,64	390.258,14	6.229,8062	23	1 EUR = 1,96 BGN
Delnica	**Naziv**	**Geografska/ sektorska usmeritev**	**Tržna cena delnice (EUR)**	**Čista vrednost sklada (EUR)**	**Število delnic**	**Število vlagateljev**	**Tečaj EUR 31. 12. 2008**
KD Pelikan	KD Pelikan	srednja in vzhodna Evropa	7,56	2.217.099,67	293.231,0000	186	1 EUR = 1,96 BGN

Sklad	Vrsta sklada	Geografska/sektorska usmeritev	VEP (EUR)	Čista vrednost sklada (EUR)	Število enot v obtoku	Število vlagateljev	Tečaj EUR 31. 12. 2008
Slovaška							
KD Prosperita	delniško-obvezniški	srednja in vzhodna Evropa	0,016637	4 871 286,33	292 812 560	1 050	1 EUR = 30,1260 SKK
KD Russia	delniški	Rusija	0,011335	3 591 748,76	316 880 732	418	1 EUR = 30,1260 SKK
Srbija							
KD Ekskluziv	delniški	Bivše jugoslovanske republike, Bolgarija, Romunija	4,22	119.870,28	28.390,25584	177	1 EUR = 88,60 RSD
Makedonija							
KD BRIK	delniški	globalna	1,6403	17.880,48	10.900,5324	114	1 EUR = 61,5 MKD
KD Južen Balkan	delniški	Balkan	1,6399	14.363,00	8.758,5241	76	1 EUR = 61,5 MKD

Družbe v dejavnosti:

Slovenija
KD Skladi, družba za upravljanje, d. o. o.
Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija
Telefon: + 386 1 582 67 80
Faks: + 386 1 518 40 88
E-pošta: kd-skladi@kd-group.si
Spletna stran: www.kd-skladi.si
Uprava (31. decembra 2008): Dag Kralj, predsednik uprave
Roman Androjna, član uprave
Louise Chatwood, članica uprave
Uprava (5. marca 2009): dr. Peter Groznik, predsednik uprave
Roman Androjna, član uprave
Louise Chatwood, članica uprave

Hrvaška
KD Investments, društvo za upravljanje investicijskim fondovima, d. o. o., Zagreb
Radnička cesta 39, Zagreb, Hrvaška
Telefon: + 385 1 627 45 55
Faks: + 385 1 627 45 10
E-pošta: info@kd-group.hr
Spletna stran: www.kd-group.hr
Uprava (31. decembra 2008): Hrvoje Japunčić, predsednik uprave
Branko Gladović, član uprave

Romunija
SAI KD Investments S. A., Bukarešta
Gheorghe Manu 5, Bukarešta, Romunija
Telefon: + 402 1 650 04 44
Faks: + 402 1 650 04 42
E-pošta: info@kd-group.ro
Spletna stran: www.kd-group.ro
Uprava (31. decembra 2008): Gerrit Alberts, predsednik uprave:
dr. Peter Groznik, član uprave
Katja Kraškovic, članica uprave

Bolgarija
KD Investments EAD, Sofija
9 Frityof Nansen Blvd., Sofija, Bolgarija
Telefon: + 359 2 810 26 51
Faks: + 359 2 981 21 65
E-pošta: info@kd-group.bg
Spletna stran: www.kd-group.bg
Uprava (31. decembra 2008): Georgi Biserinski, predsednik uprave
Nelly Petrova, članica uprave
Andraž Zupan, član uprave
Louise Chatwood, članica uprave
Katja Kraškovic, članica uprave

Slovaška
KD Investments, správ. spol., a. s, Bratislava
Laurinská 3, Bratislava, Slovaška
Telefon: + 421 2 5910 4900
Faks: + 421 2 5910 4910
E-pošta: info@kdinvestments.sk
Spletna stran: www.kdinvestments.sk
Uprava (31. decembra 2008): Gabriel Hinzeller, predsednik uprave
Borut Gorjup, član uprave

Srbija
KD Investments a. d., Beograd
Zmaj Jovina 13, Beograd, Republika Srbija
Telefon:+ 381 11 26 35 918
Faks: + 381 11 32 82 331
E-pošta: info@kd-investments.co.yu
Spletna stran: www.kd-investments.co.yu
Uprava (31. decembra 2008): Dušan Lahe, predsednik uprave
Aleksander Sekavčnik, član uprave
Dag Kralj, član uprave

Makedonija
KD Fondovi A. D. Skopje
Ul. Vodnjanska nr. 7/1, Skoplje, Makedonija
Telefon: + 389 2 3105 930
Faks: + 389 2 3105 939
E-pošta: kdfondovi@kd-group.com
Spletna stran: www.kd-fondovi.mk
Uprava (31. decembra 2008): Laze Kamčev, predsednik uprave
Marijan Nikolovski, član uprave
Aleksander Sekavčnik, član uprave
Dag Kralj, član uprave
Uroš Gorišek, član uprave

ZAVAROVALNIŠTVO

Zavarovalniška dejavnost Skupine KD Group obsega življenjska in premoženjska (vključno zdravstvena) zavarovanja. V Sloveniji poslujeta življenjska zavarovalnica KD Življenje in Adriatic Slovenica, ki je univerzalna zavarovalnica in trži življenjska ter premoženjska zavarovanja, vključno z zdravstvenimi zavarovanji. V tujini Skupina KD Group razvija in trži življenjska zavarovanja in premoženjska zavarovanja prek čezmejnega poslovanja ali samostojno ustanovljenih zavarovalnic. Trenutno je z življenjskimi zavarovanji prisotna v Bolgariji, Romuniji, Ukrajini, na Hrvaškem in na Slovaškem. Skupina trži premoženjska zavarovanja prek premoženjske zavarovalnice AS neživotno osiguranje v Srbiji.

Posebnosti slovenskega zavarovalnega trga v letu 2008

Slovensko zavarovalništvo že od uvedbe tržnega sistema na začetku devetdesetih let dosega visoko stopnjo rasti, ki je hitrejša od splošne rasti v gospodarstvu. Obravnavani trg postaja vse razvitejši in ob močni domači konkurenci nanj vstopajo tudi tuje zavarovalne hiše. Pomen zavarovalnih premij in naložb iz zavarovalnih premij v Sloveniji zato hitro raste, vendar še ne dosega povprečja evropske udeležbe v BDP.

Leta 2008 je bilo mednarodno gospodarsko okolje zaznamovano s posledicami poglabljanja finančne krize, ki so bile kmalu vidne tudi na zavarovalnem trgu. V Sloveniji je finančna kriza najprej vplivala na borzna gibanja, posledice pa so se odrazile tudi na kreditnih in varčevalnih tokovih ter slabših kazalnikih zaupanja. Finančna kriza je v letu 2008 vplivala predvsem na naložbena življenjska zavarovanja, saj so neposredno povezana s tveganji na kapitalskih trgih.

Slovenski zavarovalniški trg je zaznamovala še močnejša konkurenca. Ob prizadevanjih za povečanje tržnega deleža so večjo stopnjo rasti dosegle predvsem manjše zavarovalnice, ki pa niso vplivale na zmanjšanje tržne koncentracije. Zavarovalništvo, ki je v Sloveniji drugi najpomembnejši segment finančnega sektorja, je v primerjavi z bančništvom lani doseglo relativno manjši razvojni zaostanek za članicami EU, vendar je vrzel še vedno precej visoka (okoli 40 odstotkov). Ocenjujemo, da je področje življenjskih zavarovanj slabše razvito, saj dosega delež teh premij glede na slovenski BDP le slabo tretjino povprečne vrednosti v EU.

Več kot desetletje je slovensko zavarovalništvo po rasti prehitevalo slovenski BDP. Ta trend se je izkazoval tudi leta 2008, saj so zavarovalnice[14] zbrale za 1.882.226.685 evrov bruto obračunane premije ali za 6,4 odstotka več v primerjavi z letom 2007. Obračunana kosmata premija življenjskih zavarovanj klasičnih zavarovalnic je v letu 2008 znašala 505.919 milijonov evrov, zbrale pa so 1.376.307 milijonov evrov premije premoženjskih zavarovanj. V nasprotju s preteklimi leti je bila rast premoženjskih zavarovanj v 2008 višja od rasti življenjskih, znašala je 7,1 odstotka, obseg poslovanja življenjskih zavarovalnic se je povečal za 4,6 odstotka.

Zavarovalništvo v Skupini KD Group

Ključne strateške usmeritve Skupine KD Group v zavarovalništvu temeljijo predvsem na rasti poslovanja doma in v tujini ter na ponudbi celovite palete finančnih storitev z različnimi prodajnimi mrežami.
Tako so se na prodajnih poteh v Sloveniji utrjevale in krepile že obstoječe prodajne poti.

V Skupini KD Group so zavarovalnice v letu 2008 intenzivno širile in bogatile svojo ponudbo ter razvijale nove specializirane produkte za posamezne ciljne skupine. V Sloveniji KD Življenje ohranja vodilno vlogo pri razvoju novih produktov, tako je pri življenjskih zavarovanjih v letu 2008 razvila dva nova inovativna produkta: Fondpolico Maks Garant, življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja z obročnim plačilom premije in 100-odstotnim jamstvom izplačila skupne vsote vplačanih čistih premij ob izteku zavarovanja, in Fondpolico Dirigent, življenjsko zavarovanje z aktivnim upravljanjem premoženja.

Pri premoženjskih zavarovanjih je Adriatic Slovenica v letu 2008 ponudila najsodobnejšo in konkurenčno ponudbo avtomobilskih zavarovanj z Maxi asistenco, ki je najširša avtomobilska asistenca v Sloveniji, vključuje pa tudi zdravstveno zavarovanje v tujini po vsej Evropi. Družba je prenovila ponudbo nezgodnih zavarovanj in začela

[14] brez Kapitalske družbe in Sklada obrtnikov in podjetnikov

intenzivno tržiti edinstvena kreditna zavarovanja, ki ščitijo kreditojemalca v primeru nezgodne smrti, trajne invalidnosti in izgube zaposlitve iz nekrivdnih razlogov (brezposelnosti), za različne ciljne skupine pa je pripravila ponudbo novih odgovornostnih zavarovanj.

Ponudbo zavarovanj smo širili tudi v tujini. V Romuniji smo v letu 2008 trgu ponudili novo življenjsko zavarovanje Probabilis Credit, podružnica na Slovaškem je tržila Fondpolico Dirigent, novoustanovljena zavarovalnica v Ukrajini je ponudila klasična življenjska zavarovanja Virtuos, Grand Master, Maestro in Debut, na Hrvaškem se je tržila klasična Fondpolica, bolgarska zavarovalnica pa je ponudbi življenjskih zavarovanj dodala še dodatni paket kritja kritičnih bolezni. V srbskem AS neživotnem osiguranju so septembra 2008 poleg drugih premoženjskih zavarovanj začeli tržiti obvezna avtomobilska zavarovanja, nezgodna in prostovoljna zdravstvena zavarovanja (v paketni prodaji z avtomobilskimi zavarovanji) in ponujati asistenčna zavarovanja prek Corisa. Čeprav je leta 2008 AS neživotno osiguranje poslovalo le slabe štiri mesece, je nova zavarovalnica glede na razmere na srbskem trgu zelo uspešno tržila zavarovanja.

Leta 2008 je Skupina KD Group pri zavarovalništvu v Sloveniji dosegla 17,3-odstotni tržni delež, s skupno zbrano premijo 325,8 milijona evrov. Na tujih trgih je Skupina KD Group zbrala 5,9 milijona evrov premije življenjskih zavarovanj in 350.000 evrov premije premoženjskih zavarovanj.

KD Življenje je z 21-odstotno stopnjo rasti in 13,7-odstotnim tržnim deležem v letu 2008 prepričljivo zasedla drugo mesto med zavarovalnicami, ki tržijo življenjska zavarovanja. Glede na trenutno dinamiko globalnega gospodarstva bodo stabilnost, zaupanje in varnost v prihodnje pri zavarovancih najpomembnejša merila, ko se bodo odločali o življenjskem zavarovanju. Pri tem bodo imele prednost predvsem tiste zavarovalnice, ki bodo predstavljale zanesljivo poslovanje in produkte s komponento predvidljivih donosov.

Tržni delež Adriatica Slovenice je bil leta 2008 13,6 odstotka, kar pomeni drugo mesto na slovenskem zavarovalnem trgu. Pri premoženjskih zavarovanjih ima zavarovalnica leta 2008 17,5-odstotni delež, pri zdravstvenih zavarovanjih pa 24,5-odstotnega, kar prav tako pomeni drugo mesto na trgu. Na področju t.i. „nadstandardnih“ zavarovanj je Adriatic Slovenica vodilna in dosega kar 54,4-odstotni tržni delež. Adriatic Slovenica je že tretje leto zapored kljub ostrim konkurenčnim pogojem ohranila in utrdila drugo mesto na celotnem slovenskem zavarovalnem trgu. Z okrepljeno tržno mrežo in sodobnimi zavarovanji ter odličnimi asistenčnimi storitvami, ki jih je ponudila leta 2008, si je za prihodnje leto postavila še višje poslovne cilje. Glede na razmere na slovenskem trgu pomenita ponudba in možnost sklenitve najširše palete zavarovanj (premoženjskih, zdravstvenih, življenjskih in pokojninskih) dodatno tržno prednost. V obdobju manjšega dostopa do drugih finančnih virov pa celovite in kakovostne zavarovalno-finančne storitve zagotavljajo zavarovancem finančno in osebno varnost.

V Sloveniji je največji delež prodaje življenjskih zavarovanj KD Življenja je potekal prek prodajne družbe KD Finančna točka, ki je imela lani 19 regionalnih poslovalnic, mobilno mrežo pa je sestavljalo več kot sto zaposlenih tržnikov in več kot tisoč pogodbenih partnerjev, sledile so pogodbene agencije in nato lastna zastopniška mreža.
Adriatic Slovenica povečuje prodajo premoženjskih zavarovanj z razvejano tržno mrežo in je ob koncu lanskega leta ponudila zavarovalne storitve v devetih poslovnih enotah v vseh regionalnih središčih Slovenije, treh poslovalnicah, 46 predstavništvih in v pogodbeni tržni mreži zavarovalno-zastopniških družb s kar 92 sklepalnimi mesti ter v mreži 114 prodajnih mest komplementarnih prodajnih poti oziroma skupno na 264 prodajnih mestih. Za izboljšanje pokritosti trga in izboljšanje poprodajnih storitev servisa za zavarovance je bila tržna mreža opremljena z dodatnimi prodajnimi mesti in razvijala tudi komplementarne tržne poti.

V tujini so se življenjska zavarovanja tržila prek mreže lastnih zastopnikov, lastnih prodajnih kanalov KD Finančna točka in EU Life, pogodbenih agencij ter zavarovalno-zastopniških družb. Trženje premoženjskih zavarovanj je potekalo prek hčerinske družbe AS neživotno osiguranje v Beogradu, prek njenih poslovalnic v Novem Sadu in Čačku ter pogodbenih sklepalnih mest.

Izzivi v letu 2009

- Več kot 86,2 milijona evrov zbrane premije oziroma 19,1-odstotna rast na področju življenjskih zavarovanj, na področju premoženjskih zavarovanj (vključno z zdravstvenimi) načrtuje prek 270 milijonov evrov zbrane premije oziroma na področju premoženjskih zavarovanj 7,6-odstotno, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 5-odstotno rast.
- Povečevanje donosnosti naložb ter krepitev kratkoročne in dolgoročne likvidnosti.
- Rast in utrditev tržnega položaja zavarovalnic Skupine KD Group in ohranitev vodilne vloge pri razvoju novih zavarovanj.
- Nadgradnja obstoječih zavarovalnih produktov, zlasti pri razvoju navzkrižne prodaje zavarovanj, kjer bodo zavarovanci imeli na voljo dodatne storitve. Razvoj zavarovanj, prilagojenih potrebam trga in posameznih strank, razvoj inovativnih življenjskih zavarovanj, posodabljanje obstoječih premoženjskih zavarovanj, predvsem razvoj poenotenih in dodatnih novih vrst paketnih zavarovanj, razvoj dodatnih in bogatejših asistenčnih storitev ter razvoj novih poprodajnih aktivnosti.
- Razvoj in nadgrajevanje obstoječe prodajne mreže.
- Izkoriščanje sinergijskih učinkov različnih prodajnih poti v obeh zavarovalnicah. KD Finančna točka ostaja glavni prodajni kanal za KD Življenje. Adriatic Slovenica načrtuje ohranitev in razvoj obstoječih prodajnih poti, krepitev lastne mreže zastopnikov in nadaljnji razvoj prodaje zavarovanj prek komplementarnih tržnih poti, vključno s spletnim zavarovalništvom.
- Konsolidacija divizije življenjskih zavarovanj Skupine KD Group v družbi KD Življenje, ohranitev široke ponudbe osebnih in najširše ponudbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj v okviru Adriatica Slovenice.
- Rast poslovanja KD Življenja in Adriatica Slovenice na domačem in tujih trgih večje od rasti trga.

Družbe v dejavnosti:

Slovenija

Adriatic Slovenica, Zavarovalna družba, d. d., Koper
Ljubljanska cesta 3a, Koper, Slovenija
Telefon: + 386 5 664 31 00
Faks: + 386 5 664 31 09
E-pošta: info@adriatic-slovenica.si
Spletna stran: www.adriatic-slovenica.si
Uprava (31. decembra 2008): Gabrijel Škof , predsednik uprave
Milena Georgievski, namestnica predsednika uprave
Matej Cergolj, član uprave
Marko Rems, član uprave

KD Življenje, zavarovalnica, d. d., Ljubljana
Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija
Telefon: +386 1 58 26 550
Telefaks: +386 1 518 18 95
E-pošta: info@kd-zivljenje.si
Spletna stran: www.kd-zivljenje.si
Uprava (31. decembra 2008): Matija Šenk, predsednik uprave
Mateja Keržič, članica uprave
Uprava (6. marca 2009): Matija Šenk, predsednik uprave
Mateja Keržič, članica uprave
mag. Ingrid Kuk, članica uprave

Hrvaška

KD životno osiguranje d. d., Zagreb
Radnička cesta 39, Zagreb, Hrvaška
Telefon: + 385 1 6285 101
Telefaks: + 385 1 6197 456
E-pošta: info@kd-life.hr
Spletna stran: www.kd-life.hr
Uprava (31. decembra 2008): Neven Tišma, predsednik uprave
Andreja Radič, član uprave

Slovaška

Podružnica
KD Life, Insurance Company, plc, Ljubljana
Laurinská 3, Bratislava, Slovaška
Telefon: +421 259104906
Telefaks: +421 259104910
E-pošta: info@kd-life.sk
Spletna stran: www.kd-life.sk
Vodstvo (31. decembra 2008): Gregor Šušmelj, direktor podružnice
Vodstvo (1. januarja 2009): Pavol Norulak, direktor podružnice

Češka Republika

Čezmejno poslovanje
E-pošta: pojistovna@kd-life.cz
Spletna stran: www.kd-life.cz

Romunija

KD Life Asigurari S.A.
Gheorghe Manu 5, Bukarešta, Romunija
Telefon: +40 21 650 55 06
Telefaks: +40 21 650 55 04
E-pošta: office@kd-life.ro
Spletna stran: www.kd-group.ro
Uprava (31. decembra 2008): Matija Šenk, predsednik uprave
Ian Harrocks, član uprave
Zefir Castris, član uprave

Bolgarija

KD Life AD
Stara planina 5, Sofija, Bolgarija
Telefon: +357 2 933 79 11
Telefaks: +357 2 933 79 19
E-pošta: office@kd-life.bg
Spletna stran: www.kd-life.bg
Uprava (31. decembra 2008): Matija Šenk, predsednik uprave
Stefan Stefanov, član uprave
Kevin Phillips, član uprave

Ukrajina

KD Life CJSC
Lineynaya str., 17 Building A, Kijev, Ukrajina
Telefon: +380 44 499 5999
Telefaks: +380 44 499 5990
E-pošta: office@kd-life.com.ua
Spletna stran: www.kd-life.com.ua

Uprava (31. decembra 2008):	Pavol Norulak, predsednik uprave
	Kevin Phillips, namestnik predsednika uprave
	Alexander Mikulchik, član uprave
Uprava (15. januarja 2009):	Pavol Norulak, predsednik uprave
	Alexander Mikulchik, član uprave

Srbija

AS neživotno osiguranje a. d. o. Beograd
Bulevar Mihajla Pupina 165E, 11070 Novi Beograd, Srbija
Telefon: +381 11 260 8676
Telefaks: +381 11 260 8684
E-pošta: info@as-osiguranje.rs

Vodstvo (31. decembra 2008):	Metod Grah, generalni direktor in predsednik upravnega odbora
	prof. dr. Jova Miloradić, namestnik generalnega direktorja
	Gabrijel Škof, predsednik skupščine

PRODAJA FINANČNIH STORITEV

V Skupini so pričakovanja naših strank postavljena na najvišje mesto, zato pri razvoju finančnih storitev sledimo njihovim željam in potrebam. Taka prizadevanja in usmeritve pri razvoju storitev pa je za celostno obravnavo nujno nadgraditi tudi z najboljšimi distribucijskimi kanali, prek katerih so storitve vedno dostopne našim strankam.

V Skupini KD Group smo že v letu 2007 uresničili enega naših najpomembnejših ciljev, ustanovili smo namreč lastno prodajno družbo KD Finančna točka, katere glavni cilj je prodaja vseh finančnih produktov Skupine KD Group na enem mestu in z najvišjim standardom storitve ponuditi popolno premoženjsko svetovanje. Poslanstvo KD Finančne točke je torej povečevanje zadovoljstva strank z zagotavljanjem ponudbe inovativnih, prvovrstnih in konkurenčnih finančnih produktov s pomočjo izbranega osebnega svetovalca. Tako izpolnjujemo in pomembno dopolnjujemo tudi cilje Skupine.

Klub KD plus deluje v okviru družbe KD Mark in njegov osnovni namen je utrjevati zaupanje že obstoječih strank družb Skupine. Klub KD plus strankam ponuja številne ugodnosti, povezane s finančnimi storitvami Skupine, in ugodnosti z drugih različnih področij, ki jih ponujajo zunanji partnerji. Klub hkrati dosega povezovanje storitev družb v Skupini ter utrjuje in vzpostavlja sinergijske učinke med družbami.

V letu 2008 je družba KD Finančna točka imela 19 regionalnih poslovalnic, mobilno mrežo pa je sestavljalo več kot sto zaposlenih tržnikov in več kot tisoč pogodbenih partnerjev. Dodatno podporo osebni prodaji in dodatni komunikacijski kanal za stranke ponujata tudi spletni portal www.financna-tocka.si in klicni center z 29 sodelavci, od tega tremi zaposlenimi.

Ponudba KD Finančna točka je ob koncu leta 2008 obsegala življenjska zavarovanja zavarovalnice KD Življenje, zdravstvena in premoženjska zavarovanja Adriatica Slovenice, informacije, svetovanje ter pristop k investicijskim skladom družbe KD Skladi ter komplementarnih skladov drugih družb za upravljanje, ki imajo izpolnjene pogoje za trženje v Sloveniji, posredovanje pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev ter storitve individualnega upravljanja premoženja.

Ponudbo KD Finančna točka bomo predvidoma v drugi polovici leta 2009 dopolnili in zaokrožili z bančnimi storitvami nove KD Banke.

KD Finančna točka se že od samega začetka širi na trge srednje in vzhodne Evrope. Tako smo koncept uvedli še na Slovaškem, v Bolgariji, Romuniji in na Hrvaškem, kjer je v oktobru 2008 v treh regijskih pisarnah in sedmih poslovalnicah KD Finančna točka aktivno delovalo več kot 68 sodelavcev.

Ob koncu leta 2008 smo v poslovalnicah KD Finančna točka imeli več kot 60 milijonov evrov vplačil in več kot 3000 novih vlagateljev. V KD Finančni točki smo sklenili smo več kot 25.000 novih zavarovanj, nova obračunana letna premija pa je presegla mejo 30,5 milijona evrov; v tujini smo prek KD Finančnih točk sklenili skoraj 3000 novih polic in dosegli prek 1,5 milijona evrov nove obračunane letne premije. Spletno stran www.financna-tocka.si je v celem letu 2008 obiskalo 351.735 različnih uporabnikov, registriranih jih je bilo 24.797, od tega slabih 5000 novih. Klub KD plus je ob koncu leta 2008 imel 62.678 članov, kar je preseglo pričakovanja za več kot 35 odstotkov.

Izzivi v letu 2009:

- v Sloveniji prodati več kot 25.000 polic življenjskega zavarovanj, prispevati 80 milijonov evrov neposrednih vplačil v vzajemne sklade KD Skladi,
- razvoj franšiznih poslovalnic finančnih točk,
- začetek trženja bančnih produktov KD Banka,
- oblikovanje vzorčne poslovalnice,
- širjenje (mobilne) prodajne mreže,
- doseganje visokega standarda prodaje z visoko profesionalnostjo finančnih svetovalcev, ki ga bomo zagotavljali s stalnim izobraževanjem – program Premoženjski svetovalec v sodelovanju z Gea College,

- s povečanjem ponudbe s premoženjskim zavarovanjem in z začetkom trženja bančnih produktov bomo še bolj povečali konkurenčno prednost pred drugimi prodajalci finančnih produktov,
- na Hrvaškem v KD Finančna točka Hrvaška združiti vse hrvaške finančne točke in mobilno mrežo,
- preseči število 75.000 članov Kluba KD plus,
- povečati zadovoljstvo članov Kluba KD plus in pridobivanje novih ugodnosti za njih,
- ustanoviti finančne klube tudi v drugih državah, kjer je Skupina s svojimi produkti že prisotna.

Družbe v dejavnosti:

Slovenija

KD Finančna točka, premoženjsko svetovanje, d. o. o., Ljubljana
Naslov: Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija
Telefon: + 386 1 582 67 51
Brezplačni telefon: 080 12 08
Faks: + 386 1 582 66 52
E-pošta: info@kd-financnatocka.si
Spletna stran: www.financna-tocka.si
Uprava (31. decembra 2008): Gregor Jelerčič, predsednik uprave
Darja Gabrovšek Polajnar, članica uprave
Uprava (1. 4. 2008): Matej Marošek, predsednik uprave
Darja Gabrovšek Polajnar, članica uprave

KD Mark, Storitveno podjetje, d. o. o., Ljubljana
Naslov: Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija
Telefon: + 386 1 582 67 12 in +386 1 582 68 25
Faks: + 386 1 582 66 52
E-pošta: info@kdplus.si
Spletna stran: www.kdplus.si
Uprava (31. decembra 2008): Špela Klun, direktorica

Slovaška

KD Financial Point s. r. o., Bratislava
Margaretova 15, Bratislava, Slovaška
Telefon: +421 2 582 334 82
Telefaks: +421 2 582 334 83
E-pošta: info@kd-financialpoint.sk
Spletna stran: www.kd-financialpoint.sk
Uprava (31. decembra 2008): Jože Urbančič, direktor

Romunija

KD Financial point s. r. l., Bukarešta
Calea Mosilor 88, Bukarešta, Romunija
Telefon: +40 21 252 0688
Telefaks: +40 21 252 0688
E-pošta: info@2invest-asigurari.ro
Uprava (31. decembra 2008): Primož Durjava, direktor

Hrvaška

KD Financijska točka, d. o. o., Zagreb
Radnička 39, Zagreb, Hrvaška
Telefon: +385 1 627 45 16
Telefaks: +385 1 612 67 10
E-pošta: info@kd-financnatocka.si
Uprava (31. decembra 2008): Anela Poljaković, direktorica

KAPITALSKE NALOŽBE

Divizijo Kapitalske naložbe v Skupini KD Group vodi KD Kapital, Ljubljana. Z ustanovitvijo družbe smo v Skupini ločili upravljanje netržnih in pomembnih tržnih naložb od strateških in portfeljskih tržnih naložb. V divizijo kapitalske naložbe spadajo tudi nepremičnine.

Dejavnost družbe KD Kapital je:
- upravljanje netržnih naložb in posameznih pomembnih tržnih naložb,
- upravljanje družb za upravljanje in investicijskih skladov naslednikov privatizacijskih skladov v Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Republiki Srbski,
- upravljanje družbe za upravljanje in sklada tveganih vlaganj (KD Private Equity Fund B. V.).

Upravljanje netržnih naložb in posameznih pomembnih tržnih naložb

Strategija družbe KD Kapital je prodati del obstoječih naložb in kupnino reinvestirati v nove naložbe, lastni vir financiranja dopolniti z dolžniškimi viri, obdržati sploščeno organiziranost z majhno ključno ekipo in smiselno uporabo zunanjih storitev in učinkovito uporabljati vzvode upravljanja prek družb za upravljanje v investicijskih skladih in v skladu tveganega kapitala. KD Kapital je neposredno lastnik 32 naložb, med največjih deset pa spadajo naslednje: Elektro Ljubljana d. d., Nama d. d., Žito d. d., Cimos d. d., Kmečki glas d. o. o., Savske elektrarne d. o. o., Semenarna Ljubljana d. d., Žičnice Vogel d. d., Ljubljanske mlekarne d. d. in Vrtnarstvo Celje d. o. o.
Med pomembnimi kapitalskimi naložbami, ki so v posredni ali neposredni lasti družbe KD Group, so še Gea College d. d., Deželna banka Slovenije d. d. in Seaway Group d. o. o.

Področje zaprtih investicijskih skladov v jugovzhodni Evropi

V družbah za upravljanje, ki so nastale v procesu privatizacije v Federaciji Bosne in Hercegovine, Republiki Srbski in Črni gori, je imela družba KD Kapital ob koncu leta v lasti dve naslednje družbe:
- 80,5 odstotka delnic v družbi KD Mont a. d., Podgorica, ki upravlja investicijski sklad MIG,
- 51,0 odstotkov delnic v družbi VIB a. d., Banja Luka, ki upravlja investicijski sklad VIB,
- 62,63 odstotka delnic v družbi ABDS d. d., Sarajevo, ki upravlja investicijski sklad BIG.

KD Kapital ima v lasti tudi neposredne naložbe v navedene privatizacijske sklade, in sicer:
- 14 odstotkov delnic neposredno v BIG in
- 30 odstotkov delnic neposredno v MIG.

Skupna vrednost treh investicijskih skladov je bila na zadnji dan v letu 2008 po tržni ceni 30 milijonov evrov. Neto vrednost skladov je bila na podlagi poročil družb za upravljanje zadnji dan v letu 2008 151 milijonov evrov.

Investicijski sklad MIG AD, Podgorica, Črna gora	Podatki na dan 31. 12. 2008
Neto vrednost delnice (v EUR)	0,13
Število delnic	109.685.100
Neto vrednost sklada (v mio EUR)	14,28
Tržna cena delnice (v EUR)	0,03

Zaprti investicijski sklad VIB a. d., Banja Luka, Republika Srbska	Podatki na dan 31. 12. 2008
Neto vrednost delnice (v EUR)	2,99
Število delnic	1.987.956
Neto vrednost sklada (v mio EUR)	5,95
Tržna cena delnice (v EUR)	2,04
Lokalna valuta: Konvertibilna marka (tečaj EUR–BAM 31. 12. 2008)	1 EUR = 1,96 BAM

Zaprti investicijski sklad BIG d. d., Sarajevo, Federacija Bosna in Hercegovina	Podatki na dan 31. 12. 2008
Neto vrednost delnice (v EUR)	12,28
Število delnic	10.654.406
Neto vrednost sklada (v mio EUR)	130,83
Tržna cena delnice (v EUR)	2,06
Lokalna valuta: Konvertibilna marka (tečaj EUR–BAM 31. 12. 2008)	1 EUR = 1,96 BAM

Sklad tveganega kapitala KD Private Equity Fund B. V.

Gre za prvi tak sklad v Skupini KD Group, ki je začel delovati v letu 2007. Sklad upravlja družba za upravljanje Gama Holdings B.V., ki ima svoje specializirane pisarne v Sloveniji, na Nizozemskem in v Srbiji. Skupno je sklad pridobil 31 milijonov evrov zavez investitorjev. Največji investitor v sklad je družba KD Group, preostali investitorji pa so predvsem slovenske banke in švicarski sklad SECO.

Primarni namen sklada je kupovati večinske deleže v rastočih podjetjih, ki jih strateški in večji finančni investitorji še niso zaznali, z ustrezno rastjo pa lahko zanje postanejo zanimiva.

Upravljavci sklada so v letu 2008 pregledali in finančno ovrednotili 78 potencialnih investicij iz različnih regij investiranja.

Investicijski komite sklada je obravnaval štiri investicije, ki pa jih zaradi visokih pričakovanj prodajalcev ni sprejel.

KD Kapital, finančna družba, d. o. o., Ljubljana
Celovška cesta 206, Ljubljana, Slovenija
Telefon: + 386 1 582 67 96
Faks: + 386 1 582 68 23
E-pošta: info@kd-group.com
Spletna stran: www.kd-group.com
Uprava (31. decembra 2008): Janez Bojc, predsednik uprave
Mirjana Koporčić Veljić, članica uprave

Nepremičnine

Nepremičninsko dejavnost v Skupini KD Group opravlja KD Kvart, mlada, dinamična in ambiciozna družba. Osnovna dejavnost družbe je investicijski inženiring nepremičnin. Namen nepremičninske dejavnosti je ustanavljanje nepremičninskih skladov, iskanje novih priložnosti za razvoj nepremičninskih projektov, posredovanje pri prodaji nepremičnin in upravljanje nepremičnin Skupine KD Group.

Glavni projekt družbe je poslovno-stanovanjski kompleks Šumi v Ljubljani. V letu 2008 smo se tako najbolj osredotočali na naslednje dejavnosti:

- pridobivanje projektne dokumentacije, potrebnih soglasij in dovoljenj za projekt Šumi,
- nadaljevanje arheoloških raziskav na lokaciji Šumi,
- dokončanje gradnje komunalnega voda – izgradnja vodovoda,
- nakup novih nepremičnin na Mesarski ulici zaradi razširitve projekta Šumi.

Družba je ponudila tudi tehnično podporo in svetovanje pri širjenju mreže finančnih točk po Sloveniji ter posredovala pri prodaji in nakupu nepremičnin Skupine KD Group.

Izzivi v letu 2009:

- pridobitev dokončnega in pravnomočnega gradbenega dovoljenja za projekt Šumi,
- iskanje novih investicijskih priložnosti doma in v tujini,
- začetek trženjskih aktivnosti za prodajo oz. najem stanovanj in poslovnih prostorov,
- oblikovanje in vzpostavitev nove spletne strani, s katero bomo predstavili projekt Šumi potencialnim kupcem,
- pridobivanje finančnih virov za projekt Šumi.

KD Kvart, nepremičninska in holdinška dejavnost, d. o. o.
Naslov: Levstikova 14, 1000 Ljubljana
Telefon: + 386 1 24 45 050
Faks: + 386 1 24 45 055
E-pošta: kdkvart@kd-group.si
Spletna stran: www.kd-group.si
Uprava (31. decembra 2008): Miha Gostiša, direktor

4. RAČUNOVODSKO POROČILO

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine KD Group za leto, končano 31. decembra 2008

KONSOLIDIRANI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA 82
KONSOLIDIRANA BILANCA STANJA 83
KONSOLIDIRAN IZKAZ GIBANJA KAPITALA 84
KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV 86
POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 88
1. Splošni podatki 88
2. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev 88
3. Računovodske ocene in presoje 111
4. Primerljivost podatkov 115
5. Obvladovanje tveganj 116
6. Poročanje po področnih in območnih odsekih 144
7. Opredmetena osnovna sredstva 147
8. Naložbene nepremičnine 148
9. Neopredmetena sredstva 149
10. Naložbe v delnice in deleže v pridružene družbe 151
11. Finančna sredstva 153
12. Poslovne terjatve 158
13. Zaloge 159
14. Denar in denarni ustrezniki 159
15. Vpoklicani kapital 160
16. Presežek iz prevrednotenja in preneseni čisti poslovni izid 162
17. Prejeta posojila 163
18. Zavarovalne pogodbe 164
19. Izvedeni finančni instrumenti 167
20. Poslovne in druge obveznosti 167
21. Odloženi davki 167
22. Prihodki 169
23. Stroški 170
24. Finančni prihodki od naložb 172
25. Neto prihodki/odhodki finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo 172
26. Neto prihodki/odhodki finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida 173
27. Poslovni izid iz poslovanja 173
28. Finančni odhodki 173
29. Davki 173
30. Čisti dobiček/izguba na delnico 174
31. Dividende na delnico 174
32. Nakupi in prodaje odvisnih družb 175
33. Posli s povezanimi strankami 177
34. Dogodki po datumu bilance stanja 179

ERNST & YOUNG

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe KD Group d.d.

Poročilo o skupinskih računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze skupine KD Group d.d., Ljubljana, ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Letne računovodske izkaze na dan 31. decembra 2007 je revidiral drug revizor, ki je na dan 23. maj 2008 izdal mnenje brez pridržkov.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze
Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost
Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da skupinski računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem skupinskih računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen poslovodstva kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve skupinskih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje
Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja skupine KD Group d.d., Ljubljana na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 20. april 2009

Janez Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno svetovanje d.o.o., Ljubljana

Lidija Šinkovec
Pooblaščena revizorka

Skupina KD Group Letno poročilo 2008

Konsolidirani računovodski izkazi za leto, končano 31. decembra 2008

Izjava poslovodstva

Uprava je na dan 20. 4. 2009 potrdila računovodske izkaze in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom za javno objavo.

Člani uprave in Nadzorni svet Skupine KD Group v skladu s 60. a členom zakona o gospodarskih družbah zagotavljajo, da je letno poročilo Skupine KD Group za leto 2008, vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z zakonom o gospodarskih družbah, zakonom o trgu finančnih instrumentov ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Uprava družbe:

- potrjuje računovodske izkaze Skupine KD Group in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom;
- zagotavlja, da je letno poročilo Skupine KD Group za leto 2008 z vsemi sestavnimi deli sestavljeno v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja;
- potrjuje, da računovodski izkazi Skupine KD Group predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov poslovanja za leto 2008;
- izjavlja, da so računovodski izkazi Skupine KD Group pripravljeni ob predpostavki nadaljevanja poslovanja v prihodnosti, da se izbrane računovodske usmeritve dosledno uporabljajo in da so razkrite morebitne spremembe le-teh;
- je odgovorna za ukrepe za preprečevanje in odkrivanje prevar ter nepravilnosti ter za zagotavljanje ohranjanja vrednosti premoženja Skupine KD Group.

V skladu z 110. členom zakona o trgu finančnih instrumentov, Uprava Skupine KD Group, katero predstavljajo predsednik uprave Matjaž Gantar ter člani uprave Peter Grašek, Aljoša Tomaž in Matija Šenk izjavljajo, po njihovem najboljšem vedenju:

- da je računovodsko poročilo Skupine KD Group za leto 2008 sestavljeno v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja ter da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida Skupine KD Group;
- da poslovno poročilo Skupine KD Group za leto 2008 vključuje pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe, finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je Skupina KD Group izpostavljena.

Ljubljana, 20.4.2009

Matjaž Gantar
Predsednik uprave

Peter Grašek
Član uprave

Matija Šenk
Član uprave

Aljoša Tomaž
Član uprave

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
Prihodki od zavarovalnih premij		332.537.765	305.052.580
Pozavarovalni del premije		(11.255.070)	(10.293.797)
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	22	**321.282.695**	**294.758.783**
Prihodki provizij	22	14.410.812	25.688.671
Finančni prihodki od naložb	24	22.694.921	13.844.863
Neto prihodki - za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	25	9.997.641	24.197.926
Odhodki iz naslova slabitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	25	(24.846.254)	(2.596.286)
Neto prihodki / (odhodki) od finančnih sredstev izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	26	(101.432.513)	27.519.680
Neto prihodki/odhodki – izvedeni finančni instrumenti	26	6.319.371	(6.279.462)
Čisti finančni prihodki		**(72.856.022)**	**82.375.392**
Čisti prihodki od prodaje blaga in storitev	22	23.623.244	51.543.599
Drugi poslovni prihodki	22	32.302.659	26.964.325
Drugi prihodki		**55.925.903**	**78.507.924**
Odhodki za zavarovalna upravičenja in škode	23	(169.014.533)	(243.398.171)
Obračunani del pozavarovateljev	23	12.172.911	11.584.697
Čisti odhodki za zavarovalna upravičenja in škode		**(156.841.622)**	**(231.813.474)**
Stroški storitev	23	(75.690.259)	(84.724.041)
Stroški dela	23	(64.405.668)	(59.250.777)
Drugi odhodki	23	(57.274.415)	(36.985.298)
Drugi odhodki		**(197.370.342)**	**(180.960.116)**
Poslovni izid iz poslovanja	27	**(49.859.388)**	**42.868.509**
Finančni odhodki	28	(8.023.466)	(6.552.633)
Finančni odhodki iz deležev v pridruženih družbah	10	(27.407.028)	11.141.024
		(35.430.494)	**4.588.391**
Poslovni izid pred davki		**(85.289.882)**	**47.456.900**
Davek	29	8.285.899	(12.511.316)
Čisti poslovni izid poslovnega leta		**(77.003.983)**	**34.945.584**
Čisti dobiček poslovnega leta, ki pripada:			
- lastnikom matične družbe		**(77.217.976)**	**33.059.887**
- manjšinskim lastnikom		**213.993**	**1.885.697**
		(77.003.983)	**34.945.584**
Čisti dobiček/izguba na delnico, ki pripada večinskim lastnikom družbe			
(izražen v EUR na delnico)			
- osnovni in popravljeni	30	(29,41)	12,38

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 88 do 179 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Konsolidirana bilanca stanja

(v EUR)	Pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
SREDSTVA			
Opredmetena osnovna sredstva	7	36.303.670	83.867.010
Naložbene nepremičnine	8	28.707.587	20.601.521
Neopredmetena sredstva	9	68.228.028	87.896.641
Naložbe v delnice in deleže pridruženih družb	10	81.077.285	71.687.821
Finančna sredstva:			
- finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve	11	97.785.680	56.880.647
- izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	11	35.510.680	63.443.698
- v posesti do zapadlosti v plačilo	11	7.844.709	7.590.164
- razpoložljiva za prodajo	11	187.474.865	317.214.328
		328.615.934	445.128.837
Naložbe zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje		78.607.121	115.158.176
Pozavarovalne pogodbe	18	17.362.703	11.004.824
Terjatve za odložene davke	21	20.207.937	-
Terjatve za preplačan davek od dohodka pravnih oseb		7.027.916	2.870.170
Zaloge	13	13.932.808	12.200.210
Terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	12	69.848.127	67.615.294
Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj (DAC)	12	11.566.010	8.248.809
Razmejeni odhodki in vračunani prihodki	12	2.221.991	2.075.776
Denar in denarni ustrezniki	14	31.305.192	27.692.313
Skupaj sredstva		**795.012.309**	**956.047.402**
KAPITAL			
Kapital, ki pripada večinskim lastnikom družbe KD Group d. d.			
Vpoklicani kapital	15	98.215.757	98.215.757
Kapitalske rezerve	15	104.395.312	104.395.312
Rezerve iz dobička	16	4.048.103	17.850.609
Lastne delnice	15	(3.852.955)	(3.852.955)
Presežek iz prevrednotenja	16	(5.101.077)	54.078.273
Zadržani dobički	16	(8.597.223)	58.565.835
		189.107.917	**329.252.831**
Manjšinski kapital		**4.837.468**	**11.011.536**
Skupaj kapital		**193.945.385**	**340.264.367**
OBVEZNOSTI			
Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	18	277.680.949	255.943.534
Obveznosti iz finančnih pogodb	18	16.330.164	15.604.274
Obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	18	79.308.743	112.978.279
Obveznosti iz financiranja	17	181.557.903	164.250.682
Izvedeni finančni instrumenti	19	350.696	6.312.734
Druge rezervacije in dolgoročne razmejitve	20	2.862.590	4.582.141
Obveznosti za davek od dobička		350.717	7.296.627
Odložene obveznosti za davek	21	-	2.527.886
Obveznosti za izplačilo dividend	20	1.435.220	360.202
Obveznosti iz zavarovalnih poslov in druge poslovne obveznosti	20	33.627.541	38.705.803
Vračunani stroški in razmejeni prihodki	20	7.562.401	7.220.783
Skupaj obveznosti		**601.066.924**	**615.783.035**
Skupaj kapital in obveznosti		**795.012.309**	**956.047.402**

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 88 do 179 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Konsolidiran izkaz gibanja kapitala

(v EUR)	Pripadajoči delež večinskih lastnikov							
	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Lastne delnice	Presežek iz prevrednotenja	Zadržani dobički	Manjšinski kapital	Skupaj kapital
Stanje 1. januarja 2007	98.215.757	104.395.310	11.850.609	(3.852.955)	24.371.950	40.888.442	6.936.747	282.805.860
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	-	-	-	31.402.685	-	775.281	32.177.966
Tečajne razlike	-	-	-	-	(1.696.362)		(733)	(1.697.095)
Skupaj prihodki (odhodki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu	-	-	-	-	29.706.323	-	774.548	30.480.871
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	33.059.887	1.885.697	34.945.584
Celotni prihodki, pripisani lastnikom kapitala	**-**	**-**	**-**	**-**	**29.706.323**	**33.059.887**	**2.660.245**	**65.426.455**
								-
Dokapitalizacija manjšinskih lastnikov	-	-	-	-	-		107.551	107.551
Izplačilo dividend za leto 2006	-	-	-	-	-	(9.382.492)	(743.642)	(10.126.134)
Oblikovanje rezerv	-	-	6.000.000	-	-	(6.000.000)		-
Manjšinski delež iz naslova nakupa odvisne družbe	-	-	-	-	-		2.402.190	2.402.190
Povečanje deležev v odvisnih družbah	-	-	-	-	-		(351.555)	(351.555)
Skupaj	**-**	**-**	**6.000.000**	**-**	**-**	**(15.382.492)**	**1.414.544**	**(7.967.948)**
Stanje 31. decembra 2007	**98.215.757**	**104.395.310**	**17.850.609**	**(3.852.955)**	**54.078.273**	**58.565.837**	**11.011.536**	**340.264.367**

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 88 do 179 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

	Pripadajoči delež večinskih lastnikov							
(v EUR)	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Lastne delnice	Presežek iz prevrednotenja	Zadržani dobički	Manjšinski kapital	Skupaj kapital
Stanje 1. januarja 2008	**98.215.757**	**104.395.310**	**17.850.609**	**(3.852.955)**	**54.078.273**	**58.565.837**	**11.011.536**	**340.264.367**
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	-	-	-	(56.266.910)	-	(234.107)	(56.501.017)
Ostala povečanja						1.667.880		1.667.880
Sprostitev rezerv	-	-	(13.802.505)	-	-	13.802.505	-	-
Tečajne razlike	-	-	-	-	(2.912.440)	-	(7.237)	(2.919.677)
Skupaj prihodki (odhodki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu	**-**	**-**	**(13.802.505)**	**-**	**(59.179.350)**	**15.470.385**	**(241.344)**	**(57.752.814)**
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	(77.217.976)	213.993	(77.003.983)
Celotni prihodki, pripisani lastnikom kapitala	**-**	**-**	**(13.802.505)**	**-**	**(59.179.350)**	**(61.747.591)**	**(27.351)**	**(134.756.797)**
Dokapitalizacija manjšinskih lastnikov	-	-	-	-	-	-	32.301	32.301
Izplačilo dividend za leto 2007	-	-	-	-	-	(19.744.507)	(257.031)	(20.001.538)
Manjšinski delež iz naslova nakupa odvisne družbe	-	-	-	-	-	-	-	-
Povečanje deležev v pridruženih	-	-	-	-	-	14.329.040	-	14.329.040
Povečanje deležev v odvisnih družbah	-	-	-	-	-	-	(5.879.337)	(5.879.337)
Izstopi iz skupine	-	-	-	-	-	-	(42.654)	(42.654)
Skupaj	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(5.415.467)**	**(6.146.721)**	**(6.431.267)**
Stanje 31. decembra 2008	**98.215.757**	**104.395.310**	**4.048.104**	**(3.852.955)**	**(5.101.077)**	**(8.597.221)**	**4.837.464**	**193.945.382**

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 88 do 179 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Poslovni izid pred davki		(85.289.882)	53.736.363
Prilagoditev za:			
- Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	7	5.771.708	6.120.831
- Amortizacija naložbenih nepremičnin	8	642.637	621.363
- Amortizacija neopredmetenih sredstev	9	1.509.026	1.473.361
- (Dobiček)/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		(991.548)	(34.334)
- (Dobiček)/izguba pri prodaji neopredmetenih sredstev		21.193	(3.617)
- (Dobiček)/izguba pri prodaji naložbenih nepremičnin			(162.014)
- Slabitev dobrega imena	9	25.722.775	-
- Gibanje zavarovalno-tehničnih rezervacij	18.1	(18.290.000)	24.541.643
- Gibanje naložbenih pogodb		722.890	1.812.887
- Gibanje dolgoročnih obveznosti za zaposlence	20	654.941	2.268.096
- Dobiček pri prodaji odvisnih družb	22.2	(8.994.904)	(3.564.250)
- Dobiček pri dokapitalizaciji odvisne družbe	22.2	-	(1.069.808)
- Dobiček pri nakupu pridružene družbe	10	(5.130.921)	-
- Finančni prihodki od naložb	24	(22.694.921)	(13.411.214)
- Neto prihodki za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	25	(9.997.641)	(24.197.926)
- Slabitev za prodajo razpoložljivih sredstev	25	24.846.254	2.596.286
- Neto prihodki finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	26	95.113.142	(11.222.711)
- Slabitev poslovnih terjatev in posojil		2.722.944	10.613.355
- Finančni odhodki	27	8.023.466	6.552.633
- Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	10	27.407.029	(11.141.024)
Spremembe v obratnih sredstvih			
- Zalog	13	(1.732.598)	(2.950.518)
- Poslovnih in drugih terjatev		(14.374.533)	(19.051.870)
- Poslovnih in drugih obveznosti		23.681.074	(2.495.722)
Neto (pridobitve)/prodaje poslovnih sredstev	11		
- Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva		45.407.191	3.511.162
- Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek posl. izida		(17.038.870)	(4.080.201)
- Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo		(254.545)	(239.781)
Prejemki od dividend		7.870.526	4.976.014
Prejemki, ustvarjeni pri poslovanju		85.326.433	25.199.004
Izdatki za obresti		(9.665.671)	(6.772.376)
Izdatki za davek		(12.638.848)	(19.756.407)
PREBITEK PREJEMKOV PRI POSLOVANJU		**63.021.914**	**(1.329.779)**

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	Pojasnilo	2008	2007
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Poslovne združitve (brez prejetih denarnih sredstev)	31	12.192.046	(223.875)
Izdatki za odkup manjšinjskih deležev		(10.409.684)	(232.997)
Izdatki za povečanje deleža v pridruženih družbah	10	(14.571.598)	(23.412.841)
Prejemki od prodaje pridruženih družb	10	2.962.628	4.129.768
Izdatki za nakup opredmetenih osnovnih sredstev	7	(17.653.619)	(16.530.617)
Prejemki od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev		7.626.628	2.633.737
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	9	(5.353.929)	(1.801.679)
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev		26.908	237.746
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin	8	(1.649.333)	(197.384)
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin		536.071	209.888
Izdatki za dana posojila povezanim osebam		(14.712.870)	(18.142.104)
Prejemki od vrnjenih posojil povezanih oseb		11.533.545	24.615.492
Izdatki za dana posojila in depozite		(302.830.052)	(175.019.809)
Prejemki od vrnjenih posojil in depozitov		249.166.606	171.226.358
Prejemki od obresti		2.096.420	3.123.927
Prejemki od dividend pridruženih družb	10	5.874.425	2.487.951
PREBITEK IZDATKOV PRI NALOŽBENJU		**(75.165.808)**	**(26.896.439)**
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Prejemki od dokapitalizacije manjšinskih lastnikov		32.301	107.551
Izdatki za nakup lastnih delnic			-
Prejemki od odtujitve lastnih delnic			-
Prejemki od prejetih posojil		86.357.994	53.785.083
Izdatki za vračilo prejetih posojil		(51.281.218)	(8.210.747)
Izdatki za dividende	16	(19.744.507)	(9.382.490)
Izdatki za dividende manjšinskim lastnikom		(48.289)	(743.642)
PREBITEK PREJEMKOV PRI FINANCIRANJU ALI PREBITEK IZDATKOV PRI FINANCIRANJU		**15.316.281**	**35.555.755**
DENARNI IZID V OBDOBJU		**3.172.387**	**7.329.537**
ZAČETNO STANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		**27.692.313**	**20.309.729**
Tečajne razlike		440.492	53.047
KONČNO STANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		**31.305.192**	**27.692.313**

Računovodske usmeritve in pojasnila na strani 88 do 179 so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov.

Pojasnila k računovodskim izkazom

1. Splošni podatki

Družba KD Group d. d. (v nadaljevanju Družba) in njene odvisne družbe predstavljajo Skupino, katere glavne dejavnosti so zelo različne – od zavarovalništva, finančnih storitev upravljanja premoženja, kinematografije in drugih dejavnosti (nepremičnine, založništvo …).

Družba KD Group d. d. je delniška družba s sedežem v Ljubljani, Celovška 206, Slovenija. Njene delnice kotirajo na prostem trgu Ljubljanske borze. Nadrejena družba je KD d. d. s sedežem v Ljubljani, Celovška 206.

Uprava je odobrila izdajo konsolidiranih računovodskih izkazov 20.aprila 2009. Izkazi so dokončni in se naknadno ne morejo spremeniti. Računovodski izkazi Skupine KD Group se lahko pridobijo na sedežu družbe.

2. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Temelji za pripravo računovodskih izkazov

Skladno z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta št. 1606/2002 z dne 19. 7. 2002 o uporabi mednarodnih standardov računovodskega poročanja so konsolidirani računovodski izkazi Skupine pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot so bili sprejeti v Evropski uniji. Konsolidirani računovodski izkazi Skupine so pripravljeni na podlagi knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, ki so pri finančnih naložbah po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in finančnih naložb, namenjenih prodaji, spremenjene zaradi prevrednotenja po pošteni vrednosti. Priprava konsolidiranih računovodskih izkazov po MSRP zahteva uporabo nekaterih predpostavk in ocen. Področja poslovanja, kjer so upoštevane nekatere kritične predpostavke in ocene, ki so pomembne za razumevanje konsolidiranih računovodskih izkazov, so razkrita v Pojasnilu 3.

a) Standardi, ki so bili spremenjeni in že veljajo

MRS 39 in MSRP 7 – Prerazvrstitev v luči kreditne krize

Spremenjena standarda omogočata prerazporeditev finančnih naložb in instrumentov, namenjenih za trgovanje, v ostale skupine pod določenimi pogoji.

OPMSRP 11 - MSRP 2 - Posli z lastnimi delnicami in posli znotraj skupine.

To pojasnilo vsebuje navodilo za računovodsko obravnavo programov plačil z delnicami.

OPMSRP 14, MRS 19 - Omejitev sredstev pokojninskega načrta, minimalne potrebe po financiranju in njuno medsebojno delovanje.

Pojasnilo obravnava način določevanja omejenega zneska presežkov sredstev pokojninskega načrta, ki ga podjetje lahko pripozna kot sredstvo na podlagi MRS 19 - Zaslužki zaposlencev.

b) Standardi, ki so bili spremenjeni in še ne veljajo

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče dopolnjena in spremenjena pojasnila:

OPMSRP 13 - **Program zvestobe kupcev** - začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.07.2008.

Pojasnilo zahteva, da podjetje obravnava dobroimetje, odobreno kupcu zaradi njegove zvestobe, ločeno od prodajne transakcije, za katero je kupcu dobroimetje odobreno.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in EU, bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče nove standarde in pojasnila:

OPMSRP 12 - **Dogovori o koncesijah**

To pojasnilo vsebuje navodilo za računovodsko obravnavo pogodbenih obvez podjetij, ki opravljajo javne službe. Pojasnilo zahteva, da upravljavec sredstev ne sme le-teh prikazati kot svoja opredmetena osnovna sredstva, temveč kot finančno naložbo in/ali neopredmeteno sredstvo (navedenega pojasnila EU še ni potrdila).

OPMSRP 15 - **Pogodbe za gradnjo nepremičnin**

OPMSRP 15 je bil objavljen julija 2008, z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Pojasnilo morajo podjetja uporabiti za nazaj. Pojasnilo daje napotek, kdaj in kako morajo podjetja pripoznati prihodke in z njimi povezane odhodke od prodaje enote nepremičnin, kadar graditelj in kupec podpišeta pogodbo pred zaključkom gradnje. Poleg tega pojasnilo vsebuje napotek za določitev, ali pogodba izpolnjuje kriterije MRS 11 ali MRS 18.

OPMSRP 16 - **Varovanje pred tveganjem neto naložb v podjetja v tujini**

OPMSRP 16 je bil objavljen julija 2008 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.10. 2008. Pojasnilo morajo podjetja uporabiti za prihodnja obdobja. OPMSRP 16 pojasnjuje obračunavanje varovanja pred tveganjem neto naložb in daje navodila za določanje valutnih tveganj, ki izpolnjujejo kriterij za računovodsko varovanje neto naložb, pripoznanje neto naložb v skupini in kako določiti višino pozitivnih ali negativnih tečajnih razlik, ki izhajajo iz prevedbe neto naložbe in instrumenta varovanja, ki ga morajo podjetja reciklirati ob odsvojitvi neto naložbe.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče dopolnjene in spremenjene standarde in pojasnila:

MSRP 8 – Poslovni odseki – začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009.

Ta standard nadomesti MRS 14 Poročanje po odsekih. Novi standard zahteva razkritja poslovanja po odsekih v skladu z zahtevami poslovodstva za notranje potrebe. V primeru, da so rezultati izkazani v skladu z zahtevami poslovodstva za notranje potrebe drugačni od rezultatov v računovodskih izkazih, mora poslovodstvo te razlike pojasniti v računovodskih izkazih.

MRS 23 – Stroški izposojanja - začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009.
Prenovljeni standard zahteva usredstvovanje stroškov izposojanja, ki so neposredno povezani s sredstvom, ki izpolnjuje dane kriterije. V skladu s prehodnimi zahtevami standarda morajo podjetja navedene spremembe upoštevati za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Do 31. decembra 2008 navedeni standard EU še ni potrdila.

MRS 1 Prenovljeno predstavljanje računovodskih izkazov
Prenovljeni standard MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov je bil objavljen septembra 2007 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Ta standard loči med lastniškimi in nelastniškimi spremembami v kapitalu. V skladu s prenovljenim standardom morajo podjetja v izkazu sprememb v kapitalu podrobno prikazati samo transakcije z lastniki, vse nelastniške spremembe v kapitalu pa v eni sami vrstici. Poleg tega novi standard uvaja izkaz vseobsegajočega poslovnega izida, v katerem so pripoznane vse postavke prihodkov in odhodkov, ki so vključene v določitev čistega poslovnega izida (dobiček ali izguba), kakor tudi vse druge postavke prihodkov in odhodkov, in sicer ali v enem vseobsegajočem izkazu ali dveh medsebojno povezanih izkazih. Skupina KD Group se še ni opredelila, ali bo uporabila enega ali dva medsebojno povezana izkaza.

MRSP 2 Plačilo z delnicami (dopolnila)

Odbor za mednarodne računovodske standarde je januarja 2008 objavil dopolnila k MRSP 2, ki pojasnjujejo opredelitev pojma odmernih pogojev in določajo metodo obračunavanja ukinjenih izplačil. Navedena dopolnila veljajo za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati sledeče dopolnjene in spremenjene standarde, če jih bo potrdila EU:

MSRP 3R Poslovne združitve in MRS 27R skupinski in ločeni računovodski izkazi
Prenovljena standarda sta bila objavljena v januarju 2008 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.07.2009. MRSP 3R uvaja številne spremembe pri obračunavanju poslovnih združitev, ki bodo vplivale na višino pripoznanega dobrega

imena, rezultatov v obdobju nakupa, kakor tudi na rezultate podjetja v prihodnjih poslovnih obdobjih. MRS 27R zahteva, da podjetja obračunajo spremembe v lastniškem deležu odvisnih družb kot spremembo v kapitalu. Posledično te spremembe ne bodo vplivale niti na dobro ime niti na dobiček ali izgubo podjetja. Poleg tega prenovljeni standard spreminja metodo obračunavanja izgube odvisne družbe in izgubo vpliva odvisne družbe. Spremembe, ki jih prinašata MSRP 3R in MRS 27R morajo podjetja upoštevati za prihodnja obdobja, kar pomeni, da bodo vplivale na nakupe in transakcije z manjšinskimi deleži, ki jih bo imelo podjetje v prihodnosti.

Dopolnila k MRS 32 in MRS 1 Puttable finančni instrumenti (finančni instrumenti z opcijo)
Dopolnila k MRS 32 in MRS 1 so bila objavljena februarja 2008 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 01.01.2009. Dopolnilo k MRS 32 zahteva, da podjetja določene puttable finančne instrumente in obveznosti, ki izhajajo iz likvidacije, razvrstijo med kapital, če so izpolnjeni določeni kriteriji. Dopolnila k MRS 1 zahtevajo razkritje določenih informacij v zvezi s puttable finančnimi instrumenti, ki so pripoznani v kapitalu. Skupina KD Group ne pričakuje, da bodo navedena dopolnila vplivala na njene računovodske izkaze.

MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje – varovane postavke, ki izpolnjujejo kriterije
Ta dopolnila so bila objavljena v avgustu 2008 z začetkom za obdobja, ki se začnejo 01.07.2009. Dopolnilo obravnava določanje enostranskega tveganja pri varovani postavki in, v določenih okoliščinah, opredelitev inflacije kot varovano tveganje ali del tveganja. Obenem tudi pojasnjuje, da lahko podjetje določi del sprememb poštene vrednosti ali variabilnost denarnega toka finančnega instrumenta kot varovano postavko.

Izboljšave MSRP (ki jih EU še ni potrdila)

Maja 2008 je Odbor izdal svoj prvi sklop dopolnil k mednarodnim standardom, prvenstveno z namenom, da bi odpravil vsa neskladja in podrobneje pojasnil besedilo. Za vsak standard veljajo ločene prehodne določbe. Skupina KD Group ni predčasno uporabila nobenega dopolnila, ki še ni veljavno in bo pričelo veljati v prihodnosti.

MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov
Sredstva in obveznosti, ki so namenjena trgovanju v skladu z MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznanje in merjenje, v bilanci stanje niso avtomatično uvrščena med kratkoročna sredstva.

MRS 16 Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)
Izraz "čista prodajna cena" zamenja nov izraz " poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje".

MRS 23 Stroški izposojanja
Standard uvaja novo opredelitev stroškov izposojanja z namenom združitve dveh postavk, ki se štejeta za sestavni del stroškov izposojanja, v eno samo postavko – stroški obresti, obračunani na podlagi efektivne obrestne mere v skladu z MRS 39.

MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja
Če podjetje obračuna pridruženo podjetje po pošteni vrednosti v skladu z MRS 39, mora upoštevati le tisto zahtevo MRS 28, po kateri mora razkriti naravo in obseg vseh pomembnih omejitev pridruženega podjetja pri prenosu sredstev v obliki gotovine ali poplačilu dolga na podjetje.
Za potrebe preverjanja oslabitve predstavlja finančna naložba v pridruženo podjetje eno samo sredstvo. Posledično, morebitno preverjanje oslabitve ni ločeno razporejeno na dobro ime, ki je vključeno v znesku finančne naložbe.

MRS 31 Deleži v skupnih podvigih
Če podjetje obračunava deleže v skupnih podvigih po pošteni vrednosti v skladu z MRS 39, mora upoštevati le tiste zahteve MRS 31, po katerih mora razkriti obveznosti podvižnika in skupnega podviga in povzetek računovodskih informacij o sredstvih, obveznostih ter prihodkih in odhodkih.

MRS 36 Oslabitev sredstev
Kadar podjetje oceni 'pošteno vrednost, zmanjšano za stroške prodaje' z uporabo diskontiranega denarnega toka, mora dodatno razkriti diskontno stopnjo skladno z razkritji, ki so potrebna pri določanju 'vrednosti v uporabi' z uporabo diskontiranega denarnega toka.

MRS 38 Neopredmetena sredstva
Podjetje pripozna stroške reklame in promocije, ko pridobi pravico do blaga ali ob prejemu storitev.
Novi standard odpravlja napotilo na uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja, razen če obstajajo prepričljivi dokazi, da je v danih okoliščinah ustreznejša kaka druga metoda.

MSRP 7 Finančni instrumenti – Razkritja
Odprava sklica na 'skupaj prihodki od obresti' kot postavke stroškov financiranja.

MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake
Pojasnilo, da je pri izbiri računovodskih usmeritev obvezna uporaba samo tistega napotka, ki je sestavni del MSRP.

MRS 10 Dogodki po datumu bilance stanja
Pojasnilo, da dividende, ki so objavljene po datumu bilance stanja, niso vključene v postavko obveznosti.

MRS 16 Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)
Oredmetena osnovna sredstva, ki jih podjetje daje v najem in jih po zaključku najema običajno odsvoji v teku rednega poslovanja, mora po zaključku najema, ko so opredmetena osnovna sredstva na razpolago za prodajo, prenesti med zaloge

MRS 18 Prihodki
Izraz 'neposredni stroški' nadomesti nov izraz 'stroški posla' kot je določeno v MRS 39.

MRS 19 Zaslužki zaposlencev
Nova opredelitev pojmov 'stroški preteklega službovanja', 'donos sredstev programa' ter 'kratkoročni' in drugi 'dolgoročni' zaslužki zaposlencev. Spremembe programov, katerih posledica je zmanjšanje zaslužkov zaposlencev v zvezi s službovanjem v prihodnosti, mora podjetje obračunati kot omejitev. Z namenom zagotoviti skladnost z MRS 37, je izbrisano napotilo na pripoznanje morebitnih obveznosti.

MRS 20 Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči
Brezobrestna posojila ali posojila po nizki obrestni meri, odobrena v prihodnjih obdobjih, ne bodo več oproščena pripisa obresti. Razliko med prejetim zneskom in diskontiranim zneskom mora podjetje obračunati kot državno podporo. Z namenom uskladitve z drugimi MRSP so spremenjeni tudi nekateri izrazi.

MRS 27 Skupinski in ločeni računovodski izkazi
Kadar v ločenih računovodskih izkazih matična družba obračuna odvisno družbo po pošteni vrednosti v skladu z MRS 39, mora navedeno usmeritev uporabiti tudi po razvrstitvi odvisne družbe med sredstva na razpolago za prodajo.

MRS 29 Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih
Sprememba glede izjeme pri merjenju sredstev in obveznosti po izvirnih vrednostih. Po novem opredmetena osnovna sredstva ne predstavljajo dokončnega seznama temveč le zgled. Spremenjeni so tudi nekateri izrazi z namenom uskladitve z drugimi MRSP.

MRS 34 Medletno računovodsko poročanje
Čisti dobiček na delnico mora podjetje razkriti v medletnih računovodskih izkazih, če mora podjetje uporabljati MRS 33.

MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje
Spremembe v okoliščinah v povezavi z izvedenimi finančnimi instrumenti niso prerazvrstitve in zato jih po prvotnem pripoznanju podjetje lahko ali odstrani ali vključi med finančna sredstva po 'pošteni vrednosti skozi poslovni izid'. Iz MRS 39 je odstranjeno napotilo na 'odsek' pri določanju, ali instrument ustreza kriterijem za varovanje pred tveganjem. Pri ponovnem merjenju dolžniških instrumentov ob prenehanju računovodskega varovanja pred tveganjem mora podjetje uporabiti popravljeno efektivno obrestno mero.

MRS 40 Naložbene nepremičnine
Nepremičnine, ki so v postopku izgradnje ali razvoja za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine, so razvrščene med naložbene nepremičnine. Če poštene vrednosti ni moč zanesljivo oceniti, mora podjetje naložbeno nepremičnino, ki je v postopku izgradnje, izmeriti po nabavni vrednosti vse, dokler ne določi poštene vrednosti nepremičnine ali do zaključka gradnje. Prav tako so spremenjeni tudi pogoji za prostovoljno spremembo računovodskih usmeritev, in sicer so usklajeni z MRS 8. Obenem je pojasnjeno, da je knjigovodska vrednost naložbenih nepremičnin, ki so v najemu, enaka pridobljeni cenitvi, povečani za znesek morebitnih pripoznanih obveznosti.

MRS 41 Kmetijstvo
Odstranjeno je napotilo na uporabo diskontne stopnje pred obdavčitvijo pri določitvi poštene vrednosti. Odstranjena je prepoved obračunavanja denarnega toka iz morebitnega dodatnega preoblikovanja pri določanju poštene vrednosti. Izraz 'stroški prodajnega mesta' nadomesti nov izraz 'stroški prodajanja'.

Skupina KD Group pregleduje vplive še neobveznih standardov in pojasnil in v tem trenutku ne more smiselno oceniti vpliv novih zahtev, bo pa uporabila nova pojasnila v skladu z zahtevami teh pojasnil.

c) Spremembe na standardih, ki jih družba ni predčasno uporabila

Skupina KD Group ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še niso veljavna in bodo pričela veljati v prihodnosti.

Skupinski računovodski izkazi

2.1.1 Sredstva in obveznosti po ročnosti

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročna sredstva		
Dolgoročna finančna sredstva	173.221.477	230.044.655
Dolgoročne pozavarovalne pogodbe	5.085.554	4.917.406
Dolgoročne terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	19.036.827	734.666
Ostala dolgoročna sredstva	214.316.570	264.052.993
	411.660.428	**499.749.720**
Kratkoročna sredstva		
Kratkoročna finančna sredstva	155.394.457	215.084.182
Kratkoročne pozavarovalne pogodbe	12.277.149	6.087.418
Kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	50.811.300	66.880.626
Ostala kratkoročna sredstva	86.261.854	53.087.280
	304.744.760	**341.139.506**
Naložbe zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	**78.607.121**	**115.158.176**
Skupaj sredstva	**795.012.309**	**956.047.402**

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročne obveznosti		
Dolgoročne obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	136.122.771	126.980.793
Dolgoročne obveznosti iz finančnih pogodb	16.272.396	15.512.160
Dolgoročne obveznosti iz financiranja	109.225.022	117.067.608
Dolgoročne obveznosti iz zavarovalnih poslov in druge poslovne obveznosti	623.677	669.124
	262.243.866	**260.229.685**
Kratkoročne obveznosti		
Kratkoročne obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	141.558.178	128.962.741
Kratkoročne obveznosti iz finančnih pogodb	57.768	92.114
Kratkoročne obveznosti iz financiranja	72.332.881	47.183.074
Kratkoročne obveznosti iz zavarovalnih poslov in druge poslovne obveznosti	33.003.864	38.396.881
Ostale kratkoročne obveznosti	12.561.624	27.940.261
	259.514.315	**242.575.071**
Obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	**79.308.743**	**112.978.279**
Skupaj obveznosti	**601.066.924**	**615.783.035**

2.1.2 Odvisne družbe

Odvisne družbe so družbe, v katerih imajo obvladujoča družba in njene odvisne družbe posredno ali neposredno več kot polovico glasovalnih pravic. Odvisne družbe so popolno konsolidirane od dne obvladovanja in izključene iz popolne konsolidacije takoj, ko jih Skupina ne obvladuje več.

Pridobitve odvisnih družb se v skupinskih izkazih obračunajo z uporabo nakupne metode, pri čemer se najprej izmeri nabavna vrednost naložbe. Nabavna vrednost se izmeri kot celota poštenih vrednosti danih sredstev, nastalih ali prevzetih dolgov in kapitalskih instrumentov ter vseh stroškov, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi. Morebitna razlika med nabavno vrednostjo in deležem Skupine v čisti pošteni vrednosti opredeljenih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti se pri višji nabavni vrednosti pripozna kot dobro ime, pri nižji nabavni vrednosti pa se razlika takoj pripozna v izkazu poslovnega izida.

V skupinskih računovodskih izkazih so izločene vse transakcije med družbami v Skupini, vsa medsebojna stanja, nerealizirani dobički, prihodki, odhodki in dividende. Računovodske usmeritve posameznih družb v Skupini so usklajene, kjer pa niso, so v računovodskih izkazih izvedene ustrezne prilagoditve. Vse družbe imajo isti datum bilance stanja.

	Sedež družbe	Delež lastništva
Družbe v Skupini - direktno:		
KD Skladi d. o. o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Investments d. o. o. Zagreb	Hrvaška	100,00%
KD Investments a.d. Beograd	Srbija	100,00%
SAI KD Investments s.a. Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Investments plc Sofija	Bolgarija	100,00%
KD Investments a. s. Bratislava	Slovaška	100,00%
KD BPD d. o. o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Upravljanje imovinom d. o. o. Zagreb	Hrvaška	100,00%
KD Capital Management s. a. Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Securities EAD, Sofija	Bolgarija	100,00%
KD Asset Management b. v. Amsterdam	Nizozemska	100,00%
KD Life d.d. Kijev	Ukrajina	100,00%
KD Življenje d.d. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Life Asigurari s.a., Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Life a.d., Sofija	Bolgarija	100,00%
SC KD Fond De Pensii s.a. Bukarešta	Romunija	99,00%
Adriatic Slovenica d. d. Koper	Slovenija	100,00%
KD Kapital d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Private Equity d.o.o., Beograd	Srbija	100,00%
R.E. Invest d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Kvart d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
Coloseum Multiplex Holdings b.v., Amsterdam	Nizozemska	100,00%
Firsthouse Investments ltd., Ciper	Ciper	100,00%
Fontes Group d.o.o., Beograd	Srbija	95,00%
Gea College d.d. Ljubljana	Slovenija	66,57%
Družbe v Skupini preko odvisnih družb:		
ABDS d.d. Sarajevo	FBIH	62,63%
KD Finančna točka d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Fund Advisors, LLC	ZDA	90,00%
KD Financial point s.r.l. Bukarešta	Romunija	100,00%
KD Vifin s.r.o. Bratislava	Slovaška	100,00%
KD Life s.r.o. Praga	Češka	100,00%
ZAP d.o.o. Murska Sobota	Slovenija	100,00%
ČZD Kmečki Glas d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Mont a.d., Podgorica	Črna gora	80,50%
Vrtnarstvo Celje d.o.o. Celje	Slovenija	50,46%
VIB a.d. Banja Luka	FBIH	51,00%
Gea College PIC d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
Gea College CVŠ d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%
KD Fondovi ad Skopje	Makedonija	85,00%
KD Življenje d.d. Zagreb	Hrvaška	100,00%
Asistance Coris d.o.o. Ljubljana *	Slovenija	37,94%
AS Osiguranje a.d.o. Beograd	Srbija	99,82%
Manta Marine Ventures Ltd	ZDA	100,00%
KD Finančna točka d.o.o. Zagreb	Hrvaška	100,00%
KD Financial point, s.r.o Bratislava	Slovaška	100,00%
KD Mark d.o.o. Ljubljana	Slovenija	100,00%

* Skupina ima v družbi prevladujoč vpliv.

2.1.3 Posli z manjšinskimi lastniki

Vsi posli z manjšinskimi lastniki se v Skupini obravnavajo kot posli z nepovezanimi strankami. Pridobitve deležev odvisnih družb od manjšinskih lastnikov se odražajo v dobrem imenu (presežek) kot razlika med plačanim denarnim ali drugim nadomestilom in pripadajočim deležem knjigovodske neto vrednosti pridobljenega premoženja odvisne družbe. Odprava deležev odvisnih družb manjšinskim lastnikom se odraža kot prihodek ali odhodek Skupine, ki se pripozna v izkazu poslovnega izida. Manjšinski deleži so izkazani kot posebna postavka lastniškega kapitala Skupine. Čisti dobiček oziroma čista izguba se razdeli na čisti dobiček oziroma izgubo večinskega lastnika in čisti dobiček oziroma izgubo manjšinskega lastnika.

2.1.4 Pridružene družbe

Pridružene družbe so vse družbe, v katerih ima Skupina pomemben, vendar ne prevladujoč vpliv, in jih po navadi spremlja posredno ali neposredno lastništvo v kapitalu med 20,00 % in 50,00 %. Finančne naložbe v kapital pridruženih družb so vrednotene po kapitalski metodi, po kateri se naložba najprej pripozna po nabavni vrednosti, nato pa povečuje ali zmanjšuje za pripadajoči del dobička ali izgube pridružene družbe. Prejete dividende zmanjšujejo nabavno vrednost finančne naložbe v pridruženo družbo.

Delež Skupine v poslovnem izidu pridruženih družb se pripozna v izkazu poslovnega izida Skupine, njen delež v gibanju rezerv pa se pripozna v rezervah Skupine.

Če je delež Skupine v izgubah pridružene družbe enak ali večji kot naložba v pridruženo družbo (vključno z nezavarovanimi terjatvami do pridružene družbe), Skupina preneha pripoznavati svoj delež v izgubah, razen če ima Skupina pravne ali druge obveznosti v imenu pridružene družbe. Če taka pridružena družba pozneje začne izkazovati dobiček, se v Skupini začne pripoznavati sorazmerni del dobička šele potem, ko delež čistega dobička doseže delež nepripoznane čiste izgube.

Nerealizirani dobički iz transakcij med Skupino in pridruženimi družbami so izločeni do višine vpliva Skupine v posamezni pridruženi družbi. Računovodske usmeritve posameznih pridruženih družb v Skupini so usklajene ali pa so izvedene ustrezne prilagoditve v njihovih računovodskih izkazih.

Naložbe Skupine v njene vzajemne sklade, kjer ima družba pomemben vpliv, so obravnavane kot naložbe v pridružene družbe in so obračunane po kapitalski metodi. Naložbe, vezane na enote investicijskih skladov, so razvrščene v skupino po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida, kot dopušča MRS 28, Naložbe v pridružene družbe (Pojasnilo 10).

V primeru postopnega nakupa pridružene družbe se obračuna dobro ime oziroma slabo ime od posameznih transakcij. V primeru ko nastane slabo ime se le ta pripozna v izkazu poslovnega izida v letu v katerem je družba postala pridružena (za del ki se nanaša na nakupe izvedene v tem letu). Slabo ime v povezavi z nakupi izvedenimi v preteklih letih pa se pripozna direktno v prenesenih dobičkih.

Področni in območni odseki

Področni oziroma območni odseki so posamezni deli poslovanja Skupine, ki so izpostavljeni različnim stopnjam dobičkonosnosti, možnostim za rast, pričakovanjem glede prihodnosti in tveganjem. Področni odsek je tako prepoznaven sestavni del Skupine, ki se ukvarja s skupino sorodnih proizvodov ali storitev, ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih področnih odsekih. Območni odsek je prepoznaven sestavni del Skupine, ki se ukvarja s proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju, ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih sestavnih delih, delujočih v drugih gospodarskih okoljih.

Prevedbe iz tujih valut

Funkcionalna in predstavitvena valuta
Postavke v računovodskih izkazih posameznih družb v Skupini so predstavljene v valuti primarnega ekonomskega okolja, kjer družba posluje („funkcionalna valuta“). Skupinski računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, ki so predstavitvena valuta Skupine.

Do dne 31. 12. 2006 je bila funkcionalna in predstavitvena valuta Skupine slovenski tolar. Z dnem 1. 1. 2007 je Republika Slovenija prevzela valuto evro. V skladu s prevzemom nove valute je evro postal nova funkcijska in predstavitvena valuta Skupine. Paritetni tečaj 239,64 sit za evro je bil skladno z Uredbo Sveta (EU) št. 1086/2006 in členom 123(5) postavljen dne 11. 7. 2006. Postavljeni paritetni tečaj je bil uporabljen kot osnova za preračun postavk računovodskih izkazov primerjalnega leta 2006 iz tolarjev v evre.

Stanja in promet

Preračuni sredstev in obveznosti v tujih valutah se v funkcionalno valuto opravijo po menjalnem tečaju na dan posameznega poslovnega dogodka. Pozitivne in negativne tečajne razlike, nastale iz takih poslov, in prevrednotenja denarnih sredstev in obveznosti, izraženih v tujih valutah, na dan bilance stanja v funkcionalno valuto, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Če se sam poslovni dogodek pripozna direktno v kapitalu, se tudi tečajne razlike iz prevrednotenja v funkcionalno valuto pripoznajo direktno v kapitalu. Tečajne razlike, ki nastanejo v zvezi z naložbami matičnega podjetja v kapital odvisnih družb v tujini, se pripoznajo direktno v kapitalu in se v poslovnem izidu pripoznajo šele ob odprodaji naložb.

Denarne postavke v tujih valutah so pretvorjene po referenčnih tečajih Evropske centralne banke ali tečajnici Banke Slovenije (za valute, za katere Evropska centralna banka ne objavlja referenčnih tečajev) na zadnji dan leta. Nedenarne postavke, ki so izmerjene po nabavni vrednosti v tuji valuti, so pretvorjene po tečaju na dan posla, nedenarne postavke, ki so izmerjene po pošteni vrednosti v tuji valuti, pa so pretvorjene po tečaju na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

V okviru spremembe poštene vrednosti denarnih vrednostnih papirjev v tuji valuti, ki so razporejeni v skupino sredstev, razpoložljivih za prodajo, se sprememba odplačne vrednosti zaradi spremembe menjalnega tečaja obravnava ločeno od drugih sprememb knjigovodske vrednosti vrednostnih papirjev. Tečajne razlike, ki nastanejo zaradi preračuna odplačne vrednosti, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, druge spremembe knjigovodske vrednosti pa se pripoznajo v kapitalu.

Tečajne razlike pri nedenarnih postavkah finančnih sredstev in obveznostih se obravnavajo kot sestavni del dobičkov ali izgub iz vrednotenja po pošteni vrednosti. Tečajne razlike pri nedenarnih postavkah finančnih sredstev in obveznostih, ki se merijo po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot del dobičkov ali izgub iz vrednotenja po pošteni vrednosti. Tečajne razlike pri nedenarnih postavkah finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, se pripoznajo v kapitalu.

Odvisne družbe

Računovodski izkazi odvisnih družb, od katerih nobena ni prisotna v hiperinflacijskem poslovnem okolju in katerih funkcionalna valuta je različna od predstavitvene valute, ki jo uporablja Skupina, so preračunani v to valuto, kot sledi:

- sredstva in obveznosti so preračunani po referenčnem tečaju Evropske centralne banke ali tečajnici Banke Slovenije na dan bilance stanja,
- prihodki in odhodki so preračunani po povprečnem letnem referenčnem tečaju ali tečaju Banke Slovenije,
- vse nastale tečajne razlike so pripoznane kot posebna sestavina kapitala (rezerve).

V skupinskih računovodskih izkazih se nastale tečajne razlike iz naslova naložb v odvisne družbe v tujini pripoznajo neposredno v kapitalu. Ob odtujitvi take naložbe se tečajne razlike v zvezi z njo pripoznajo v izkazu poslovnega izida skupaj z dobičkom oziroma izgubo pri prodaji.

Opredmetena sredstva

Opredmetena sredstva so zemljišča, zgradbe in oprema, ki jih Skupina uporablja za opravljanje svoje dejavnosti. Po začetnem pripoznanju se izkazujejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti). Opredmeteno osnovno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje kot sredstvo, se na začetku izmeri po svoji nabavni vrednosti. Nabavna vrednost zajema njihovo nakupno ceno, uvozne carine in nepovratne dajatve ter neposredne stroške usposobitve za uporabo. Pozneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost le, če povečujejo prihodnje koristi v primerjavi s prej ocenjenimi in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Stroški vzdrževanja in popravil se izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju, ko so nastali.
Če je nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva velika, se razporedi na njegove dele. Če so ti deli pomembni v razmerju do celotne nabavne vrednosti in imajo različne dobe koristnosti, se obravnava vsak del posebej.

Pripoznanje knjigovodske vrednosti opredmetenih sredstev se odpravi ob odtujitvah ali kadar od njih ni več mogoče pričakovati koristi. Dobički ali izgube, ki izhajajo iz odprave pripoznanja posameznega sredstva in predstavljajo razliko med prodajno in knjigovodsko vrednostjo sredstva, se izkazujejo med drugimi poslovnimi prihodki ali odhodki.

Amortizacija

Amortizirljiva vrednost posameznih opredmetenih sredstev se v njihovi življenjski dobi sistematično prenaša na izkaz poslovnega izida. Skupina uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Zemljišča se ne amortizirajo. Amortizacija se obračunava posamično.

Ocenjene dobe koristnosti sredstev so naslednje:

Opredmetena osnovna sredstva	
Zgradbe	20 do 59 let
Vozila in oprema za opravljanje dejavnosti	3 do 10 let
Pisarniška in druga oprema	2 do 7 let

Preostala vrednost in doba koristnosti opredmetenih sredstev se preverjata najmanj enkrat na leto na dan bilance stanja in opravijo se ustrezne prilagoditve, če je to potrebno. Če je čista nadomestljiva vrednost nižja od knjigovodske vrednosti sredstva, se razlika takoj pripozna kot odhodek v izkazu poslovnega izida. Čista iztržljiva vrednost je višja izmed vrednosti pri uporabi in poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje (Pojasnilo 2.1.10).

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine (zemljišče, zgradbe ali del zgradb ali oboje), ki jih Skupina ima, zato da bi prinašale najemnino in/ali povečevale vrednost naložbe ali oboje, ne pa za administrativne potrebe oziroma za prodajo v okviru rednega poslovanja. Na začetku se pripoznajo po nabavni vrednosti z vključenimi vsemi stroški, pozneje pa se zmanjšujejo za amortizacijski popravek in morebitno izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti) kot opredmetena sredstva.
Skupina enkrat letno preveri delež naložbenih nepremičnin, ki jih imajo druga podjetja v Skupini v najemu, in ustrezno v skupinskih bilancah izkaže vrednost naložbenih nepremičnin med opredmetenimi osnovnimi sredstvi.

Načini pripoznavanja, odprave pripoznavanja, obračunavanje amortizacije in oslabitve so opredeljeni v okviru opredmetenih sredstev. Stroški rednega servisiranja naložbenih nepremičnin se nanašajo na popravila in vzdrževanje ter se evidentirajo kot strošek.

Neopredmetena sredstva

Po prvotnem pripoznanju se neopredmetena sredstva vodijo po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in morebitno izgubo zaradi oslabitve (model nabavne vrednosti). Ob pripoznanju Skupina opredeli tudi dobo koristnosti neopredmetenega sredstva, in sicer kot dokončno oziroma nedokončno. V primeru dokončne dobe koristnosti se neopredmeteno sredstvo amortizira na podlagi dobe koristnosti oziroma se ne amortizira, če je njegova doba koristnosti nedokončna.

Dobro ime
Sredstva, obveznosti in pogojne obveznosti, pridobljene v poslovni združitvi, ki jih je mogoče pripoznati ločeno, se vrednotijo po pošteni vrednosti. Presežek nad nakupno vrednostjo poslovne združitve in pridobljenim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti je dobro ime, izkazano med neopredmetenimi sredstvi z nedokončno dobo koristnosti.

Dobro ime, ki nastane s pridobitvijo odvisnih družb, se izkazuje med neopredmetenimi sredstvi in nabavno vrednostjo, zmanjšano za morebitne izgube zaradi slabitev. Dobro ime, ki nastane s pridobitvijo pridruženih družb, pa je vključeno v vrednosti naložb v pridružene družbe. Preveritev ustreznosti dobrega imena se opravi enkrat na leto, morebitne slabitve pa se izkažejo v izkazu poslovnega izida. Odprava slabitev dobrega imena ni mogoča. Dobički in izgube pri odtujitvi odvisnih družb vključujejo tudi vrednost dobrega imena, ki se nanaša na odtujeno odvisno družbo.

Presežek poštene vrednosti s poslovno združitvijo pridobljenih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti nad njihovo nakupno vrednostjo se ovrednoti ponovno, kakršen koli preostanek pa se evidentira kot drugi prihodek v izkazu poslovnega izida Skupine.

Dobro ime je za namen preverjanja oslabitve razporejeno na enote, ki ustvarjajo denar. Dobro ime je razporejeno na tiste enote, ki ustvarjajo denar, za katere se pričakuje, da bodo imele koristi zaradi sinergij, ki izhajajo iz poslovne združitve.

Druga neopredmetena sredstva
Med neopredmetenimi sredstvi z dokončno dobo koristnosti izkazuje Skupina programsko opremo in licence. Za pridobljeno programsko opremo se v nabavno vrednost vključijo tudi stroški pridobitve in usposobitve za uporabo, za materialne pravice pa le stroški pridobitve. Skupina v okviru celotne dobe uporabnosti posameznega neopredmetenega sredstva dosledno razporeja njegov amortizirljivi znesek med posamezna obračunska obdobja kot tedanjo amortizacijo. Skupina uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Dobe koristnosti za neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti so naslednje:

Neopredmetena sredstva	
Licence	3 do 5 let
Programska oprema	3 do 5 let

Finančna sredstva

Glede na namen pridobitve se finančna sredstva ob začetnem pripoznanju razvrstijo v kategorije:
- finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- finančna sredstva v posesti do zapadlosti,
- posojila in terjatve,
- finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo.

Za kategorijo prvotnega pripoznanja finančnih sredstev je odgovorno poslovodstvo.

2.1.5 Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, so razdeljena v dve podskupini: finančna sredstva za trgovanje in finančna sredstva, ki so ob pridobitvi opredeljena kot merjena po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida.

V skupino sredstev za trgovanje se uvrščajo tista sredstva, ki jih je Skupina pridobila za prodajo v bližnji prihodnosti, ali če so sredstva sestavni del portfelja, katerega nakupi in prodaje naj kratkoročno ustvarjajo dobiček.

Finančna sredstva in obveznosti so ob pridobitvi merjeni po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida, kadar:

- tako merjenje pomembno zmanjša nedoslednosti, ki bi nastale, če bi bili izvedeni finančni instrumenti namenjeni trgovanju in bi bili osnovni finančni instrumenti vrednoteni po odplačni vrednosti za posojila in avanse, dane bankam in drugim osebam, ali izdani dolžniški vrednostni papirji,
- so nekatere naložbe, kot so na primer kapitalske naložbe, upravljane in vrednotene po pošteni vrednosti v skladu z opredeljenim obvladovanjem tveganj ali investicijsko strategijo in poročane ključnemu poslovodstvu na tej osnovi, pripoznane po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida.

2.1.6 Finančna sredstva v posesti do zapadlosti

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti so neizpeljana finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo, ki jih Skupina nedvoumno namerava in zmore imeti do zapadlosti. Če želi Skupina odprodati več kot nepomemben del teh finančnih sredstev, se celotna kategorija sredstev pripozna kot sredstva, razpoložljiva za prodajo.

2.1.7 Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizpeljana finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na borznem trgu, razen:
(a) tista, ki jih Skupina namerava prodati takoj oziroma v kratkem roku in so razvrščena kot namenjena prodaji, in tista, ki jih je Skupina že ob prvotnem pripoznanju razvrstila med sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida,
(b) tista, ki jih je Skupina že ob prvotnem pripoznanju razvrstila med sredstva, namenjena prodaji, ali
(c) tista, katerih lastnik verjetno ne bo dobil v celoti povrnjenih, razen zaradi poslabšanja kreditnih pogojev.
Če je posojilo neizterljivo, se odpiše v breme odhodkov za oslabitve posojil. Posojila se štejejo za neizterljiva takrat, ko so opravljeni vsi potrebni postopki izterjave in je bil znesek izgube določen. Naknadna poplačila odpisanih dolgov zmanjšujejo odhodke za oslabitev posojil v izkazu poslovnega izida, če so poplačila prejeta v tekočem letu, sicer pa povečujejo prihodke.

2.1.8 Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so tista, ki jih ima Skupina nedoločen čas in ki se lahko prodajo ob poslabšanju likvidnosti Skupine ali pri spremembah obrestnih mer, deviznih tečajev in cen vrednostnih papirjev.

Pripoznavanje finančnih sredstev

Običajni nakupi in prodaje finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, finančnih sredstev v posesti do zapadlosti in finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, so pripoznani na dan trgovanja – dan, na katerega Skupina kupi oziroma proda sredstvo.

Finančna sredstva so prvotno pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za stroške nakupa, razen pri finančnih sredstvih, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Ta sredstva so prvotno merjena po pošteni vrednosti, stroški nakupa pa se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Pripoznanje finančnega sredstva je odpravljeno, ko prenehajo pravice prejemanja denarnih tokov iz njihovega naslova oziroma ko Skupina izgubi večino tveganj in koristi, ki izhajajo iz lastništva. Finančne obveznosti se ne pripoznavajo več, ko so poplačane – ko je obveznost poravnana, preklicana ali zapadla.

Merjenje finančnih sredstev

Finančna sredstva, namenjena prodaji, in finančna sredstva, po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se naknadno vodijo po pošteni vrednosti. Posojila, terjatve in sredstva v posesti do zapadlosti se vodijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivne obrestne mere. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštenih vrednosti finančnih sredstev, po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, so vključeni v izkaz poslovnega izida v obdobju, v katerem so nastali. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštenih vrednosti finančnih sredstev, namenjenih prodaji, so pripoznani neposredno v kapitalu, dokler finančno sredstvo ni več pripoznano oziroma je oslabljeno. V tem primeru se kumulativni dobički ali izgube, predhodno pripoznani v kapitalu, prenesejo neposredno na poslovni izid. Obresti, izračunane po metodi efektivne obrestne mere, in prihodki oziroma odhodki od tečajnih razlik na denarnih postavkah, razvrščenih kot sredstva, namenjena prodaji, se pripoznavajo v izkazu poslovnega izida. Prejete dividende od finančnih sredstev, namenjenih prodaji, so pripoznane v izkazu poslovnega izida, ko Skupina pridobi pravico za njihovo pripoznanje.

Poštene vrednosti kotirajočih vrednostnih papirjev na aktivnih trgih temeljijo na trenutnih ponudbenih cenah. Če ne obstaja aktivni trg, Skupina izračuna pošteno vrednost finančnih sredstev z uporabo različnih tehnik vrednotenja. Te vključujejo uporabo transakcij med dobro obveščenimi strankami, metode diskontiranih denarnih tokov in druge tehnike vrednotenja, ki jih po navadi uporabljajo udeleženci na trgu.

Slabitev sredstev

2.1.9 Slabitev finančnih sredstev

a) Sredstva, vrednotena po odplačni vrednosti

Skupina na dan bilance stanja oceni, ali obstaja kak nepristranski dokaz o morebitni oslabljenosti finančnih sredstev ali skupine finančnih sredstev. Izgube zaradi oslabitve se pripoznajo in sredstva prevrednotijo, če obstajajo objektivni dokazi o oslabitvi zaradi dogodka(-ov) po začetnem pripoznavanju finančnih sredstev, ki vpliva(-jo) na ocenjene prihodnje denarne tokove finančnega sredstva ali skupin finančnih sredstev. Nepristranski dokazi, da je finančno sredstvo ali skupina finančnih sredstev precenjena, vključujejo opazovane podatke o poslovanju Skupine in se nanašajo na naslednje dogodke:

- pomembne finančne težave izdajatelja ali dolžnika,
- prekinitev pogodbe, kot je neizpolnitev ali odložitev izpolnitve obveznosti plačila obresti ali glavnice,
- jamstva Skupine dolžniku zaradi ekonomskih ali pravnih razlogov glede sposobnosti dolžnika, dopustitev, ki sicer upniku ne bi bila dodeljena,
- ko postane verjetno, da bo šel dolžnik v stečaj oziroma se bo drugače finančno reorganiziral,
- ustavljeno trgovanje z vrednostnimi papirji izdajateljev s finančnimi težavami,
- ko podatki kažejo, da obstajajo merljivi dokazi o zmanjšanju prihodnjih denarnih tokov skupine finančnih sredstev glede na denarne tokove ob začetnem pripoznavanju teh sredstev, čeprav zmanjšanja še ni mogoče povezati s posameznim finančnim sredstvom Skupine, vključujoč:
  - neugodne spremembe v plačilnih sposobnostih dolžnikov Skupine ali
  - nacionalne ali lokalne ekonomske pogoje, ki vplivajo na nesolventnost Skupine.

Skupina najprej oceni, ali obstajajo objektivni dokazi o oslabitvi posameznega finančnega sredstva, ki je pomembno posamično. Če Skupina ugotovi, da ni objektivnih dokazov o oslabitvi posamičnega finančnega sredstva, posamično pomembnega ali nepomembnega, vključi sredstvo v skupino finančnih sredstev, ki so izpostavljena podobnim kreditnim tveganjem, in jih skupinsko presoja glede morebitne oslabljenosti. Sredstva, pri katerih je bila oslabitev presojana posamično in pri katerih se izguba iz oslabitve pripozna ali ponovno pripozna, se iz skupinske presoje oslabitve izločijo.

Če obstaja objektivni dokaz, da je pri posojilih in terjatvah ali finančnih sredstvih v posesti do zapadlosti v plačilo, izkazanih po odplačni vrednosti, nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov sredstva (izključujoč prihodnje kreditne izgube, ki se še niso dogodile), diskontiranih po prvotni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodsko vrednost sredstva je treba zmanjšati s preračunom na kontu popravka vrednosti, izguba zaradi oslabitve pa se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek. Če ima dolg ali finančni instrument, ki je v lasti do dospelosti, spremenljivo obrestno mero, se za diskontiranje denarnih tokov in ugotavljanje morebitnih izgub iz oslabitve uporablja trenutno veljavna obrestna mera, določena v pogodbi. Skupina lahko izmeri morebitno potrebo po oslabitvi tudi tako, da kot pošteno vrednost uporabi tržno ceno na delujočem trgu.

Izračun sedanje vrednosti na podlagi pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se pri zavarovanih finančnih sredstvih, danih v jamstvo, izračuna na podlagi pričakovanih denarnih tokov iz unovčenja poroštva, ki bodo verjetno nastali v prihodnosti, zmanjšanih za stroške poroštva, ne glede na to, ali je unovčenje verjetno ali ne.

Za skupinsko obravnavo oslabitve se finančna sredstva razvrščajo na podlagi podobne izpostavljenosti kreditnemu tveganju (to je po modelu ocenitve Skupine, ki upošteva vrsto sredstva, panogo, geografsko lokacijo, vrsto naložbe, dospelost in druge pomembne karakteristike). Te karakteristike so pomembne za oceno prihodnjih denarnih tokov za skupino teh sredstev glede na to, da odsevajo sposobnost dolžnika za odplačilo dolga skladno s pogodbo za posamezna sredstva, ki so predmet presoje.

Prihodnji denarni tokovi finančnih sredstev, katerih oslabitev se presoja skupinsko, se ocenjujejo na podlagi pogodbenih denarnih tokov finančnih naložb v Skupini in zgodovinskih izgub, to je na podlagi izpostavljenosti podobnim kreditnim tveganjem v preteklosti. Pretekle zgodovinske izkušnje se prilagodijo na podlagi trenutno opazovanih postavk tako, da odražajo posledice trenutnega stanja, ki morda ni bilo prisotno v obdobju, ko so bile zgodovinske izkušnje pridobljene, da bi se lahko izločil vpliv dejavnikov, ki niso več prisotni.

Ocene sprememb v prihodnjih denarnih tokovih sredstev morajo odražati spremembe v opazovanih podatkih med posameznimi obdobji (npr. spremembe v stopnji nezaposlenosti, ceni nepremičnin, statusu plačil in drugih dejavnikov, ki vplivajo na spremembe glede verjetnih izgub v Skupini in njenih razsežnosti) in biti neposredno konsistentne z njimi. Metodologijo in predpostavke, uporabljene pri oceni prihodnjih denarnih tokov, Skupina občasno ponovno presoja, da bi se izločile ali zmanjšale razlike med ocenjenimi izgubami in dejanskimi izkušnjami glede izgub.

Če je posojilo neizterljivo, se odpiše v breme odhodkov za oslabitve posojil. Posojila se štejejo za neizterljiva takrat, ko so opravljeni vsi potrebni postopki izterjave in je znesek izgube določen. Naknadna poplačila odpisanih dolgov zmanjšujejo odhodke za oslabitev posojil v izkazu poslovnega izida.

Če se v poznejših obdobjih znesek odhodkov zaradi oslabitve zmanjša in je zmanjšanje mogoče objektivno povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznavanju oslabitve (tak dogodek je lahko na primer izboljšanje kreditne ocene dolžnika), se prvotno pripoznane izgube zaradi oslabitve zmanjšajo s prilagoditvijo posamezne postavke s pripoznanjem prihodkov v izkazu poslovnega izida.

(b) Sredstva, razpoložljiva za prodajo

Skupina na dan bilance stanja oceni, ali obstaja kak nepristranski dokaz o morebitni oslabljenosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, kot je npr. pomembno ali daljše padanje poštene vrednosti sredstva. Pri presoji dolgotrajnejšega zmanjšanja poštene vrednosti pod njihovo nabavno vrednostjo se upošteva obdobje največ 9 mesecev od dneva, ko se je kapitalskim inštrumentov poštena vrednost prvič zmanjšala pod nabavno vrednost in je ostala nižja celotno obdobje 9 mesecev, medtem ko pri presoji pomembnega zmanjšanja poštene vrednosti poslovodstvo upošteva najmanj 40% znižanje poštene vrednosti glede na nabavno vrednost.

Če taki znaki oslabitve obstajajo, se kumulativna izguba kot razlika med nabavno in trenutno pošteno vrednostjo, zmanjšano za že pripoznane izgube zaradi oslabitve v izkazu poslovnega izida, prenese iz kapitala v izkaz poslovnega izida. Če se v poznejših obdobjih poštena vrednost dolžniškega instrumenta, razvrščenega med sredstva, razpoložljiva za prodajo, poveča, povečanje pa se lahko neposredno poveže z dogodkom, ki je nastal po pripoznavanju oslabitve v dobičku ali izgubi, se odhodki zaradi oslabitve odpravijo z izkazom poslovnega izida.

2.1.10 Slabitve nefinančnih sredstev

Neopredmetena sredstva, ki se ne amortizirajo, se letno preverjajo zaradi morebitne slabitve. Neopredmetena sredstva, ki se amortizirajo, se preverjajo zaradi morebitne slabitve, kadar koli pride do sprememb, iz katerih izhaja, da knjigovodska vrednost teh sredstev ne bi bila v celoti povrnjena. Znesek slabitve se pripozna v višini, ki predstavlja razliko med knjigovodsko in nadomestljivo vrednostjo. Nadomestljiva vrednost se ugotovi za posamezno sredstvo, razen če sredstvo ustvarja denarne pritoke, v glavnem neodvisne od tistih, ki jih ustvarjajo druga sredstva ali skupine sredstev. V takem primeru se nadomestljiva vrednost ugotovi za enoto, ki ustvarja denar, to je najmanjšo določljivo skupino sredstev, ki ustvarja finančne pritoke, v glavnem neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Kriterij za določitev enot, ki ustvarjajo denar, so posamezni področni odseki poslovanja v Skupini. Nadomestljiva vrednost sredstva ali enote, ki ustvarja denar, je večja izmed dveh postavk – njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali njegove vrednosti pri uporabi.

Zaloge

Zaloge se v poslovnih knjigah izkazujejo po nabavni ali iztržljivi vrednosti v odvisnosti od tega, katera je nižja. Med stroške se prenašajo po metodi povprečnih drsečih cen. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške v zvezi s prodajo.

Pobotanje finančnih instrumentov

Finančna sredstva in finančne obveznosti so pobotane in v bilanci stanja izkazane po neto vrednosti le, če obstaja pravna podlaga za to pobotanje in če obstaja namera, da se bodo poravnali v pobotani vrednosti ali sočasno.

Denarna sredstva in denarni ustrezniki

Kot denar in denarni ustrezniki se izkazujejo gotovina, knjižni denar, denar na poti in depoziti pri bankah na odpoklic. Skupina poroča denarni tok iz poslovanja po posredni metodi, po kateri se čisti dobiček ali izguba prilagodi za učinke nedenarnih transakcij, za odložene ali vračunane pretekle ali prihodnje denarne prejemke ali izdatke in za prihodke in odhodke, povezane z denarnim tokom iz investiranja ali financiranja.

Vpoklicani kapital

Družba ima izdane navadne imenske delnice in kumulativne participativne prednostne delnice. Stroški in nadomestila, ki jih je mogoče direktno pripisati izdaji novih delnic oziroma opcij oziroma pridobitvi podjetja, se izkažejo kot zmanjšanje kapitala. Izkazujejo se neto, zmanjšani za davke.

Lastne delnice Družbe ali odvisnih družb, vključno s stroški, ki se nanašajo neposredno na njihovo pridobitev, zmanjšujejo kapital Skupine. Ob odtujitvi lastnih delnic se vsi dobički ali izgube poračunajo direktno v kapitalu.

Dividende na navadne in prednostne delnice se pripoznajo kot obveznost z dnem, ko njihovo izplačilo potrdi skupščina lastnikov Družbe. Predlog uprave o delitvi dividend za poslovno leto, za katerega so predstavljeni konsolidirani računovodski izkazi, je pojasnjen v nadaljevanju (Pojasnilo 30).

Zavarovalne in finančne pogodbe

Skupina sklepa pogodbe, ki prenašajo zavarovalno tveganje ali finančno tveganje ali oboje. Zavarovalne pogodbe so tiste pogodbe, ki prenašajo pomembno zavarovalno tveganje. Te pogodbe lahko prenašajo tudi finančno tveganje. Splošna usmeritev Skupine določa kot pomembno zavarovalno tveganje možnost izplačila zavarovalnine ob nastanku zavarovanega dogodka, ki vsaj za 10 % presega znesek izplačila, če do zavarovalnega dogodka ne bi prišlo.

Finančne pogodbe so pogodbe s finančnim tveganjem in brez pomembnega zavarovalnega tveganja.

Zavarovalne pogodbe klasičnih življenjskih zavarovanj in finančne pogodbe vsebujejo možnost diskrecijske udeležbe v pozitivnem rezultatu, ustvarjenem pri upravljanju sredstev, ki se nanašajo na navedene pogodbe (v nadaljevanju DPF). Možnost diskrecijske udeležbe je pogodbena pravica do dodatnih ugodnosti, kot je dopolnilo k zajamčenim ugodnostim, in sicer:

- takih, za katere je verjetno, da so pomemben delež v celotnih pogodbenih ugodnostih,
- takih, za katere znesek ali časovni okvir določi zavarovatelj, in
- takih, ki pogodbeno temeljijo na:
  - uspešnosti določene skupine pogodb ali določene vrste pogodb,
  - iztrženih in/ali neiztrženih naložbenih donosih v zvezi z določeno skupino sredstev v lasti izdajatelja; ali
  - poslovnem izidu podjetja, kritnega sklada ali druge osebe, ki izda pogodbo.

Zavarovalne pogodbe klasičnih življenjskih zavarovanj z DPF in finančne pogodbe z DPF vsebujejo dogovorjeno zavarovalno vsoto ali rento (izračunana je s predpostavko doseganja določene donosnosti na zbrana sredstva) in dodatno možnost udeležbe zavarovanca v dejansko realiziranem pozitivnem rezultatu Skupine na področju življenjskih ali rentnih zavarovanj ob koncu obračunskega leta oziroma iz naslova donosnosti sredstev, če so višji od vnaprej vračunanih. Osnova za določanje zneskov diskrecijske udeležbe zavarovancev in odstotek sta različna za posamezne zavarovalne produkte, opredeljene v zavarovalnih pogojih.

Zavarovalne in finančne pogodbe življenjskih zavarovanj so opredeljene kot pogodbe z DPF, ker je bila ob pripravi produkta uporabljena obrestna mera za izračun dogovorjene zavarovalne vsote oziroma rente nižja, kot pa so bila takratna pričakovanja glede na tržne obrestne mere. Že ob pripravi produkta so se pričakovale dodatne koristi zavarovancev, kar predstavlja diskrecijsko pravico do dodatnih ugodnosti.

2.1.11 Zavarovalne pogodbe

2.1.11.1 Pripoznavanje in merjenje

Zavarovalne pogodbe so glede na trajanje tveganja in glede določenosti zavarovalnih pogojev razvrščene v štiri glavne skupine:

- zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj,
- zavarovalne pogodbe zdravstvenih zavarovanj,
- zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF in
- zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje.

2.1.11.2 Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj

Sem spadajo nezgodna zavarovanja, zavarovanja kopenskih motornih vozil, požarna in druga škodna zavarovanja, odgovornostna zavarovanja, zavarovanja finančnih izgub, transportna zavarovanja, kreditna in kavcijska zavarovanja ter zavarovanja pomoči in stroškov postopka. Večinoma gre za kratkoročne zavarovalne pogodbe, izjema so kreditna zavarovanja.

Pri nezgodnih zavarovanjih se zavarovanci ob osnovnih zavarovanih nevarnostih, kot sta invalidnost in smrt, odločajo med zavarovalnimi kritji največkrat še za dnevno zavarovalnino zaradi nezgode, dnevno zavarovalnino v primeru bolnišničnega zdravljenja zaradi nezgode in dnevno zavarovalnino v primeru zdraviliškega zdravljenja zaradi nezgode. Poleg navedenih nevarnosti je mogoče skleniti zavarovanje tudi za primer smrti v prometni nesreči, povračila stroškov zdravljenja, pogrebnine v primeru smrti zavarovanca zaradi nezgode in nadomestila stroškov nastanitve spremljevalca pri zavarovanju šolske mladine.

Zavarovanje kopenskih motornih vozil krije materialno škodo (delna ali popolna izguba vrednosti vozila), ki bi nastala zaradi prometne nezgode, naravnih nesreč, tatvine, požara, zlonamernih dejanj in drugih zavarovanih nevarnosti.

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti spada v sklop obveznih zavarovanj v prometu, ki ga mora skleniti vsak lastnik motornega vozila pred začetkom uporabe vozila v prometu. To velja za vse vrste motornih vozil, za katera se mora izvesti registracija. Skupina na podlagi zavarovanja povrne oškodovancu škodo, ki je nastala zaradi uporabe ali posesti vozila, ki je povzročitelj škode. Zavarovanje omogoča kritje premoženjske (uničenje, poškodbe zaradi nezgode) in nepremoženjske škode (telesne poškodbe, zdravstvene težave ali smrt) in s tem zagotavlja zavarovancu premoženjsko varnost. Višina odškodnine je v obeh primerih omejena z zakonsko določeno minimalno zavarovalno vsoto.

S požarnimi zavarovanji se zavarujejo nepremičnine in premičnine pred nevarnostjo požara, strele, eksplozije, toče, viharja, udarca zavarovančevega motornega vozila in delovnega stroja, padca letala ter manifestacij in demonstracij. S posebnim dogovorom in dodatno premijo je mogoče premoženje zavarovati še pred dodatnimi nevarnostmi poplave, izliva vode, zemeljskega plazu, utrganja zemljišča, snežnega plazu, izteka tekočin ali plinov, samovžiga zalog in izliva žareče mase v industriji. Dodatno se lahko premoženje zavaruje še pred nevarnostjo potresa in pred vdorom meteornih vod. Zavarovanja se lahko sklepajo na novo ali na dejansko vrednost.

V okviru zavarovalne vrste drugo škodno zavarovanje so po višini premije najpomembnejše podvrste: stanovanjsko zavarovanje za zavarovanje stanovanjskih premičnin, strojelomno zavarovanje za zavarovanje strojev in njihovih delov, vlomsko zavarovanje za zavarovanje premičnin pred vlomom in ropom, gradbeno zavarovanje, zavarovanje računalnikov in stekla.

Splošno zavarovanje odgovornosti krije škodo zaradi civilno-pravnih zahtevkov, ki jih tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu zaradi nenadnega dogodka, ki povzroči poškodovanje oseb ali stvari. Najpomembnejši del te zavarovalne vrste je zavarovanje splošne odgovornosti, vključno z delodajalčevo odgovornostjo. Druge pomembnejše zavarovalne podvrste so še: špediterska, proizvajalčeva, projektantska, zdravniška odgovornost in odgovornost računovodskih servisov. V manjšem obsegu se tržijo preostale oblike zavarovanja poklicnih odgovornosti: odgovornost odvetnikov, zavarovalnih posrednikov, nepremičninskih posrednikov, geodetov, članov uprave in nadzornih svetov, odgovornost revizijskih družb in druga, zakonsko predpisana zavarovanja poklicne odgovornosti.

V zavarovalno vrsto zavarovanje finančnih izgub so med drugimi uvrščena zavarovanje obratovalnega zastoja zaradi požara, strojeloma in zavarovanje prireditev. Prvi dve se sklepata kot dodatni zavarovanji k požarnemu in strojelomnemu zavarovanju, zavarovanje prireditev pa se sklepa samostojno. Značilnost zavarovanja obratovalnega zastoja je, da se zavarujejo stalni stroški, ki jih zavarovanec ni mogel pokriti zaradi požara ali strojeloma. Po posebnem dogovoru se v zavarovanje lahko vključi tudi dobiček iz poslovanja, ki ga zavarovanec ni mogel doseči med obratovalnim zastojem. Zavarovanje prireditev krije škodo, ki jo utrpi organizator prireditve, če pride do odpovedi zaradi atmosferskih padavin, s posebnim dogovorom pa tudi, če do odpovedi pride zaradi naravne višje sile, višje sile administrativne narave, požara ali eksplozije.

Transportna zavarovanja obsegajo zavarovanje blaga v domačem in mednarodnem prometu, kasko zavarovanje plovil in letal, zavarovanje odgovornosti lastnika ali pooblaščenega uporabnika čolna ali pa letala, zavarovanje prevozniške odgovornosti v cestnem prometu, zavarovanje špediterske odgovornosti in zavarovanje pomorskih agentov. Ponudbo glede na želje in potrebe zavarovancev prilagodimo pri zavarovanju odgovornosti za škode na blagu po FIATA nakladnici, pripravimo in ponudimo pa tudi bolj specifična zavarovanja, kot so na primer zavarovanje odgovornosti popravljavcev vodnih plovil, upravljavcev marin in pristanišč ter zavarovanje rizika graditeljev plovil oziroma ladij.

Kreditna zavarovanja, ki jih trži Skupina, krijejo tveganje neplačila pogodbenih obveznosti iz kakršnega koli razloga in zajemajo zavarovanje potrošniških kreditov, zavarovanje kreditov za investicije v nepremičnine, limitov na transakcijskih računih ipd. Pri kavcijskih zavarovanjih lahko zavarovancem ponudimo garancijo za resnost ponudbe, za dobro izvedbo del, za odpravo napak v garancijski dobi, za plačilo carinske obveznosti, za nesolventnost turističnih organizacij, zavarovanje plačila blaga in storitev, povezanih z uporabo plačilne kartice, jamstva za TIR-zvezke itd.

Zavarovanja stroškov pomoči zagotavljajo strankam nujno potrebno pomoč bodisi v zvezi s prevoznim sredstvom pri okvarah ali prometnih nesrečah bodisi v zvezi s stanovanjem ali stanovanjsko hišo, kadar ni mogoče normalno bivanje zaradi nenadnih dogodkov, ali pa v zvezi s potovanjem, kadar je potrebna nujna pomoč. Pri zavarovanjih stroškov postopka je najpomembnejše zavarovanje pravne zaščite, ki strankam omogoča prevzem stroškov odvetnikov.

Za vse navedene pogodbe velja, da se premije obračunajo, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. Premije vsebujejo vse dodatke na premije, vključno z zastopniško provizijo, razen davka. Del premij iz veljavnih zavarovalnih pogodb, ki se nanaša na neiztekla kritja ob bilančnem dnevu, je prikazan kot prenosna premija in predstavlja obveznost Skupine. Kot prihodek se pripoznajo obračunane premije, zmanjšane za spremembo prenosne premije.

Zneski škod se pripoznajo ob nastanku škode kot ocenjena obveznost. Škode, ki so se zgodile in do bilančnega datuma še niso bile dokončno rešene, se pripoznajo kot obveznosti za škode v obliki škodne rezervacije. Škodna rezervacija za škodo, ki je že prijavljena do bilančnega datuma, se oblikuje na podlagi individualno ocenjenih škod. Škodna rezervacija za škode, ki so nastale, vendar do bilančnega datuma še niso bile prijavljene, se ocenijo s statističnimi analizami. Škodna rezervacija se poveča še za ocenjene stroške reševanja teh škod. Kot odhodek se pripoznajo obračunane odškodnine oziroma zavarovalnine, povečane za spremembo škodne rezervacije.

2.1.11.3 Zavarovalne pogodbe zdravstvenih zavarovanj

Skupina ponuja tri od štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, ki jih določa Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljevanju ZZVZZ), in sicer dopolnilno zdravstveno zavarovanje, dodatna zdravstvena zavarovanja in vzporedna zdravstvena zavarovanja.

Dopolnilno zdravstveno zavarovanje krije razliko med vrednostjo zdravstvenih storitev v skladu s 23. členom ZZVZZ in deležem te vrednosti, ki ga v skladu z istim členom krije obvezno zdravstveno zavarovanje, oziroma del te razlike, kadar se doplačilo nanaša na pravico do zdravil s seznama medsebojno zamenljivih zdravil in medicinsko-tehničnih pripomočkov.

Dodatna zdravstvena zavarovanja krijejo stroške zdravstvenih storitev, z njimi povezanih storitev in oskrbe z zdravili ter medicinsko-tehničnimi pripomočki in za izplačila denarnih prejemkov, ki niso sestavni del pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in niso niti dopolnilno niti nadomestna zdravstvena zavarovanja.

Vzporedna zdravstvena zavarovanja krijejo stroške zdravstvenih storitev in z njimi povezanih storitev ter oskrbe z zdravili in medicinsko-tehničnimi pripomočki, ki so sicer pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, a jih zavarovanci uveljavljajo po drugačnih postopkih in ob drugih pogojih, kot jih predpisuje obvezno zdravstveno zavarovanje.

Skupina sklepa dolgoročne zavarovalne pogodbe s principom mesečnih oziroma letnih premij.

Poleg navedenih zavarovanj Skupina ponuja tudi zdravstveno zavarovanje v tujini z asistenco CORIS, ki krije stroške zdravljenja in prevozov v nujnih primerih. Ta zavarovanja so kratkoročne narave.

Premije se obračunajo, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. Premije vsebujejo vse dodatke na premije, vključno z zastopniško provizijo, razen davka. Del premij iz veljavnih zavarovalnih pogodb, ki se ob bilančnem dnevu nanaša na neiztekla kritja, je prikazan kot prenosna premija. Kot prihodek se pripoznajo obračunane premije, zmanjšane za spremembo prenosne premije.

Zneski škod se pripoznajo ob nastanku škode kot ocenjena obveznost. Škode, ki so se zgodile in do bilančnega datuma še niso bile dokončno rešene, se pripoznajo kot obveznosti za škode v obliki škodne rezervacije. Škodna rezervacija za škode, že prijavljene do bilančnega datuma, se oblikuje na podlagi individualno ocenjenih škod. Škodna rezervacija za škode, ki so nastale, vendar do bilančnega datuma še niso bile prijavljene, se ocenijo s statističnimi analizami. Škodna rezervacija se poveča še za ocenjene stroške reševanja teh škod. Kot odhodek se pripoznajo obračunane odškodnine oziroma zavarovalnine, povečane za spremembo škodne rezervacije.

Zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, so po ZZVZZ vključene v izravnalno shemo, s katero se med njimi izravnavajo razlike v stroških zdravstvenih storitev, ki izhajajo iz različnih struktur zavarovancev posameznih zavarovalnic glede na starost in spol. Skupina kot zavarovalnica plačnica v izravnalno shemo te odhodke pripozna kot odhodke za škode.

2.1.11.4 Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in DPF

Te pogodbe zavarujejo dogodke, povezane z življenjem zavarovanca (na primer smrt ali doživetje), v daljšem časovnem obdobju. Premija se pripozna kot prihodek, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. Premije so prikazane pred odbitkom provizij.

Upravičenja se evidentirajo kot stroški ob nastanku.

Obveznosti za pričakovana bodoča pogodbena upravičenja so evidentirane ob pripoznanju premij. Za zavarovalne pogodbe dolgoročnih življenjskih zavarovanj z vključenimi jamstvi so obveznosti na datum vrednotenja oblikovane v višini sedanjih vrednosti ocenjenih bodočih obveznosti Skupine, zmanjšanih za sedanjo oceno bodočih premij, ki bodo vplačane na podlagi sklenjenih polic (prospektivna metoda). Obveznosti so izračunane za posamično zavarovalno pogodbo z uporabo Zillmerjeve metode. Po tej metodi višina na posamezni pogodbi ne presega 3,5 % zavarovalne vsote. Obveznosti so za vsako pogodbo večje ali enake nič.

Predpostavke za vrednotenje obveznosti upoštevajo tudi dodatek za tveganje.

V obveznostih so vključene tudi obveznosti iz naslova delitve presežka življenjskim zavarovancem. V skladu z zavarovalnimi pogoji je vsaka veljavna pogodba mešanega in rentnega zavarovanja, ki je ob koncu poslovnega leta veljala najmanj 24 mesecev, udeležena pri delitvi presežkov.

Presežek se pripiše ob koncu zavarovalnega leta kot enkratna premija za dodatno zavarovalno vsoto pri mešanih življenjskih zavarovanjih. Dodatna zavarovalna vsota se izplača v primeru smrti ali doživetja. Pri rentnih zavarovanjih pripis presežka v času odložitve pokojnine povečuje dogovorjeni znesek rente. Presežek se lahko deli iz naslova višjih donosov naložb, podumrljivosti (nadumrljivosti pri rentah) oziroma nižjih stroškov od vračunanih.

Delitev presežka iz naslova življenjskih zavarovanj je v skladu z zavarovalnimi pogoji v pristojnosti uprave, ki vsako leto s sklepom določi višino udeležbe v presežku in ni določena v notranjih aktih družbe.

Pri zavarovalnih pogodbah z enkratnim plačilom premije oziroma kadar je obdobje plačevanja premij krajše od obdobja, v katerem nastanejo upravičenja iz zavarovalne pogodbe, je presežek premij, ki so zapadle v plačilo, odložen in pripoznan kot prihodek v skladu z zapadanjem upravičenj iz zavarovalne pogodbe, se pravi, v skladu s pričakovanimi prihodnjimi upravičenji. Odloženi prihodek se na bilančni dan pripozna kot obveznost. Pri življenjskih zavarovanjih (razen pri dodatnih nezgodnih zavarovanjih) se ta del pripozna v okviru obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Pri dodatnih nezgodnih zavarovanjih se ta del izkaže kot obveznost za prenosno premijo. Obveznost je oblikovana po metodi pro rata za vse zavarovalne pogodbe, ki nimajo mesečnega načina plačevanja, in se izračunava za vsako zavarovalno pogodbo posebej.

Skupina je v okviru preostalih obveznosti iz zavarovalnih pogodb izkazala obveznosti za neiztekle rizike za zavarovalne produkte dodatnega nezgodnega zavarovanja, pri katerih ni bila zaračunana zadostna višina premije za kritje rizika in stroškov.

Skupina nima pozavarovalne pogodbe, s katero bi pozavarovala del obveznosti iz naslova takih pogodb, zato pozavarovalni del obveznosti na dan 31. 12. 2008 ni izkazan.

Obveznosti so preračunane na bilančni dan z uporabo predpostavk, veljavnih v času sklepanja, oziroma v nekaterih primerih predpostavk, ki jih je Skupina sprejela v času trajanja zavarovanja. Predpostavke dodatno upoštevajo tudi dodatek za nepredvidena odstopanja.

Obveznosti iz naslova prijavljenih in neprijavljenih škod predstavljajo ocenjene zneske za:
- prijavljene, vendar do bilančnega dne še neizplačane škode,
- nastale, vendar do bilančnega dne še neprijavljene škode (IBNR),
- nastale, vendar do bilančnega dne še ne v celoti prijavljene škode (IBNER),
- ocenjene cenilne stroške za reševanje teh škod.

Obveznosti za prijavljene škodne primere, ki na bilančni dan še niso rešeni, se oblikujejo na osnovi popisa. Obveznosti za škode, ki še niso prijavljene in so nastale pred bilančnim dnem, se za nezgodna zavarovanja oblikujejo z uporabo statistične metode, pri drugih življenjskih zavarovanjih pa se uporablja metoda trenda.

V obveznostih so vračunani tudi cenilni stroški v pavšalni višini 2,5 % obveznosti. Diskontiranje obveznosti iz naslova škod se ne uporablja. V skladu s pozavarovalno pogodbo Skupina izkazuje pozavarovalni del obveznosti iz naslova škod.

2.1.11.5 Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov

Pogodbe zavarujejo dogodke, povezane z življenjem zavarovanca (na primer smrt in doživetje), in sicer v daljšem časovnem obdobju. Zavarovalna pogodba, vezana na enote investicijskih skladov, je pogodba z vgrajenim finančnim instrumentom vezave pogodbenih plačil na enote zunanjega ali notranjega investicijskega sklada, ki ga izbere zavarovalec. V skladu z računovodskim standardom finančnega dela pogodbe ni treba ločiti od zavarovalnega in računovoditi ločeno. Obveznosti iz takih pogodb se pripoznavajo po pošteni vrednosti.

Premija se pripozna kot prihodek, ko nastane zavarovalčeva obveznost plačila. V obveznostih iz naslova dolgoročnih zavarovalnih pogodb, vezanih na enote investicijskih skladov, so izkazane obveznosti, ki jih ima Skupina do svojih zavarovalcev v skladu s posamezno zavarovalno pogodbo in produktom.

Obveznosti so povečane za premije in zmanjšane za stroške. Poleg tega so v višini obveznosti upoštevane spremembe v vrednosti enote premoženja ter so zmanjšane za upravljavske stroške in riziko premijo. Pri odkupu se obveznosti zmanjšajo, odkupna vrednost pa je enaka obveznostim Skupine, zmanjšanim za izstopne stroške, ki se obračunajo pri odkupu oziroma ob prekinitvi zavarovanja.

Predpostavljeno je, da so v posameznem časovnem obdobju obračunane tvegane premije glede na pričakovano smrtnost populacije zadostne za kritje škodnih zahtevkov iz upravičenj v primeru smrti, ki presegajo vrednosti enot na posameznih osebnih računih zavarovalcev. Iz naslova teh zahtevkov torej niso evidentirane dodatne obveznosti. Riziko premija se za posamezno zavarovalno pogodbo mesečno obračunava od vrednosti premoženja.

Za posamezno pogodbo dolgoročnega življenjskega zavarovanja, vezanega na enote investicijskih skladov, je stanje obveznosti na bilančni dan enako vsoti vrednosti enot na bilančni dan, neovrednotene čiste plačane premije, popravljenih terjatev in dodatnih obveznosti. Stanje obveznosti vsebuje tudi popravljeno terjatev, ker so računovodski izkazi izdelani na osnovi fakturirane premije.

V Skupini se stroški razmejujejo za tiste stroške, ki so povezani z akontiranjem provizije – to pomeni, kadar je dinamika izplačila provizije različna od dinamike vkalkuliranih stroškov pridobivanja zavarovanj. Razmejevanje stroškov zastopniških provizij se uporablja le za življenjska zavarovanja, pri katerih se za izračun obveznosti ne uporablja Zillmerjev postopek. Prav tako se ne uporablja, kadar je dinamika izplačila provizije usklajena z dinamiko vkalkuliranih stroškov pridobivanja zavarovanj.

2.1.11.6 Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj (DAC)

Provizije in drugi stroški pridobivanja zavarovalnih pogodb, vezanih na enote investicijskih skladov, ki se nanašajo na pridobivanje novih pogodb ali na obnavljanje obstoječih pogodb, so odloženi in se razmejujejo v obdobju, ko stroški bremenijo zavarovance. Vsi drugi stroški se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, ko nastanejo. Stroški pridobivanja neživljenjskih zavarovanj v določenem deležu znižujejo rezervacije za prenosne premije. Stroški pridobivanja življenjskih zavarovanj z DPF in finančnih pogodb z DPF se odštejejo od matematičnih rezervacij.

2.1.11.7 Test ustreznosti obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb

Na bilančni dan se izvajajo testi ustreznosti pogodbenih obveznosti. Skupina oceni, ali so njene pripoznane zavarovalne obveznosti ustrezne in pri tem uporablja trenutne ocene prihodnjih pogodbenih denarnih tokov iz zavarovalnih pogodb, cenilnih stroškov in stroškov administriranja, prav tako pa tudi finančnih prihodkov iz naslova naložb, ki pokrivajo te obveznosti. Če taka ocena pokaže, da knjigovodska vrednost zavarovalnih obveznosti ni ustrezna z vidika ocenjenih prihodnjih finančnih tokov, se celoten primanjkljaj pripozna v poslovnem izidu.

Test ustreznosti oblikovanih obveznosti se izvaja na pripoznanih kosmatih obveznostih. Povezana pozavarovalna sredstva se obravnavajo posebej. Pri izvajanju testa ustreznosti obveznosti Skupina med obveznostmi upošteva le tiste obveznosti, ki izvirajo iz pogodb, ki so po standardu razvrščene v kategorijo zavarovalnih pogodb. Med te obveznosti spadajo obveznosti za prenosno premijo, obveznosti iz zavarovalnih pogodb, odloženi stroški zastopniških provizij, obveznosti iz naslova škod in druge obveznosti.

Če je test ustreznosti obveznosti pokazal primanjkljaj obveznosti, se za ugotavljanje obveznosti teh zavarovalnih pogodb v prihodnjih obdobjih uporabljajo predpostavke iz testa, ki je pokazal prenizko izkazovanje obveznosti.

2.1.11.8 Pozavarovalne pogodbe

Pogodbe, ki jih je Skupina sklenila s pozavarovatelji in po katerih je Skupini povrnjena odškodnina na eni ali več pogodbah, ki jih izda Skupina in ki ustrezajo kriterijem zavarovalnih pogodb, se uvrščajo med pozavarovalne pogodbe.

Upravičenja, ki pripadajo Skupini na podlagi pozavarovalnih pogodb, se pripoznajo kot pozavarovalna sredstva. Ta sredstva so sestavljena iz kratkoročnih pozavarovalnih obračunov in tudi nekratkoročnih terjatev, ki so odvisne od pričakovanih škod in upravičenj, izhajajočih iz povezanih pozavarovalnih pogodb. Zneski, ki jih dolgujejo pozavarovatelji in ki se od njih terjajo, so merjeni skladno z zneski, povezanimi s pozavarovalnimi pogodbami in določili posamezne pozavarovalne pogodbe. Pozavarovalne obveznosti so predvsem premije na podlagi pozavarovalnih pogodb in so pripoznane kot odhodek ob zapadlosti.

Skupina redno preverja morebitne oslabitve pozavarovalnih sredstev. Če obstajajo objektivni dokazi, da je treba pozavarovalno sredstvo oslabiti, se zmanjša knjigovodska vrednost pozavarovalnega sredstva in pripozna izguba iz naslova oslabitve v poslovnem izidu.

2.1.11.9 Terjatve in obveznosti, povezane z zavarovalnimi pogodbami

Terjatve in obveznosti se pripoznajo ob zapadlosti in vključujejo odprte postavke do agentov, posrednikov in zavarovalcev.

Če obstajajo objektivni dokazi, da je treba terjatve oslabiti, se zmanjša knjigovodska vrednost terjatev in pripozna izguba iz naslova oslabitve v poslovnem izidu.

2.1.11.10 Regresni zahtevki in sredstva, pridobljena pri poravnavi škod

Nekatere zavarovalne pogodbe dovoljujejo Skupini prodajo (navadno poškodovane) lastnine, pridobljene s poravnavo škodnega zahtevka. Skupina ima prav tako lahko pravico do regresiranja tretjih oseb za plačilo dela ali vseh stroškov.

Ocene vrednosti sredstev, pridobljenih pri poravnavi škod, se upoštevajo kot odbitek pri vrednotenju zavarovalnih obveznosti za škode. Pridobljena sredstva so pripoznana med drugimi sredstvi, ko je obveznost poravnana. Odbitek je znesek, ki ga je mogoče v skladu z razumnimi pričakovanji iztržiti ob odtujitvi premoženja.

Tudi regresni zahtevki so vključeni kot odbitek pri vrednotenju zavarovalnih obveznosti za škode in so pripoznani med drugimi sredstvi, ko je obveznost poravnana. Odbitek je ocena zneska, ki ga je mogoče izterjati v postopku do tretje osebe.

2.1.12 Finančne pogodbe

Finančne pogodbe so tiste, ki nosijo finančno tveganje brez pomembnega zavarovalnega tveganja.
Vse finančne pogodbe Skupine so dolgoročne in vsebujejo možnost diskrecijske udeležbe, kar pomeni, da dajejo imetnikom pogodbe pravico do udeležbe v pozitivnem rezultatu oziroma do udeležbe v ustvarjenem presežku nad zajamčenim donosom pri upravljanju sredstev, ki se nanašajo na finančne pogodbe. Pripis ustvarjenega presežka je diskrecijska pravica poslovodstva.

V to skupino Skupina razvršča prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje po pokojninskem načrtu PN-A01 in rentne pogodbe z določenimi obdobji vplačil in izplačil z nespremenljivo (tehnično) obrestno mero.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje temelji na Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Namenjeno je varčevanju za pridobitev dodatne pokojnine. Pokojninski temelj je kolektivni pokojninski načrt, v katerega se podjetje, ki želi

poskrbeti za svoje zaposlene, lahko vključi z vsaj 51 % vseh zaposlenih. Z zavarovanjem se zaposlenim nalagajo sredstva na osebne pokojninske račune. Vplačana sredstva se obrestujejo z zajamčeno donosnostjo, ki znaša najmanj 60 % obrestne mere na dolgoročne državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Na podlagi zbranih sredstev se bo izračunala dodatna pokojnina ob odhodu zavarovane osebe v pokoj. Vsaka polica je v obdobju varčevanja premij udeležena v delitvi presežka iz naslova višjih donosov sredstev kritnega sklada od zajamčenega donosa. Ustvarjeni presežek se razdeli med zavarovane osebe v obliki rednih in končnih bonusov, kot določajo zavarovalni pogoji. Višino rednega bonusa določi vsako leto uprava glede na tržno vrednost premoženja kritnega sklada.

Rentno zavarovanje za določen čas je predvsem oblika varčevanja, ki prinaša vir dohodka za določeno obdobje, zavarovana oseba pa sama določi dobo varčevanja in dobo izplačevanja rente. Skupina jamči izplačilo dogovorjenih rent, ki se lahko v času trajanja pogodbe povečajo na račun udeležbe zavarovanca v pozitivnem rezultatu zavarovalne vrste (kot pri zavarovalnih pogodbah življenjskih zavarovanj z DPF).

Premije, škode in rezervacije iz naslova finančnih pogodb z DPF se pripoznavajo enako kot za življenjska zavarovanja z DPF.

Skupina na koncu poslovnega leta uporablja ocenjeni poslovni izid, s katerim določi višino dodatnega donosa, do katerega so upravičeni imetniki pogodb z DPF. Za presežek donosa se povečajo obveznost iz finančnih oziroma zavarovalnih pogodb z DPF. Na podlagi pripisa donosa, ki ga potrdi uprava, se donos pripiše posamezni pogodbi in je pripoznanan kot zajamčeni delež.

Obveznost in prihodki iz finančnih pogodb se izračunavajo in v računovodskih evidencah pripoznavajo tako kot pri mešanih življenjskih zavarovanjih s komponento DPF.

Pri nižji obveznosti od skupne odplačne vrednosti zajamčenega donosa in odkupne vrednosti opcije, ki je določena v pogodbi, se primanjkljaj pripozna v izkazu poslovnega izida.

Prenosna premija in škodne rezervacije se izračunavajo enako kot pri zavarovalnih pogodbah življenjskih zavarovanj z DPF.

Matematične rezervacije rentnih pogodb za določen čas se izračunavajo na osnovi prospektivne neto Zillmerjeve metode. Oblikuje se v višini sedanje vrednosti ocenjenih bodočih izplačil dogovorjenih rent (s pripisanimi presežki), vključno s stroški izplačevanja rente, zmanjšanimi za sedanjo vrednost bodočih tehničnih premij, ki bodo vplačane na podlagi teh pogodb.

Matematične rezervacije za pokojninska zavarovanja se izračunajo kot produkt vrednosti kritne enote in števila kritnih enot na dan obračuna. Izračun je narejen po vsaki polici. S tem je pokrita obveznost do zavarovancev. Poleg tega oblikuje Skupina še dodatno obveznost za presežene donose nad zajamčenim donosom (za pripis rednega in končnega bonusa).

Finančne obveznosti

Družba med finančnimi obveznostmi izkazuje prejeta posojila in obveznosti iz naslova izdanih obveznic, ki so na začetku izkazana po pošteni vrednosti, brez vključenih stroškov odobritve. Po začetnem merjenju se izkazujejo po odplačni vrednosti, vsa razlika med prvotno pripoznano vrednostjo posojila in plačanim zneskom pa se pripozna v izkazu poslovnega izida v obdobju nastanka z uporabo metode efektivne obrestne mere.

Prejeta posojila se izkazujejo kot kratkoročna, razen če ima Skupina brezpogojno pravico poravnati obveznosti v dobi, daljši od 12 mesecev od dne izdelave bilance stanja.

Če Skupina odkupi svoj lastni dolg, se njegovo pripoznanje odpravi, razlika med knjigovodsko vrednostjo obveznosti in prejetim nadomestilom pa se vključi med finančne prihodke.

Izvedeni finančni instrumenti in računovodsko obračunavanje varovanj pred tveganji

Izvedeni finančni instrumenti, vključno s terminskimi posli in terminskimi pogodbami, zamenjavami in opcijami, so v bilanci stanja začetno pripoznani po pošteni vrednosti. Izvedeni finančni instrumenti se vrednotijo po pošteni vrednosti, ki se ustrezno določi na osnovi objavljene tržne cene, modela diskontiranih denarnih tokov ali z uporabo cenovnih modelov. Poštene vrednosti so v bilanci stanja izkazane med sredstvi pri pozitivnem vrednotenju oziroma obveznostmi pri negativnem vrednotenju.

Način pripoznavanja dobičkov in izgub iz sprememb poštenih vrednosti je odvisen od tega, ali je izvedeni finančni instrument računovodsko obravnavan kot instrument za varovanje pred tveganjem, in od vrste varovanja. Skupina uporablja izvedene finančne instrumente za varovanje prihodnjih denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati posameznim pripoznanim sredstvom, obveznostim ali zelo verjetnim predvidenim poslom.

Računovodsko obračunavanje varovanj pred tveganji se uporablja, kadar so izpolnjeni nekateri pogoji.

Ob uvedbi varovanja pred tveganjem Skupina izdela formalni dokument, v katerem opiše razmerje med varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem, namen upravljanja tveganja, metodologijo vrednotenja in strategijo varovanja. Prav tako dokumentira tudi oceno uspešnosti instrumentov za varovanje pred tveganjem pri njihovem srečevanju z izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti varovane postavke ali varovanih denarnih tokov posla, ki se pripisujejo varovanju pred tveganjem. Skupina oceni uspešnost varovanja ob sklenitvi posla in nato v dobi trajanja varovalnega razmerja.

Varovanje denarnih tokov pred tveganjem
Del dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, se pripozna neposredno v kapitalu. Neuspešni del dobička ali izgube se pripozna v izkazu poslovnega izida, v okviru postavke čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, namenjenih trgovanju.

Zneski, pripoznani neposredno v kapitalu, so preneseni v poslovni izid v tistih obdobjih, v katerih varovanje predvidenega posla vpliva na poslovni izid.

Kadar instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati, se proda, ali kadar varovanje pred tveganjem ne izpolnjuje več pogojev za računovodsko obračunavanje varovanj pred tveganji, ostane nabrani dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem posebej pripoznan neposredno v kapitalu, dokler ni v izkazu poslovnega izida pripoznan napovedani posel. Če se ne pričakuje več, da bo prišlo do predvidenega posla, se z njim povezani nabrani dobiček ali izguba, ki je bil(-a) pripoznan(-a) neposredno v kapitalu, takoj prenese v izkaz poslovnega izida.

Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti so prvotno pripoznane po pošteni vrednosti, pozneje pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere.

Davek od dohodka

2.1.13 Tekoči davek

V Skupini so davki obračunani v skladu z določbami ustrezne zakonodaje, ki veljajo za posamezno državo, v katerih so odvisne družbe Skupine. V Sloveniji se davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2008 obračunava po 22% stopnji, leta 2009 po 21 % in od leta 2010 po 20 % stopnji.

2.1.14 Odloženi davek

Odloženi davek je namenjen pokrivanju začasne razlike, ki nastane med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti do virov sredstev in davčno vrednostjo po metodi obveznosti po bilanci stanja. So bodisi obdavčljive začasne razlike ali odbitne začasne razlike. Če posel ni poslovna združitev in ne vpliva niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček, Skupina ne pripozna iz tega izhajajočih odloženih obveznosti ali terjatev za davek niti pri začetnem pripoznanju niti pozneje.

Terjatve za odloženi davek so zneski davka iz dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih glede na odbitne začasne razlike, prenos neizrabljenih davčnih izgub v naslednja obdobja in prenos neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja. Obveznosti za odloženi davek so zneski davka, ki ga bo treba poravnati v prihodnjih obdobjih glede na obdavčljive začasne razlike. Odložene obveznosti za davek so pripoznane v celoti. Odložene terjatve in obveznosti za davek se ne diskontirajo in se pobotajo, če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti in imajo podjetja v Skupini zakonsko izterljivo pravico pobotati odmerjene terjatve in obveznosti za davek.

Terjatve za odloženi davek za začasne razlike so pripoznane, če je verjetno, da bodo začasne razlike odpravljene v predvidljivi prihodnosti in bo na razpolago obdavčljivi dobiček, tako da bo mogoče izrabiti obdavčljive razlike.

Učinki pripoznavanja terjatev ali obveznosti za odloženi davek se pripoznavajo kot prihodek ali odhodek v izkazu poslovnega izida Skupine, razen kadar se davek pojavi iz poslovnega dogodka, ki se je pripoznal direktno v kapitalu ali iz poslovne združitve.

Odloženi davek je obračunan na začasne razlike, ki izvirajo iz naložb v odvisne in pridružene družbe, razen če ima Skupina odločujoč vpliv na odpravo začasnih razlik in je verjetno, da se začasne razlike ne bodo kmalu odpravile.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade – drugi dolgoročni zaslužki zaposlencev

V Skupini so družbe v skladu z zakonodajo države, kolektivnimi pogodbami in internimi akti zavezane k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi. Po slovenski zakonodaji se zaposlenci upokojijo po 40 letih delovne dobe, in če izpolnjujejo določene pogoje, so upravičeni do izplačil v enkratnem znesku. Zaposlenci so prav tako upravičeni do dodatnega izplačila za vsakih deset let delovne dobe v Skupini.

Skupina pripoznava celotne aktuarske dobičke in izgube v izkazu poslovnega izida ob nastanku. Bodoče obveznosti so izračunane na podlagi aktuarskega izračuna. Glavne predpostavke, vključene v izračun rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, so:

- diskontna stopnja 4,5 %,
- pričakovana rast plač v družbi in pričakovana rast plač zaradi napredovanj – 4,5 %,
- ocenjena stopnja fluktuacije glede na pretekle podatke – povprečna stopnja 4 %.

Prihodki

Prihodki vključujejo pošteno vrednost prejetih nadomestil ali terjatev za prodajo blaga, proizvodov in storitev v normalnih rednih pogojih poslovanja Skupine. Izkazani so po neto vrednosti, zmanjšani za davek na dodano vrednost, vračila, popuste in rabate, in po izvzetju medsebojnih poslov v Skupini. Skupina pripozna prihodke, ko je njihove vrednosti mogoče zanesljivo izmeriti, kadar je verjetno, da bodo gospodarske koristi pritekale v Skupino, in kadar so za vsako od spodnjih aktivnosti izpolnjeni nekateri specifični pogoji. Znesek prihodkov se ne šteje za zanesljivo izmerjen, dokler niso odstranjene vse nejasnosti glede prodaje. Ocene Skupine temeljijo na zgodovinskih dejstvih, pri čemer se upoštevajo vrsta stranke, vrsta transakcije in posebnosti vsake pogodbe.

Prihodki so pripoznani, kot sledi:

(a) Prihodki od prodaje blaga in proizvodov
Prihodki od prodaje blaga in proizvodov so pripoznani, ko je blago oziroma proizvod dobavljen kupcu, koga je ta prevzel in ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

(b) Prihodki od storitev
Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo v obračunskem obdobju, v katerem je storitev delno ali v celoti opravljena. Od vrste storitve pa je odvisno, ali se za določitev dokončanosti posla upoštevajo pregledi opravljenega dela, opravljene storitve do določenega dneva kot odstotek skupnih storitev, ki naj bi bile opravljene, ali pa so storitve v obračunskem obdobju pripoznane glede na delež stroškov, ki so do določenega dne nastali v ocenjenih celotnih stroških posla.

(c) Prihodki in odhodki od obresti
Obrestni prihodki in odhodki, ki se nanašajo na obrestovane finančne instrumente, razen za tiste, ki so razporejeni v skupino za trgovanje in skupino pripoznanih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, so pripoznani v izkazu poslovnega izida kot „obrestni prihodki“ in „obrestni odhodki“ z uporabo efektivne obrestne mere.

Metoda efektivne obrestne mere je metoda, s katero se izračuna odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti, in metoda razporejanja obrestnih prihodkov ali odhodkov prek določenega obdobja. Efektivna obrestna mera je mera, ki natančno diskontira prihodnje denarne tokove v celotni dobi finančnega instrumenta na njegovo čisto knjigovodsko vrednost. Pri izračunu efektivne obrestne mere Skupina upošteva vsa pogodbena določila finančnega instrumenta (na primer opcija predplačil), ne upošteva pa prihodnjih izgub. Izračun upošteva tudi vsa nadomestila, ki so predmet plačil med pogodbenimi partnerji in so sestavni del efektivne obrestne mere, transakcijske stroške in vse druge premije in diskonte.

Po izvedeni oslabitvi finančnega instrumenta se obrestni prihodki instrumenta pripoznajo z uporabo obrestne mere, ki je bila upoštevana pri izračunu diskontirane vrednosti prihodnjih denarnih tokov za namene merjenja izgube iz oslabitve.

(d) Prihodki od dividend
Prihodki od dividend se v Skupini pripoznajo, ko družbe pridobijo pravico do izplačila.

(e) Prihodki od zavarovalnih premij
Prihodki od zavarovalnih premij so čisti prihodki od zavarovalnih premij, ki so izračunani iz obračunanih kosmatih zavarovalnih premij v obračunskem obdobju, zmanjšanih za pozavarovalni del premij in popravljenih za spremembo čiste prenosne premije.

Prihodki od zavarovalnih pogodb se pripoznajo, kot sledi:
- prihodki pri enkratnih premijah se pripoznajo, ko zavarovalne police stopijo v veljavo in je vzpostavljena terjatev,
- prihodki pri dolgoročnih zavarovalnih pogodbah, kjer se premija plačuje obročno (mesečno, kvartalno, letno), se pripoznajo ob nastanku posamezne terjatve.

Skupina ima v premiji obračunane opravnine (za sklepalne, upravljavske in inkaso stroške), ki jih obračuna zavarovancem in predstavljajo prihodek v obdobju, ko so poravnane. Če je obdobje daljše od enega leta, se del pripozna kot obveznost in se prenaša na prihodke v obdobju veljavnosti police.

3. Računovodske ocene in presoje

Računovodske ocene in presoje pri uporabi računovodskih usmeritev

Skupina izdeluje ocene in predpostavke, ki vplivajo na poročane zneske sredstev in obveznosti v naslednjem finančnem letu. Ocene in presoje se kontinuirano preverjajo in temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, vključno s pričakovanji prihodnjih dogodkov, ki se v danih okoliščinah zdijo smiselna.

3.1.1 Prevrednotenje dobrega imena (goodwill) zaradi oslabitve

Skupina v skladu z računovodsko usmeritvijo, opisano v Pojasnilu 2.7, letno preverja, ali je dobro ime morebiti potrebno oslabiti. Nadomestljivi zneski enot, ki ustvarjajo denar, so bili določeni na podlagi izračuna vrednosti v uporabi. Ti izračuni zahtevajo uporabo ocen.

3.1.2 Maksimalne obveznosti, ki izhajajo iz škod po zavarovalnih pogodbah

Ocena maksimalne obveznosti, ki izhaja iz škod po zavarovalnih pogodbah, je najbolj kritična računovodska ocena v Skupini. Obstaja več virov negotovosti, ki jih je treba upoštevati pri oceni obveznosti, ki jih bo morala Skupina poravnati zaradi nastalih škod. Na bilančni dan se zaradi zagotavljanja ustreznosti izkazanih pogodbenih obveznosti opravljajo testi ustreznosti obveznosti. Pri izvedbi teh testov se uporabljajo trenutno najboljše ocene prihodnjih pogodbenih denarnih tokov, cenilnih, administrativnih stroškov in finančnih prihodkov od naložb, ki izvirajo iz sredstev, ki pokrivajo te obveznosti. Ugotovljeni odmiki z vzpostavitvijo rezervacij za izgube, izhajajoče iz testov ustreznosti obveznosti, vplivajo na dobiček ali izgubo.

Skupina izvaja test ustreznosti oblikovanih obveznosti iz zavarovalnih pogodb na zadnji dan obračunskega obdobja. Z izvedbo testa Skupina ugotovi, ali so njene pripoznane zavarovalne obveznosti ustrezne. V okviru testa rezervacij so bile upoštevane vse obveznosti, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb, in razmejeni stroški provizij. Pri tem uporablja trenutne ocene prihodnjih finančnih tokov iz zavarovalnih pogodb.
Če test ustreznosti pokaže primanjkljaj glede na višino oblikovanih obveznosti, Skupina pripozna primanjkljaj kot povečano obveznost v poslovnem izidu.
Skupina izvaja test ločeno za življenjska in premoženjska zavarovanja.

Test ustreznosti obveznosti življenjskih zavarovanj
Test se izvaja po vsaki pogodbi, ki je bila veljavna na zadnji dan obračunskega obdobja, rezultat pa se prikaže skupaj za skupine zavarovalnih pogodb.

Generirajo se pričakovani denarni tokovi za:
- premije (življenjskega zavarovanja in dodatne nezgode),
- izplačila škod (smrti, doživetja, rente, odkupi, nezgodne škode),
- stroške (preostala izplačila provizij, administrativni stroški, stroški škod),
- prihodke od naložb.

Za posamezne bodoče denarne tokove so se upoštevali:

- določila na posameznih policah (višina premije, dinamika plačevanja premije, višina zavarovalne vsote za smrt in doživetje, višina rent),
- tehnične osnove pripadajočih produktov (tablice smrtnosti, obrestna mera, stroški sklepalne provizije, preostali administrativni stroški),
- predpostavke (nivo realizirane smrtnosti pri življenjskih policah, smrtnost za rentna zavarovanja, stopnje odkupov, donosnost v prihodnosti, nivo realiziranih administrativnih stroškov, bodoča inflacija, škodni rezultat nezgodnih zavarovanj, stopnja donosnosti ...) Predpostavke so posebej obrazložene.

Denarni tokovi posameznih let (razvoj do 80 let) se diskontirajo na zadnji dan obračunskega obdobja.

Ekonomske in operativne predpostavke

1. Diskontna stopnja (risk discount rate)
Za izračun sedanje vrednosti pričakovanih denarnih tokov se upoštevajo diskontne stopnje, ki jih prikazuje krivulja AAA-rated euro area central government bonds z dne 2. 1. 2009.

2. Stopnja donosnosti naložb (investment return)
Za življenjska in rentna zavarovanja se je v testu LAT upoštevala predpostavka za donosnost naložb v višini od 2,5 do 5 % do leta 2003 in 5 % za nadaljnja leta. Za produkte zavarovanj z naložbenim tveganjem pa se je upoštevala enaka dinamika donosnosti naložb, samo za en odstotek višja.

3. Inflacija
Pričakovane stopnje inflacije so bile upoštevane pri oceni pričakovanih stroškov.

Leto	Letna stopnja
2009	3,00%
2010	2,66%
2011	2,33%
≥ 2012	2,00%

4. Stroški
Stroški poslovanja (administracija, upravljanje, stroški izplačevanja škod ...) so se izračunali na osnovi predvidenih stroškov iz tehničnih osnov produkta, pomnoženi s faktorjem, ki predstavlja oceno pričakovanih realiziranih stroškov glede na vkalkulirane stroške v produktih, ob predpostavki, da je polovica stroškov takega značaja, da niso podrejeni inflaciji. Drugi stroški se povečujejo s stopnjami inflacije iz zgornje tabele.

5. Smrtnost
Za življenjska zavarovanja se je upoštevalo 55 % smrtnosti iz tablic, ki so bile uporabljene kot tehnične osnove produkta (lastna izkušnja, pridobljena z analizo umrljivosti zavarovancev Skupine v preteklih 10 letih). Na osnovi te predpostavke predvidevamo manjše število smrti in s tem manjše zneske izplačil v primeru smrti, kot bi se realizirali v primeru smrtnosti po tehničnih osnovah.
Za rentna zavarovanja so se namesto tablic smrtnosti iz tehničnih osnov upoštevale avstrijske rentne tablice iz leta 1996 (gre za previdnejšo oceno, ki predvideva nižjo smrtnost in daljšo življenjsko dobo, kar se tudi opaža v slovenski populaciji).

6. Stopnje odkupov
Na osnovi analize odkupov življenjskih zavarovanj in zavarovanj z naložbenim tveganjem so se upoštevale naslednje stopnje odkupov:

Leto po sklenitvi	Stopnja odkupov	
	Življenjska zavarovanja	Unit Link
0	17,00%	10,00%
1	6,00%	5,00%
≥ 2	3,00%	3,00%

7. Škode dodatne nezgode
Na osnovi izkušnje so bodoče škode dodatnega nezgodnega zavarovanja ocenjene v višini 40 % premije dodatne nezgode.

Rezultat testa ustreznosti za poslovno leto 2008
LAT test je pokazal ustreznost oblikovanih rezervacij na dan 31.12.2008 za vse kritne sklade. Obveznosti, izračunane v LAT-testu najboljše ocene (best estimate) na dan 31.12.2008 so nižje kot obveznosti, ki jih je skupina izračunala po navedeni metodologiji in jih pripoznala v izkazih poslovanja.

Življenjska zavarovanja
Pri življenjskih zavarovanjih z garancijo in DPF, se pri nobeni izmed gornjih občutljivosti obveznosti ne povečajo toliko, da bi to pomenilo, da mora zavarovalnica na dan 31.12.2008 povečati izkazane obveznosti. Iz zgornjih rezultatov je razvidno, da so obveznosti najbolj občutljive na spremembo obrestne mere. Vendar pa je treba poudariti, da je sprememba obrestne mere za 1% pri izračunu občutljivosti relativno velika.
Pri življenjskih zavarovanjih z naložbenim tveganjem je test ustreznosti pokazal, da bodo bodoče obveznosti pokrite iz izkazanih obveznosti ter bodočih vkalkuliranih stroškov in premije. To pomeni, da dodatnih obveznosti poleg izkazanih ni potrebno izkazovati. Enako velja tudi za vse narejene občutljivostne teste.

Premoženjska in zdravstvena zavarovanja
Skupina je izvedla test ustreznosti oblikovanih prenosnih premij za premoženjska in zdravstvena zavarovanja. Škodne rezervacije in rezervacije za bonuse, popuste in storno se računajo na podlagi trenutnih ocen, zato se šteje, da so oblikovane v ustrezni višini.
Test ustreznosti je torej omejen na neiztekli del obstoječih zavarovalnih pogodb. Obravnava se razlika med pričakovanimi škodami in stroški za preostali neiztekli del pogodb, ki so bile veljavne na bilančni datum in zneskom oblikovane prenosne premije.
Pri zavarovalnih vrstah, kjer se ugotovi nezadostno višino prenosne premije glede na pričakovano škodno dogajanje, zavarovalnica oblikuje dodatne rezervacije za neiztekle nevarnosti in jih pripozna v izkazih kot obveznosti v okviru drugih zavarovalno tehničnih rezervacij.
Rezultat testa ustreznosti za poslovno leto 2008
Rezultati LAT testa niso izkazali primanjkljaja v zneskih za obveznosti oblikovane iz naslova prenosne premije, škodne rezervacije in rezervacije za bonuse in popuste za premoženjska in zdravstvena zavarovanja na dan 31.12.2008.

3.1.3 Ocene prihodnjih izplačil iz upravičenj in prejetih premij iz dolgoročnih zavarovalnih pogodb

Določitev obveznosti v skladu z dolgoročnimi zavarovalnimi pogodbami je odvisna od ocen Skupine. Ocene so narejene glede na pričakovano število smrti za vsako leto, ko je Skupina izpostavljena tveganju. Skupina temelji te ocene na standardih zavarovalne panoge in državnih tablicah smrtnosti, ki odražajo nedavno izkustvo smrtnosti, ki je ustrezno prilagojeno, da odraža izkustvo Skupine. Za pogodbe, ki zavarujejo tveganje dolgoživosti, je narejena primerna, vendar ne pretirano previdna prilagoditev za pričakovano zmanjšanje smrtnosti. Ocenjeno število smrti določa vrednost izplačil upravičenj in vrednost premij, ki se uporabljajo pri vrednotenju. Glavni vir negotovosti so epidemije, kot sta AIDS, SARS, in splošne spremembe v načinu življenja, na primer prehranjevalne navade, kajenje in telesna neaktivnost, ki lahko bistveno vplivajo na povečanje smrtnosti za starostne skupine, pri katerih je Skupina močno izpostavljena tveganju smrtnosti. Ne glede na to lahko kontinuirane izboljšave v zdravstveni oskrbi in socialnem varstvu povzročijo podaljšanje življenjske dobe, ki presega prilagoditve, ki jih Skupina uporablja pri ocenjevanju obveznosti iz pogodb, ki zavarujejo tveganje dolgoživosti.

Za dolgoročne zavarovalne pogodbe z določenimi jamstvi se ocene pripravijo v dveh korakih. Ocene prihodnje umrljivosti, storna in naložbenih donosov ter stroškov administriranja se naredijo ob sklepanju zavarovanja in tvorijo predpostavke, ki se uporabljajo za izračunavanje obveznosti v zavarovalni dobi. Tem predpostavkam sta dodani prilagoditev za tveganje in negotovost. Tako dobljene predpostavke so fiksirane za celotno trajanje zavarovalne dobe. Nove ocene se pripravijo v vsakem naslednjem letu, da bi se ugotovila ustreznost predhodno določenih obveznosti. Če se presodi, da so obveznosti ocenjene ustrezno, se predpostavke ne spremenijo. Če obveznosti niso ustrezne, se predpostavke spremenijo, da odražajo pričakovanja v skladu z najboljšo oceno. Ključna lastnost testov ustreznosti za te pogodbe je, da so učinki sprememb v predpostavkah pri merjenju obveznosti in povezanih sredstev nesimetrični. Izboljšave pri oceni ne učinkujejo na vrednost obveznosti in povezanih sredstev, vse dokler obveznost ni več pripoznana, medtem ko je dovolj veliko poslabšanje takoj pripoznano za vzpostavitev ustreznih obveznosti.

3.1.4 Slabitve vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo

V Skupini se za finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, opravijo slabitve, kadar pride do velikega ali dlje časa trajajočega zmanjšanja poštene vrednosti sredstev pod nakupno vrednost. Določitev, kaj je veliko ali dlje trajajoče, zahteva presojo. Pri tej presoji Skupina preverja med drugimi dejavniki normalno volatilnost tečaja delnice, finančno stanje izdajatelja, uspešnost panoge in sektorja ter spremembe v tehnologiji in denarnih tokovih iz dejavnosti in financiranja. Slabitev je potrebna, kadar obstajajo dokazi o poslabšanju finančnega stanja izdajatelja, uspešnosti panoge in sektorja ter spremembah v tehnologiji in denarnih tokovih iz dejavnosti in financiranja.

3.1.5 Izgube iz slabitve posojil in terjatev

Pri določanju, ali je v izkazu poslovnega izida treba pripoznati izgube iz slabitve posojil in terjatev, je treba presojati, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali znižanje prihodnjih denarnih tokov skupine posojil ali terjatev, preden se določijo glede na posamezna posojila ali terjatve v tej skupini. Taki pokazatelji so lahko spremembe pri odplačevanju posojil ali terjatev v skupini in ekonomske razmere, ki se lahko povežejo s prenehanjem odplačevanja posojil ali terjatev v Skupini. Poslovodstvo pri tem uporablja ocene, ki temeljijo na izgubah, ugotovljenih v preteklosti. Metodologija in predpostavke, ki se uporabljajo pri določitvi zneskov in datumov denarnih tokov, se tekoče preverjajo, da bi se odpravljale razlike med ocenjenimi in dejanskimi podatki.

3.1.6 Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo

Skupina sledi smernicam MRS 39 pri razvrščanju neizvedenih finančnih instrumentov s fiksnimi ali določljivimi izplačili in določenim dospetjem med sredstva v posesti do zapadlosti. Ta klasifikacija zahteva pomembno presojo. Pri tej presoji Skupina preverja svojo namero in zmožnost, da bi ta sredstva imela v lasti do dospetja. Če Skupini ne uspe obdržati teh sredstev do dospetja iz katerega koli vzroka, razen posebnih razlogov – na primer prodaje nepomembnega deleža blizu zapadlosti – bo treba uvrstiti celoten razred teh sredstev med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo. Naložbe bi torej bile vrednotene po pošteni vrednosti namesto po odplačni vrednosti.

3.1.7 Ugodnosti zaposlencem

Ugodnosti zaposlencem se merijo na podlagi aktuarskih izračunov, pri katerih je treba upoštevati vrsto aktuarskih predpostavk, npr. stopnjo fluktuacije zaposlencev, zgodnje upokojitve, diskontno stopnjo, stopnjo rasti plač itd.

3.1.8 Davek od dohodka

Skupina obračunava davek od dohodka skladno z različnimi zakonodajami držav, kjer poslujejo njene članice. Za določitev davčnih obveznosti je pogosto treba uporabiti nekatere ocene in predpostavke, saj natančna davčna obravnava posameznih poslovnih transakcij v dobi njihovega izvajanja velikokrat ni jasna. S spremembo davčne zakonodaje, ki uvaja postopno nižanje davčne stopnje, se za določitev obveznosti iz odloženega davka pojavlja tudi potreba po oceni časovne komponente odsvajanja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo. Ocene poslovodstva pa so potrebne tudi pri določanju prihodnjih dobičkov, ki bodo omogočili izkoristiti pretekle davčne izgube.

4. Primerljivost podatkov

Od začetka leta 2008 je skupina uskladila prikazovanje polovice pozitivnega izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Skladno z ZZVZZ-H in sklepom AZN (Sklep o podrobnejših navodilih za računovodsko spremljanje in izkazovanje poslovnih dogodkov v zvezi z izvajanjem izravnave pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju) je skupina vsakič po zaključku poslovnega leta ugotovila kolikšna je polovico pozitivnega izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj in jo prenesla med dolgoročno odložene prihodke, pri čemer se ta prihodek v bodoče črpa za potrebe dopolnilnih zdravstveni zavarovanj.
Skupina je del prenesenega izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj do leta 2008 izkazovala kot dolgoročno odložene prihodke v skladu s sklepom. V letu 2008 je ob upoštevanju MSRP (kateri so v uporabi od 1.1.2007) pričela s prikazovanjem tega dela izida v okviru kapitala (nedeljive zakonsko predpisane rezerve iz dobička).
V nadaljevanju prikazujemo spremembo prikazovanja odloženega pozitivnega izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj in vpliva na bilanco stanja ter izkaz poslovnega izida.

Izkaz poslovnega izida

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Razporejen pozitivni izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj	1.946.196	(1.946.196)	-
Dobiček pred obdavčitvijo	35.855.154	1.946.196	37.801.350
Odhodki za davek	(8.911.332)	(470.428)	(9.381.760)
Davek od dohodka pravnih oseb	(10.587.285)	-	(10.587.285)
Odloženi davki	1.675.953	(470.428)	1.205.525
Čisti poslovni izid poslovnega leta	26.943.822	1.475.768	28.419.590

Bilanca stanja

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Obveznosti:	**9.105.019**	**(1.667.880)**	**7.437.139**
Druge rezervacije in dolgoročne razmejitve	2.138.308	(2.138.308)	-
Odložene obveznosti za davek	6.966.711	470.428	7.437.139
Kapital - Rezerve iz dobička :	**6.855.578**	**1.667.880**	**8.523.458**
Druge rezerve iz dobička- polovica pozitivnega izida iz dopolnilnih ZZ	-	1.667.880	1.667.880
Skupaj obveznosti do virov sredstev	**15.960.597**	-	**15.960.597**

Prilagoditev bilance stanja zaradi naložb in obveznosti zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Bilanca stanja

(v EUR)	2007 poročano	Prilagoditev- popravek preteklih let	2007 prilagojeno
Sredstva:			
Finančna sredstva:			
Izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida	176.025.625	(112.581.927)	63.443.698
Finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve	57.751.092	(870.445)	56.880.647
Naložbe zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	-	115.158.176	115.158.176
Denar in denarni ustrezniki	29.398.117	(1.705.804)	27.692.313
Skupaj sredstva	**263.174.834**	-	**263.174.834**
Obveznosti:			
Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	368.921.813	(112.978.279)	255.943.534
Obveznosti do zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	-	112.978.279	112.978.279
Skupaj obveznosti	**368.921.813**	-	**368.921.813**

5. Obvladovanje tveganj

Skupina KD Group je pri svojem poslovanju izpostavljena strateškim, finančnim, operativnim in naključnim tveganjem. Ker zavarovalno področje predstavlja pretežni del Skupine, je obvladovanje zavarovalnih tveganj za Skupino ključnega pomena.

Strateška tveganja se nanašajo na dolgoročni razvoj Skupine in v tem okviru tudi posameznih družb v Skupini. Opredeljena vizija, poslanstvo in strategije Skupine in njenih posameznih družb ter izvajanje in redno preverjanje ustreznosti družb so mehanizem, prek katerega se ta tveganja upravljajo. Sprejemanje investicijskih odločitev glede investiranja v posamezna področja oziroma dejavnosti je glede na zelo raznoliko dejavnost družb v lastništvu KD Groupa ključnega strateškega pomena. Sistem vodenja in upravljanja (corporate governance) je prilagojen in usmerjen k doseganju razvoja in rasti posameznih področij ter doseganju zahtevane donosnosti.

Skupina je izpostavljena finančnim tveganjem predvsem prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Finančna tveganja so tveganja, da pritoki zaradi tržnih sprememb na trgu kapitala in denarja ter poslovanja in bonitet svojih komitentov in izdajateljev finančnih instrumentov ne bodo zadostovali za kritje odtokov, izhajajočih iz zavarovalnih pogodb. Najpomembnejše komponente tega tveganja so tveganje spremembe obrestnih mer, tveganje spremembe tečajev vrednostnih papirjev ter valutno in kreditno tveganje.

Namen procesa obvladovanja finančnih tveganj sta predvsem stabilnost poslovanja in zmanjšanje izpostavljenosti posameznim tveganjem na sprejemljivo raven. Zaradi zelo razvejanih dejavnosti je Skupina izpostavljena predvsem zavarovalnim in finančnim tveganjem.

Obvladovanje tveganj je kontinuiran ciklični proces, ki ga je mogoče razdeliti v tri stopnje. Na prvi stopnji je identifikacija potencialnih tveganj. Na drugi stopnji so posamezna tveganja modelirana in izmerjena. Ti modeli se uporabljajo kot podlaga za merjenje stopnje izpostavljenosti posamične družbe v Skupini in Skupine posameznim tveganjem. Na podlagi identifikacije in merjenja tveganj v Skupini uprava sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje ali obvladovanje teh tveganj (tretja stopnja). Vzvodi uprave so različni in odvisni od stopnje izpostavljenosti in tipa tveganja.

Uprava družbe upravlja tveganja, prisotna v posameznih družbah v Skupini in na ravni Skupine kot celote. Postavlja torej smernice glede razmerja med tveganji, donosi in kapitalom, izvaja periodične kontrole in postavlja smernice za izvajanje poslovnih politik in strategij za posamezne družbe v Skupini.

Posamezne družbe v Skupini so vzpostavile sistem poročanja za potrebe uprave, ki omogoča redno nadzorovanje tveganj, ki so jim izpostavljene. Zavarovalne družbe v Skupini so vzpostavile naložbene in likvidnostne odbore, ki skrbijo za ALM-funkcijo (upravljanje sredstev in obveznosti).

Vrste tveganj

Zavarovalna tveganja

Tveganje, povezano z zavarovalno polico, predstavlja možnost, da se zavarovalni dogodek dejansko zgodi, in negotovost, povezano z zneskom zavarovalne vsote ali odškodnine. Glede na naravo zavarovalnih pogodb so zavarovalna tveganja naključna in nepredvidljiva; glavno tveganje za zavarovatelja pa je možnost, da škode in upravičenja presežejo obstoječi znesek oblikovanih obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb (zavarovalno-tehničnih rezervacij) v portfelju zavarovalnih pogodb, če je uporabljena metoda izračuna verjetnosti. To je lahko posledica spremembe pogostosti škodnih zahtevkov ali njihovih zneskov, ki so lahko nad pričakovanimi.

Izkušnja kaže, da večji portfelj podobnih zavarovalnih pogodb pomeni manjšo relativno variabilnost okrog pričakovane vrednosti. Poleg tega je bolj razpršen portfelj manj izpostavljen splošnim spremembam zaradi spremembe v neki podmnožici.

Zavarovalne družbe v Skupini so razvile lastno politiko sklepanja zavarovalnih pogodb, da bi razpršile prevzeta tveganja in dosegle zadostnost števila tveganj v posamezni kategoriji zaradi zmanjšanja variabilnosti pričakovanih rezultatov. Glavni način za zmanjšanje zavarovalnih tveganj je pozavarovanje, tj. prenos tveganj, ki presegajo vnaprej določen obseg, pozavarovalni družbi.

Ob razvoju novih zavarovalnih produktov je zelo pomembno, da so parametri, ki določajo zavarovalno premijo, ustrezno določeni. Tveganje, ki ga sprejema Skupina ob sklepanju, se odraža v ceni, to je v zavarovalni premiji. Če parametri, ki določajo zavarovalno premijo, pri razvoju novega zavarovalnega produkta niso ustrezno določeni, je to za Skupino tveganje, ki mu je izpostavljena v vsej življenjski dobi produkta.

V okviru zavarovalnega tveganja je poslovanje Skupine izpostavljeno tveganju pri sprejemu rizikov v zavarovanje (underwriting process risk), tveganju, da je produkt neustrezno načrtovan (product design risk), cenovnemu tveganju (pricing risk), tveganju ekonomskega okolja (economic environment risk), tveganju zaradi obnašanja zavarovalcev (policyholder behaviour risk), tveganju zaradi neustrezne ocene višine obveznosti iz zavarovalnih pogodb (reserving risk) in tveganju škod (claims risk). Zavarovalna tveganja poslovodstvo večinoma obvladuje z zagotavljanjem ustrezne pozavarovalne zaščite.

5.1.1 Opis tveganj

Dejavnost zavarovalniškega dela Skupine temelji na obvladovanju prevzetih zavarovalnih tveganj. Zavarovalno tveganje se nanaša na tveganje, ki ga zavarovatelj prevzame od imetnika police. Zavarovalna tveganja so naključna in nepredvidljiva. Ob sklenitvi zavarovalne pogodbe prevzame zavarovatelj tveganje, da bo zavarovalnemu upravičencu poravnal pogodbeno obveznost pri nastanku zavarovalnega dogodka oziroma ob izteku pogodbe, pri tem pa čas nastanka zavarovalnega dogodka ni gotov.

Zavarovalni primeri so naključni, posledično njihovo število in njihov znesek med leti niha in odstopa od statistično ugotovljenih povprečij. Skupina se z zavarovalnim tveganjem spopada z diverzifikacijo in povečanjem portfelja. S tem tveganje razprši in zniža variabilnost pričakovanih dogodkov. Pomembno sredstvo za zniževanje zavarovalnih tveganj je pozavarovanje, t.j. prenos tveganj, ki presegajo vnaprej določeno višino na pozavarovalnico. V nadaljevanju Skupina obvladuje zavarovalna tveganja z učinkovitim izvajanjem notranjih kontrol, notranjo revizijo in oblikovanjem ustreznih zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki bodo krile prihodnje obveznosti iz zavarovalnih pogodb, ki so že sklenjene.

Pomembna tveganja, s katerimi se Skupina pri svojem poslovanju srečuje, so po mnenju poslovodstva naslednja:

– Tveganje pri sprejemu rizikov v zavarovanje (underwriting process risk), nevarnost napačne ocene sprejetega rizika. Pri tem tveganju gre za napačno odločitev, da se riziko sprejme v kritje ne glede na rizično izpostavljenost zavarovanca, za sklenitev zavarovanja na podlagi netočnih in nepopolnih informacij o zavarovancu, napačnih podatkov o višini največje mogoče škode oziroma morebitne neustrezne pridobitve pozavarovalnega kritja, ki ga poravnava pozavarovatelj, sklepanja zavarovanj za koncentrirane rizike (npr. geografska koncentracija) in nezadostno usposobljene delavce za oceno rizika.

Navedeno tveganje Skupina obvladuje z navodili za sprejem rizikov v zavarovanje, uporabo programskega orodja za sprejem rizikov v zavarovanje, s poostrenimi kriteriji in postopki za sprejem v tveganje, še posebno za velike zavarovalne vsote in kritja. Prav tako ima s pozavarovalnico dogovorjeno obvezno pozavarovalno pogodbo, s katero so samodejno pozavarovani riziki nad pogodbeno določeno tvegano zavarovalno vsoto. Skupina spremlja škodne rezultate in analizira vsako poslabšanje rezultata.

– **Tveganje neustrezne ocene višine obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb (reserving risk)** predstavlja tveganje, da te ne bodo zadostovale za pokritje obveznosti iz naslova sprejetih tveganj, oziroma tveganje, da bodo prihodnje odškodnine presegale ocenjeni znesek obveznosti.

Skupina redno preverja pravilnost izračunov obveznosti in ustreznost uporabljenih predpostavk v izračunu višine obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb. Skupina izvaja teste ustreznosti pripoznanih obveznosti. Če test ustreznosti pokaže prenizko izkazane obveznosti, se izkazane obveznosti povečajo.

Pri premoženjskih zavarovanjih je najpomembnejša pravilna ocena obveznosti iz naslova prijavljenih in neprijavljenih škod, torej ocena obveznosti iz zavarovalnih pogodb za škode, ki so že prijavljene, in obveznosti iz zavarovalnih pogodb za nastale, vendar še neprijavljene škode (IBNR). Napačno ocenjene obveznosti za prijavljene škode vplivajo tudi na izračun IBNR. V Skupini se lahko pojavijo zavarovalni primeri, pri katerih obveznosti za škode niso bile oblikovane (npr. v preteklosti azbestoza), ali odgovornostna zavarovanja, pri katerih lahko od sklenitve zavarovanja do prijave škode mine več let.

Pri življenjskih zavarovanjih za dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in pri dolgoročnih zavarovalnih pogodbah, vezanih na enote investicijskih skladov, Skupina ob sklenitvi zavarovanja uporablja predpostavke o bodoči smrtnosti, obrestnih merah, prekinitvah pogodbe in administrativnih stroških. Predpostavke so uporabljene za določanje obveznosti iz zavarovalne pogodbe. V predpostavkah je upoštevan tudi dodatek za tveganje.

Pri ocenjevanju stopnje umrljivosti se uporabljajo statistične tablice umrljivosti, saj je bil v preteklosti portfelj zavarovalnih pogodb Skupine premajhen, da bi se lahko uporabile lastne izkušnje. Tako pri zavarovanjih za primer smrti in zavarovanjih za primer smrti in doživetja Skupina uporablja slovenske tablice umrljivosti iz obdobja 1990–1992, za rentna zavarovanja pa avstrijske rentne tablice iz leta 1996. Skupina glede na leto 2007 ni spremenila predpostavk o umrljivosti prebivalstva. V okviru

upravljanja zavarovalnih tveganj aktuarske službe redno preverjajo uporabljene predpostavke glede na dejanski škodni rezultat po posameznih zavarovalnih produktih.

Poslovodstvo ocenjuje, da slovenske tablice smrtnosti odražajo ustrezna pričakovanja, povezana z doživetjem in stopnjo umrljivosti slovenske populacije.

Skupina uporablja v produktih dolgoročnih zavarovanj z vključenimi jamstvi obrestne mere v višini od 2,75 % (novi zavarovalni produkti) do 4 % (stari produkti). Zadostnost donosov iz naložb zavarovalnih obveznosti v prihodnosti se redno preverja.

Na datum poročanja so predpostavke ponovno določene, da odražajo trenutne predpostavke in se z njimi preverja, ali so obveznosti ocenjene v zadostni višini. Če obveznosti niso zadostne, se predpostavke spremenijo, da odražajo trenutno stanje. Trenutne predpostavke ne vsebujejo dodatka za tveganje.

Predpostavka o smrtnosti se določi na podlagi uporabljene statistične smrtnosti in analize dejanske umrljivosti zavarovalnega portfelja v preteklih in tekočem letu. Prav tako se pri invalidnosti upoštevajo statistične tabele in lastne izkušnje Skupine.

Skupina tudi redno analizira trajnost zavarovanj in spremlja gibanje trajnosti zavarovanj v obdobju po glavnih produktih in po potrebi tudi po prodajnih kanalih, če se pokažejo večja odstopanja. Analize se upoštevajo pri določanju predpostavk o trajnosti zavarovanj za določanje najboljše ocene vedenja zavarovalcev.

Donos naložb vpliva na določitev višine bodočih izplačil iz zavarovalnih pogodb in določanje primernega diskontnega faktorja. Skupina upošteva za določitev donosa kot netvegane vrednostne papirje državne obveznice, za druge vrednostne papirje pa se določijo dodatki za tveganje. Z upoštevanjem navedenega in z upoštevanjem strukture naložb za kritje obveznosti se izračunajo utežene donosnosti portfelja naložb.

Bodoči stroški so določeni na podlagi trenutnih stopenj stroškov. Dodatno je uporabljena predpostavka o bodoči inflaciji, ki dolgoročno upošteva višino projekcij evropske unije za valuto evro.

– Cenovno tveganje (pricing risk) se nanaša na tveganje, da višina zavarovalne premije ni ustrezna za pokrivanje pogodbenih obveznosti iz naslova prijavljenih škod in obratovalnih stroškov. Razlogi so lahko različni, na primer neustrezni statistični podatki, neustrezna ocena škodnega dogajanja, prenizka premija zaradi konkurence, neustrezna premija za nove produkte, neustrezne mortalitetne, rentne, bolezenske tablice, neustrezna višina v produktu vkalkuliranih stroškov. Govorimo tudi o ustreznosti uporabljenih verjetnostnih tabel, ki Skupino dodatno izpostavljajo tveganjem naravne smrti, tveganju dolgega življenja, tveganju kritičnih bolezni in tveganju dodatne nezgode.

Skupina že pri načrtovanju novega produkta skrbno preverja in pridobi ustrezne statistike, ki potrjujejo ustreznost uporabljenih predpostavk. Pri tveganih produktih, kot je na primer dodatno kritje kritičnih bolezni, Skupina v zavarovalnih pogojih opredeljuje možnost poznejše spremembe zavarovalne premije, če bi nove statistike oziroma škodno dogajanje pokazalo prenizko premijo. Skupina skrbno spremlja višino dejanskih stroškov in na podlagi analiz teh stroškov določa višino potrebnih vkalkuliranih stroškov v posameznem produktu, in sicer glede na tip produkta, posebne stroške, ki zadevajo produkt, višine provizij zavarovalnim zastopnikom in drugih morebitnih stroškov. Skupina tudi meri in spremlja profitabilnost posameznega produkta.

– **Tveganje, da je produkt neustrezno načrtovan (product design risk),** predstavlja tveganje, da bo Skupina izpostavljena nevarnosti, neupoštevanju pojava novih bolezni in nesreč, ki bi lahko pomembno vplivale na prihodnji škodni razvoj pri izračunu zavarovalne premije (izbruh novih bolezni). To tveganje je pomembno za življenjska zavarovanja.

Kot je že navedeno pri cenovnem tveganju, Skupina pri nekaterih bolj tveganih zavarovalnih produktih ne jamči višine zavarovalne premije v dobi trajanja zavarovanja. Poleg tega se v tablice umrljivosti, tablice obolevnosti vgrajujejo določena povišanja. Skupina spremlja tudi trende umrljivosti in obolevnosti. Nekatere sodobne bolezni so izključene iz zavarovalnih pogojev. Na tem področju Skupina sodeluje tudi s pozavarovalnico, ki prenaša določena znanja in dognanja na Skupino.

– Stroškovno tveganje je tveganje morebitnih izgub, ki se lahko pojavijo kot posledica napačne ocene stroškov pri sprejemanju cenikov, sprememb razmer v makroekonomskem okolju, ki bi posledično vplivale na čezmerno rast obratovalnih stroškov Skupine, ki se lahko pojavi.

Postopki obvladovanja tveganja, povezanega z neustreznim ocenjevanjem stroškov, temeljijo na vzpostavljenem evidentiranju in alokaciji stroškov po stroškovnih nosilcih in stroškovnih mestih, na sprotnem nadzoru gibanja stroškov in sprejemanju ukrepov pri neugodnih gibanjih.

– Tveganje, da se bodo spremenile razmere v družbi tako, da bodo neugodno učinkovale na Skupino, lahko poimenujemo **tveganje ekonomskega okolja (economic environment risk)**. Povečanje nezaposlenosti in padec kupne moči lahko povzroči več škod pri kreditnih zavarovanjih, manj sklenjenih zavarovanj, več odpovedi življenjskih in pokojninskih zavarovanj. V to skupino lahko razvrstimo tudi tveganje spremembe sodne prakse pri presojanju odškodnin.

– **Tveganje zaradi obnašanja zavarovalcev (policyholder behaviour risk)** – zavarovalniške goljufije.

– Pri **tveganju škod (claims risk)** gre za tveganje, da bodo škode po številu in /ali višini večje od pričakovanih, in za previsok samopridržaj zaradi neustrezne pozavarovalne zaščite, predvsem za katastrofalne dogodke.

Pri pogodbah življenjskih zavarovanj z zavarovanjem za primer smrti na število in višino škod epidemije najbolj vplivajo spremembe načina življenja, kot so na primer prehranjevalne navade, telesna vadba, kajenje. Za pogodbe življenjskih zavarovanj, kjer je zavarovani dogodek preživetje, in za zdravstvena zavarovanja je največji dejavnik tveganja napredek medicinske znanosti ter izboljšanje socialnega položaja prebivalstva, kar povečuje dolgoživost.

Pri pogodbah premoženjskih zavarovanj so klimatske spremembe velik dejavnik, ki povzroča pogostejše izredne vremenske dogodke (poplave, toča ...). Za odgovornostna zavarovanja, za katera so značilni dolgi postopki reševanja škod, ki lahko trajajo več let, predstavlja pomemben dejavnik tveganja povečanje števila tožb iz škod, predvsem za nematerialne zahtevke (kritje in znesek).

Da bi obvladovala zavarovalno tveganje, ima Skupina sklenjene pozavarovalne pogodbe, s katerimi del tega tveganja prenese na pozavarovatelja. Vsako poslovno leto poslovodstvo sprejme program načrtovanega pozavarovanja, v katerem so izračunani maksimalni lastni deleži po zavarovalnih vrstah, tabela maksimalnega kritja in določeni postopki, osnove in merila za ugotavljanje največje verjetne škode. Program pozavarovanja je sestavljen iz tradicionalnih proporcionalnih in neproporcionalnih oblik pozavarovalne zaščite in obsega tudi pogodbo za naravne nesreče.

5.1.2 Koncentracija zavarovalnega tveganja

Koncentracija zavarovalnega tveganja lahko izhaja iz ene zavarovalne pogodbe ali iz majhnega števila pogodb, ki krijejo dogodke z majhno verjetnostjo dogodka, toda veliko škodo, kot so npr. potresna zavarovanja ali druge naravne katastrofe.

Pri pogodbah z zavarovanjem za primer smrti so najmočnejši vplivi, ki lahko povečajo frekvenco škod, epidemije, spremembe načina življenja, kot so na primer prehranjevalne navade, telesna vadba, kajenje, kar bi lahko povzročilo predčasne škode ali več škod od pričakovanih. Za pogodbe, pri katerih je zavarovani dogodek preživetje, je največji dejavnik tveganja napredek medicinske znanosti in izboljšanje socialnega položaja prebivalstva, kar povečuje dolgoživost.

Portfelj zavarovalnih pogodb vsebuje zavarovalne pogodbe, pri katerih Skupina prevzema kritje tveganja smrti. Pri zavarovanju za primer smrti Skupina jamči višino zavarovalne vsote v dobi trajanja zavarovalne pogodbe. V obdobju trajanja zavarovalne pogodbe mešanega življenjskega zavarovanja Skupina jamči izplačilo zajamčene zavarovalne vsote v primeru smrti oziroma doživetja.

Da bi Skupina obvladovala tveganja izpostavljenosti zavarovalnemu tveganju, je sklenila pozavarovalno pogodbo, s katero je del zavarovalnega tveganja prenesla na pozavarovatelja.

Naslednja tabela prikazuje razpršenost zavarovalnega portfelja Skupine in izpostavljenost velikim zavarovancem.
Delež največjih zavarovancev v skupnem portfelju zavarovanj:

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)				2008
	Skupna premija 10 največjih zavarovancev	**V deležu od celotne premije**	**Skupna premija 100 največjih zavarovancev**	**V deležu od celotne premije**
Življenjska zavarovanja	36.664	0,46%	194.245	2,44%
Zavarovanja z naložbenim tveganjem	343.860	0,56%	1.623.822	2,62%
Premoženjska in zdravstvena zavarovanja	18.544.000	7,71%	32.118.000	13,36%
Skupaj	**18.924.524**		**33.936.067**	

(v EUR)				2007
	Skupna premija 10 največjih zavarovancev	**V deležu od celotne premije**	**Skupna premija 100 največjih zavarovancev**	**V deležu od celotne premije**
Življenjska zavarovanja	40.970	0,64%	212.634	3,33%
Zavarovanja z naložbenim tveganjem	431.550	1,25%	1.506.120	4,37%
Premoženjska in zdravstvena zavarovanja	10.165.000	4,35%	20.926.000	8,95%
Skupaj	**10.637.520**		**22.644.754**	

Glede na to, da je delež deset oziroma sto največjih zavarovancev glede na celotni portfelj relativno majhen, lahko sklepamo, da koncentracija velikih zavarovancev ne predstavlja visokega tveganja.

Za premoženjska zavarovanja so tveganja, katerim je izpostavljena Skupina, različna glede na panoge, v katerih delujejo zavarovanci. Spodnja tabela prikazuje koncentracijo obveznosti iz naslova premoženjskih zavarovanj po panogah, v katerih delujejo zavarovanci, in sicer je prikazana maksimalna izguba (maksimalna zavarovalna vsota), razdeljena glede na višino v tri razrede.

Koncentracija obveznosti iz premoženjskih zavarovanj po panogah na dan 31.12.2008

za leto 2008	**do 300.000 EUR**		**nad 300.000 do 1.000.000 EUR**		**nad 1.000.000 EUR**	
	Brez pozavarovanja	**S pozavarovanjem**	**Brez pozavarovanja**	**S pozavarovanjem**	**Brez pozavarovanja**	**S pozavarovanjem**
Gradbeni riziki	32.833	29.550	36.975	9.705	447.091	301.087
Indrustrijski riziki	493.395	444.056	574.454	495.736	2.969.253	1.165.326
Komercialni riziki	2.956.592	2.660.932	1.710.413	1.511.119	6.121.183	2.688.271
Stanovanjski riziki	5.930.560	5.337.504	455.885	406.375	2.657	1.080
Skupaj	**9.413.380**	**8.472.042**	**2.777.728**	**2.422.934**	**9.540.185**	**4.155.764**

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Koncentracija obveznosti iz premoženjskih zavarovanj po panogah na dan 31.12.2007

za leto 2007	do 300.000 EUR		nad 300.000 do 1.000.000 EUR		nad 1.000.000 EUR	
	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem
Gradbeni riziki	34.685	31.217	41.055	229	556.053	391.164
Indrustrijski riziki	481.290	433.161	510.003	439.531	2.431.776	662.218
Komercialni riziki	2.285.631	2.057.068	1.264.985	1.089.459	5.830.416	3.058.893
Stanovanjski riziki	5.964.812	5.368.331	303.470	269.290	2.408	900
Skupaj	**8.766.418**	**7.889.776**	**2.119.513**	**1.798.509**	**8.820.653**	**4.113.175**

Pri življenjskih zavarovanjih lahko predstavljajo mogočo koncentracijo zavarovalnega tveganja pogodbe z izredno visokimi zavarovalnimi vsotami.

Spodnja tabela prikazuje koncentracijo zavarovalnega tveganja za življenjska zavarovanja, in sicer skupni riziko zavarovalne vsote, zbran v štiri razrede, glede na višino zavarovalne vsote posameznega zavarovanja.

	Skupni riziko zavarovalne vsote vseh pogodb na 31. 12. 2008	
	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem
od 0–9.999 EUR	507.089.621	501.727.298
od 10.000–19.999	768.685.463	760.309.941
od 20.000–29.000 EUR	477.139.967	467.031.052
več kot 30.000 EUR	529.108.845	363.798.354
Skupaj	2.282.023.896	2.092.866.645

	Skupni riziko zavarovalne vsote vseh pogodb na 31. 12. 2007	
	Brez pozavarovanja	S pozavarovanjem
od 0–9.999 EUR	431.978.731	427.338.226
od 10.000–19.999	592.219.145	616.266.650
od 20.000–29.000 EUR	312.748.883	302.155.088
več kot 30.000 EUR	357.242.266	224.209.358
Skupaj	1.694.189.025	1.569.969.322

Za rentna zavarovanja prikazujemo koncentracijo tveganja s skupnimi letnimi rentami, zbranimi v pet skupin, glede na višino letne rente posameznega zavarovanca. Kot letna renta je upoštevan znesek, ki bi ga zavarovanec dobil, če bi pogodba že zapadla v izplačevanje.

Struktura višine letnih rent

(v tisoč EUR)

Letna renta na zavarovanca na zadnji dan leta	SKUPAJ LETNE RENTE 2008		SKUPAJ LETNE RENTE 2007	
	znesek	%	znesek	%
od 0–999 EUR	795	14,62	822	14,95
od 1.000–1.999 EUR	1.935	35,72	1.946	35,38
od 2.000–2.999 EUR	1.113	20,8	1.133	20,61
od 3.000–3.999 EUR	656	12,04	664	12,06
nad 4.000 EUR	905	16,82	935	17,00
Skupaj	**5.404**	**100**	**5.500**	**100,00**

5.1.3 Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj

a) Postopek določanja predpostavk

Glavne predpostavke, ki imajo vpliv na izkazovanje obveznosti iz zavarovalnih pogodb za premoženjska zavarovanja, se nanašajo na oblikovanje škodne rezervacije. Celoten izračun škodne rezervacije je osnovan na ocenah in predpostavkah dokončnega razvoja nastalih škod.

Izračun škodnih rezervacij je razdeljen v dva dela, upoštevajoč naravo posamezne škode:

- Prijavljene škode, vendar še ne izplačane

Škodna rezervacija za prijavljene škode temelji na ocenah pričakovanih vrednostih izplačil prijavljenih škod za vsako škodo posebej. Materialne škode ocenjujejo cenilci, zaposleni v zavarovalnici, nematerialne škode in škode v sodnih postopkih ocenjujejo pravniki (odvetniki) zavarovalnice. Ocene so določene izkustveno z upoštevanjem pričakovanih bodočih trendov (inflacija, inflacija stroškov storitev, sprememba sodne prakse,..) Obveznosti iz rentnega zavarovanja zavarovalnica pripozna kot sedanjo vrednost prihodnjih izplačil, kjer je diskontni faktor 2,6%.

- Nastale škode, vendar še ne prijavljene (v nadaljevanju IBNR-Incurred But Not Reported)

IBNR-rezervacije so oblikovane na ravni zavarovalnih vrst, z uporab metode "Chain Ladder" ali trikotniška metoda pripoznanih škod oz. modificirana statistična metoda.
Metoda "Chain Ladder" temelji na evidentiranih prijavljenih škodah po letu nastanka škode in izračunu kvartalnih ali letnih faktorjev razvoja, odvisno od pogostosti škodnih dogodkov in postopkov reševanja škod. Evidentirane škode so sortirane po letih nastanka škodnega dogodka v trikotnike, v katerem vrstice predstavljajo leta nastanka škodnega dogodka, stolpci pa predstavljajo število let zamika od leta nastanka škodnega dogodka do leta pripoznane škode. Pripoznana škoda v posameznem letu je seštevek obračunanih zneskov škod z letom nastanka i do vključno leta i+j in zneska škodne rezervacije za prijavljene škode na koncu leta i+j. Razvojni faktor predstavlja razmerje med pripoznanimi škodami posameznega leta in pripoznanimi škodami predhodnega leta. Če izkazuje trikotnik še nedokončan razvoj, se določi razvojni faktor za rep. Ocena končne škode temelji na izračunu povprečnih letnih razvojnih faktorjev.
Velike škode se v trikotniku upoštevajo samo do zneska velike škode, ki se določi za vsako zavarovalno vrsto. Za vsako leto nastanka škode se IBNR-rezervacija izračuna kot razlika med dokončnimi škodami in pripoznanimi škodami. Negativni zneski se postavijo na 0. Ocenjena višina rezervacije neprijavljenih škod v letu 2008 je izračunana kot produkt vrednosti prijavljenih škod v 2007 in povprečnega razvojnega faktorja škod prijavljenih z zamudo glede na vse prijavljene škode v preteklih 10 letih. V zadnjih letih nastanka škode se napoved dokončnih škod preveri z izračunom pričakovanih dokončnih škod iz ocenjenega rezultata zavarovalne vrste in zaslužene premije. Za izračun IBNR-rezervacije teh let se upošteva višjega od obeh zneskov.

b) Spremembe v predpostavkah
Skupina v letu 2008 ni spremenila predpostavk za izračun obveznosti iz zavarovalnih pogodb v primerjavi z letom 2007.

c) Razvoj škod

V spodnjih tabelah je prikazan razvoj škod za premoženjska zavarovanja ter dodatna nezgodna zavarovanja pri življenjskih zavarovanjih.

Premoženjska zavarovanja (brez prostovoljnih zdravstvenih) v tisoč EUR za leto 2008

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	29.121	41.968	45.344	47.052	48.042	48.690	49.363	49.705	50.006	50.185
2000	30.890	45.437	48.806	50.788	51.569	52.024	52.538	52.897	53.220	
2001	33.180	50.050	54.080	56.386	57.373	57.930	58.636	59.178		
2002	33.403	51.210	54.992	57.189	57.811	58.524	59.181			
2003	38.141	58.733	64.094	66.976	68.168	69.026				
2004	47.218	69.325	73.273	75.673	77.070					
2005	47.541	69.220	74.561	77.632						
2006	46.268	73.223	78.161							
2007	61.395	86.894								
2008	66.077									

Premoženjska zavarovanja (brez prostovoljnih zdravstvenih) v tisoč EUR za leto 2007

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	29.121	41.968	45.344	47.052	48.042	48.690	49.363	49.705	50.006	50.185
2000	30.890	45.437	48.806	50.788	51.569	52.024	52.538	52.897		
2001	33.180	50.050	54.080	56.386	57.373	57.930	58.636			
2002	33.403	51.210	54.992	57.189	57.811	58.524				
2003	38.141	58.733	64.094	66.976	68.168					
2004	47.218	69.325	73.273	75.673						
2005	47.541	69.220	74.561							
2006	46.268	73.223								
2007	61.395									

Življenjska zavarovanja –dodatna nezgoda po metodi trikotnikov v tisoč EUR za leto 2008

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	294	516	556	598	624	625	625	625	626	626
2000	284	473	540	558	558	558	568	568	568	
2001	242	477	552	602	610	615	619	619		
2002	233	432	492	520	531	538	538			
2003	151	246	300	319	324	325				
2004	182	293	319	330	331					
2005	196	396	462	483						
2006	278	552	636							
2007	302	534								
2008	336									

Življenjska zavarovanja –dodatna nezgoda tisoč EUR za leto 2007

Leto nastanka škode	Kumulativni zneski odškodnin po številu let zamika plačil škod									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	294	516	556	598	624	625	625	625	626	626
2000	284	473	540	558	558	558	568	568		
2001	242	477	552	602	610	615	619			
2002	233	432	492	520	531	538				
2003	151	246	300	319	324					
2004	182	293	319	330						
2005	196	396	462							
2006	278	552								
2007	302									

5.1.4 Dolgoročne pogodbe življenjskih zavarovanj – predpostavke, spremembe v predpostavkah in občutljivost

(a) Postopek določanja predpostavk

Za klasična življenjska zavarovanja z DPF Skupina uporablja za določanje obveznosti predpostavke o prihodnji umrljivosti (v preteklosti je bil portfelj zavarovalnih pogodb Skupine premajhen, da bi lahko uporabila lastne izkušnje, zato se za oceno umrljivosti uporabljajo statistične tablice, in sicer: pri zavarovanjih za primer smrti ter zavarovanjih za primer smrti in doživetja uporablja Skupina slovenske tablice umrljivosti iz leta 1992, za rentna zavarovanja pa nemške tablice iz leta 1987), storne, naložbene donose (obrestna mera od 2,6 % do 4 %). Te predpostavke se določijo ob sklepanju zavarovanja in ostajajo enake v celotni zavarovalni dobi oziroma se za izračun obveznosti upoštevajo varnejše predpostavke zaradi možnosti neugodnih odklonov od predvidenih. Tem predpostavkam je dodana prilagoditev za tveganje in negotovost.

Nove ocene se pripravijo v vsakem naslednjem obračunskem letu za ugotavljanje ustreznosti tako oblikovanih obveznosti. Če se presodi, da so obveznosti oblikovane v ustrezni višini, se predpostavke ne spremenijo, sicer pa se predpostavke spremenijo tako, da odražajo nova pričakovanja. Posledično se rezervacije izračunajo na višjem – ustreznejšem nivoju.

Predpostavke, ki so uporabljene pri ugotavljanju ustreznosti oblikovanih rezervacij življenjskih zavarovanj, so:

- **smrtnost**
  Glede na vrsto pogodbe se izbere primerna osnovna tablica smrtnosti, ki se prilagodi glede na dejansko umrljivost zavarovalnega portfelja v preteklih in tekočem letu.
- **storno**
  Izvede se analiza izkustva Skupine v zadnjih treh letih, z uporabo statističnih metod se določi ustrezen delež storna. Deleži storna variirajo po vrstah produktov in trajanju zavarovalne dobe. Analize se izvajajo za določanje najboljše ocene vedenja zavarovalcev.
- **donosi iz naložb**
- Skupina določi predpostavke za donose iz naložb tako, da upošteva trenutne donosnosti za državne vrednostne papirje in druge finančne instrumente na trgu. Poleg tega se upošteva tudi struktura sredstev, ki krijejo obveznosti iz naslova življenjskih zavarovanj (kritnega sklada), tako da se določi povprečna tehtana donosnost.
- **stroški**
- Bodoči stroški so določeni na podlagi trenutnih stopenj stroškov. Dodatno je uporabljena predpostavka o bodoči inflaciji.

(b) Spremembe v predpostavkah

V letu 2008 v Skupini predpostavke za vrednotenje zavarovalnih pogodb niso bile spremenjene.

5.1.5 Analiza občutljivosti

Skupina je izdelala analizo občutljivosti čistega dobička pred obdavčitvijo na dan 31. decembra 2008 glede na vpliv različnih parametrov.

Test občutljivosti – parametri

Dejavnik občutljivosti	Opis dejavnika
Tehnična obrestna mera (samo za zavarovalne pogodbe)	Vpliv spremembe tehnične obrestne mere za ±1%
Stroški	Vpliv na povečanje/zmanjšanje vseh stroškov, razen stroškov pridobivanja za ±5%
Smrtnost (samo za življenjska zavarovanja)	Vpliv povečanja smrtnosti za 5%
Smrtnost rentnih zavarovanj (pokojninska in rentna zavarovanja)	Vpliv zmanjšanja smrtnosti za 5%
Škodni delež (samo za premoženjska in zdravstvena zavarovanja)	Vpliv povečanja v škodnem deležu za 5%

Zgoraj navedeni dejavniki so bili uporabljeni v aktuarskih in statističnih modelih za izračun sprememb čistega dobička Skupine. Spodnja tabela prikazuje vpliv sprememb ključnih dejavnikov na čisti dobiček Skupine pred obdavčitvijo.

Vpliv na čisti dobiček Skupine pred obdavčitvijo za leto 2008

(v EUR)	Življenjska zavarovanja z DPF	Življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem	Premoženjska zavarovanja brez zdravstvenih zavarovanj	Zdravstvena zavarovanja	Finančne pogodbe z DPF	Skupaj
Dejavnik						
Stroški +5%	(131.030)	(76.000)	(2.156.000)	(778.000)	(10.000)	(3.151.030)
Stroški –5%	131.030	76.000	2.156.000	778.000	10.000	3.151.030
Tehnična obrestna mera +1%	7.712.010	-	-	-	1.213.000	8.925.010
Tehnična obrestna mera –1%	(9.439.010)	-	-	-	(1.528.000)	(10.967.010)
Smrtnost +5%	(216.395)	-	-	-	-	(216.395)
Smrtnost rentnih zavarovanj –5%	158.711	-	-	-	-	158.711
Škodni delež +5%	(357.408)	(357.000)	(6.851.000)	(4.755.000)	(87.000)	(12.407.408)
Škodni delež –5%	357.408	357.000	6.851.000	4.755.000	87.000	12.407.408

Vpliv na čisti dobiček Skupine pred obdavčitvijo za leto 2007

(v EUR)	Življenjska zavarovanja z DPF	Življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem	Premoženjska zavarovanja brez zdravstvenih zavarovanj	Zdravstvena zavarovanja	Finančne pogodbe z DPF	Skupaj
Dejavnik						
Stroški +5%	(177.013)	(161.000)	(2.130.000)	(786.000)	(16.000)	(3.270.013)
Stroški –5%	177.013	161.000	2.130.000	786.000	16.000	3.270.013
Tehnična obrestna mera +1%	7.051.662	-	-	-	1.301.000	8.352.662
Tehnična obrestna mera –1%	(8.908.662)	-	-	-	(1.651.000)	(10.559.662)
Smrtnost +5%	(231.050)	-	-	-	-	(231.050)
Smrtnost rentnih zavarovanj –5%	(187.477)	-	-	-	-	(187.477)
Škodni delež +5%	(393.064)	(385.000)	(6.706.000)	(4.427.000)	(74.000)	(11.985.064)
Škodni delež –5%	393.064	385.000	6.706.000	4.427.000	74.000	11.985.064

5.1.6 Obvladovanje tveganj pri pozavarovalni zaščiti

Splošni opis namena in ciljev pozavarovalne zaščite

Pozavarovanje omogoča Skupini sklepanje zavarovalnih pogodb nad lastnimi kapacitetami oziroma prevzem rizikov v zavarovanje nad lastno izravnavo ob hkratnem zagotavljanju solventnosti in likvidnosti poslovanja ter tako predstavlja enega izmed bistvenih elementov upravljanja tveganj v zavarovalništvu. Pri tem zasledujemo cilj, da dosežemo optimalno zaščito pred posamičnimi velikimi škodami in pred agregirano izpostavljenostjo naravnim in drugim zavarovarljivim nevarnostim. Za obseg in strukturo pozavarovalne zaščite se odločamo na osnovi višine lastnih deležev Skupine ter profilov zavarovalnega portfelja.

Pogodbena pozavarovalna zaščita zagotavlja avtomatično kritje velike večine rizikov, prevzetih v zavarovanje, tudi ob morebitni napaki pri oceni rizika. Za izjemne rizike, ki po obsegu ali vsebini kritja presegajo določbe pogodbene pozavarovalne zaščite, se zagotovi posebna fakultativna pozavarovalna zaščita. Program načrtovanega pozavarovanja je sestavljen iz tradicionalnih proporcionalnih in neproporcionalnih oblik pozavarovalne zaščite ter je tako po strukturi in obsegu kritij praviloma enak kot v poslovnem letu 2007. V okviru obvladovanja operativnega tveganja je družba natančno spremljala število in velikost rizikov, ki so po vsebini in obsegu predmet bodisi pogodbene bodisi fakultativne pozavarovalne zaščite.

Osnovne predpostavke testov občutljivosti

Izhajamo iz predpostavke, da obstajata dve vrsti tveganja pozavarovalne zaščite. Prvič v tem, ali sta pravilno izbrana struktura in obseg zaščite, kar se lahko preveri s simulacijo, ali bi z znižanjem pozavarovalne zaščite prišlo do večjega poslabšanja čistega poslovnega izida, ki bi posledično lahko tudi ogrozilo kapitalsko ustreznost družbe. Druga vrsta tveganja je, ali bi se poslovni izid odločilno poslabšal, če se ob obstoječi pozavarovalni zaščiti v določenem obdobju zgodi nadpovprečno število velikih in množičnih škod, ki so tudi po višini nadpovprečne.

Za ovrednotenje pozavarovalnega tveganja smo opredelili dva testa občutljivosti poslovnega izida – test občutljivosti na znižanje pozavarovalne zaščite in test občutljivosti na nadpovprečno škodno dogajanje (velikih in množičnih škod).

Analiza portfelja z vidika pozavarovalnega tveganja

V največji skupini drugih premoženjskih zavarovanj smo analizirali volatilnost portfeljev posameznih zavarovalnih vrst oziroma skupin zavarovalnih vrst na velike in množične škode, zato da bi da analizo obvladovanja tveganja pozavarovanja osredotočili na najbolj izpostavljene zavarovalne vrste. Rezultat te analize je pokazal, da na tveganje pozavarovanja najodločilneje vplivata, glede višine in števila potencialnih velikih in množičnih škod portfelj zavarovanja AO in portfelj požarnih in drugih škodnih zavarovanj. Ta dva portfelja tudi odločilno vplivata na poslovni rezultat, zato smo analizo občutljivosti izvedli za obe navedeni pozavarovalni pogodbi.

Koncentracija pozavarovanja za leto 2008 (v tisoč EUR)

Pogodbeno leto 2008

Vrsta pozavarovanja	LD oziroma prioriteta v EUR	Pozavar. premija	Struktura pozavar. premije	Pozavar. provizija	Obrač. pozavar. škode	Rezervirane pozavar. škode	Vpliv rezultata pozavar. na dobiček
Ekscedentno pozavarovanje požara	1.000.000	1.183	11,89%	260	809	467	353
Kvotno pozavarovanje požara	900.000	763	7,67%	259	700	152	349
Ekscedentno poz. tehničnih zavar.	400.000	418	4,20%	88	196	119	(15)
Kvotno poz. tehnišnih zavar.	360.000	646	6,49%	161	204	188	(92)
Kvotno pozavarovanje potresa	10%	1.278	12,84%	320	-	5	(954)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	600.000	98	0,98%	-	-	-	(98)
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120.000	117	1,18%	-	-	-	(117)
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zavavarovanja vozil	600.000	1.098	11,04%	-	4.619	2.057	5.579
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja		**5.601**	**56,29%**	**1.088**	**6.528**	**2.988**	**5.004**
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	300.000	1.104	11,10%	-	-	678	(426)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150.000	50	0,50%	-	-	-	(50)
Premoženjsko Cat XL-pozav.– zavarovanje vozil	600.000	1.156	11,62%	-	2.141	3.717	(4.702)
Skupaj avtomobilska zavarovanja		**2.309**	**23,21%**	**-**	**2.141**	**4.395**	**4.227**
Druga premoženjska zavarovanja		**1.426**	**14,33%**	**25**	**-**	**881**	**(520)**
Zdravstvena zavarovanja		**-**	**0,0%**	**-**	**-**	**-**	**-**
Življenjska zavarovanja		**614**	**6,17%**	**129**	**185**	**5**	**(295)**
SKUPAJ POGODBENO LETO 2008		**9.950**	**100,00%**	**1.242**	**8.854**	**8.269**	**8.416**

Koncentracija pozavarovanja za leto 2007 (v tisoč EUR)

Pogodbeno leto 2007

Vrsta pozavarovanja	LD oziroma prioriteta v EUR	Pozavar. premija	Struktura pozavar. premije	Pozavar. provizija	Obrač. pozavar. škode	Rezervirane pozavar. škode	Vpliv rezultata pozavar. na dobiček
Ekscedentno pozavarovanje požara	1.000	2.023	18,24%	647	783	70	(523)
Kvotno pozavarovanje požara	900	677	6,10%	230	446	69	68
Ekscedentno poz. tehničnih zavar.	300	948	8,55%	213	641	46	(48)
Kvotno poz. tehnišnih zavar.	270	621	5,60%	155	444	68	47
Kvotno pozavarovanje potresa	-	1.473	13,28%	368	-	-	(1.105)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	300	454	4,09%	-	575	-	122
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120	51	0,46%	-	-	-	(51)
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zavavarovanja vozil	300	600	5,41%	-	1.188	94	682
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja		**6.847**	**61,74%**	**1.613**	**4.077**	**347**	**(808)**
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	250	1.292	11,65%	-	-	678	(243)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150	71	0,64%	-	-	-	(71)
Premoženjsko Cat XL-pozav.– zavarovanje vozil	300	882	7,95%	-	2.141	3.717	(607)
Skupaj avtomobilska zavarovanja		**2.245**	**20,24%**	**-**	**2.141**	**4.395**	**(921)**
Druga premoženjska zavarovanja		**1.567**	**14,13%**	**37**	**-**	**881**	**(1.043)**
Zdravstvena zavarovanja		**-**	**0,00%**	**-**	**-**	**-**	**-**
Življenjska zavarovanja		**431**	**3,89%**	**88**	**146**	**11**	**(186)**
SKUPAJ POGODBENO LETO 2007		**11.090**	**100,00%**	**1.738**	**6.364**	**5.634**	**(2.958)**

Kvantitativna analiza rezultatov testov občutljivosti

Kvantificiranje vpliva pozavarovanja na poslovni rezultat in analiza rezultatov testov občutljivosti

Za ovrednotenje posledic znižanja pozavarovalne zaščite smo izvedli oba testa občutljivosti in tako izmerili kvantitativni vpliv na čisti poslovni izid. Za testa občutljivosti smo izbrali najpomembnejše pozavarovalne pogodbe za skupine zavarovalnih vrst, ki zaradi velikosti portfelja ali zaradi potencialnih velikih ali množičnih škod najmočneje, kolikor je mogoče, vplivajo na poslovni izid Skupine.

Test občutljivosti poslovnega izida na znižanje pozavarovalne zaščite za leto 2008 v tisoč EUR

	Izhodiščni LD	Povečani LD	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	nespremenjen		-	-	-	-
Požarno Risk XL-pozavarovanje	600	900	68	-	-	68
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120	120	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	600	1000	105	461	129	(485)
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja			**173**	**461**	**129**	**(417)**
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	300	400	301	-	200	101
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150	150	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	600	1000	377	339	271	(233)
Skupaj avtomobilska zavarovanja			**678**	**339**	**471**	**(132)**

Test občutljivosti poslovnega izida na znižanje pozavarovalne zaščite za leto 2007 v tisoč EUR

	Izhodiščni LD	Povečani LD	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	nespremenjen		-	-	-	-
Požarno Risk XL-pozavarovanje	300	900	408	575	-	(167)
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	120	120	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	300	1.000	306	581	-	(275)
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja			**714**	**1.156**	**-**	**(442)**
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	250	300	204	-	100	104
XL-pozavarovanje avtom. kaska	150	150	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	300	1.000	362	119	-	243
Skupaj avtomobilska zavarovanja			**566**	**119**	**100**	**347**

V preglednicah smo prikazali vpliv povečanja lastnih deležev na dobiček družbe ob nespremenjenem škodnem dogajanju v pogodbenih letih 2007 in 2008. Povišanju lastnih deležev sledita nižja obračunana pozavarovalna premija kot tudi manjši obseg obračunanih deležev pozavarovateljev v škodah.
Kot lahko razberemo iz prikazanih rezultatov, bi simulirano povišanje lastnih deležev v pogodbenem letu 2007 vplivalo na zmanjšanje dobička v skupnem znesku 96.348 evrov.
Potek škodnega dogajanja v pogodbenem letu 2008 je v primerjavi s pogodbenim letom 2007 še bolj neugoden, zato bi ob povišanju lastnih deležev družbe le-to vplivalo na zmanjšanje dobička v višini 549.552 evrov.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Test občutljivosti poslovnega izida na nadpovprečno število in višino velikih in množičnih škod za leti 2007 in 2008

Pogodbeno leto 2008 (v tisoč EUR)

	Vsota simuliranih kosmatih škod	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	-	-	4.534	-	(4.534)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	-	(27)	(120)	-	93
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	-	(117)	(240)	-	124
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	-	(520)	(2.959)	-	2.439
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja	**11.718**	**(664)**	**1.215**	**-**	**(1.879)**
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	-	-	725	725	(1.450)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	-	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	-	(111)	105	-	(216)
Skupaj avtomobilska zavarovanja	**21.234**	**(111)**	**830**	**725**	**(1.666)**
Skupaj	**32.952**	**(774)**	**2.045**	**725**	**(3.544)**

Pogodbeno leto 2007 (v tisoč EUR)

	Vsota simuliranih kosmatih škod	Sprememba čiste premije	Sprem. čistih škod	Sprem. čiste rezerv.	Vpliv spremembe na dobiček
Skupaj proporcionalna pozavarovanja	-	-	4.054	-	(4.054)
Požarno Risk XL-pozavarovanje	-	(146)	(420)	-	274
Tehnično Risk XL-pozavarovanje	-	(51)	(150)	-	99
Premoženjsko Cat XL-poz. brez zav. vozil	-	(551)	(3.207)	-	2.655
Skupaj požarna in tehnična zavarovanja	**11.801**	**(748)**	**277**	**-**	**(1.442)**
XL-pozavarovanje AO in zelene karte	-	-	625	625	(1.025)
XL-pozavarovanje avtom. kaska	-	-	-	-	-
Premoženjsko Cat XL-poz. – zav. vozil	-	(117)	53	-	(170)
Skupaj avtomobilska zavarovanja	**21.151**	**(117)**	**678**	**625**	**(1.420)**
Skupaj	**32.952**	**(865)**	**954**	**625**	**(2.445)**

V predhodnih preglednicah je prikazan vpliv spodaj navedenih škod na poslovni izid leta 2007 oziroma 2008 ob dejanski pozavarovalni zaščiti v pogodbenih letih 2007 in 2008:
Požarna škoda v višini 800.000 evrov, ki je bila predmet kvotnega in Požarnega Risk XL pozavarovanja.
Montažna škoda v višini 6.000.000 evrov, ki je bila predmet ekscedentnega (93,33%), kvotnega in Tehničnega Risk XL pozavarovanja.
Škoda zaradi neurja v višini 5.652.000 evrov, ki je bila v manjšem obsegu ekscedentno pozavarovana, preostali del pa v okviru kvotnega ter premoženjskega Cat XL pozavarovanja, namenjenega kritju katastrofalnih škod.
Škode iz avtomobilske odgovornosti v višini 250.000, 750.000, 1.500.000, 3.000.000 in 15.000.000 evrov.
Opomba: Pri škodah avtomobilske odgovornosti smo predpostavili, da ostane 50% simuliranih škod v škodni rezervaciji, pri vseh ostalih simuliranih škodah pa smo predpostavili izplačilo med letom.

Znesek simuliranega povečanja kosmatih škod v višini 32.952.000 evrov bi, ob nespremenjeni pozavarovalni zaščiti obravnavanih pogodbenih let, vplival na zmanjšanje dobička v letu 2007 v višini 8,7% zneska simuliranih škod, v letu 2008 pa v višini 10,76% zneska simuliranih škod. To je logična posledica povišanja lastnih deležev v letu 2008 glede na leto 2007, saj so škode tako pozavarovane v manjšem obsegu in s tem je vpliv na zmanjšanje dobička večji, kot pri višji pozavarovalni zaščiti.

Finančna tveganja

Skupina je izpostavljena finančnim tveganjem prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Finančna tveganja so tveganja, da pritoki zaradi tržnih sprememb na trgu kapitala in denarja ter poslovanja in bonitet komitentov in izdajateljev finančnih instrumentov ne bodo zadoščali za kritje odtokov. Najpomembnejše komponente tega tveganja so likvidnostno tveganje, kreditno tveganje in tržno tveganje, kjer je Skupina izpostavljena tveganju spremembe obrestnih mer, tveganju spremembe tečajev vrednostnih papirjev, spremembe cen in valutnemu tveganju.

Likvidnostna tveganja so tveganja, da Skupina ne bo sposobna poplačati vseh obveznosti, vključno s potencialnimi obveznostmi, da ne bo ogrožala svojega normalnega poslovanja. Da je Skupina v vsakem trenutku sposobna zagotavljati likvidnost in da je trajno sposobna izpolnjevati vse svoje obveznosti (solventnosti), z ustrezno višino kapitala zagotavlja kapitalsko ustreznost.

Glavni vir kreditnega tveganja Skupine izhaja iz zavarovalniškega področja in se nanaša na finančne naložbe in pozavarovalna tveganja. Gre za tveganje, da nasprotna stranka ne bo zmožna izplačati dolgovanih zneskov ob zapadlosti.

Tržna tveganja nastopajo predvsem pri nalaganju sredstev, kjer obstaja možnost, da se ne izpolnijo pričakovanja glede gibanja naložb oziroma se ne izpolnijo v celoti. Tveganje neugodne spremembe vrednosti naložb je lahko posledica sprememb tečajev tujih valut, obrestnih mer ali cene delnice.

Skupina upravlja in obvladuje tveganja, katerim je izpostavljena, tako da redno spremlja denarne tokove in zagotavlja, da ima vedno na razpolago dovolj likvidnih sredstev za poravnavo svojih obveznosti, da nalaga svoja sredstva tako, da dosega dovolj veliko dolgoročno donosnost, ki presega višino donosa pri zavarovalnih obveznostih, da usklajuje trajanje finančnih sredstev s finančnimi obveznostmi, da zagotavlja ustreznost finančnih sredstev.

Valutna tveganja so zaradi vstopa v ERM2 in prevzema evra v letu 2007 postala za Skupino kljub širitvi na tuje trge manj pomembna.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Analiza sredstev in obveznosti za upravljanje finančnih tveganj

(v EUR)	Pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF		Kratkoročne zavarovalne pogodbe			
	Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Finančne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj brez zdravstvenih zavarovanj	Zavarovalne pogodbe zdravstvenega zavarovanja	Ostala sredstva in obveznosti (lastni viri)	Skupaj
SREDSTVA						
31.12.2008						
Dolžniški vrednostni papirji	**47.427.174**	**13.018.327**	**79.035.741**	**6.471.557**	**2.190.106**	**148.142.905**
Po pošteni vrednosti preko IPI	3.235.192	947.476	14.383.689	859.092	236.536	19.661.985
- tržni	3.235.192	911.209	14.016.581	762.310	-	18.925.292
- netržni	-	-	-	-	236.536	236.536
- državne obveznice	-	36.267	367.108	96.782	-	500.157
Razpoložljivi za prodajo	37.276.479	12.070.851	64.652.052	5.612.465	1.024.365	120.636.211
- tržni	4.542.964	1.976.484	24.888.641	348.589	322.534	32.079.212
- netržni	-	-	-	-	-	-
- državne obveznice	32.733.514	10.094.367	39.763.411	5.263.876	701.831	88.556.999
V posesti do zapadlosti	6.915.504	-	-	-	929.205	7.844.709
- tržni	5.380.629	-	-	-	889.937	6.270.566
- netržni	427.282	-	-	-	-	427.282
- državne obveznice	1.107.593	-	-	-	39.268	1.146.861
Lastniški vrednostni papirji	**12.423.520**	**2.778.667**	**50.604.549**	**2.545.354**	**41.966.984**	**110.319.073**
Po pošteni vrednosti preko IPI	2.645.320	829.200	5.272.758	55.229	7.046.189	15.848.695
- tržni	2.645.320	829.200	5.272.758	55.229	7.046.189	15.848.695
- netržni	-	-	-	-	-	-
Razpoložljii za prodajo	9.778.200	1.949.467	45.331.791	2.490.125	34.920.795	94.470.378
- tržni	8.960.620	1.796.599	42.083.652	2.490.125	10.002.150	65.333.146
- netržni	817.580	152.868	3.248.139	-	24.918.645	29.137.232
Popravki vrednosti finančnih sredstev zaradi slabitev	**(4.159.003)**	**(839.478)**	**(15.215.132)**	**(173.525)**	**(7.244.586)**	**(27.631.724)**
Naložbe v pridružene družbe	**-**	**-**	**-**	**-**	**81.077.284**	**81.077.284**
Posojila in terjatve	**10.049.123**	**1.308.200**	**57.024.063**	**18.835.288**	**82.855.467**	**170.072.141**
Posojila in depoziti	9.220.578	1.025.976	16.674.165	5.516.979	64.680.183	97.117.881
Zavarovalne terjatve	565.197	135.015	32.567.063	11.497.024	48.430	44.812.729
Ostale terjatve	263.348	147.209	7.782.835	1.821.285	18.126.854	28.141.531
Naložbene nepremičnine	**3.818.485**	**1.281.091**	**17.474.217**	**-**	**6.133.794**	**28.707.587**
Pozavarovalna sredstva	**152.256**	**21.726**	**17.188.721**	**-**	**-**	**17.362.703**
Denar in denarni ustrezniki	**1.172.517**	**76.173**	**3.976.328**	**187.382**	**24.887.904**	**30.300.304**
Ostala sredstva	**815.338**	**308.069**	**25.902.068**	**5.754.394**	**112.920.491**	**145.700.360**
Skupaj sredstva	**71.699.410**	**17.952.775**	**235.990.554**	**33.620.450**	**344.787.444**	**704.050.634**
OBVEZNOSTI						
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb	**7.636.505**	**384.788**	**186.817.551**	**15.906.377**	**-**	**210.745.221**
Dolgoročne zavarovalne pogodbe	2.496.872	70.051	66.450.674	169.446	-	69.187.043
Kratkoročne zavarovalne pogodbe	5.139.633	314.737	120.366.877	15.736.931	-	141.558.178
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	**57.640.231**	**9.295.497**	**-**	**-**	**-**	**66.935.728**
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	57.640.231	9.295.497	-	-	-	66.935.728
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	-	-	-	-	-
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	**9.295.051**	**7.035.113**	**-**	**-**	**-**	**16.330.164**
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	9.252.317	7.020.079	-	-	-	16.272.396
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	42.735	15.033	-	-	-	57.768
Dolgovi	**-**	**-**	**8.000.000**	**-**	**173.908.599**	**181.908.599**
Ostale obveznosti	**435.138**	**317.646**	**14.801.873**	**7.392.230**	**21.328.173**	**44.275.059**
Skupaj obveznosti	**75.006.924**	**17.033.044**	**209.619.424**	**23.298.607**	**195.236.772**	**520.194.771**

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	Pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF		Kratkoročne zavarovalne pogodbe			
	Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Finančne pogodbe življenjskih zavarovanj z DPF	Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj brez zdravstvenih zavarovanj	Zavarovalne pogodbe zdravstvenega zavarovanja	Ostala sredstva in obveznosti (lastni viri)	Skupaj
SREDSTVA						
31.12.2007						
Dolžniški vrednostni papirji	**47.851.850**	**11.667.210**	**86.505.046**	**4.173.591**	**250.038**	**150.447.734**
Po pošteni vrednosti preko IPI	3.442.524	999.083	16.245.051	1.673.222	229.640	22.589.519
- tržni	3.442.524	763.773	11.242.965	1.516.746	229.640	17.195.647
- netržni	-	198.919	3.957.376	69.014	-	4.225.309
- državne obveznice	-	36.391	1.044.710	87.462	-	1.168.563
Razpoložljivi za prodajo	36.823.247	10.668.127	70.259.995	2.500.369	16.313	120.268.051
- tržni	4.189.418	1.625.361	25.157.872	348.566	16.313	31.337.530
- netržni	-	-	-	-	-	-
- državne obveznice	32.633.829	9.042.766	45.102.123	2.151.803	-	88.930.521
V posesti do zapadlosti	7.586.079	-	-	-	4.085	7.590.164
- tržni	6.360.995	-	-	-	4.085	6.365.080
- netržni	115.486	-	-	-	-	115.486
- državne obveznice	1.109.598	-	-	-	-	1.109.598
Lastniški vrednostni papirji	**24.986.361**	**4.442.450**	**76.689.593**	**18.219.095**	**113.462.957**	**237.800.456**
Po pošteni vrednosti preko IPI	9.162.202	2.016.087	15.847.531	2.917.422	10.910.937	40.854.179
- tržni	9.162.202	2.016.087	15.847.531	2.917.422	10.910.937	40.854.179
- netržni	-	-	-	-	-	-
Razpoložljii za prodajo	15.824.159	2.426.363	60.842.062	15.301.673	102.552.020	196.946.277
- tržni	14.825.948	2.426.363	57.122.573	14.203.547	70.170.846	158.749.277
- netržni	998.211	-	3.719.489	1.098.126	32.381.174	38.197.000
Naložbe v pridružene družbe	**-**	**-**	**-**	**-**	**71.687.821**	**71.687.821**
Posojila in terjatve	**5.691.164**	**579.846**	**45.000.990**	**17.750.847**	**64.098.030**	**133.120.877**
Posojila in depoziti	4.461.232	281.983	6.150.347	2.064.209	43.257.651	56.215.422
Zavarovalne terjatve	600.195	188.275	31.526.968	11.946.210	1.704.633	45.966.281
Ostale terjatve	629.737	109.588	7.323.675	3.740.428	19.135.746	30.939.174
Naložbene nepremičnine	**465.103**	**-**	**1.318.521**	**-**	**18.817.897**	**20.601.521**
Pozavarovalna sredstva	**175.242**	**-**	**10.829.582**	**-**	**-**	**11.004.824**
Denar in denarni ustrezniki	**1.117.861**	**6.978**	**1.853.608**	**313.987**	**23.551.263**	**26.843.697**
Ostala sredstva	**27.880**	**13.297**	**42.416.320**	**772.735**	**143.603.672**	**186.833.904**
Skupaj sredstva	**80.315.461**	**16.709.781**	**264.613.660**	**41.230.255**	**435.471.678**	**838.340.834**
OBVEZNOSTI						
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb	**4.937.863**	**-**	**172.595.677**	**15.861.968**	**-**	**193.395.508**
Dolgoročne zavarovalne pogodbe	341.416	-	63.914.425	196.930	-	64.452.771
Kratkoročne zavarovalne pogodbe	4.596.447	-	108.681.252	15.665.038	-	128.942.737
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	**62.548.026**	**-**	**-**	**-**	**-**	**62.548.026**
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	62.548.026	-	-	-	-	62.548.026
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	-	-	-	-	-
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	**-**	**15.604.274**	**-**	**-**	**-**	**15.604.274**
Dolgoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	15.512.160	-	-	-	15.512.160
Kratkoročne obveznosti z možnostjo diskrecijske udeležbe	-	92.114	-	-	-	92.114
Dolgovi	**-**	**-**	**4.019.040**	**-**	**166.544.377**	**170.563.417**
Ostale obveznosti	**2.779.867**	**13.207**	**25.515.731**	**9.521.918**	**20.658.308**	**58.489.031**
Skupaj obveznosti	**70.265.756**	**15.617.481**	**202.130.448**	**25.383.886**	**187.202.685**	**500.600.256**

5.1.4 Likvidnostno in obrestno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da za izplačilo zapadlih obveznosti ne bo na voljo dovolj gotovine, dostopne v okviru razumnih stroškov.

Skupina je izpostavljena likvidnostnemu tveganju predvsem iz naslova zavarovalniških obveznosti (škod) ter pogodbenih obveznosti, ki se nanašajo na pridobitve finančnih instrumentov (predvsem prevzemi družb) in servisiranje tekočih obveznosti iz naslova finančnih instrumentov.

Posebej so zakonsko regulirane likvidnostne zahteve na področju finančnega posredništva, kjer je za Skupino najpomembnejše področje zavarovalništva, ki vzdržuje svoj obseg likvidnosti v skladu s predpisi regulatorjev.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju se odraža v prevzemu zavarovalnega tveganja in zmožnosti Skupine izpolnjevati pogodbene obveznosti iz naslova sklenjenih zavarovanj in tekočih obveznosti iz naslova poslovanja.

Likvidnostno tveganje izhaja iz neusklajenosti prilivov in odlivov in se odraža v možnosti, da bi Skupina kljub zadostnemu obsegu finančnih sredstev morala zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti v danem trenutku naložbe unovčevati pod slabšimi pogoji (nižja cena, višji stroški transakcij), kar bi se odražalo v nižji donosnosti naložb.

Skupina likvidnostno tveganje obvladuje:

- s primerno strukturo naložb,
- z ustrezno razpršenostjo naložb,
- s planiranjem prihodnjih denarnih tokov, s čimer zagotavlja primeren obseg denarnih tokov iz poslovanja in naložbenja (izplačilo obresti in glavnic) za pokritje prihodnjih predvidljivih obveznosti,
- z zagotavljanjem primernega obsega visoko likvidnih naložb, ki jih je mogoče vsak trenutek unovčiti brez izgube vrednosti za pokrivanje prihodnjih nepredvidljivih obveznosti.

Skupina je izpostavljena obrestnemu tveganju prek finančnih sredstev in obveznosti, pozavarovalnih terjatev in zavarovalnih obveznosti. Skupina se zaradi narave svojih naložb in obveznosti srečuje predvsem s tveganjem spremembe obrestne mere.

V nadaljevanju predstavljamo pregled obvladovanja likvidnostnih tveganj s prikazom zapadlosti sredstev po pogodbenih nediskontiranih denarnih tokovih, pri čemer jih primerjamo s pričakovanimi denarnimi tokovi nastajanja obveznosti iz zavarovalnih in finančnih pogodb.

Pogodbeni denarni tokovi za dolžniške vrednostne papirje se izračunajo na podlagi podatkov, ki jih prejme izdajatelj. Podlaga za izračunavanje je amortizacijski načrt in veljavna kuponska obrestna mera na dan obračuna. Za posamezen časovni interval poročanja se upoštevajo vsi bodoči denarni tokovi (glavnice in kuponske obresti), ki jih bomo prejeli, glede na stanje portfelja dolžniških vrednostnih papirjev na presečni datum.

Za prikaz denarnih tokov iz naslova obveznosti življenjskih zavarovanj z DPF in življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, so se generirali denarni tokovi vseh predvidenih bodočih izplačil škod in stroškov, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj, veljavnih na dan 31. 12. 2008.

Za prikaz denarnih tokov iz naslova obveznosti finančnih pogodb so se generirali denarni tokovi vseh predvidenih bodočih izplačil škod in stroškov, ki izhajajo iz finančnih pogodb, veljavnih na dan 31. 12. 2008.

Pričakovani denarni tokovi premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj predstavljajo oceno predvidenih izplačil za škode, ki so že nastale, vključno s stroški, in predvidena sproščanja obveznosti iz prenosnih premij in rezervacij za neiztekle nevarnosti.

Skupina del svojih sredstev nalaga v lastne vire in niso namenjeni pokrivanju obveznosti iz zavarovalnih ali finančnih pogodb, zato zanje nismo ugotavljali povprečnega trajanja.

Pregled zapadlosti zavarovalnih obveznosti v letu 2008

	Knjigovodska	Brez	Pričakovani denarni tokovi (nediskontirani)				
v EUR	vrednost	zapadlosti	do 1 leta	1 - 5 let	5 - 10 let	10 - 15 let	nad 15 let
Obveznosti							
Obveznost iz zavarovalnih pogodb	210.745.221	-	137.836.517	49.476.994	18.052.930	5.378.780	-
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	66.935.728	-	5.288.051	51.946.852	30.255.563	25.831.111	57.406.862
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	16.330.164	-	1.457.040	6.645.794	10.255.146	9.309.026	28.586.415
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj obveznosti	**294.011.113**	-	**144.581.608**	**108.069.640**	**58.563.639**	**40.518.917**	**85.993.277**

Povprečno trajanje obveznosti	9,80 let

Pregled zapadlosti zavarovalnih obveznosti v letu 2007

	Knjigovodska	Brez	Pričakovani denarni tokovi (nediskontirani)				
v EUR	vrednost	zapadlosti	do 1 leta	1 - 5 let	5 - 10 let	10 - 15 let	nad 15 let
Obveznosti							
Obveznost iz zavarovalnih pogodb	193.395.508	-	124.346.293	47.524.435	16.544.169	4.980.612	-
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z DPF	62.548.026	-	3.301.924	32.436.257	12.499.323	29.821.560	70.051.907
Obveznosti iz finančnih pogodb z DPF	15.604.274	-	1.376.455	6.278.232	10.183.990	4.441.738	29.202.036
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	4.019.040	-	262.080	4.399.776	-	-	-
Skupaj obveznosti	**275.566.848**	-	**129.286.752**	**90.638.700**	**39.227.482**	**39.243.910**	**99.253.943**

Povprečno trajanje obveznosti	7,58 let

Pregled zapadlosti obveznosti (lastni viri) v letu 2008

	Knjigovodska	Brez	Pogodbeni denarni tokovi (nediskontirani)			
(v EUR)	vrednost	zapadlosti	do 1 leta	1-3 let	3-5 let	nad 5 let
Obveznosti						
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	75.449.991	-	5.353.312	12.362.816	8.240.000	67.331.028
Posojila in depoziti	98.107.912	-	65.293.452	16.609.362	21.945.005	657.939
Izvedeni finančni inštrumenti	350.696	-	350.696	-	-	-
Poslovne in druge obveznosti	21.328.173	6.279.526	17.516.072	1.214.985	-	4.745
Skupaj obveznosti	**195.236.772**	**6.279.526**	**88.513.532**	**30.187.163**	**30.185.005**	**67.993.712**

Pregled zapadlosti obveznosti (lastni viri) v letu 2007

(v EUR)	Knjigovodska vrednost	Brez zapadlosti	Pogodbeni denarni tokovi (nediskontirani) do 1 leta	1-3 let	3-5 let	nad 5 let
Obveznosti						
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	71.349.685	-	3.704.081	8.179.864	7.177.599	79.665.468
Posojila in depoziti	88.881.957	-	49.031.695	30.508.053	14.006.061	8.475.909
Izvedeni finančni inštrumenti	6.312.735	-	6.279.463	33.272	-	-
Poslovne in druge obveznosti	20.658.308	-	20.432.923	148.869	32.718	98.299
Skupaj obveznosti	**187.202.685**	**--**	**79.448.162**	**38.870.058**	**21.216.378**	**88.239.676**

5.1.5 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je posledica nezmožnosti pogodbene stranke, da v celoti plača svoje obveznosti oziroma zapadle zneske. Glede finančnih instrumentov v okviru naložb je tveganje, da bo ena stranka pogodbe, ki ureja finančni instrument, drugi stranki povzročila finančno izgubo zaradi neizpolnitve obveznosti zaradi razlik med dejanskimi in pogodbeno določenimi izpolnitvami obveznosti.

Zavarovalniški del Skupine obvladuje kreditno tveganje z vzpostavitvijo še dodatnih limitov na posamezne zneske in že določene višine maksimalne izpostavitve posameznih vrednostnih papirjev. Skupina za čim manjšo izpostavljenost tveganju spremlja in preverja analize in bonitetne ocene izdajateljev vrednostni papirjev. Kreditno tveganje pa obvladuje tudi z naložbami v državne vrednostne papirje oziroma z naložbami v netvegane vrednostne papirje. Postopki preverjanja bonitete tujih izdajateljev vrednostnih papirjev temeljijo na pridobivanju bonitetnih informacij od mednarodnih družb, kot so Standard & Poor's oziroma Fitch-IBCA in Moody's.

Za slovenski trg, kjer izdajatelji vrednostnih papirjev niso ocenjeni, ima zavarovalniški del Skupine največjo koncentracijo naložb v dolžniške vrednostne papirje, bančne in državne obveznice. Pri naložbah v investicijske kupone in lastniške vrednostne papirje se obvladuje kreditno tveganje z razpršenostjo naložb.

Postopki preverjanja bonitete temeljijo na pridobivanju in preverjanju javno dostopnih podatkov o trenutnem finančnem stanju izdajatelja finančnih instrumentov in njegovi prihodnji plačilni sposobnosti. Boniteto domačih izdajateljev finančnih instrumentov Skupina ocenjuje sama. Pri lastnem spremljanju bonitete izdajatelja Skupina preverja njegovo prihodnjo plačilno sposobnost, pri čemer preverja predvsem ustreznost njegovih pričakovanih denarnih pritokov iz poslovanja v primerjavi z odlivi za poravnavo bodočih obveznosti.

Postopki obvladovanja kreditnega tveganja pri pozavarovanju se, enako kot pri nalaganju finančnih sredstev, nanašajo na preveritev bonitete pozavarovatelja. V skladu s strategijo obvladovanja kreditnega tveganja so obveznosti iz naslova pozavarovanja pozavarovana pri prvovrstnih pozavarovateljih. To pa kljub vsemu ne razreši Skupine obveznosti prvotnega zavarovatelja. Če pozavarovatelj iz kakršnega koli razloga ne poravna škode, je Skupina dolžna izplačati celoten znesek zavarovancu. Bonitetna ocena pozavarovateljev se pregleduje letno s preverjanjem njihove finančne moči pred podpisom pozavarovalne pogodbe.

Skupina strukturira raven prevzetega kreditnega tveganja prek vzpostavitve omejitev izpostavljenosti do posamezne nasprotne stranke ter v geografskem in panožnem pomenu. Taka tveganja se redno spremljajo.

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan 31.12.2008 in 31.12.2007

	AAA-A		BBB-B		Brez kreditne ocene		Skupaj	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.122007
Dolžniški vrednostni papirji	**104.386.884**	**107.619.183**	**6.556.381**	**6.031.103**	**37.199.640**	**36.797.448**	**148.142.905**	**150.447.734**
Po pošteni vrednosti preko IPI	1.399.763	3.613.689	1.000.419	999.623	17.261.803	17.976.207	19.661.985	22.589.519
Razpoložljivi za prodajo	100.486.158	101.702.133	3.990.928	3.666.648	16.159.125	14.899.270	120.636.211	120.268.051
V posesti do zapadlosti	2.500.963	2.303.361	1.565.034	1.364.832	3.778.712	3.921.971	7.844.709	7.590.164
Posojila in terjatve	**-**	**-**	**-**	**-**	**181.421.807**	**134.820.526**	**181.421.807**	**134.820.526**
Posojila in depoziti	-	-	-	-	97.783.106	56.880.647	97.783.106	56.880.647
Zavarovalne terjatve	-	-	-	-	35.709.836	35.598.232	35.709.836	35.598.232
Regresne terjatve	-	-	-	-	11.768.663	11.338.513	11.768.663	11.338.513
Ostale terjatve	-	-	-	-	36.160.202	31.003.134	36.160.202	31.003.134
Pozavarovalna sredstva	**-**	**-**	**-**	**-**	**17.362.703**	**11.004.824**	**17.362.703**	**11.004.824**
Denar in denarni ustrezniki	**5.745**	**44.572**	**70.932**	**692.174**	**31.228.515**	**26.955.567**	**31.305.192**	**27.692.313**
Terjatve za davek od dobička	**-**	**-**	**-**	**-**	**7.027.916**	**2.870.170**	**7.027.916**	**2.870.170**
Skupaj sredstva	**104.392.629**	**107.663.755**	**6.627.313**	**6.723.277**	**274.240.581**	**212.448.535**	**385.260.523**	**326.835.567**

Regresne terjatve – regresni zahtevki in sredstva, pridobljena pri poravnavi škod
Skupina se lahko ukvarja tudi s prodajo v zavarovalnih primerih poškodovanih predmetov, ki ji pripadajo ob reševanju škodnih primerov. Čista iztržljiva vrednost v škodnih primerih poškodovanih predmetov, ki jih bo Skupina odprodala, se pripozna kot prihodek.

Z izplačilom odškodnine preide od zavarovanca na Skupino tudi pravica nasproti tistemu, ki je odgovoren za škodo (subrogacija). To pravico Skupina uveljavi z regresnim zahtevkom v višini celotne ali delne izplačne zavarovalnine. Kadar zavarovanec obveznega odgovornostnega zavarovanja izgubi pravice (vinjenost ...), Skupina regresira zavarovanca oziroma povzročitelja za celotni ali delni znesek izplačane odškodnine. Uveljavljeni regresni zahtevki se pripoznajo kot zavarovalni prihodek. Pričakovani regresi se upoštevajo tudi pri izračunu obveznosti za škode.
Regresne terjatve vodi Skupina ločeno, in sicer kot uveljavljene oziroma neuveljavljene, s tem da vodi neuveljavljene regresne terjatve v zunajbilančni evidenci in zanje ne oblikuje popravkov vrednosti.
Uveljavljene regresne terjatve Skupina evidentira ločeno na terjatve, zavarovane s hipoteko, in druge regresne terjatve, kar je tudi osnova pri obračunu popravkov vrednosti. Skupina oblikuje popravke vrednosti uveljavljenih regresnih terjatev in terjatev iz naslova odkupov na podlagi posamične ocene finančnega stanja in plačilne sposobnosti zavarovalcev.
Prav tako Skupina posamično ocenjuje plačilne sposobnosti dolžnikov vseh preostalih terjatev v okviru Skupine in drugih terjatev, razen terjatev za odložene davke, in zanje oblikuje popravke vrednosti na podlagi individualnega izračuna.

Skupina odobrava posojila družbam v Skupini in pridruženim podjetjem za izkoriščanje sinergije, saj zaradi svoje finančne moči in intenzivnega sodelovanja s finančnimi institucijami zmore pridobivati posojila pod ugodnejšimi pogoji kot posamezna podjetja v Skupini. Posojila se obrestujejo po obrestni meri za obresti na posojila med povezanimi osebami. Posojila niso zavarovana.

V nekaterih primerih se posojila odobravajo tudi podjetjem zunaj Skupine, kadar obstaja medsebojni interes za poslovno sodelovanje. Posojila niso zavarovana, obrestna mera pa je višja.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Kreditno tveganje: Nezapadla in zapadla finančna sredstva, ki niso slabljena in zapadla in oslabljena finančna sredstva na dan 31.12.2008 in 31.12.2007

Sredstva (v EUR)	Nezapadlo in neoslabljeno	Zapadlo in neoslabljeno				Zapadlo in oslabljeno				Skupaj knjigovodska vrednost
						individualno		skupinko		
		do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 270 dni	nad 271 dni	bruto vrednost	popravek vrednosti	bruto vrednost	popravek vrednosti	
31.12.2008										
Dolžniški VP	148.142.905	-	-	-	-	-	-	-	-	148.142.905
Posojila	84.695.005	2.992.383	1.029.788	8.911.613	154.317	431.757	(431.757)	-	-	97.783.106
Terjatve	40.591.075	2.222.501	2.339.094	1.825.122	1.159.400	19.381.299	(15.772.647)	64.954.003	(33.061.146)	83.638.701
- zavarovalne terjatve	14.987.319	257.165	261.441	585.918	40.848	2.093.044	(1.472.304)	32.614.344	(13.657.939)	35.709.836
- regresne terjatve	-	-	-	-	-	-	-	29.639.895	(17.871.232)	11.768.663
- druge terjatve	25.603.756	1.965.336	2.077.653	1.239.204	1.118.552	17.288.255	(14.300.343)	2.699.764	(1.531.975)	36.160.202
Pozavarovalna sredstva	17.278.319	-	-	-	-	-	-	-	-	17.362.703
SKUPAJ	290.707.304	5.214.884	3.368.882	10.736.735	1.398.101	19.813.056	(16.204.404)	64.954.003	(33.061.146)	346.927.415

31.12.2007										
Dolžniški VP	150.447.734	-	-	-	-	-	-	-	-	150.447.734
Posojila	56.879.302	974			371	1.327.883	(1.327.883)	-	-	56.880.647
Terjatve	41.908.915	4.206.593	514.557	523.470	320.250	17.755.186	(15.193.669)	62.287.038	(34.382.461)	77.939.879
- zavarovalne terjatve	17.091.945	3.219.250	130.283	135.831	35.379	-	-	28.254.285	(13.268.741)	35.598.232
- regresne terjatve	-	-	-	-	-	-	-	30.833.022	(19.494.509)	11.338.513
- druge terjatve	24.816.970	987.343	384.274	387.639	284.871	17.755.186	(15.193.669)	3.199.731	(1.619.211)	31.003.134
Pozavarovalna sredstva	11.004.824	-	-	-	-	-	-	-	-	11.004.824
SKUPAJ	260.240.775	4.207.567	514.557	523.470	320.621	19.083.069	(16.521.552)	62.287.038	(34.382.461)	296.273.084

5.1.6 Analiza občutljivosti tržnih tveganj

Dejavniki
Metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analize občutljivosti za tiste vrste tržnih tveganj, katerim je Skupina izpostavljena.

Dejavnik občutljivosti	Opis dejavnika
Sprememba obrestne mere	Vpliv na spremembo v tržnih obrestnih merah za ±100 bp (to pomeni: če se tržna obrestna mera spremeni za 100 indeksnih točk (basic points), kolikšen je vpliv na dobiček in na kapital). Sprememba za ±100 bp predstavlja spremembo, večjo od 1%, glede na spremembo obrestne mere v preteklem letu.
Sprememba cen delnic	Vpliv na spremembe tržne cene finančnih sredstev se odraža pri spremembi cene delnice, cene ID-delnice, cene strukturiranih vrednostnih papirjev in cene vzajemnih skladov na dan 31. decembra 2008 za ±25%.
Sprememba provizije za upravljanje	Vpliv spremembe prihodkov iz provizij za upravljanje ob padcu vrednosti naložb za 25%.

Spodnja tabela povzema rezultate analize občutljivosti na spremembo obrestnih mer, spremembo cen lastniških vrednostnih papirjev in spremembo višine provizije za upravljanje pri čemer prikaz vpliva na kapital izključuje vpliv na izkaz poslovnega izida. Zaradi spremenjenih razmer na finančnih trgih v preteklem letu, je skupina spremenila tudi predpostavke analize občutljivosti na spremembo tržnih razmer.

		2008
(v EUR)	**Vpliv na dobiček pred davki**	**Vpliv na kapital**
Sprememba obrestne mere + 100 bt	(925.475)	(6.071.260)
Sprememba obrestne mere –100 bt	954.195	6.642.070
Sprememba cen delnic + 25%	3.962.174	21.546.416
Sprememba cen delnic –25%	(3.962.174)	(21.546.416)
Sprememba provizije za upravljanje (naložbe + 25%)	3.602.703	-
Sprememba provizija za upravljanje (naložbe –25%)	(3.602.703)	-

		2007
(v EUR)	**Vpliv na dobiček pred davki**	**Vpliv na kapital**
Sprememba obrestne mere + 25 bt	(295.647)	(1.829.762)
Sprememba obrestne mere –25 bt	171.261	1.805.234
Sprememba cen delnic + 5%	7.671.805	9.847.313
Sprememba cen delnic – 5%	(7.671.805)	(9.847.313)
Sprememba provizije za upravljanje (naložbe + 5%)	722.067	-
Sprememba provizija za upravljanje (naložbe –5%)	(722.067)	-

5.1.7 Valutno tveganje

Glede na to, da je bila Republika Slovenija z dnem 1.1.2007 v sistemu nespremenljivih deviznih tečajev ERM2 ter glede na vstop v EMU in uvedbo evra kot plačilnega sredstva v Republiki Sloveniji, je ocenjeno valutno tveganje Skupine relativno nizko.

Spodnja tabela povzema izpostavljenost Skupine valutnemu tveganju na dan 31. decembra. V tabelo so vključeni zneski finančnih sredstev ter finančnih in zavarovalnih obveznosti po valutah.

			31.12.2008
(v EUR)	**EUR**	**Drugo**	**Skupaj**
Sredstva			
Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko IPI	31.509.851	4.000.829	35.510.680
- Lastniški vrednostni papirji	11.847.866	4.000.829	15.848.695
- Dolžniški vrednostni papirji	19.661.985	-	19.661.985
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo	183.734.682	3.740.183	187.474.865
- Lastniški vrednostni papirji	64.006.977	2.831.677	66.838.654
- Dolžniški vrednostni papirji	119.727.705	908.506	120.636.211
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	6.996.697	848.012	7.844.709
- Dolžniški vrednostni papirji	6.996.697	848.012	7.844.709
Naložbene nepremičnine	28.707.587	-	28.707.587
Posojila in terjatve	166.429.798	14.992.009	181.421.807
Finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve	86.251.324	11.534.356	97.785.680
Terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve	66.661.969	3.186.158	69.848.127
Aktivne časovne razmejitve in DAC	13.516.505	271.495	13.788.000
Pozavarovalna sredstva	17.360.568	2.135	17.362.703
Denar in denarni ustrezniki	26.061.591	5.243.601	31.305.192
Skupaj sredstva	**460.800.774**	**28.826.769**	**489.627.543**
Obveznosti			
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	75.449.991	-	75.449.991
Posojila	106.027.899	80.013	106.107.912
Izvedeni finančni inštrumenti	350.696	-	350.696
Obveznosti zavarovalnih pogodb	207.727.450	3.017.771	210.745.221
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	66.899.135	36.593	66.935.728
Obveznosti iz naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	16.330.164	-	16.330.164
Skupaj obveznosti	**472.785.335**	**3.134.377**	**475.919.712**

			31.12.2007
(v EUR)	EUR	Drugo	Skupaj
Sredstva			
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek IPI	59.320.514	4.123.184	63.443.698
– Lastniški vrednostni papirji	36.730.995	4.123.184	40.854.179
– Dolžniški vrednostni papirji	22.589.519	-	22.589.519
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	294.319.323	22.895.005	317.214.328
– Lastniški vrednostni papirji	174.765.769	22.180.508	196.946.277
– Dolžniški vrednostni papirji	119.553.554	714.497	120.268.051
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	7.590.164	-	7.590.164
– Dolžniški vrednostni papirji	7.590.164	-	7.590.164
Naložbene nepremičnine	20.601.521	-	20.601.521
Posojila in terjatve	128.148.423	6.672.103	134.820.526
Pozavarovalna sredstva	11.004.824	-	11.004.824
Denar in denarni ustrezniki	20.917.630	6.774.683	27.692.313
Skupaj sredstva	**541.902.399**	**40.464.975**	**582.367.374**
Obveznosti			
Dolžniški vrednostni papirji (izdani)	75.368.725	-	75.368.725
Posojila	88.463.016	418.941	88.881.957
Izvedeni finančni instrumenti	6.312.734	-	6.312.734
Obveznosti zavarovalnih pogodb	193.092.040	303.468	193.395.508
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	62.446.521	101.505	62.548.026
Obveznosti iz naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe	15.588.746	15.528	15.604.274
Skupaj obveznosti	**441.271.782**	**839.442**	**442.111.224**

Operativna tveganja

Operativna tveganja so tveganja, povezana z napakami v poteku poslovnih procesov, tveganja informacijske tehnologije, organizacije in podobno.

Upravljanje operativnih tveganj je preneseno na posamezne družbe, ki operativna tveganja obvladujejo prek zaznavanja priložnosti in nevarnosti s svojega področja ter obvladovanja poslovnih procesov v družbi. Seveda pa je upravljanje operativnih tveganj podrejeno strateškim ciljem ter iz tega izhajajočim ciljem posameznih področij in družb.

Skupina upravlja operativna tveganja z vpeljavo standardov ISO na nivoju Skupine in njenih posameznih članov; z njimi želi Skupina standardizirati poslovne procese. Skupina uporablja standardizirano in poenoteno programsko opremo na področju računovodstva in naložb. Operativna tveganja znižujemo tudi s poenotenim sistemom letnega planiranja ter medletnega in letnega poročanja.

Splošna tveganja

Splošna poslovna tveganja so povezana z delovanjem Skupine v okolju, kot so na primer ekonomsko okolje, zakonodaja in podobno, na kar Skupina nima neposrednega vpliva.

Taka tveganja je dokaj težko meriti in modelirati. Za obvladovanje tega tveganja Skupina prek svojih služb redno spremlja zakonodajo, dogajanja na kapitalskih trgih in makroekonomske parametre na trgih, kjer je prisotna.

Upravljanje kapitala

Uprava se je odločila za ohranjanje velikega kapitalskega obsega, da bi tako zagotovila zaupanje vseh deležnikov in nadaljnji razvoj Skupine KD Group. Kot enega od strateških kazalnikov je Skupina opredelila donosnost kapitala kot razmerje med doseženim čistim dobičkom večinskih lastnikov in povprečno vrednostjo lastniškega kapitala večinskih lastnikov. Skupina si prizadeva za ohranjanje ravnotežja med večjimi donosi, ki bi jih omogočila večja zadolženost, ter prednostmi in varnostjo močne kapitalske strukture.
Donosnost kapitala je eden od strateških kazalnikov letnega načrta Skupine, ki se določi in sprejme na podlagi spremljanja dogajanja v okolju in v skladu z ohranjanjem optimalne strukture kapitala. Donosnost kapitala se izračunava kot razmerje med doseženim čistim poslovnim izidom in povprečno vrednostjo stanja celotnega kapitala, v okviru katerega je odšteta vrednost čistega dobička.

Obvladujoča družba Skupine KD Group ima v skladu s skupščinskim sklepom oblikovan sklad lastnih delnic. Na dan 31. 12. 2008 je bilo 62.201 rednih delnic z oznako KDHR, kar predstavlja 2,11 % osnovnega kapitala in 51.306 prednostnih delnic z oznako KDHP, kar predstavlja 1,74 % osnovnega kapitala.

Naložbeni načrti, politika optimalne strukture kapitala ter pričakovanja in interesi delničarjev so temelj oblikovanja dividendne politike. Družba izplačuje dividende enkrat letno. Predlog višine dividende oblikujeta uprava in nadzorni svet obvladujoče družbe. Dividende se oblikujejo iz bilančnega dobička obvladujoče družbe, ki se oblikuje v skladu z veljavnimi predpisi v Sloveniji, sklep o njegovi uporabi pa sprejme skupščina delničarjev.

Skupina KD Group nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nima nobenega programa delniških opcij. V letu 2008 v Skupini ni prišlo do spremembe v načinu upravljanja kapitala.

Obvladujoča družba ni predmet kapitalskih zahtev, ki bi jih določili regulatorni organi.

Družba ima odvisne družbe v segmentu finančnega poslovanja in zavarovalništva, katerim kapitalske zahteve določa regulatorni organ.
Poslovodstvo teh družb skrbi za ustrezno višino kapitala (kapitalsko ustreznost), glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravljajo, ter glede na tveganja, ki so jim izpostavljeni pri opravljanju teh poslov.

Poštena vrednost

Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo ali poravnati dolg med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu.

V Skupini je poštena vrednost finančnih instrumentov ugotovljena, kot sledi:

- za kotirajoče finančne instrumente, za katere obstaja cena na delujočem trgu, se poštena vrednost ugotavlja kot zmnožek enot finančnega instrumenta in kotirajoče tržne cene. Za določanje poštene vrednosti se uporabijo ponujene nakupne cene za finančna sredstva in ponudbena cena za finančne obveznosti,
- če za finančne instrumente ni delujočega trga, se uporabijo metode ocenjevanja poštene vrednosti finančnega instrumenta. Metode vrednotenja obsegajo uporabo zadnjega posla med obveščenima in voljnima strankama, če je na voljo, primerjavo s trenutno pošteno vrednostjo drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene lastnosti, in metodo diskontiranih denarnih tokov. V Skupini je bil razvit model, katerega primernost je ocenil neodvisni pooblaščeni ocenjevalec podjetij, za ocenjevanje poštene vrednosti kapitalskih instrumentov v delnice in deleže nekotirajočih podjetij. Z modelom so enkrat na leto na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjene poštene vrednosti pomembnejših finančnih naložb v nekotirajoča podjetja,
- poštena vrednost posojil in depozitov je izračunana kot diskontirana vrednost prihodnjih denarnih tokov z uporabo tržne obrestne mere,
- poštena vrednost dolgov, ki ne kotirajo na aktivnem trgu, je določena kot diskontirana vrednost prihodnjih denarnih tokov z uporabo tržne obrestne mere,
- za kratkoročne terjatve in obveznosti z rokom dospelosti do enega leta se predpostavlja, da njihova knjigovodska vrednost odraža pošteno vrednost,
- za pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe ni bilo mogoče zanesljivo oceniti poštene vrednosti.

Naslednja razpredelnica prikazuje odplačne in poštene vrednosti tistih finančnih sredstev in obveznosti, ki v konsolidirani bilanci stanja Skupine niso izkazane po pošteni vrednosti.

(v EUR)	Odplačna vrednost		Poštena vrednost	
	31. 12. 2008	31. 12. 2007	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Finančna sredstva				
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo	7.844.709	7.590.164	7.844.709	7.610.152
Posojila in depoziti pri bankah	97.785.680	57.751.092	97.748.361	57.751.092
	105.630.389	**65.341.256**	**105.593.070**	**65.361.244**
Finančne obveznosti				
Posojila	106.107.912	88.881.957	106.977.118	88.903.456
Izdane obveznice	75.449.991	75.368.725	74.573.007	75.052.404
	181.557.903	**164.250.682**	**181.550.125**	**163.955.860**

6. Poročanje po področnih in območnih odsekih

Glavne dejavnosti Skupine oziroma področni odseki so naslednji:

- premoženjska zavarovanja,
- življenjska zavarovanja,
- zdravstvena zavarovanja,
- finančne storitve (upravljanje premoženja in drugo finančno poslovanje),
- kinematografija,
- drugo (založništvo, gradnja nepremičnin za trg ali znane kupce itd.).

Na dan 31. 12. 2008 je bila Skupina razširjena v Sloveniji in naslednjih državah: Bolgarija, Ciper, Češka, FBIH, Hrvaška, Nizozemska, Poljska, Slovaška, Romunija, Srbija, Črna gora, Ukrajina in ZDA..

Področni odseki poslovanja

6.1.1 Podatki o poslovanju po področnih odsekih

Rezultati poslovanja po posameznih področnih odsekih so bili za leto 2008 naslednji:

(v EUR)

							2008
	Premoženjska zavarovanja	**Življenjska zavarovanja**	**Zdravstvena zavarovanja**	**Finančno poslovanje**	**Kinemato - grafija**	**Drugo**	**Skupina**
Bruto prihodki od prodaje	138.623.094	105.493.633	97.661.626	17.949.301	13.351.149	8.302.783	**381.381.586**
Izločitve medsebojnih poslov	(791.412)	(15.984.763)	(1.700.416)	(1.855.199)	(1.223.646)	(509.399)	**(22.064.835)**
Prihodki od prodaje	**137.831.682**	**89.508.870**	**95.961.210**	**16.094.102**	**12.127.503**	**7.793.384**	**359.316.751**
Poslovni izid iz poslovanja	(14.203.819)	(21.231.013)	2.051.933	(17.917.372)	1.590.701	(149.819)	**(49.859.389)**
Finančni odhodki	(638.797)	549.213	(453)	(6.352.067)	(1.202.716)	(378.646)	**(8.023.466)**
Delež v poslovnem izidu pridruženih družb	(3.060.764)	(1.043.773)	-	(23.302.843)	-	351	**(27.407.029)**
Poslovni izid pred obdavčitvijo	**(17.903.380)**	**(21.725.573)**	**2.051.480**	**(47.572.281)**	**387.985**	**(528.114)**	**(85.289.883)**
Davki	4.188.301	764.399	(383.029)	4.176.332	(498.048)	37.944	**8.285.899**
Čisti poslovni izid poslovnega leta	**(13.715.079)**	**(20.961.174)**	**1.668.451**	**(43.395.949)**	**(110.063)**	**(490.170)**	**(77.003.984)**

Rezultati poslovanja po posameznih področnih odsekih so bili za leto 2007 naslednji:

(v EUR)

							2007
	Premoženjska zavarovanja	**Življenjska zavarovanja**	**Zdravstvena zavarovanja**	**Finančno poslovanje**	**Kinemato - grafija**	**Drugo**	**Skupina**
Bruto prihodki od prodaje	131.995.552	87.014.283	89.226.380	34.570.638	18.699.600	28.344.158	**389.850.611**
Izločitve medsebojnih poslov	(536.557)	(10.930.946)	(6.049)	(6.019.053)	(20.629)	(346.324)	**(17.859.558)**
Prihodki od prodaje	**131.458.995**	**76.083.337**	**89.220.331**	**28.551.585**	**18.678.971**	**27.997.834**	**371.991.053**
Poslovni izid iz poslovanja	28.124.164	(101.495)	4.628.423	11.269.112	151.272	(1.202.966)	**42.868.509**
Finančni odhodki	(429.606)	1.107.568	(46.050)	(4.142.700)	(1.704.774)	(1.337.071)	**(6.552.633)**
Delež v poslovnem izidu pridruženih družb	898.260	262.634	-	9.973.103	(6.022)	13.049	**11.141.024**
Poslovni izid pred obdavčitvijo	**28.592.818**	**1.268.707**	**4.582.373**	**17.099.515**	**(1.559.524)**	**(2.526.988)**	**47.456.900**
Davki	(6.321.004)	(1.198.100)	(1.563.428)	(2.553.139)	(862.618)	(13.027)	**(12.511.316)**
Čisti poslovni izid poslovnega leta	**22.271.814**	**70.607**	**3.018.945**	**14.546.376**	**(2.422.142)**	**(2.540.015)**	**34.945.584**

Stroški posameznih segmentov so pripoznani tako, kot v osnovi nastajajo pri poslovanju posameznih segmentov, in tako, kot jih odvisne družbe, ki sestavljajo posamezni segment, tudi poročajo.

Nekatere postavke, vključene v izkaz poslovnega izida za leto, končano 31. decembra 2008, so bile naslednje:

(v EUR) **2008**

	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato - grafija	Drugo	Skupina
Amortizacija	(1.716.312)	(1.222.365)	(760.886)	(1.221.236)	(2.744.043)	(258.530)	**(7.923.372)**
Slabitev poslovnih in drugih terjatev	(1.413.107)	(542.711)	(715.208)	(39.165)	-	(35.652)	**(2.745.843)**

Nekatere postavke, vključene v izkaz poslovnega izida za leto, končano 31. decembra 2007, so bile naslednje:

(v EUR) **2007**

	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato - grafija	Drugo	Skupina
Amortizacija	(1.649.232)	(739.127)	(751.799)	(659.514)	(4.156.186)	(259.698)	**(8.215.555)**
Slabitev poslovnih in drugih terjatev	(8.771.977)	(237.771)	(1.107.971)	(114.118)	(103.372)	(181.630)	**(10.516.839)**

Medsebojno poslovanje po posameznih področnih odsekih se je izvajalo pod normalnimi tržnimi pogoji tako kot do drugih nepovezanih strank.

Sredstva in obveznosti po posameznih področnih odsekih na dan 31. decembra 2008:

(v EUR) **31. 12. 2008**

	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato - grafija	Drugo	Skupina
Sredstva	236.687.187	217.968.350	38.227.230	205.654.926	-	15.397.332	**713.935.025**
Pridružene družbe	2.746.728	599.722	-	76.765.206	-	965.628	**81.077.284**
Skupaj sredstva	**239.433.915**	**218.568.072**	**38.227.230**	**282.420.132**	**-**	**16.362.960**	**795.012.309**
Obveznosti	**218.849.191**	**190.222.994**	**28.755.316**	**157.264.233**	**-**	**5.975.190**	**601.066.924**
Investicije v osnovna sredstva	**2.855.958**	**3.750.267**	**69.634**	**15.709.725**	**-**	**618.275**	**23.003.859**

Sredstva in obveznosti po posameznih področnih odsekih na dan 31. decembra 2007:

(v EUR) **31. 12. 2007**

	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Zdravstvena zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato - grafija	Drugo	Skupina
Sredstva	265.357.582	247.703.125	42.217.794	244.993.866	58.545.874	25.541.340	**884.359.581**
Pridružene družbe	6.664.165	1.685.290	-	63.338.366	-	-	**71.687.821**
Skupaj sredstva	**272.021.747**	**249.388.415**	**42.217.794**	**308.332.232**	**58.545.874**	**25.541.340**	**956.047.402**
Obveznosti	**202.134.934**	**209.930.611**	**26.332.435**	**136.298.707**	**36.804.548**	**4.281.801**	**615.783.035**
Investicije v osnovna sredstva	**8.946.181**	**2.062.174**	**24.094**	**1.571.356**	**3.202.725**	**2.525.766**	**18.332.296**

Sredstva področnega odseka vsebujejo predvsem finančna sredstva, opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva, zaloge, denarna sredstva ter poslovne in druge terjatve.

Obveznosti področnega odseka sestavljajo finančne in poslovne obveznosti. Iz postavk so izločene vse medsebojne transakcije in stanja med posameznimi področnimi odseki.

Območni odseki poslovanja

6.1.2 Podatki o poslovanju po posameznih območnih odsekih

Skupina ima razširjeno svoje poslovanje na treh glavnih geografskih območjih. Glavno območje poslovanja Skupine je Slovenija. Glavne dejavnosti Skupine so premoženjsko zavarovanje, življenjsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, finančno poslovanje (upravljanje premoženja in drugo finančno poslovanje, kinematografija in drugo (nepremičnine, založništvo itd.).

Skupina posluje predvsem v Sloveniji, državah Evropske unije in drugih državah jugovzhodne Evrope.

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od prodaje		
Slovenija	351.113.529	356.223.435
EU	5.494.951	5.474.344
Druge države	2.708.271	10.293.274
	359.316.751	**371.991.053**

(v EUR)	2008	2007
Skupaj sredstva		
Slovenija	665.026.087	767.825.242
EU	72.741.414	117.270.859
Druge države	57.244.808	70.951.301
	795.012.309	**956.047.402**

(v EUR)	2008	2007
Pridružena podjetja		
Slovenija	62.552.159	67.722.410
EU	2.266.559	3.294.302
Druge države	16.258.567	671.109
	81.077.285	**71.687.821**

(v EUR)	2008	2007
Analiza investicij v osnovna sredstva		
Slovenija	13.604.941	14.462.757
EU	520.036	822.020
Druge države	10.531.904	3.047.519
	24.656.881	**18.332.296**

(v EUR)	2008	2007
Analiza prihodkov od prodaje		
Prihodki od prodaje blaga	4.481.153	5.055.547
Prihodki od prodaje storitev	365.725.185	366.935.506
	370.206.338	**371.991.053**

7. Opredmetena osnovna sredstva

(v EUR)	Zgradbe in zemljišča	Vozila in oprema za opravljanje dejavnosti	Pisarniška in druga oprema	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007				
Nabavna vrednost	57.599.288	15.752.054	26.832.795	100.184.137
Popravek in oslabitev vrednosti	(10.465.031)	(9.833.801)	(8.664.903)	(28.963.735)
Neodpisana vrednost	**47.134.257**	**5.918.253**	**18.167.892**	**71.220.402**
Leto 2007				
Začetna neodpisana vrednost	47.134.257	5.918.253	18.167.892	71.220.402
Tečajne razlike	(87.629)	(20.023)	(7.215)	(114.867)
Nakup odvisne družbe	948.626	159.561	334.380	1.442.567
Odtujitve odvisne družbe	(338.408)	(207.975)	(255)	(546.638)
Nabave	2.928.102	5.323.678	8.278.837	16.530.617
Odtujitve	(1.543.051)	(172.533)	(883.821)	(2.599.405)
Amortizacija	(1.254.881)	(2.141.299)	(2.724.651)	(6.120.831)
Prenos na/iz naložbenih nepremičnin	4.055.165	-	-	4.055.165
Končna neodpisana vrednost	**51.842.181**	**8.859.662**	**23.165.167**	**83.867.010**
Stanje 31. december 2007				
Nabavna vrednost	65.186.188	20.032.673	34.571.658	119.790.519
Popravek in oslabitev vrednosti	(13.344.007)	(11.173.011)	(11.406.491)	(35.923.509)
Neodpisana vrednost	**51.842.181**	**8.859.662**	**23.165.167**	**83.867.010**
Leto 2008				
Začetna neodpisana vrednost	51.842.181	8.859.662	23.165.167	83.867.010
Tečajne razlike	(161.735)	408.345	(39.681)	206.929
Nakup odvisne družbe (Pojasnilo 32)	-	465	-	465
Odtujitve odvisne družbe (Pojasnilo 32)	(10.059.739)	(8.829.634)	(13.926.064)	(32.815.437)
Nabave	1.278.335	10.105.372	6.269.787	17.653.494
Odtujitve	(6.111.550)	(109.245)	(414.285)	(6.635.080)
Amortizacija	(895.166)	(2.219.225)	(2.657.317)	(5.771.708)
Prenos na naložbene nepremičnine	(20.202.004)	-	-	(20.202.004)
Končna neodpisana vrednost	**15.690.322**	**8.215.740**	**12.397.607**	**36.303.669**
Stanje 31. decembra 2008				
Nabavna vrednost	12.361.409	18.555.315	23.087.280	54.004.004
Popravek in oslabitev vrednosti	(3.328.913)	(10.339.575)	(10.689.673)	(17.700.335)
Neodpisana vrednost	**15.690.322**	**8.215.740**	**12.397.607**	**36.303.669**

Za zavarovanje prejetih posojil so bile zastavljene nepremičnine v vrednosti 2.668.982 evrov (2007: 24.640.163 evrov). Zmanjšanje zavarovanja zastavljenih nepremičnin je predvsem posledica izstopa podjetij iz odseka kinematografije.

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji na dan 31. 12. 2008 je 382.037 evrov (2007: 317.289 evrov).

8. Naložbene nepremičnine

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Stanje 1. januarja		
Nabavna vrednost	24.058.580	22.895.497
Popravek in oslabitev vrednosti	(3.457.059)	(2.303.381)
Neodpisana vrednost	**20.601.521**	**20.592.116**
Leto zaključeno 31. decembra		
Začetna neodpisana vrednost	20.601.521	20.592.116
Nabave odvisnih družb	-	4.536.423
Odtujitve odvisnih družb	(12.566.563)	
Nabave	1.649.333	197.384
Prenos iz/na opredmetena sredstva	20.202.004	(4.055.165)
Odtujitve	(536.071)	(47.874)
Amortizacija	(642.637)	(621.363)
Končna neodpisana vrednost	28.707.587	20.601.521
Stanje 31. decembra		
Nabavna vrednost	32.693.964	24.058.580
Popravek in oslabitev vrednosti	(3.986.377)	(3.457.059)
Neodpisana vrednost	**28.707.587**	**20.601.521**

V letu 2008 so podjetja v skupini zmanjšala delež uporabe naložbenih nepremičnin v lasti podjetij v skupini. Vrednost naložbenih nepremičnin v najemu podjetij v skupini se je zmanjšala za 24.257.169 evrov. Posledično se je v skupinskih izkazih povečala vrednost naložbenih nepremičnin in zmanjšala vrednost opredmetenih osnovnih sredstev.

V izkazu poslovnega izida so bile pripoznane naslednje postavke:

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od najemnin od naložbenih nepremičnin	1.141.511	1.737.018
Neposredni poslovni stroški naložbenih nepremičnin, ki prinašajo najemnine	956.250	1.198.783

Skupina nima naložbenih nepremičnin, ki ne bi prinašale prihodkov od najemnin. Pogodbe je mogoče predčasno prekiniti.

Naložbe v zemljišča in zgradbe se vrednotijo izhodiščno po nabavnih cenah, vključno z nabavnimi stroški. Po začetnem pripoznanju po nabavni vrednosti se vrednost zmanjšuje za amortizacijske popravke in morebitne slabitve, podobno kot za neopredmetena sredstva. Morebitne slabitve v primeru odmika poštene vrednosti nepremičnine glede na normalne tržne pogoje se izvajajo na vsakih 3-5 let na osnovi cenitev pooblaščenega cenilca oziroma ob pomembnejših spremembah nabavnih cen na nepremičninskem trgu.
Ocena poštene vrednosti nepremičnin so bile izvedene v juniju 2008. Cenitev nepremičnin je opravil neodvisen pooblaščeni ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Cenitve so bile opravljene po dohodkovni/donosnostni metodi in načinu primerljivih prodaj, pri čemer se je ocenjevalo sedanjo vrednost bodočih pričakovanih donosov iz uporabe ali morebitne odprodaje premoženja. Pri tem se je uporabila ustrezna stopnja kapitalizacije, in sicer v višini 8 do 12 %. Ocenjena vrednost nepremičnin presega knjigovodsko vrednost zato skupina v letu 2008 ni spreminjala knjigovodskih vrednosti, temveč je knjigovodsko vrednost naložbenih nepremičnin ohranila.

9. Neopredmetena sredstva

(v EUR)	Dobro ime	Licence	Programska oprema	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007				
Nabavna vrednost	83.764.495	1.940.845	11.172.819	96.878.159
Popravek in oslabitev vrednosti	(1.569.005)	(554.441)	(7.390.423)	(9.513.869)
Neodpisana vrednost	**82.195.490**	**1.386.404**	**3.782.396**	**87.364.290**
Leto 2007				
Začetna neodpisana vrednost	82.195.490	1.386.404	3.782.396	87.364.290
Tečajne razlike	-	1.126	(13.874)	(12.748)
Nabave	-	72.092	1.729.587	1.801.679
Nakup odvisne družbe	403.304	-	54.993	458.297
Povečanje v deležu odvisnih družb	85.612	-	-	85.612
Odtujitve	-	-	(234.129)	(234.129)
Prodaja odvisne družbe	(25.092)	-	(67.907)	(92.999)
Amortizacija	-	(84.711)	(1.388.650)	(1.473.361)
Končna neodpisana vrednost	**82.659.314**	**1.374.911**	**3.862.416**	**87.896.641**
Stanje 31. decembra 2007				
Nabavna vrednost	84.228.319	2.005.457	12.463.933	98.697.709
Popravek in oslabitev vrednosti	(1.569.005)	(630.546)	(8.601.517)	(10.801.068)
Neodpisana vrednost	**82.659.314**	**1.374.911**	**3.862.416**	**87.896.641**
Leto 2008				
Začetna neodpisana vrednost	82.659.314	1.374.911	3.862.416	87.896.641
Tečajne razlike	-	(4.235)	(27.406)	(31.641)
Nabave	4.530.347	141.112	5.212.817	9.884.276
Nakup odvisne družbe (Pojasnilo 32)	127.058	-	-	127.058
Povečanje v deležu odvisnih družb		-	-	-
Odtujitve	-	(26.908)	-	(26.908)
Prodaja odvisne družbe (Pojasnilo 32)	(1.017.744)	(124.702)	(1.247.151)	(2.389.597)
Amortizacija	-	(65.347)	(1.443.679)	(1.509.026)
Slabitev	(25.722.775)	-	-	(25.722.775)
Končna neodpisana vrednost	**60.576.200**	**1.294.831**	**6.356.997**	**68.228.028**
Stanje 31. decembra 2008				
Nabavna vrednost	87.867.980	1.362.505	15.102.612	104.333.097
Popravek in oslabitev vrednosti	(27.291.780)	(67.674)	(8.745.615)	(36.105.069)
Neodpisana vrednost	**60.576.200**	**1.294.831**	**6.356.997**	**68.228.028**

Vrednost neopredmetenih osnovnih sredstev v gradnji na 31.12.2008 je 1.977.890 evrov (2007: 289.690 evrov).

Razdelitev dobrega imena glede na posamezni področni odsek je predstavljena v spodnji tabeli:

(v EUR)	Premoženjska zavarovanja	Finančno poslovanje	Kinemato - grafija	Življenjska - zavarovanja	Drugo	Skupina
Slovenija	24.441.425	28.677.000	-	2.855.310	299.008	56.272.743
EU	-	641.376	-	83.382	-	724.757
Druge države	-	3.578.705	-	-	-	3.578.705
Skupaj 31. decembra 2008	**24.441.425**	**32.897.081**	**-**	**2.938.692**	**299.008**	**60.576.204**
Slovenija	22.849.770	53.952.108	890.682	-	465.791	78.158.351
EU	-	781.079	-	-	141.179	922.258
Druge države	-	3.578.705	-	-	-	3.578.705
Skupaj 31. decembra 2007	**22.849.770**	**58.311.892**	**890.682**	**-**	**606.970**	**82.659.314**

Večina dobrega imena izhaja iz segmenta neživljenjskih zavarovanj in iz segmenta finančnega poslovanja. Preverjanje morebitnih oslabitev dobrega imena Skupina opravlja enkrat na leto.

Slabitve dobrega imena segmenta finančnega poslovanja v letu 2008 so bile v višini 25.722.775 evrov (v letu 2007 ni bilo potrebe po slabitvi dobrega imena).

Slabitev dobrega imena je pripoznana med drugimi odhodki (razkritje 23).

Predpostavke cenitve segmenta finančnega poslovanja, ki jih je v letu 2008 uporabil neodvisni zunanji strokovnjak, so:

- metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti,
- ocena je temeljila na analizi preteklega poslovanja in potenciala podjetij
- donosi v obliki denarja so bili diskontirani z ustrezno tehtano aritmetično sredino zahtevane stopnje donosa dolžniškega in lastniškega kapitala,
- uporabljen je bil model CAPM, prilagojen državi, v kateri je podjetje,
- predpostavke: 4 % pričakovana donosnost netveganih naložb, 7 % premija za kapitalsko tveganje, obseg sistematičnega tveganja 1,05, 1 % premija za posebna tveganja, 25 % diskont za pomanjkanje likvidnosti,
- zahtevana stopnja donosa lastniškega kapitala je od 12,6 % do 16,1 %, in je enaka donosu celotnega kapitala

Predpostavke cenitve segmenta finančnega poslovanja, ki jih je v letu 2007 uporabil neodvisni zunanji strokovnjak, so:

- metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov brez upoštevanja zadolženosti,
- ocena je temeljila na analizi preteklega poslovanja in oceni poslovnih možnosti v prihodnosti,
- donosi v obliki denarja so bili diskontirani z ustrezno tehtano aritmetično sredino zahtevane stopnje donosa dolžniškega in lastniškega kapitala,
- uporabljen je bil model CAPM, prilagojen državi, v kateri je podjetje,
- predpostavke: 5 % letna stopnja rasti stroškov na zaposlenega, 4 % pričakovana donosnost netveganih naložb, 7 % premija za kapitalsko tveganje, obseg sistematičnega tveganja 1,05, 1 % premija za posebna tveganja, 10 % diskont za pomanjkanje likvidnosti,
- zahtevana stopnja donosa lastniškega kapitala je od 13,2 % do 17,1 %,
- zahtevana stopnja donosa celotnega kapitala je od 12,3 % do 16, 0 %.

V letu 2008 je bila z uporabo internih modelov vrednotenja preverjena cenitev segmenta neživljenjskih zavarovanj.

Glavne predpostavke vrednotenja segmenta neživljenjskih zavarovanj v letu 2008 so:

- uporabljeni sta bili dohodkovna in tržna metoda vrednotenja;
- uporabljene so bile ocene poslovodstva glede rasti premij v obdobju od 2007 do 2012. Za naslednja obdobja je bilo upoštevano nižanje njihove rasti z upoštevanjem letne rasti slovenskega zavarovalniškega trga v višini 7 %;
- projekcije prenosne premije temeljijo na vzorcu zaslužene premije glede na kosmato premijo za vsako koledarsko leto in za vsako vrsto zavarovanja;
- pozavarovalna premija je ocenjena od 0 do 35 % kosmate zaslužene premije v odvisnosti od vrste zavarovanja. Pozavarovalne terjatve so ocenjene od 0 do 50 % kosmatih škod v odvisnosti od vrste zavarovanja;
- škodni koeficient je ocenjen od 35 do 110 % v odvisnosti od vrste zavarovanja;
- uporabljena diskontna stopnja je 12,6 % in temelji na modelu CAPM (Capital Asset Pricing Model).

Na podlagi tega vrednotenja ne obstaja potreba po oslabitvi dobrega imena, ki izhaja iz segmenta neživljenskega zavarovanja

Vrednost dobrega imena drugih segmentov je bila preverjena z uporabo internih modelov vrednotenja. Pri oceni teh vrednotenj ni potrebe po oslabitvi dobrega imena.

10. Naložbe v delnice in deleže v pridružene družbe

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. januarja	**71.687.821**	**45.119.877**
Pridobitve	14.571.598	23.412.841
Odtujitve	(3.060.605)	(4.228.866)
Sprememba pridružene družbe v odvisno družbo	-	(1.076.688)
Sprememba iz razpoložljive za prodajo v pridruženo družbo	31.288.510	-
Pripisi dobičkov in prevrednotenj	(27.407.028)	11.141.024
Druga prevrednotenja	(128.586)	(218.891)
Izplačane dividende	(5.874.425)	(2.487.951)
Tečajne razlike	-	26.475
Slabitve	-	-
Stanje 31. decembra	**81.077.285**	**71.687.821**

Skupina je 30.9.2008 pridobila dodatni delež v družbi BIG in tako postala njena 21,25 % lastnica. Dodatna naložba je znašala 9.495.223 evrov. Poštena vrednost pridobljenega premoženja je znašala 14.329.040 evrov. Skupina si je pripoznala 4.047.570 evrov prihodkov iz poslovnih združitev v letu 2008. Negativno dobro ime, ki izhaja iz nakupov naložbe opravljenih pred letom 2008 v višini 9.021.723 evrov, pa je družba ob prvem uskupinjevanju v 2008 vključila v dobičke iz preteklih let.

Skupina je 30.06.2008 pridobila dodatni delež v družbi MIG in tako postala njena 30,21 % lastnica. Dodatna naložba je znašala 3.043.368 evrov. Poštena vrednost pridobljenega premoženja je znašala 4.126.719 evrov. Skupina si je pripoznala 1.083.351 evrov prihodkov iz poslovnih združitev v letu 2008. Negativno dobro ime, ki izhaja iz nakupov naložbe opravljenih pred letom 2008 v višini 5.307.317 evrov pa je družba ob prvem uskupinjevanju v 2008 vključila v dobičke iz preteklih let.

.

Skupni znesek prenosa iz finančnih sredstev razpoložljivih za prodajo in izračuna slabega imena za družbi MIG in BIG je znašal 31.288.510 evrov.

Skupina je v novoustanovljeno družbo World Life Group LLC 22.12.2008 vložila 350 evrov osnovnega kapitala in postala 35% lastnica družbe.

Skupina je 31.8.2008 v celoti odsvojila pridruženi družni Zabavna znanost d.o.o. in Kinopodjetje Kranj d.o.o.. Pri prodaji Kinopodjetja Kranj je skupina ustvarila 99.385 evrov dobička.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Skupina je v decembru 2008 delno odsvojila naložbo v Seaway Group (5%) in tako ohranila 45% delež v družbi. Ob prodaji je Skupina ustvarila 96.921 evrov izgube, ki je izkazana v izkazu poslovnega izida v postavki finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah.

V letu 2008 je Skupina investirala 502.000 evrov v svoje vzajemne sklade, prodala pa 1.330.381 evrov svojih vzajemnih skladov. Skladi, ki so predstavljeni v nadaljevanju, so v računovodskih izkazih obravnavani kot pridružene družbe Skupine.

Skupina je v januarju 2008 pridobila je dodaten delež (1,94 %) v Deželni banki Slovenije in tako postala njena 35,62 % lastnica. Dodatna naložba znaša 533.437 evrov in predstavlja tudi pošteno vrednost pridobljenega premoženja, zato v računovodskih izkazih ni bilo pripoznano niti dobro ime niti presežek.

Podatki o pridruženih družbah Skupine so:

(v EUR) **2008**

		Delež lastništva						
Pridružena družba	**Sedež**	**Pridružena družba**	**Naložbe po pošteni vrednosti**	**Skupaj**	**Sredstva**	**Obveznosti**	**Prihodki**	**Delež dobička/ izgube oziroma rezerv**
KD Concorde d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	842293	153.972	1.036.703	6.093
Seaway Group d.o.o.	Slovenija	45,00%	-	45,00%	42.852.865	31.956.898	38.243.950	855.363
Seaway Skupina d.o.o.	Slovenija	48,65%	-	48,65%	79.613.155	68.779.774	37.630.193	(3.170)
Seaway Technologies	Italija	48,65%	-	48,65%	15.799.527	13.950.072	857.774	(78.792)
Žičnice Vogel Bohinj d.d.	Slovenija	21,76%	-	21,76%	14.485.722	8.950.126	2.821.861	(57.855)
Radio Kranj d.o.o.	Slovenija	20,00%	-	20,00%	847.952	133.983	739.042	8.981
Deželna banka Slovenije d.d.	Slovenija	35,62%	-	35,62%	882.385.000	805.505.000	59.923.000	419.568
KD ID d.d.*	Slovenija	9,93%	-	9,93%	56.042.001	1.964.484	18.877.587	(8.717.081)
Semenarna Ljubljana	Slovenija	29,90%	-	29,90%	57.435.471	43.951.378	54.227.298	(102.554)
Nama d.d.	Slovenija	48,46%	-	48,46%	17.042.486	7.598.577	18.600.783	231.104
KD Private Equity b.v.	Nizozemska	48,21%	-	48,21%	451.172	347.746	13.864	(390.538)
Zellner Holdings Limited, Ciper	Ciper	48,65%	-	48,65%	185.657	844.894	-	(402.425)
MIG	Črna Gora	30,21%	-	30,21%	16.284.774	2.459.095	215.497	(7.504.207)
BIG	FBIH	21,25%	-	21,25%	130.922.407	91.019	1.146.547	(3.729.352)
World Life Group LLC	Ciper	35,00%	-	35,00%	1.012.317	3.434.723	-	(847.842)
EU Life Group LLC**	Ukrajina	35,00%	-	35,00%	1.386.106	490.037	5.395.217	112.306
EU Life Services LLC**	Ukrajina	35,00%	-	35,00%	8.850	1.348	130.085	212
					1.361.001.588	**1.026.110.318**	**283.263.234**	**(20.200.189)**

*Skupaj z matično družbo KD d. d. čez 20 %.
**Efektivni delež

Skupina je delno odsvojila naložbo v Seaway Group (5%) in tako ohranila 45% delež v družbi. Ob prodaji je Skupina ustvarila 96.921 evrov izgube, ki je izkazana v izkazu poslovnega izida v postavki finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah.

(v EUR) **2007**

		Delež lastništva						
Pridružena družba	**Sedež**	**Pridružena družba**	**Naložbe po pošteni vrednosti**	**Skupaj**	**Sredstva**	**Obveznosti**	**Prihodki**	**Delež dobička/ izgube oziroma rezerv**
KD Concorde d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	1.075.484	282.816	1.268.063	85.769
Seaway Group d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	33.732.822	24.732.822	35.925.934	777.139
Zabavna znanost d.o.o.	Slovenija	50,00%	-	50,00%	56.874	153.932	46.751	(6.022)
Kinematografi Kranj d.o.o.	Slovenija	45,00%	-	45,00%	953.542	93.977	45.564	(3.141)
Žičnice Vogel Bohinj d.d.	Slovenija	21,54%	-	21,54%	12.736.550	6.935.055	2.107.915	28.884
Radio Kranj d.o.o.	Slovenija	20,00%	-	20,00%	847.952	133.983	747.094	9.687
Deželna banka Slovenije d.d.	Slovenija	33,68%	-	33,68%	793.855.000	713.757.000	50.274.000	2.094.222
KD ID d.d.*	Slovenija	9,93%	-	9,93%	170.048.252	1.572.211	62.658.723	5.261.011
Semenarna Ljubljana	Slovenija	29,90%	-	29,90%	53.771.498	40.694.038	48.705.558	326.809
Nama d.d.	Slovenija	48,46%	-	48,46%	17.876.006	3.269.797	20.223.618	794.203
KD Private Equity b.v.	Nizozemska	48,21%	-	48,21%	906.060	422.476	35.668	(498.308)
Zellner Holdings Limited, Ciper	Ciper	48,65%	-	48,65%	183.770	15.824	-	(3.216)
					1.086.043.810	**792.063.931**	**222.038.888**	**8.867.037**

*Skupaj z matično družbo KD d. d. čez 20 %.

11. Finančna sredstva

(v EUR)	**31. 12. 2008**	**31. 12. 2007**
Izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida		
Kratkoročni del		
Za trgovanje	15.387.151	42.508.318
Po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	20.123.529	20.935.380
	35.510.680	63.443.698
V posesti do zapadlosti v plačilo		
Dolgoročni del	7.517.833	7.590.164
Kratkoročni del	326.876	-
	7.844.709	7.590.164
Za prodajo razpoložljiva		
Dolgoročni del	157.742.638	218.916.170
Kratkoročni del	29.732.227	98.298.158
	187.474.865	317.214.328
Finančne naložbe v posojila in druge finančne terjatve		
Dolgoročni del	7.961.005	3.293.769
Kratkoročni del	89.824.675	53.586.878
	97.785.680	56.880.647
Skupaj	**328.615.934**	**445.128.837**

Vrednost vrednostnih papirjev, zastavljenih kot jamstvo za obveznost v letu 2008 znaša 11.407.847 evrov (za leto 2007 pa znaša 13.547.257 evrov).

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida – za trgovanje

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	13.265.871	39.390.601
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	1.573.405	2.155.177
– s spremenljivo obrestno mero	547.875	678.212
	2.121.280	2.833.389
Državne obveznice	-	284.328
Skupaj	**15.387.151**	**42.508.318**

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida – druga sredstva

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	2.582.824	1.463.578
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	16.804.008	14.057.597
– s spremenljivo obrestno mero	-	304.661
	16.804.008	14.362.258
Netržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	236.536	4.225.309
Državne obveznice	500.161	884.235
Skupaj	**20.123.529**	**20.935.380**

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	6.061.421	6.155.989
– s spremenljivo obrestno mero	209.145	209.091
	6.270.566	6.365.080
Netržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	427.282	115.486
Državne obveznice	1.146.861	1.109.598
Skupaj	**7.844.709**	**7.590.164**

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Lastniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji	65.333.146	158.749.277
Netržni vrednostni papirji	1.505.508	38.197.000
	66.838.654	196.946.277
Dolžniški vrednostni papirji		
Tržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	30.543.147	30.540.653
– s spremenljivo obrestno mero	1.536.065	796.877
	32.079.212	31.337.530
Netržni vrednostni papirji:		
– s fiksno obrestno mero	-	-
Državne obveznice	88.556.999	88.930.521
Skupaj	**187.474.865**	**317.214.328**

Finančne naložbe v posojila

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Posojila fizičnim osebam		
Dolgoročna	526.970	12.096
Kratkoročna	3.070.884	266.645
Posojila drugim družbam		
Dolgoročna	4.585.241	1.404.625
Kratkoročna	29.979.899	18.883.951
Posojila povezanim družbam		
Dolgoročna		-
Kratkoročna	14.038.840	10.817.163
Depoziti pri bankah		
Dolgoročni	2.946.609	2.573.327
Kratkoročni	42.969.280	24.272.750
Skupaj dana posojila	98.117.723	58.230.557
Terjatve za dividende	2.574	-
Zmanjšanje: popravki vrednosti posojil		
Dolgoročna	(100.933)	(696.279)
Kratkoročna	(233.684)	(653.631)
	(334.617)	(1.349.910)
Skupaj	**97.785.680**	**56.880.647**

Kratkoročni depoziti niso vključeni med denarna sredstva, saj se predvsem pri zavarovalnicah v Skupini obravnavajo kot naložbe.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Slabitev vrednosti posojil:

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. januarja	**1.349.910**	**1.148.709**
Slabitve v letu	7.608	252.198
Prodaje odvisnih družb	(860.052)	(50.997)
Odprava slabitev med letom	(162.849)	-
Stanje 31. decembra	**334.717**	**1.349.910**

Efektivna obrestna mera posojil in depozitov je bila naslednja:

	2008	2007
Dolgoročna posojila	6,57% – 8,00%	4,65% – 8,00%
Kratkoročna posojila	6,00% – 10,00%	2,53% – 10,00%
Posojila povezanim osebam	4,92% – 8,00%	3,29% – 5,45%
Kratkoročni depoziti	2,80% – 4,85%	2,9% – 4,38%

Gibanje finančnih sredstev

(v EUR)	Izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	V posesti za trgovanje	Razpoložljiva za prodajo	V posesti do zapadlosti v plačilo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	**48.515.149**	**11.949.840**	**256.141.399**	**6.987.877**	**323.594.265**
Tečajne razlike	(865.193)	(87.910)	(53.008)	-	(1.006.111)
Pridobitve, nakupi	23.732.024	17.351.397	94.509.089	1.242.045	136.834.555
Pridobitev odvisne družbe	189.657	-	25.145	-	214.802
Prodaje odvisnih družb	-	-	(23.031)	-	(23.031)
Prodaje in odtujitve	(32.787.535)	(7.615.419)	(73.093.232)	(639.758)*	(114.135.944)
Slabitve	-	-	(2.596.286)	-	(2.596.286)
Neto dobički iz vrednotenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (izključujoč neto realizirane dobičke)	3.724.216	(662.528)	42.304.252	-	45.365.940
Stanje 31. decembra 2007	**42.508.318**	**20.935.380**	**317.214.328**	**7.590.164**	**388.248.190**
Stanje 1. januarja 2008	**42.508.318**	**20.935.380**	**317.214.328**	**7.590.164**	**388.248.190**
Tečajne razlike	45.197	(41.106)	(70.152)	(95.184)	(161.245)
Pridobitve, nakupi	17.011.892	27.039.659	55.237.993	1.709.961	100.999.505
Pridobitev odvisne družbe	-	-	-	-	-
Prodaje odvisnih družb	-	(20.504.515)	(3.164)	-	(20.507.679)
Prodaje in odtujitve	(20.523.380)	(6.489.301)	(100.645.184)	(1.360.232*)	(129.018.097)
Slabitve	-	-	(24.846.256)	-	(24.846.256)
Neto dobički iz vrednotenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (izključujoč neto realizirane dobičke)	(23.654.876)	(816.588)	(59.412.700)	-	(83.884.164)
Stanje 31. decembra 2008	**15.387.151**	**20.123.529**	**187.474.865**	**7.844.709**	**230.830.254**

*samo unovčenja

Izgube iz slabitve netržnih finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, so pripoznane bodisi na podlagi zunanjih neodvisnih cenitev bodisi na podlagi notranjih modelov vrednotenja, katerih ustreznost je potrdil zunanji pooblaščeni strokovnjak.

Glede na vrednotenje, izvedeno za poslovno leto 2008, je Skupina pripoznala slabitev v višini evrov 24.846.256 (2007: 2.596.286 evrov). Pri ocenjevanju vrednosti teh naložb so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- uporabljena je bila metoda diskontiranja prihodnjih denarnih tokov,
- projekcije so bile izdelane za manjšinskega lastnika,
- pripravljene so bile projekcije prihodnjih denarnih tokov za 5-letno obdobje,
- rast prihodkov v višini 5 % letno,
- rast stroškov dela v višini 3 % letno,
- diskontna stopnja v višini od 11,6 %.

Efektivne obrestne mere za dolžniške instrumente, ki se ne merijo po pošteni vrednosti, so:

	2008	2007
Dolžniški vrednostni papirji		
– v posesti do zapadlosti	5,10%	5,08%
– razpoložljivi za prodajo	4,36% –4,96%	4,36%–4,96%

12. Poslovne terjatve

Terjatve iz zavarovalnih poslov in druge poslovne terjatve

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Terjatve		
Kratkoročne	23.753.580	22.206.739
Zmanjšanje: slabitve vrednosti terjatev	(2.773.538)	(2.620.257)
Terjatve – neto	20.980.042	19.586.482
Terjatve iz zavarovalnih poslov		
Terjatve do zavarovalcev	46.108.340	43.845.188
Slabitve vrednosti terjatev do zavarovalcev	(17.092.336)	(13.140.743)
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	31.434.550	32.700.280
Slabitve vrednosti terjatev do zavarovalnih posrednikov	(18.008.367)	(19.620.427)
Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	5.037.942	3.154.077
Slabitve vrednosti terjatev iz sozavarovanja in pozavarovanja	(1.630)	(1.630)
Terjatve iz zavarovalnih in so/pozavarovalnih pogodb	47.478.499	46.936.745
Dani predujmi	555.200	851.925
Terjatve do povezanih oseb	834.386	240.142
	1.389.586	1.092.067
Skupaj	**69.848.127**	**67.615.294**

Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj (DAC) in aktivne časovne razmejitve (AČR)

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj (DAC)	11.566.010	8.248.809
Razmejeni odhodki in vračunani prihodki	2.221.990	2.075.776
Skupaj	**15.177.586**	**10.324.585**

Poslovne terjatve v višini 19.036.829 evrov (2007: 10.874.966 evrov) so razvrščene v okviru kratkoročnih sredstev na podlagi trajanja poslovnega cikla. Poravnava terjatev se pričakuje v obdobju več kot 12 mesecev od dne izdelave bilance stanja. Med dolgoročnimi terjatvami je del kupnine za družbe iz področja kinematografije (8.746.188 evrov).

Gibanje popravkov vrednosti terjatev:

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. januarja	**35.383.057**	**29.284.708**
Slabitve v letu	8.360.265	10.361.156
Dokončni odpis zaradi neizterljivosti	318.020	(826.621)
Izstop iz skupine	(590.542)	-
Odprava slabitve zaradi poplačila	(5.644.929)	(3.436.186)
Stanje 31. decembra	**37.875.871**	**35.383.057**

13. Zaloge

(v EUR)	2008	2007
Nepremičnine v izgradnji za trg	12.653.557	10.654.407
Drugo	1.279.251	1.545.803
Skupaj	**13.932.808**	**12.200.210**

Med nepremičninami v izgradnji za trg Skupina izkazuje poslovni kompleks Šumi v Ljubljani. Med drugimi zalogami Skupina izkazuje zaloge proizvodov (knjige in publikacije). Zaloge niso zastavljene za zavarovanje prejetih posojil.

14. Denar in denarni ustrezniki

(v EUR)	2008	2007
Denarna sredstva v blagajni in na računih	9.500.733	10.730.139
Depoziti na odpoklic	21.804.493	16.962.174
Skupaj	**31.305.226**	**27.692.313**

Efektivna obrestna mera bančnih depozitov na odpoklic je bila od 3,00 % do 4,10 % (2007: od 3,76 % do 4,41 %).

15. Vpoklicani kapital

Delniški kapital

(v EUR)	Število delnic rednih	Število delnic prednostnih	Redne delnice	Prednostne delnice	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	**2.613.439**	**215.107**	**89.321.983**	**8.893.774**	**104.395.312**	**(3.852.955)**	**198.758.114**
Pridobitve lastnih delnic	-	-	-	-	-	-	-
Prodaje lastnih delnic	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2007	**2.613.439**	**215.107**	**89.321.983**	**8.893.774**	**104.395.312**	**(3.852.955)**	**198.758.114**
Stanje 1. januarja 2008	**2.613.439**	**215.107**	**89.321.983**	**8.893.774**	**104.395.312**	**(3.852.955)**	**198.758.114**
Pridobitve lastnih delnic	-	-	-	-			
Prodaje lastnih delnic	-	-	-	-			
Stanje 31. decembra 2008	**2.613.439**	**215.107**	**89.321.983**	**8.893.774**	**104.395.312**	**(3.852.955)**	**198.758.114**

Število izdanih delnic, vključno z lastnimi delnicami, je:

- 2.675.640 rednih imenskih delnic (2007: 2.675.640),
- 266.413 kumulativnih participativnih prednostnih delnic (2007: 266.413 delnic).

Kapitalske rezerve v višini 104.395.312 evrov vsebujejo:

- vplačani presežek v višini 45.177.164 evrov,
- splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 59.218.148 evrov.

Lastniki rednih delnic imajo glasovalno pravico in so upravičeni do dividende. Z rednimi delnicami se trguje na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev od leta 2001.

Kumulativne participativne prednostne delnice dajejo imetniku naslednje pravice:

- prednostno pravico do izplačila dividend pred izplačilom imetnikom navadnih delnic v višini 1,67 (ena 67/100) evra, in sicer v kumulativnem obdobju petih let,
- pri izplačilu dividend imetnikom navadnih delnic pravico do izplačila dodatnih dividend v višini največ 1,67 (ena 67/100) evra, tako da znaša v tem primeru skupna dividenda, ki jo prinaša delnica, največ 3,34 (tri 34/100) evra.
- prednost pri izplačilu preostalega premoženja ob likvidaciji družbe pred imetniki navadnih imenskih delnic v višini 33,38 (triintrideset 38/100) evra.

Na 9. skupščini delničarjev KD Group d. d. dne 30. avgusta 2006 so delničarji sprejeli sklep o preoblikovanju delnic z nominalno vrednostjo 8.000 tolarjev v kosovne delnice. Število delnic in delniški kapital sta ostala nespremenjena.

Lastne delnice

(v EUR)	2008				2007			
	Knjigov. vrednost 1. januarja	Nakupna vrednost	Knjigov. vrednost 31. decembra	Delež (%) v kapitalu	Knjigov. vrednost 1. januarja	Nakupna vrednost	Knjigov. vrednost 31. decembra	Delež (%) v kapitalu
KDHR*	2.424.829	-	2.424.829	2,11	2.424.829	-	2.424.829	2,11
KDHP**	1.428.126	-	1.428.126	1,74	1.428.126	-	1.428.126	1,74
Skupaj:	**3.852.955**	**-**	**3.852.955**	**3,85**	**3.852.955**	**-**	**3.852.955**	**3,85**

* Redne delnice.
** Prednostne delnice.

	2008			2007		
	Število 1. januarja	Nabave	Število 31. decembra	Število 1. januarja	Odtujitve	Število 31. decembra
Število delnic:						
KDHR	62.201	-	62.201	62.201	-	62.201
KDHP	51.306	-	51.306	51.306	-	51.306
Skupaj	**113.507**	**-**	**113.507**	**113.507**	**-**	**113.507**

Bilančni dobiček družbe KD Group d. d.

Bilančni dobiček leta 2008 znaša 8.903.201,33 evrov in zajema preneseni dobiček v višini 1.399.949,95 evrov, povečan za zmanjšanje drugih rezerv iz dobička v višini 13.802.505,49 evrov in zmanjšan za čisto izgubo poslovnega leta v višini 6.299.254,11 evrov.

16. Presežek iz prevrednotenja in preneseni čisti poslovni izid

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Uskupinjevalni popravek kapitala	(4.320.061)	(1.463.252)
Presežek iz prevrednotenja – finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	(430.319)	55.574.797
Presežek iz prevrednotenja – izvedeni finančni instrumenti	(350.697)	(33.272)
Preneseni čisti poslovni izid	(4.549.122)	76.416.444
Skupaj	**(9.650.199)**	**130.494.717**

(v EUR)	Presežek iz prevrednotenja – finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo azpoložljiva za prodajo	Presežek iz prevrednotenja – izvedeni finančni instrumenti	Prevedbeni popravek kapitala – tečajne razlike	Preneseni čisti poslovni izid	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	**24.150.460**	**-**	**221.490**	**52.739.049**	**77.110.999**
Prevrednotenje – bruto	42.304.250	-	-	-	42.304.250
Prevrednotenje – davek	(7.063.187)	-	-	-	(7.063.187)
Neto dobički, preneseni v poslovni izid – bruto	(4.302.824)	-	-	-	(4.302.824)
Neto dobički, preneseni v poslovni izid – davek (Pojasnilo 21)	1.530.797	-	-	-	1.530.797
Prevrednotenje – pridružene družbe	(269.420)	-	-	-	(269.420)
Prevrednotenje – izvedeni finančni instrumenti	-	(33.272)	-	-	(33.272)
Tečajne razlike:					
– Skupina	-	-	(1.627.765)	-	(1.627.765)
– pridružene družbe	-	-	(56.977)	-	(56.977)
Dobiček tekočega leta	-	-	-	33.059.887	33.059.887
Dividende	-	-	-	(9.382.492)	(9.382.492)
Manjšinski kapital	(775.281)	-	-	-	(775.281)
Stanje 31. decembra 2007	**55.574.797**	**(33.272)**	**(1.463.252)**	**76.416.444**	**130.494.717**
Stanje 1. januarja 2008	**55.574.797**	**(33.272)**	**(1.463.252)**	**76.416.444**	**130.494.717**
Prevrednotenje – bruto	(59.412.700)	-	-	-	(59.412.700)
Prevrednotenje – davek	9.484.742	-	-	-	9.484.742
Neto dobički, preneseni v poslovni izid – bruto	(33.393.801)	-	-	-	(33.393.801)
Neto dobički, preneseni v poslovni izid – davek (Pojasnilo 21)	3.619.691	-	-	-	3.619.691
Slabitve - bruto	24.846.254	-	-	-	24.846.254
Slabitve - davek	(1.453.605)	-	-	-	(1.453.605)
Povečanje deležev v pridruženih družbah	-	-	-	14.328.093	14.328.093
Tečajne razlike:	-	-	-	-	-
– Skupina	-	-	(2.856.809)	-	(2.856.809)
– pridružene družbe	-	-	-	-	-
Prevrednotenje – izvedeni finančni instrumenti	-	(317.425)	-	-	(317.425)
Dobiček tekočega leta	-	-	-	(77.217.976)	(77.217.976)
Dividende	-	-	-	(19.744.507)	(19.744.507)
Manjšinski kapital	304.303	-	-	-	277.789
Stanje 31. decembra 2008	**(430.319)**	**(350.697)**	**(4.320.061)**	**(4.549.122)**	**(9.650.199)**

17. Prejeta posojila

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Dolgoročna posojila		
Posojila pri bankah		
V Sloveniji	41.506.759	48.373.487
Kratkoročni del	(6.570.735)	(5.384.643)
Posojila pri drugih	333.489	227.250
Kratkoročni del	(122.315)	(68.260)
Izdane obveznice	75.449.991	75.368.725
Kratkoročni del	(1.435.142)	(1.448.951)
	109.162.047	117.067.608
Kratkoročna posojila		
Posojila pri bankah		
V Sloveniji	63.916.996	35.791.058
Posojila pri drugih	350.668	4.490.162
Kratkoročni del dolgoročnih posojil	8.128.192	6.901.854
	72.395.856	47.183.074
Skupaj	**181.557.903**	**164.250.682**

Med posojili so vključena tudi posojila, ki so zavarovana z zastavami sredstev in poroštvi v višini 86.673.238 evrov (2007: 88.032.819 evrov). Bančna posojila so zavarovana z zastavo nepremičnin Skupine (Pojasnilo 7).

Efektivne obrestne mere posojil so bile naslednje:

	2008	2007
Dolgoročna posojila	5,23% – 5,99%	5,38%–6,05%
Kratkoročna posojila	4,45% –7,63%	4,87%–5,43%

18. Zavarovalne pogodbe

Obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb in pozavarovalna sredstva

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb		
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj – bruto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	68.641.921	59.375.825
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	61.752.371	56.290.288
– rezervacije za prenosne premije	67.247.245	69.061.426
– rezervacije za bonuse in popuste	194.834	140.505
– matematične rezervacije (zdravstvena zavarovanja)	169.446	196.930
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	4.718.116	3.392.671
	202.723.933	**188.457.645**
Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj – bruto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	2.317.863	1.753.838
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	2.829.771	2.355.148
– rezervacije za prenosne premije	2.722.850	793.971
– rezervacije za bonuse in popuste	11.100	-
– matematične rezervacije (življenjska zavarovanja)	132.816	-
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	6.888	34.906
	8.021.288	**4.937.863**
Dolgoročne zavarovalne pogodbe:		
– z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	66.935.728	62.548.026
– vezane na enote investicijskih skladov	79.308.743	112.978.279
	146.244.471	**175.526.305**
Skupaj obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb	**356.989.692**	**368.921.813**
Terjatve iz pozavarovanja		
Zavarovalne pogodbe premoženjskih zavarovanj:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	15.320.171	8.848.566
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	803.147	910.669
– rezervacije za prenosne premije	1.064.654	1.069.940
– rezervacije za bonuse in popuste	749	407
	17.188.721	**10.829.582**
Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	119.552	127.076
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	256	2.144
– rezervacije za prenosne premije	53.633	46.022
	173.441	**175.242**
Dolgoročne pozavarovalne pogodbe:		
– z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	541	-
	541	**-**
Skupaj terjatve iz pozavarovanja	**17.362.703**	**11.004.824**

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj – neto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	53.321.750	50.527.259
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	60.949.224	55.379.619
– rezervacije za prenosne premije	66.182.591	67.991.486
– rezervacije za bonuse in popuste	194.085	140.098
– matematične rezervacije (zdravstvena zavarovanja)	169.446	196.930
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	4.718.116	3.392.671
	185.535.212	**177.628.063**
Zavarovalne pogodbe življenjskih zavarovanj – neto:		
– rezervacije za nastale in prijavljene škode	2.198.311	1.626.762
– rezervacije za nastale, a neprijavljene škode	2.829.515	2.353.004
– rezervacije za prenosne premije	2.669.217	747.949
– rezervacije za bonuse in popuste	11.100	-
– matematične rezervacije (življenjska zavarovanja)	132.816	-
– druge zavarovalno-tehnične rezervacije (vključno z rezervacijami za neiztekle nevarnosti)	6.888	34.906
	7.847.847	**4.762.621**
Dolgoročne zavarovalne pogodbe:		
– z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	66.935.187	62.548.026
– vezane na enote investicijskih skladov	79.308.743	112.978.279
	146.243.930	**175.526.305**
Skupaj	**339.626.989**	**357.916.989**

Gibanje zavarovalnih obveznosti in pozavarovalnih sredstev

a) Gibanje obveznosti za škodne rezervacije

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	**Pozavarovanje**	**Neto**	**Bruto**	**Pozavarovanje**	**Neto**
Nastale in prijavljene škode	61.129.663	(8.975.642)	52.154.021	62.253.827	(7.570.335)	54.683.492
Nastale, a neprijavljene škode	58.645.436	(912.813)	57.732.623	46.875.412	(314.943)	46.560.469
Skupaj 1. januarja	**119.775.099**	**(9.888.455)**	**109.886.644**	**109.129.239**	**(7.885.278)**	**101.243.961**
Izplačane škode v letu	(44.238.193)	2.563.134	(41.675.059)	(45.978.724)	2.273.779	(43.704.945)
Povečanje obveznosti						
– škode tekočega leta	62.381.142	(8.336.224)	54.044.918	55.417.401	(2.874.711)	52.542.690
– škode preteklega leta	(2.376.121)	(581.582)	(2.957.703)	1.207.183	(1.402.245)	(195.062)
Skupaj 31. decembra	**135.541.927**	**(16.243.127)**	**119.298.800**	**119.775.099**	**(9.888.455)**	**109.886.644**
Nastale in prijavljene škode	70.959.784	(15.439.723)	55.520.061	61.129.663	(8.975.642)	52.154.021
Nastale, a neprijavljene škode	64.582.142	(803.403)	63.778.739	58.645.436	(912.813)	57.732.623
Skupaj 31. decembra	**135.541.927**	**(16.243.127)**	**119.298.800**	**119.775.099**	**(9.888.455)**	**109.886.644**

b) Gibanje obveznosti za prenosne premije

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Skupaj 1. januarja	**69.855.397**	**(1.115.962)**	**68.739.435**	**65.146.304**	**(738.149)**	**64.408.155**
Povečanje obveznosti	65.217.263	(1.115.190)	64.102.073	72.441.980	(1.561.424)	70.880.556
Zmanjšanje obveznosti	(64.765.565)	1.112.439	(63.653.126)	(67.737.367)	1.183.611	(66.553.756)
Neto tečajne razlike	(337.000)	426	(336.574)	4.480	-	4.480
Skupaj 31. decembra	**69.970.095**	**(1.118.287)**	**68.851.808**	**69.855.397**	**(1.115.962)**	**68.739.435**

c) Gibanje obveznosti iz dolgoročnih zavarovalnih pogodb, vezanih na enote investicijskih skladov

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Skupaj 1. januarja	**112.978.279**	**-**	**112.978.279**	**57.882.765**	**-**	**57.882.765**
Povečanje obveznosti	1.565.897	-	1.565.897	59.433.062	-	59.433.062
Zmanjšanje obveznosti	(35.191.467)	-	(35.191.467)	(4.314.294)	-	(4.314.294)
Neto tečajne razlike	(43.966)	-	(43.966)	(23.254)	-	(23.254)
Skupaj 31. decembra	**79.308.743**	**-**	**79.308.743**	**112.978.279**	**-**	**112.978.279**

d) Gibanje obveznosti iz dolgoročnih zavarovalnih pogodb z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Skupaj 1. januarja	**62.548.026**	**-**	**62.548.026**	**57.765.184**	**-**	**57.765.184**
Povečanje iz naslova vplačanih premij	7.410.525	(591)	7.409.934	8.748.250	-	8.748.250
Zmanjšanje iz naslova izplačil	(3.033.256)	-	(3.033.256)	(4.713.079)	-	(4.713.079)
Povečanje za DPF tekočega leta	13.943	-	13.943	748.121	-	748.121
Neto tečajne razlike	(3.510)	50	(3.460)	(450)	-	(450)
Skupaj 31. decembra	**66.935.728**	**(541)**	**66.935.187**	**62.548.026**	**-**	**62.548.026**

e) Gibanje drugih obveznosti iz zavarovalnih pogodb

(v EUR)	2008			2007		
	Bruto	Pozavarovanje	Neto	Bruto	Pozavarovanje	Neto
Skupaj 1. januarja	**3.765.012**	**(407)**	**3.764.605**	**5.267.012**	**(8.170)**	**5.258.842**
Povečanje obveznosti	4.027.659	(749)	4.026.910	3.572.597	(407)	3.572.190
Zmanjšanje obveznosti	(2.528.470)	407	(2.528.063)	(5.074.597)	8.170	(5.066.427)
Neto tečajne razlike	(31.001)	-	(31.001)	-	-	-
Skupaj 31. decembra	**5.233.200**	**(749)**	**5.232.451**	**3.765.012**	**(407)**	**3.764.605**

19. Izvedeni finančni instrumenti

Skupina je v letu 2007 zaradi minimiziranja izpostavljenosti denarnih tokov iz naslova obresti od prejetih posojil (cash-flow hedge) sklenila obrestno zamenjavo s pogodbeno vrednostjo 11.000.000 evrov. Poštena vrednost obrestne zamenjave na dan 31. 12. 2008 je negativna in znaša 350.696 evrov. Učinki vrednotenja instrumenta za varovanje so pripoznani v kapitalu.

20. Poslovne in druge obveznosti

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Poslovne obveznosti	10.570.410	20.236.825
Druge rezervacije in dolgoročne razmejitve	2.862.590	4.582.141
Davek od dobička	350.717	7.296.627
Odložene obveznosti za davek	-	2.527.887
Obveznosti do povezanih družb	97.617	188.603
Obveznosti do države (razen davek od dobička)	1.289.075	1.964.406
Obveznosti do zaposlenih	4.209.570	3.779.780
Vnaprej vkalkulirani stroški in kratkoročno razmejeni prihodki	7.562.401	7.220.783
Obveznosti za izplačilo dividend	1.435.220	360.202
Druge zavarovalne obveznosti	17.460.867	12.536.188
Skupaj	**45.838.467**	**60.693.532**

21. Odloženi davki

Odloženi davki so rezultat obračunavanja sedanjih in prihodnjih davčnih posledic, in sicer prihodnje povrnitve (poravnave) knjigovodske vrednosti sredstev (obveznosti), pripoznanih v bilanci stanja družbe, ter poslov in drugih poslovnih dogodkov v obravnavanem obdobju, pobotano pripoznanih v računovodskih izkazih Skupine, kadar gre za isto davčno oblast.

Pripoznani zneski odloženega davka:

(v EUR)	**31.12.2008**	**31.12.2007**
Terjatve za odloženi davek:		
– terjatve za odložene davke, ki bodo povrnjene v roku, daljšem od 12 mesecev	20.315.147	8.938.370
	20.315.147	8.938.370
Obveznosti za odloženi davek:		
– obveznosti za odložene davke, ki bodo plačane v obdobju, daljšem od 12 mesecev	(107.210)	(11.466.256)
	(107.210)	(11.936.256)
	20.207.937	**(2.527.886)**

(v EUR)	**2008**	**2007**
Gibanje odloženih davkov je bilo naslednje:		
– na začetku leta	(2.527.886)	1.463.913
– tečajne razlike	(60.644)	(33.900)
– nakupi odvisnih družb	-	(543)
– prodaje odvisnih družb	(74.532)	(11.562)
– v dobro izkaza poslovnega izida (Pojasnilo 28)	11.219.991	1.586.596
– v (breme)/dobro kapitala (Pojasnilo 16)	11.650.828	(5.532.390)
Ob koncu leta	**20.207.757**	**(2.527.886)**

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom za leto, končano 31. decembra 2008

Nepobotano gibanje terjatev in obveznosti za odloženi davek je bilo naslednje:

(v EUR)	Vrednotenje na pošteno vrednost	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	**6.156.031**	**224.675**	**6.380.706**
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	(287.965)	(159.493)	(447.458)
V breme kapitala – vrednotenje po pošteni vrednosti (Pojasnilo 16)	7.063.187	-	7.063.187
V breme kapitala – prenos v poslovni izid (Pojasnilo 16)	(1.530.797)	-	(1.530.797)
Nakupi odvisnih družb	-	543	543
Tečajne razlike	-	75	75
Stanje 31. decembra 2007	**11.400.456**	**65.800**	**11.466.256**
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	347.199	(55.991)	291.208
V breme kapitala – vrednotenje po pošteni vrednosti (Pojasnilo 16)	(8.031.137)	-	(8.031.137)
V breme kapitala – prenos v poslovni izid (Pojasnilo 16)	(3.619.691)	-	(3.619.691)
Prodaje odvisnih družb	-	-	-
Tečajne razlike	421	153	574
Stanje 31. decembra 2008	**97.248**	**9.962**	**107.210**

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Prevrednotenje naložb	Neizrabljene davčne izgube	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2007	**540.407**	**5.955.062**	**778.442**	**570.708**	**7.844.619**
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	85.984	(1.703.264)	3.317.710	(561.292)	1.139.138
Prodaje odvisnih družb	(11.562)	-	-	-	(11.562)
Tečajne razlike	130	-	(33.955)	-	(33.825)
Stanje 31. decembra 2007	**614.959**	**4.251.798**	**4.062.197**	**9.416**	**8.938.370**
V breme/(dobro) izkaza poslovnega izida	(195.723)	8.130.829	3.515.832	60.261	11.511.199
Prodaje odvisnih družb	(7.726)	(66.806)	-	-	(74.532)
Tečajne razlike	1.164	15.868	(77.102)		(60.070)
Stanje 31. decembra 2008	**412.674**	**12.331.689**	**7.500.927**	**69.677**	**20.314.967**

Odloženi davki, obračunani v kapitalu v posameznem letu, so bili naslednji:

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Presežek iz prevrednotenja		
– finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	11.650.828	(5.532.390)
	11.650.828	**(5.532.390)**

Terjatve za odložene davke so v Skupini pripoznane za neizkoriščene davčne izgube v delu, kjer obstaja verjetnost, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljivi obdavčljivi dobiček.

Terjatve za odložene davke so v Skupini pripoznane za neizkoriščene davčne izgube v delu, kjer obstaja verjetnost, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljivi obdavčljivi dobiček. V Skupini se niso pripoznale terjatve za odloženi davek v višini 278.368 evrov (2007: 3.042.543 evrov) iz naslova neizkoriščenih davčnih izgub v višini 1.325.563 evrov (2007: 13.163.889 evrov) tam, kjer se ocenjuje, da dobički v naslednjih nekaj letih ne bodo zadoščali za koriščenje davčnih izgub. Te izgube se večinoma nanašajo na podjetja, ki že dlje časa poslujejo z izgubo. Zmanjšanje je posledica izstopa podjetij kinematografije iz skupine KD Group. Po novi davčni zakonodaji v Sloveniji ni več časovne omejitve glede koriščenja teh davčnih upravičenj.

Neupoštevane razlike za odložene davke:

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Odbitne začasne razlike	-	3.508.088
Neizrabljene davčne izgube	1.325.563	11.773.632
Neizrabljeni davčni dobropisi	23.584	1.079.411
Skupaj	**1.349.147**	**16.361.131**

22. Prihodki

22.1 Čisti prihodki od zavarovalnih premij

(v EUR)	2008	2007
Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in možnostjo diskrecijske pravice	7.634.679	14.273.783
Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov	82.719.783	59.712.368
Finančne pogodbe z možnostjo diskrecijske pravice		
– obračunane premije	1.704.633	1.486.631
– sprememba prenosnih premij	34.497	(11.426)
	92.093.592	75.461.356
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj:		
– obračunane zavarovalne premije	240.766.222	233.847.233
– sprememba prenosnih premij	(322.049)	(4.256.009)
	240.444.173	229.591.224
Prihodki od zavarovalnih premij	332.537.765	305.052.580
Kratkoročne pozavarovalne pogodbe:		
– obračunane pozavarovalne premije	(11.420.813)	(9.777.362)
– sprememba prenosnih premij	7.992	(67.168)
Nekratkoročne pozavarovalne pogodbe	157.751	(449.267)
Odhodki od pozavarovalnih premij	(11.255.070)	(10.293.797)
Skupaj čisti prihodki od zavarovalnih premij	**321.282.695**	**294.758.783**

22.2 Prihodki in drugi poslovni prihodki (brez čistih prihodkov od zavarovalnih premij)

(v EUR)	2008	2007
Prihodki od prodaje blaga	4.481.153	5.055.547
Prihodki od provizij	14.410.812	25.688.671
Prihodki od prodaje storitev	19.142.091	46.488.052
	38.034.056	77.232.270
Drugi poslovni prihodki		
Drugi zavarovalni prihodki	5.660.327	4.345.868
Drugi poslovni prihodki	12.516.507	17.992.188
Presežek pri pridobitvi odvisne družbe (Pojasnilo 32)	31.536	768.664
Presežek pri pridobitvi pridružene družbe (Pojasnilo 10)	5.130.921	-
Dobiček pri odtujitvi odvisne družbe (Pojasnilo 32)	8.963.368	2.795.586
Dobiček pri dokapitalizaciji odvisne družbe	-	1.062.019
	32.302.659	26.964.325
Skupaj	**70.336.715**	**104.196.595**

Družba je v letu 2008 prodala podjetja iz dejavnosti kinematografije in realizirala 8.963.368 evrov dobička.

23. Stroški

Stroški rezervacij in škod

(v EUR)	Bruto	Pozavarovanje	2008 Neto
Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in DPF			
– smrt, doživetje, odkup	7.104.737	183.737	7.288.474
– povečanje obveznosti	-	-	-
Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov:			
– smrt, doživetje, odkup	3.547.698	-	3.547.698
– povečanje obveznosti	(33.625.570)	-	(33.625.570)
Čiste matematične rezervacije – zavar. pog. z vključenimi jamstvi in			
– smrt, doživetje, odkup	760.388	-	760.388
– povečanje obveznosti	(4.390.624)	-	(4.390.624)
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj:			
– škode	175.157.414	(12.356.648)	162.800.766
– povečanje obveznosti	20.460.490	-	20.460.490
Skupaj stroški rezervacij in škod	**169.014.533**	**(12.172.911)**	**156.841.622**

(v EUR)	Bruto	Pozavarovanje	2007 Neto
Dolgoročne zavarovalne pogodbe z vključenimi jamstvi in DPF			
– smrt, doživetje, odkup	7.118.590	(115.694)	7.002.896
– povečanje obveznosti	-	-	-
Dolgoročne zavarovalne pogodbe, vezane na enote investicijskih skladov:			
– smrt, doživetje, odkup	1.959.628	-	1.959.628
– povečanje obveznosti	55.118.769	-	55.118.769
Čiste matematične rezervacije – zavar. pog. z vključenimi jamstvi in			
– smrt, doživetje, odkup	1.801.462	-	1.801.462
– povečanje obveznosti	4.783.291	-	4.783.291
Zavarovalne pogodbe premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj:			
– škode	165.467.815	(11.469.003)	153.998.812
– povečanje obveznosti	7.148.616	-	7.148.616
Skupaj stroški rezervacij in škod	**243.398.171**	**(11.584.697)**	**231.813.474**

23.1 Stroški po naravnih vrstah (brez odhodkov za škode)

(v EUR)	2008	2007
Stroški storitev	75.690.259	84.724.041
Stroški dela		
Stroški plač	48.271.640	43.226.249
Stroški pokojninskega zavarovanja	4.242.131	4.028.705
Stroški socialnega zavarovanja	4.218.087	4.006.207
Drugi stroški dela	6.960.509	5.721.519
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	713.301	2.268.097
	64.405.668	59.250.777
Skupaj	**140.095.927**	**143.974.818**
Povprečno število zaposlenih	1.984	1.927

Med stroški storitev so vključeni stroški pridobivanja zavarovanj, ki v letu 2008 znašajo 17.897.626 evorv (v letu 2007 v znesku 9.144.950 evrov).

23.2 Drugi odhodki

(v EUR)	2008	2007
Stroški materiala in blaga	6.713.694	7.184.227
Amortizacija in oslabitve	7.923.372	8.215.555
Drugi zavarovalni odhodki	9.551.654	7.248.001
Drugi poslovni odhodki	33.085.695	14.337.515
Skupaj	**57.274.415**	**36.985.298**

Slabitve dobrega imena v letu 2008 so bile v višini 25.722.755 in so vključene v postavko drugi poslovni odhodki (v letu 2007 ni bilo potrebe po slabitvi dobrega imena).

Stroški, povezani z revizijsko družbo

(v EUR)	2008	2007
Zneski (z vključenim DDV), porabljeni za:		
– Revidiranje letnega poročila	546.872	440.343
– Druge storitve revidiranja	11.677	178.057
– Storitve davčnega svetovanja	34.734	3.000
– Druge nerevizijske storitve	-	75.000
Skupaj	**593.283**	**696.400**

24. Finančni prihodki od naložb

(v EUR)	2008	2007
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo:		
– prihodki od dividend	6.914.290	2.894.635
– prihodki od obresti, tečajne razlike	5.244.897	5.031.917
	12.159.187	7.926.552
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti v plačilo:		
– prihodki od obresti	393.763	362.506
Finančna sredstva, izmerjena po PV prek poslovnega izida:		
– prihodki od dividend	956.236	720.907
– prihodki od obresti, tečajne razlike	1.782.954	(209.415)
	2.739.190	511.492
Denar in denarni ustrezniki, posojila, depoziti, poslovne terjatve:		
– prihodki od obresti	7.402.781	5.044.313
Skupaj	**22.694.921**	**13.844.863**

25. Neto prihodki/odhodki finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo

(v EUR)	2008	2007
Realizirani dobički	12.072.649	26.046.744
Realizirane izgube	(2.075.008)	(1.848.818)
	9.997.641	24.197.926
Slabitve	(24.846.254)	(2.596.286)
Skupaj	**(14.848.613)**	**21.601.640**

26. Neto prihodki/odhodki finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

(v EUR)	2008	2007
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev:		
– v posesti za trgovanje	(24.317.453)	3.724.216
– ob začetnem pripoznanju	(77.403.222)	16.196.104
	(101.720.675)	19.920.320
Realizirani dobički/izgube finančnih sredstev:		
– v posesti za trgovanje	233.098	7.149.735
– ob začetnem pripoznanju	55.064	449.626
	288.162	7.599.361
Sprememba poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov	6.319.371	(6.279.463)
Skupaj	**(95.113.142)**	**21.240.218**

27. Poslovni izid iz poslovanja

V letu 2008 je Skupina ustvarila izgubo iz poslovanja v višini 49.859.388 evrov (v letu 2007 je Skupina ustvarila dobiček iz poslovanja v višini 42.868.509 evrov).

28. Finančni odhodki

(v EUR)	2008	2007
Finančni odhodki za obresti		
Bančna posojila	(5.743.009)	(3.040.305)
Izdane obveznice	(4.124.643)	(4.055.059)
Drugi	(298.067)	(175.146)
Neto tečajne razlike – druge	2.142.253	717.877
Skupaj	**(8.023.466)**	**(6.552.633)**

29. Davki

(v EUR)	2008	2007
Odmerjeni davek od dohodkov pravnih oseb	(2.934.092)	(14.097.912)
Prihodki/(odhodki) za odloženi davek	11.219.991	1.586.596
Skupaj	**8.285.899**	**(12.511.316)**

Dejanska obveznost za davek od dohodka Skupine se od teoretično izračunane obveznosti, upoštevajoč povprečno stopnjo obdavčitve odvisnih družb v Skupini, razlikuje zaradi naslednjih prilagoditev:

(v EUR)	2008	2007
Dobiček pred obdavčitvijo	**(77.217.976)**	**47.456.900**
Davek, obračunan z uporabo splošne davčne stopnje in popravljen za vplive odvisnih družb v tujini	18.793.634	(11.093.938)
Prihodki, izvzeti iz obdavčitve	13.929.188	4.542.968
Odhodki, ki se ne odštejejo iz obdavčljivega dobička	(19.987.207)	(5.284.546)
Učinek uporabe davčnih izgub	(237.893)	690.293
Davek od davčnih izgub, neupoštevanih v odloženih davkih	(4.211.823)	(1.366.093)
Odhodek za davek	**8.285.899**	**(12.511.316)**
Efektivna davčna stopnja	**10,73%**	**26,36%**

V Sloveniji se davek za leto 2008 obračunava po 22 % stopnji, za leto 2009 po 21 %, leta 2010 po 20 %.

Davčne oblasti lahko kadar koli v obdobju petih let po preteku poslovnega leta pregledajo poslovne knjige družb in lahko družbi naložijo plačilo dodatne davčne obveznosti. V preteklih letih so bile nekatere družbe v Skupini davčno pregledane, matična družba KD Group d. d. pa od ustanovitve leta 2001 ni bila davčno pregledana. Poslovodstvo ni seznanjeno z nobeno okoliščino, ki bi lahko v tem pomenu vodila do morebitne davčne obveznosti.

30. Čisti dobiček/izguba na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico, ki se nanaša na imetnike navadnih delnic obvladujočega podjetja, se izračuna tako, da se čisti poslovni izid, ki se nanaša na navadne delničarje obvladujočega podjetja (čisti poslovni izid večinskih delničarjev, zmanjšan za del dividend, ki pripadajo prednostnim delničarjem), deli s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

(v EUR)	2008	2007
Osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico		
Čisti dobiček poslovnega leta, pripadajoč večinskim lastnikom Družbe	(77.491.524)	32.341.428
Tehtano povprečno število izdanih navadnih delnic	2.613.439	2.613.439
Osnovni in popravljeni čisti dobiček/izguba na delnico (v EUR na delnico)	**(29,65)**	**12,38**

Čista dobiček/izguba na delnico in popravljeni dobiček/izguba na delnico sta enaka.

31. Dividende na delnico

V skladu s sklepom skupščine o delitvi bilančnega dobička so bile v letu 2008 izplačane dividende lastnikom prednostnih delnic v višini 3,34 evra na delnico (2007: 1,67 evrov) in dividende lastnikom rednih delnic v višini 7,20 evra na delnico (2007: 3,2 evra). Predlog uprave za delitev bilančnega dobička za leto 2008 je 1,67 evra na delnico za imetnike prednostnih delnic za lastnike rednih delnic ni predvidene dividende.

32. Nakupi in prodaje odvisnih družb

Nakup

V letu 2008 je Skupina pridobila več kot 50 % deleže v dveh družbah, in sicer:

- Gama Holdings b.v. – 1. 1. 2008
- Zabavna znanost d.o.o. – 31. 3. 2008

V primeru poslovne združitve za Zabavno znanost je Skupina pripoznala dobro ime v skupni višini 127.058 evrov, v poslovni združitvi za Gamo Holdings b.v. pa presežek v višini 31.536 evrov.

Podrobnejši podatki o pridobljenem neto premoženju in presežkih so:

(v EUR)	2008	2007
Nadomestilo ob pripojitvi:		
– plačana denarna sredstva	37.500	1.847.987
– direktni stroški, povezani s pripojitvijo	-	-
Skupaj nadomestilo ob pripojitvi	37.500	1.847.987
Poštena vrednost pridobljenega premoženja	153.708	2.213.347
Dobro ime pri poslovni združitvi (Pojasnilo 9)	**127.058**	**403.304**
Presežek pri poslovni združitvi (Pojasnilo 22.2)	**(31.536)**	**(768.664)**

Sredstva in obveznosti, pridobljeni s pripojitvijo, so:

(v EUR)	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost
Denar in denarni ustrezniki	7.227	7.227
Opredmetena osnovna sredstva	465	465
Finančna naložbe v pridružene družbe	18.000	18.000
Posojila in terjatve	201.960	201.960
Poslovne obveznosti	(285.674)	(285.674)
Neto sredstva	(58.022)	(58.022)
Pridobljena neto sredstva:		
- v preteklih letih	-	-
- v tekočem letu	(58.022)	(58.022)
Denarno nadomestilo za pridobitev neto sredstev:		
- v preteklih letih	-	-
- v tekočem letu	37.500	37.500
Denar in denarni ustrezniki v pridobljeni družbi	(7.227)	(7.227)
Izdatki za pridobitev družbe	**25.281**	**25.281**

Prodaja

Skupina je na podlagi pogodb o prodaji poslovnih deležev, ki jih je 19.8. in 25.8.2008 sklenila z družbami X6D Limited, Limassol, Auctor d.o.o., Ljubljana, zabavna znanost d.o.o., Ljubljana ter Hypo Real d.o.o.., Ljubljana, odsvojila svoje lastniške deleže v družbah kinematografske dejavnosti.

Prodane družbe v letu 2008

ALEA d.o.o.
Kinematografi Kolosej d.o.o. Tuzla
Kinematografi Maribor d.o.o.
Kolosej Celje d.o.o.
Kolosej kinematografi d.o.o. LJ
Kolosej Maribor d.o.o.
Kolosej zabavni centri d.o.o
Ljubljanski kinematografi d.d.
Oklev d.o.o.
Onisac d.o.o.-Kolosej Lj
Priori d.o.o.
Zabavna znanost d.o.o., Ljubljana - odvisna
Zabavni centri Zagreb-Kolosej Lj

Skupina KD Group se tako umika iz kinematografije in se bo osredotočila na upravljanje naložb, ki delujejo na širšem področju ponujanja finančnih storitev.

Sredstva in obveznosti prodanih družb so:

(v EUR)	**Knjigovodska vrednost**
Denar in denarni ustrezniki	3.531.865
Opredmetena osnovna sredstva	32.815.437
Posojila in terjatve	11.747.441
Druga sredstva	46.875.906
Finančne obveznosti	(40.884.390)
Poslovne obveznosti	(43.373.954)
Neto sredstva	10.712.305
Dobro ime	1.017.744
Manjšinski kapital	24.277
Denarno nadomestilo za prodajo neto sredstev:	15.749.192
Denar in denarni ustrezniki v prodanih družbah	3.531.865
Prejemki od prodaje družb	**12.217.327**

Skupina prodanih podjetij iz dejavnosti kinematografije je do 31.8.2008 ustvarila 13.473.445 evrov poslovnih prihodkov, večinoma iz naslova prodaje storitev. Poslovni izid iz poslovanja družbe do 31.8.2008 je znašal 1.791.889 evrov, čisti poslovni izid pa je bil negativen (– 954.951 evrov).

33. Posli s povezanimi strankami

Skupino obvladuje družba KD d. d., Ljubljana (s sedežem v Sloveniji), ki ima v lasti 62,85 % rednih delnic Družbe. Lastništvo preostalih 37,15 % delnic je razpršeno.

Posli s povezanimi strankami so bili naslednji:

(v EUR)	2008	2007
Prodaja blaga in storitev		
– pridružene družbe	1.697.212	2.562.461
– KD d. d.	18.018	1.942
– druge povezane družbe KD Group	-	-
Skupaj	**1.715.230**	**2.564.403**

Pri prodaji blaga in storitev pridruženim družbam se uporabljajo normalni prodajni pogoji in cene kot za druge nepovezane stranke.

(v EUR)	2008	2007
Nabava blaga in storitev		
– pridružene družbe	784.814	1.618.907
– KD d. d.	18.666	2.945
– druge povezane družbe KD Group	-	86.411
Skupaj	**803.480**	**1.708.263**

(v EUR)	2008	2007
Odprte terjatve/obveznosti iz prodaj/nabav od povezanih strank		
Terjatve:		
– pridružene družbe	832.353	237.221
– KD d. d.	2.033	2.921
– druge povezane družbe KD Group	-	-
Skupaj	**834.384**	**240.142**
Obveznosti:		
– pridružene družbe	76.549	167.257
– KD d. d.	18.902	19.180
– druge povezane družbe KD Group	2.166	2.166
Skupaj	**97.617**	**188.603**

(v EUR)	2008	2007
Prejemki članov uprave, nadzornega sveta in zaposlenih po individualni pogodbi		
Prejemki članov uprave	3.126.288	2.592.343
Prejemki članov nadzornega sveta	442.632	195.096
Prejemki zaposlenih po individualni pogodbi	10.815.498	7.949.883
Skupaj	**14.384.418**	**10.845.614**

Skupina ima prejeta poroštva do članov uprave, nadzornega sveta in zaposlenih po individualni pogodbi v višini 16.934.049 evrov na 31.12.2008.

(v EUR)	2008	2007
Posojila članom uprave, nadzornemu svetu in zaposlenim		
Posojila članom uprave	12.241	70.475
Posojila članom nadzornih svetov	2.064.713	-
Posojila zaposlenim	70.474	11.334
Skupaj	**2.147.428**	**81.809**

Skupina nima posojil, poroštev ali danih predujmov do te skupine oseb.

(v EUR)	2008	2007
Posojila, dana pridruženim družbam		
Na začetku leta	-	1.008.805
Odobrena posojila	-	1.545.904
Vrnjena posojila	-	(2.463.949)
Obračunane obresti	-	56.788
Plačane obresti	-	(58.496)
Ob koncu leta	**-**	**89.052**

(v EUR)	2008	2007
Dana posojila KD d. d.		
Na začetku leta	10.728.111	17.406.689
Nova posojila	14.712.870	16.596.200
Odplačila posojil	(11.533.545)	(23.043.790)
Obračunane obresti	491.650	681.938
Plačane obresti	(360.246)	(912.926)
Ob koncu leta	**14.038.840**	**10.728.111**

(v EUR)	2008	2007
Posojila, prejeta od pridruženih družb		
Na začetku leta	-	-
Odobrena posojila	-	-
Odplačilo posojil	-	-
Obračunane obresti	-	-
Izplačane obresti	-	-
Ob koncu leta	**-**	**-**

Za posojila, dana pridruženim družbam, v letu 2008 in 2007 niso bili zaračunani stroški odobritve posojil ali drugih nadomestil.

34. Dogodki po datumu bilance stanja

Nadzorni svet družbe KD Življenje d.d. je na 18. redni seji dne 19.12.2008 sprejel sklep o imenovanju novega člana uprave. Za članico uprave zavarovalnice KD Življenje je imenoval mag. Ingrid Kuk, izvršno direktorico trženja. Petletni mandat članice je pričel teči 6.3.2009, po pridobitvi dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje funkcije članice uprave v družbi KD Življenje.

Na 9. skupčini delničarjev družbe KD Življenje d.d. dne 25.02.2009 je na podlagi odstopne izjave dosedanjega člana in predsednika nadzornega sveta, predstavniku kapitala, g. Drašku Veselinoviču, prenehal mandat v nadzornem svetu družbe z dnem sprejema sklepa. Skupščina je dne 25.02.2009 razrešila Draška Veselinoviča članstva v nadzornem svetu in izvolila v nadzorni svet novega člana, predstavnika kapitala, g. Tomaža Butino. Mandat novega člana traja 4 leta od izvolitve.

Na podlagi opravljenega pregleda poslovanja družbe KD Življenje d.d. s strani Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) v letu 2007 je bila družbi dne 14.04.2008 izdana Odredba o odpravi kršitev, št. 40105-381/08-27, z očitkom, da družba ni oblikovala zavarovalno-tehničnih rezervacij za minimalna zajamčena izplačila, pri življenjskih zavarovanjih, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje Azija garant in Azija garant plus, pa bi to skladno z Zakonom o zavarovalništvu morala storiti. Ker je po mnenju Agencije družba na podlagi prej omenjene odredbe oddala nepopolno poročilo o odpravi kršitev, je Agencija družbi izdala še Odredbo o dopolnitvi poročila št. 40105-789/08-27 z dne 19.06.2008, zoper katero je družba vložila ugovor, ki je pa bil s strani Agencije z odločbo št. 40114-1029708-27 z dne 15.07.2008 zavrnjen. Zoper to odločbo je družba vložila tožbo na Vrhovno sodišče, s katero je uveljavljala stališče, da je so bile ugotovljene kršitve ustrezno odpravljene. Vrhovno sodišče je s sodbo z dne 15.07.2008, opr. št. G 11/2008-10 tožbi ugodilo ter zadevo vrnilo Agenciji v ponovno obravnavanje. Tako je Agencija v ponovnem postopku izdala družbi Odredbo o dopolnitvi poročila št. 40105-2559/08-27 z dne 17.12.2008, s katero je družbi naložila, da za življenjska zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje Azija garant in Azija garant plus, določi v zavarovalno tehničnih podlagah pravila za ustrezno vrednotenje matematičnih rezervacij za minimalna zajamčena izplačila. Zoper navedeno odločbo je družba vložila ugovor, glede katerega je Agencija odločila z Odločbo št. 40109-221/09-27 z dne 11.02.2009, s katero je delno ugodila ugovoru KD ŽIVLJENJE d.d. zoper Odredbo z dne 17.12.2008, št. 40105-2559/08-27. Zoper navedeno Odločbo je družba KD ŽIVLJENJE d.d. vložila tožbo z dne 27.02.2009 pri Vrhovnem sodišču RS. Prav tako je Agencija o isti zadevi izdala Odločbo št. 40109-34/09-27 z dne 14.01.2009, s katero je zavrnila ugovor družbe zoper odredbo Agencije o dopolnitvi poročila št. 40105-2559/08-27 z dne 17.12.2008, ki jo je dne 15.01.2009 prejela družba, ni pa bila nikoli vročena zastopniku družbe, niti ni bila nikoli razveljavljena, zato je družba dne 19.2.2009 vložila tožbo zaradi molka organa. O obeh tožbah še ni bilo odločeno. Ker vložitev tožbe zoper odločbo in odredbo Agencije na zadrži izvršitve le-teh, je zavarovalnica v začetku leta 2009 pridobila dodatne vire in do dne 20.3.2009 uskladila naložbe v skladu z Odredbo o dopolnitvi poročila št. 40105-2559/08-27 z dne 17.12.2008 in Odločbo št. 40109-221/09-27 z dne 11.02.2009.

Družba KD ŽIVLJENJE d.d. je prav tako dne 04.11.2008 prejela Odredbo o odpravi kršitev Agencije za zavarovalni nadzor št. 40105-2128/08-27 z dne 30.10.2008, ker naj bi posle zavarovalnega zastopanja samostojno opravljali tudi pri družbi zaposleni delavci, ki nimajo dovoljenja Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja. Družba je Agenciji posredovala poročilo o odpravi kršitev, ki pa je bilo po mnenju Agencije nepopolno in je o tem izdala Odločbo o dopolnitvi poročila, zoper katero je družba ugovarjala. Glede ugovora je Agencija izdala družbi zavrnilno Odločbo Agencije št. 40105-2276/08-27 z dne 26.11.2008. Zoper obe navedeni odločbi je družba dne 12.12.2008 pri Vrhovnem sodišču RS vložila tožbo. V času, ko je sodišče odločalo o tožbi, se je družba KD ŽIVLJENJE d.d. uskladila z zahtevami Agencije ter o tem dne 20.02.2009 poročala Agenciji s »Poročilom o uskladitvi z odredbo«. Družba je dne 12.03.2009 prejela sodbo Vrhovnega sodišča z dne 10.03.2009, opr. št. G 18/2008-6, s katero je sodišče tožbo zavrnilo. S tem je postopek zaključen.

Uprava zavarovalnice ADRIATIC SLOVENICE d.d. je dne 20. februarja 2009 sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe v okviru odobrenega kapitala. Nadzorni svet družbe pa je 04. marca 2009 podal soglasje k sklepu uprave za dokapitalizacijo v višini 8.000 tisoč EUR.

V postopku zapiranja so naslednje družbe:
KD Asset Management b.v.,Nizozemska
KD Capital Management, Romunija
KD Investments d.d., Beograd
KD Life Češka
KD Securities EAD Sofija, Bolgarija
R.E.Invest d.o.o.

V postopku prodaje pa je družba SC KD Fond de Pensii s.a., Romunija.